

Službeni list

Europske unije

C 399

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 65.
17. listopada 2022.

Sadržaj

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2022/C 399/01	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu – Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za financijsku godinu 2021.	1
2022/C 399/02	Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora . . .	240

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU

Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za financijsku godinu 2021.

(2022/C 399/01)

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
PREDGOVOR	2
FINANCIJSKA POSTIGNUĆA GODINE	3
BILJEŠKA UZ KONSOLIDIRANU RAČUNOVODSTVENU DOKUMENTACIJU	31
KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I OBJAŠNENJA	32
BILANCA	33
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	34
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	35
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	37
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE	38
IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA I OBJAŠNENJA	146
POJMOVNIK	232
POPIS POKRATA	236

PREDGOVOR

Europa se u 2021. borila s pandemijom. Solidarnost je bila ključna za prevladavanje izazova bolesti COVID-19 te za ublažavanje njezinih gospodarskih i socijalnih posljedica. U okviru europskog proračuna mobilizirana su sva raspoloživa sredstva za pružanje potpore građanima, poduzećima i državama članicama kako bi Europa bila zelenija, digitalnija i otpornija te spremna za budućnost.

Europska unija pokrenula je namjenski **instrument za oporavak NextGenerationEU** kako bi poduprla oporavak Europe i prevladala trenutačne i buduće izazove. Zahvaljujući iznimnoj količini sredstava koja su od lipnja 2021. prikupljena na financijskim tržištima proračun Unije još se jednom pokazao kao važan Unijin alat za rješavanje kriznih situacija i pružanje jasne dodane vrijednosti građanima.

Osim toga, programom SURE (**potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji**) i dalje se državama članicama pruža potpora kako bi se očuvali zaposlenost i radna mjesta pogođena pandemijom.

Povrh rješavanja krize brzim odgovorima i stalnim prilagodbama političkoj i financijskoj situaciji Europska unija održala je svoje obećanje i **ispunila svoje ciljeve politike**. Tako je na najbolji način iskoristila proračun za 2021. – prvi u sklopu trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira, s izvršenjem proračuna u iznosu od 268,3 milijarde EUR u preuzetim obvezama.

Zadovoljstvo mi je predstaviti godišnju računovodstvenu dokumentaciju Europske unije za 2021., koja sadržava sveobuhvatan pregled financija Unije i izvršenja njezina proračuna za prošlu godinu, uključujući informacije o nepredviđenim, financijskim i drugim obvezama Unije. Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije sastavni je dio **Komisijina paketa integriranog financijskog izvještavanja i izvještavanja o odgovornosti** i bitan je dio našeg vrlo naprednog sustava fiskalne transparentnosti i odgovornosti.

Johannes HAHN

Povjerenik za proračun i ljudske resurse

FINANCIJSKA POSTIGNUĆA GODINE

Cilj je ovog odjeljka s financijskim postignućima, koji je sastavljen na načelima iz IPSASB-ove Smjernice za preporučenu praksu (RPG) br. 2 „Rasprava o financijskim izvještajima i njihova analiza”, olakšati čitateljima razumijevanje operativnih, financijskih i investicijskih aktivnosti Unije koje se odražavaju u raznim elementima konsolidiranih financijskih izvještaja Unije. Informacije iz ovog odjeljka nisu revidirane

Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
1. KLJUČNI PODACI I NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA GODINE	4
2. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2021.–2027. I INSTRUMENT NextGenerationEU	6
2.1. VFO za razdoblje 2021.–2027. i instrument NextGenerationEU – ključni podaci	6
2.2. NextGenerationEU – pregled	7
2.3. Financijsko stanje NGEU-a na dan 31. prosinca 2021.	8
3. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNA	13
3.1. Prihodi	13
3.2. Rashodi	15
4. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I PRORAČUNSKA JAMSTVA	16
4.1. Financijski instrumenti koji se financiraju iz proračuna EU-a	16
4.2. Proračunska jamstva: financijska imovina koja se drži u jamstvenim fondovima	17
4.3. Dani zajmovi i povezani uzeti zajmovi za programe financijske pomoći	17
4.4. Nepredviđene proračunske obveze za programe financijske pomoći	21
5. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	21
5.1. PRIHODI	21
5.2. RASHODI	23
5.3. IMOVINA	23
5.4. OBVEZE	26
6. POLITIČKI I FINANCIJSKI OKVIR I ODGOVORNOST EU-a TE NJEGOVO UPRAVLJANJE	27
6.1. POLITIČKI I FINANCIJSKI OKVIR	27
6.2. UPRAVLJANJE I ODGOVORNOST	29

1. KLJUČNI PODACI I NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA GODINE

Konsolidirani financijski izvještaji

Konsolidirani financijski izvještaji Unije obuhvaćaju više od 50 subjekata (uključujući Europski parlament, Vijeće, Komisiju i agencije Unije) i sastavljaju se u skladu s najvišim dostupnim standardima, Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (MRSJS).

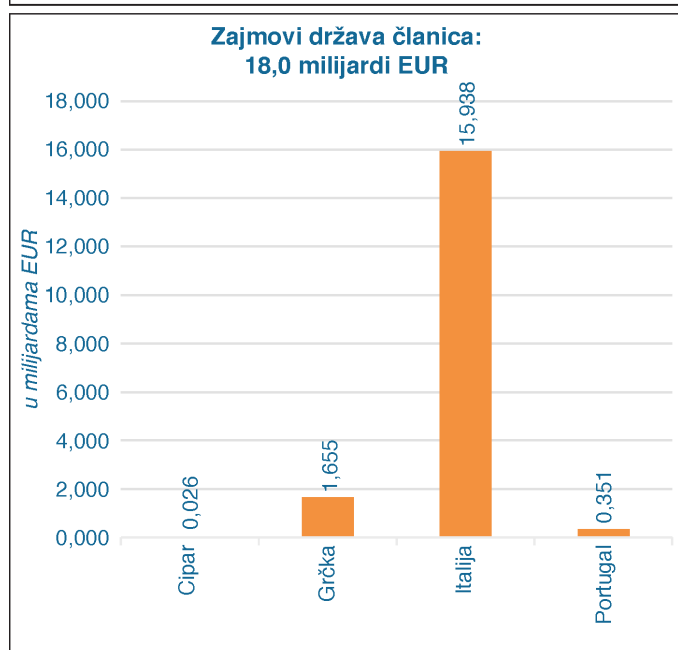
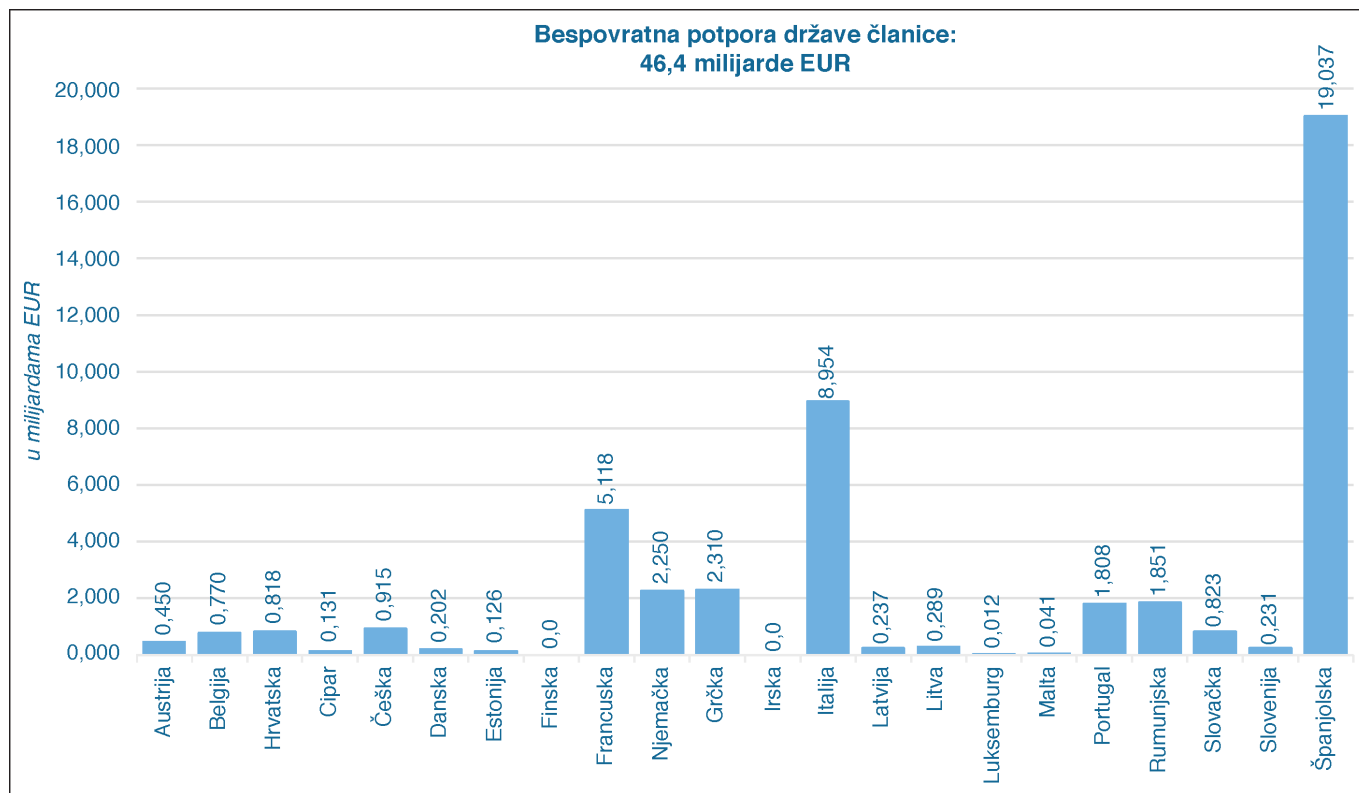
Godina 2021., koja je bila prva godina Unijina VFO-a za razdoblje 2021.–2027., bila je iznimna u mnogim aspektima. Kao što se može vidjeti u bilanci u nastavku te kako je detaljnije navedeno u analizi financijskih izvještaja (odjeljak 5.), na konsolidirane financijske izvještaje Unije za 2021. osobito je utjecalo uspješno pokretanje instrumenta NextGenerationEU u 2021. (71,6 milijardi EUR isplaćeno državama članicama) te dodatno uzimanje i davanje zajmova u okviru instrumenta SURE (50 milijardi EUR):

	<i>u milijardama EUR</i>	
	2021.	2020.
IMOVINA		
Financijska imovina	188,6	113,1
Pretfinanciranje	93,4	62,7
Potraživanja	72,4	74,5
Novac i novčani ekvivalenti	44,9	16,7
Nekretnine, postrojenja i oprema i druga imovina	14,7	13,0
Ukupno	414,1	280,0
OBVEZE		
Primanja nakon prestanka radnog odnosa	122,5	116,0
Financijske obveze	246,1	95,0
Obveze	46,4	32,4
Unaprijed obračunate obveze	78,1	64,6
Ostale obveze	3,3	5,4
Ukupno	496,4	313,5
NETO IMOVINA		
Pričuve	1,3	5,1
Iznosi koji će se zatražiti od država članica	(83,6)	(38,5)
Ukupno	(82,3)	(33,4)

⇒ Vidjeti analizu financijskih izvještaja, odjeljak 5.

Uspješno pokretanje instrumenta NextGenerationEU

Isplate u okviru instrumenta NextGenerationEU – 71,6 milijardi EUR podijeljeno između:

Programi VFO-a: 7,2 milijarde EUR

	u milijardama EUR
REACT-EU	7,007
— od čega za EFRR	4,926
— od čega za ESF	2,081
InvestEU	0,151
Ruralni razvoj (EPFRR)	0,065
Obzor Europa	0,018
RescEU	0,002
Ukupno	7,243

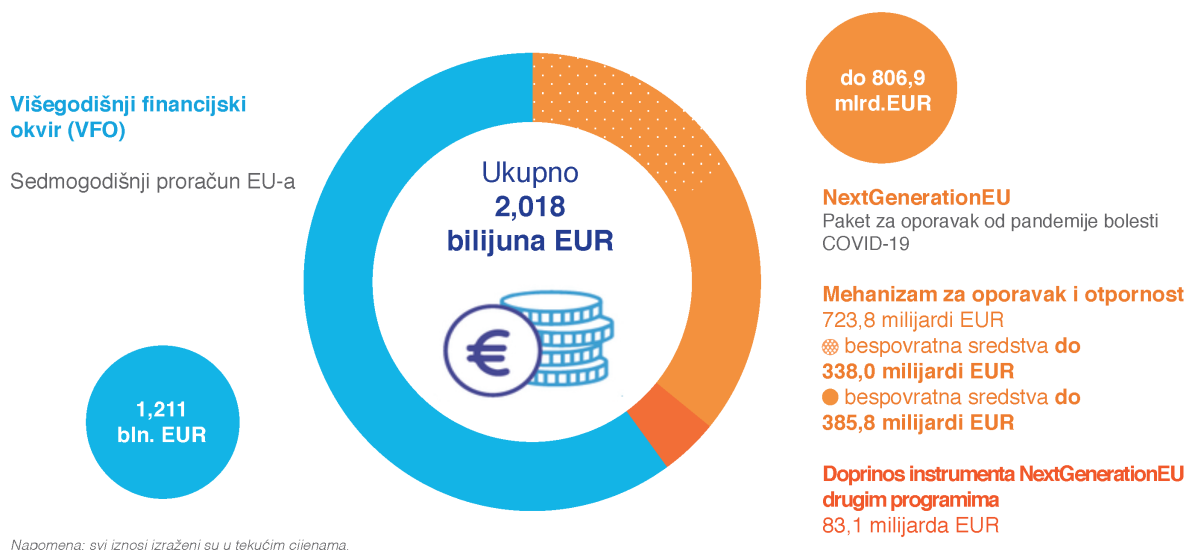
⇒ Vidjeti financijsko stanje NGEU-a na dan 31. prosinca 2021., odjeljak 2.3.

2. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2021.–2027. I INSTRUMENT NextGenerationEU

2.1. VFO ZA RAZDOBLJE 2021.–2027. I INSTRUMENT NextGenerationEU – KLJUČNI PODACI

Dugoročni proračun Unije za razdoblje 2021.–2027., s instrumentom za oporavak NextGenerationEU („NGEU“), iznosi 2,018 bilijuna EUR u tekućim cijenama (1,8 bilijuna EUR u cijenama iz 2018.). Taj nezabilježen financijski odgovor na krizu pomoći će da se sanira gospodarska i socijalna šteta uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 i podupre prelazak na zeleniju, digitalniju i održiviju Europu.

Paket se sastoji od dugoročnog proračuna, višegodišnjeg financijskog okvira („VFO“) za razdoblje 2021.–2027. vrijednog 1,211 bilijuna EUR u tekućim cijenama (1,074 bilijuna EUR u cijenama iz 2018.), u kombinaciji s privremenim instrumentom za oporavak, NGEU u iznosu do 806,9 milijardi EUR u tekućim cijenama (750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.).

To je istinski moderniziran proračun:

- s više od 50 % ukupnog iznosa sljedećeg dugoročnog proračuna i NGEU-a podupirat će se modernizacija Europske unije putem istraživanja i inovacije, pravednu klimatsku i digitalnu tranziciju, pripravnost te mjere oporavka i otpornosti,
- 30 % proračuna Unije namijenjeno je za borbu protiv klimatskih promjena – što je najveći udio dosad najvećeg proračuna Unije,
- 20 % Mehanizma za oporavak i otpornost – koji čini 90 % NGEU-a – uložiti će se u digitalnu transformaciju,
- u 2026. i 2027. zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti namijenjeno je 10 % godišnje potrošnje iz dugoročnog proračuna i
- novi i ojačani prioriteti po prvi put imaju najveći udio u okviru dugoročnog proračuna, 32 %.

Politički prioriteti na kojima se temelji VFO za razdoblje 2021.–2027.

Političke prioritete Komisije definira predsjednik ili predsjednica Komisije u svojim političkim smjernicama. Komisija na čelu s predsjednicom von der Leyen, koja je dužnost preuzela 1. prosinca 2019., ima šest glavnih ambicija:

ŠEST GLAVNIH AMBICIJA

Europski zeleni plan

- Težiti da Europa bude prvi klimatski neutralan kontinent

Europa spremna za digitalno doba

- Jačanje uloge građana novom generacijom tehnologija

Gospodarstvo u interesu građana

- Povećati socijalnu pravednost i blagostanje

Snažnija Europa u svijetu

- Europa koja uvijek traži više i jača jedinstveni europski oblik odgovornog globalnog vodstva

Promicanje europskog načina života

- Izgradnja Unije ravnopravnosti u kojoj svi imamo jednake mogućnosti

Novi poticaj europskoj demokraciji

- Unapređivati, štiti i jačati našu demokraciju

2.2. NextGenerationEU – PREGLED

S proračunom od 806,9 milijardi EUR NGEU je osmišljen za pružanje pomoći pri saniranju neposredne gospodarske i socijalne štete prouzročene pandemijom bolesti COVID-19, gradeći tako zeleniju, digitalniju, otporniju te trenutačnim i budućim izazovima bolje prilagođenu postpandemijsku Europu.

Dio sredstava, do 338,0 milijardi EUR, pruža se u obliku bespovratne potpore, odnosno bespovratnih sredstava. Drugi dio tih sredstava, do 385,8 milijardi EUR, upotrebljava se za zajmove koje Unija daje pojedinačnim državama članicama. Te će države članice početi otplaćivati te zajmove tek nakon što završi razdoblje trenutačnog VFO-a i otplaćivat će ih kroz dulje razdoblje, s obzirom na to da trenutačni zajmovi dospijevaju primjerice tek 2051. (vidjeti odjeljak 2.3.3.).

Osim toga, NGEU podupire nekoliko postojećih programa i politika EU-a, kako slijedi:

- kohezijska politika, u okviru Pomoći za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU), kako bi se pomoglo u otklanjanju gospodarskih posljedica bolesti COVID-19 u prvim godinama oporavka,
- Fond za pravednu tranziciju, kako bi se zajamčilo da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti odgovara svima,
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, kako bi se pružila dodatna potpora poljoprivrednicima,
- InvestEU, za potporu ulaganjima naših poduzeća,
- Obzor Europa, kako bi se EU-u osigurali kapaciteti za financiranje izvrsnosti u istraživanju i
- RescEU, kako bi mehanizam EU-a za civilnu zaštitu mogao odgovoriti na hitne situacije velikih razmjera.

Mehanizam za oporavak i otpornost

723,8 milijardi EUR

● do 338,0 u bespovratnim sredstvima

● do 385,8 u zajmovima

ENERGIJA

Čiste tehnologije i obnovljivi izvori energije

OBNOVA

Energetska učinkovitost zgrada

PUNJENJE

Održivi prijevoz i postaje za punjenje

POVEZIVANJE

Uvođenje brzih širokopoljnih usluga

MODERNIZACIJA

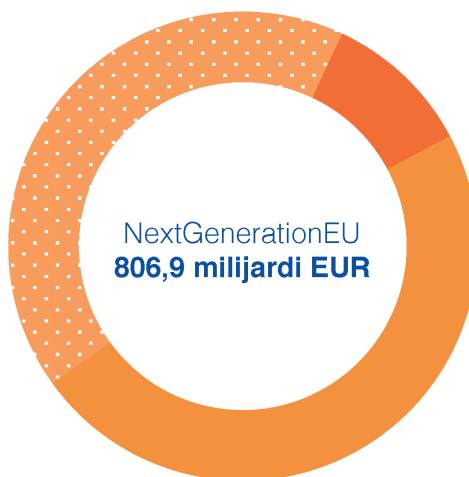
Digitalizacija javne uprave

EKSPANZIJA

Podatkovni oblak i održivi procesori

PREKVALIFIKACIJA I USAVRŠAVANJE

Obrazovanje i osposobljavanje radi stjecanja digitalnih vještina

Doprinos instrumenta NextGenerationEU drugim programima
83,1 milijarda EUR

REACT-EU (EFRR/ESF)
50,6

FOND ZA PRAVEDNU TRANZICIJU
10,9

RURALNI RAZVOJ (EPFRR)
8,1

InvestEU
6,1

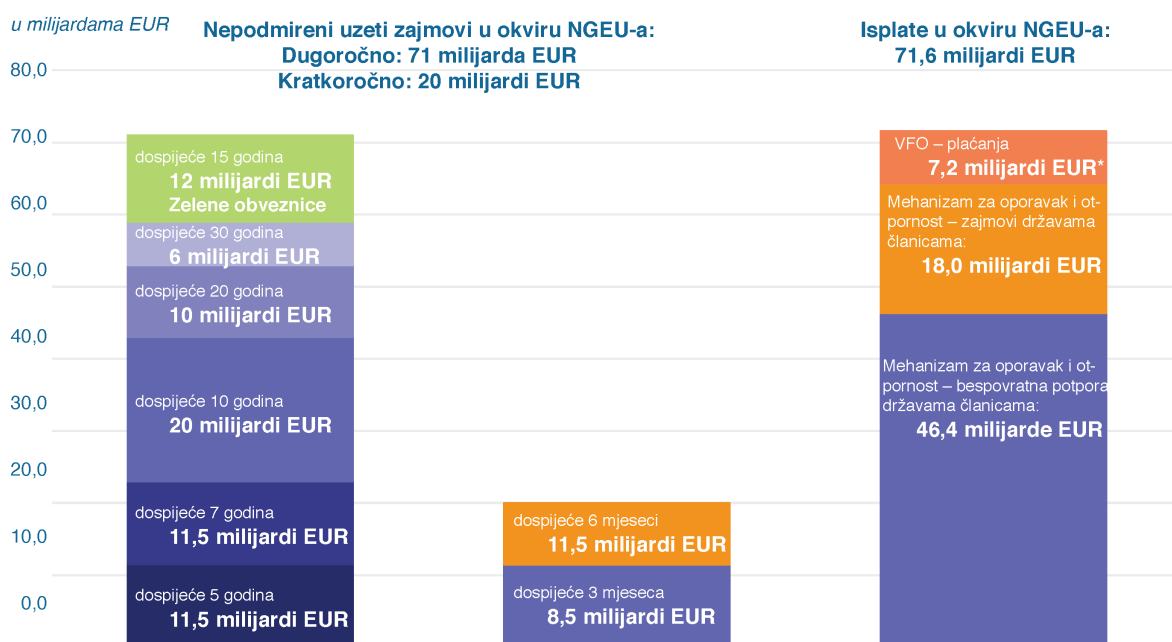
OBZOR EUROPA
5,4

RescEU
2,0

2.3. FINANCIJSKO STANJE NGEU-A NA DAN 31. PROSINCA 2021.**2.3.1. Pregled**

Otkad je 15. lipnja 2021. započelo financiranje u okviru NGEU-a do kraja 2021. Komisija je prikupila 71 milijardu EUR u dugoročnom financiranju, uglavnom izdavanjem obveznica u sindiciranim transakcijama. Osim toga, Komisija je u prosincu 2021. imala 20 milijardi EUR u nepodmirenim kratkoročnim obveznicama EU-a. Do kraja 2021. Komisija je isplatila financijsku potporu u ukupnom iznosu od 71,6 milijardi EUR. Većina tog iznosa, 64,3 milijarde EUR, isplaćena je za 20 država članica na temelju Mehanizma za oporavak i otpornost (od čega 46,4 milijarde EUR u obliku bespovratne potpore i 18,0 milijardi EUR u obliku zajmova). Dodatne 7,2 milijarde EUR isplaćene su kao plaćanja VFO-a u okviru postojećih programa. Preostala sredstva u iznosu od 19,4 milijarde EUR drže se na bankovnom računu NGEU-a kod ESB-a i na računu Komisijine središnje riznice do isplate u proračun za programe VFO-a.

NGEU – Uzeti zajmovi i isplate na dan 31. prosinca 2021.

* Dodatna sredstva u iznosu od 1,4 milijarde EUR držala su se na računu Komisijine središnje riznice do isplate u proračun za programe VFO-a.

2.3.2. Uzeti zajmovi

Kako bi se ispunile potrebe za financiranjem NGEU-a, Komisija izdaje vrijednosne papire na međunarodnim tržištima kapitala. U diversificiranoj strategiji financiranja Komisija kombinira različite instrumente i tehnike financiranja s otvorenom i transparentnom komunikacijom sa sudionicima na tržištu.

Godišnja odluka o zaduživanju za 2021.⁽¹⁾ omogućila je Komisiji da izda najviše 125 milijardi EUR u dugoročnom financiranju i da njezin najveći nepodmireni iznos ne prelazi 60 milijardi EUR u kratkoročnom financiranju.

Dugoročno financiranje – Sindicirane transakcije i dražbe za obveznice EU-a

Od 31. prosinca 2021. Komisija se zadužila za 66,0 milijardi EUR kroz pet izdanja obveznica u okviru sindiciranih transakcija (uključujući jednu transakciju u dvije tranše) te za 5,0 milijardi EUR kroz dražbe za obveznice EU-a:

u milijardama EUR

Transakcije dugoročnog financiranja (uključujući povećanja)	Dospijeće	Izdano/prikupljeno	Ukupno otplaćeno na kraju godine	Nepodmireno na kraju godine
NGEU#1	4.7.2031.	20,0	0,0	20,0
NGEU#2a (uključujući povećanja)	6.7.2026.	11,5	0,0	11,5
NGEU#2b	6.7.2051.	6,0	0,0	6,0
NGEU#3	4.7.2041.	10,0	0,0	10,0
NGEU#4 (uključujući povećanja)	4.10.2028.	11,5	0,0	11,5
Zelena obveznica NGEU-a br. 1	4.2.2037.	12,0	0,0	12,0
Ukupno		71,0	0,0	71,0

⁽¹⁾ Provedbena odluka Komisije C(2021) 3991 final.

Prvom sindiciranom transakcijom u lipnju 2021. prikupljeno je 20,0 milijardi EUR. Bilo je to najveće institucijsko izdanje obveznica u Europi, najveća institucijska transakcija u jednoj tranši i najveći iznos koji je EU ikad prikupio u jednoj transakciji.

Komisija je u listopadu 2021. izdala prvu zelenu obveznicu NGEU-a, čime je prikupila iznos od 12,0 milijardi EUR namijenjen isključivo za zelena i održiva ulaganja u cijeloj Uniji. Tim se izdanjem, koje je bilo najveće izdanje zelenih obveznica na svijetu, osigurala vidljivost za zelene politike koje se financiraju zelenim obveznicama i potpora europskom zelenom planu i zelenoj tranziciji. Izdavanje zelenih obveznica zahtijeva izvještavanje o konkretnoj upotrebi prihoda od zelenih obveznica i o učinku ulaganja financiranih zelenim obveznicama.

Kratkoročno financiranje – dražbe za kratkoročne obveznice EU-a

Na dan 31. prosinca 2021. nepodmireni iznos kratkoročnog financiranja, prikupljen dražbama kratkoročnih obveznica EU-a s dospijecem od tri ili šest mjeseci, iznosio je 20,0 milijardi EUR:

<i>u milijardama EUR</i>	
Dražbe za obveznice EU-a	Nepodmireno na kraju godine
Dospijeće od 3 mjeseca	8,5
Dospijeće od 6 mjeseci	11,5
Ukupno	20,0

Iako će, barem u početku, sindicirane transakcije ostati glavni dio programa izdavanja u okviru NGEU-a mogućnost brzog i jeftinog prikupljanja novca putem dražbi znatno povećava sposobnost Komisije da ispuni svoje potrebe za plaćanjima u okviru NGEU-a po najpovoljnijim uvjetima za proračun Unije i/ili države članice korisnice instrumenta.

Štoviše, kratkoročno financiranje 16 milijardi EUR osigurano je transakcijama na tržištu novca, a cijeli je iznos otplaćen na kraju godine.

2.3.3. Isplate

Do kraja 2021. Komisija je zaprimila 26 planova za oporavak i otpornost država članica, od čega je Vijeće pozitivno ocijenilo i zatim odobrilo 22 plana (Belgija, Hrvatska, Cipar, Češka, Danska, Njemačka, Grčka, Španjolska, Portugal, Francuska, Irska, Italija, Latvija, Luksemburg, Austrija, Slovačka, Litva, Malta, Slovenija, Rumunjska, Estonija i Finska). Četiri države članice (Bugarska, Mađarska, Poljska i Švedska) dostavile su planove čije je ocjenjivanje na kraju godine još bilo u tijeku. Čekalo se podnošenje još jednog dodatnog plana (Nizozemska). Ukupna financijska potpora odobrena na temelju 22 odobrena plana iznosila je 291,2 milijarde EUR bespovratne potpore (od čega se 195,4 milijarde EUR odnosilo na sporazume o financiranju potpisane do kraja godine) i 153,9 milijardi EUR financijske potpore u obliku zajmova (od čega su se 153,2 milijarde EUR odnosile na ugovore o zajmu potpisane do kraja godine).

Bespovratna potpora

Komisija je 2021. isplatila bespovratnu potporu u ukupnom iznosu od 46,4 milijarde EUR za 20 od 22 države članice koje su dostavile planove za oporavak i otpornost koji su odobreni. Od tog iznosa 36,4 milijarde EUR isplaćene su u obliku pretfinanciranja. Nakon što je Španjolska ispunila ključne etape, dodatnih 10 milijardi EUR isplaćeno je do kraja godine, uz poravnanje izvornog pretfinanciranja u iznosu od 1,5 milijardi EUR. Dodatno pretfinanciranje u iznosu od 0,3 milijarde EUR u pogledu bespovratne potpore Finskoj nije bilo isplaćeno do kraja godine. Irskoj je odobrena bespovratna potpora u iznosu od 1 milijarde EUR, no do kraja godine nije potpisan nijedan sporazum o financiranju.

<i>u milijardama EUR</i>				
Država članica	Maksimalna bespovratna potpora ⁽¹⁾	Ukupno potpisano na dan 31.12.2021.	Proračunske Obveze u 2021.	Ukupno isplaćeno 31.12.2021.
Austrija	3,5	2,2	1,1	0,4
Belgija	5,9	3,6	1,8	0,8

u milijardama EUR

Država članica	Maksimalna bespovratna potpora ⁽¹⁾	Ukupno potpisano na dan 31.12.2021.	Proračunske Obveze u 2021.	Ukupno isplaćeno 31.12.2021.
Hrvatska	6,3	4,6	2,3	0,8
Cipar	1,0	0,8	0,4	0,1
Češka	7,0	3,5	1,8	0,9
Danska	1,6	1,3	0,6	0,2
Estonija	1,0	0,8	0,4	0,1
Finska	2,1	— ⁽¹⁾	0,8	— ⁽¹⁾
Francuska	39,4	24,3	12,0	5,1
Njemačka	25,6	16,3	8,1	2,3
Grčka	17,8	13,5	6,7	2,3
Irska	1,0	— ⁽²⁾	0,5	—
Italija	68,9	47,9	23,7	9,0
Latvija	1,8	1,6	0,8	0,2
Litva	2,2	2,1	1,0	0,3
Luksemburg	0,1	0,1	0,0	0,0
Malta	0,3	0,2	0,1	0,0
Portugal	13,9	9,8	4,8	1,8
Rumunjska	14,2	10,2	5,1	1,9
Slovačka	6,3	4,6	2,3	0,8
Slovenija	1,8	1,3	0,6	0,2
Španjolska	69,5	46,6	23,1	19,0
Odobreno	291,2	195,4	98,0	46,4
Bugarska	6,3	—	—	—
Mađarska	7,2	—	—	—
Nizozemska	6,0	—	—	—
Poljska	23,9	—	—	—
Švedska	3,3	—	—	—
Još nije odobreno	46,6	—	—	—
Ukupno	338,0	195,4	98,0	46,4

⁽¹⁾ Države članice čiji su planovi odobreni: sredstva dodijeljena za svaki odobreni plan za oporavak i otpornost. Države članice čiji planovi nisu odobreni: najveći iznos dodjele u obliku bespovratnih sredstava u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Iznosi podliježu ažuriranju kako je utvrđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241, koje je predviđeno za 30. lipnja 2022.

⁽²⁾ Finska: potpisano i isplaćeno samo u 2022. (0,3 milijarde EUR).

⁽³⁾ Irska: nije potpisano do datuma potpisivanja ove računovodstvene dokumentacije. Irska nije zatražila pretfinanciranje za bespovratnu potporu.

Zajmovi

Komisija je 2021. isplatila ukupno 18,0 milijardi EUR četirima državama članicama (Cipar, Grčka, Italija i Portugal) u obliku pretfinanciranja, što je jednako 13 % njihovih dodijeljenih sredstava za zajmove. Dodatno pretfinanciranje u iznosu od 1,9 milijardi EUR, koje se odnosi na financijsku potporu u obliku zajma Rumunjskoj, nije bilo isplaćeno do kraja godine. U slučaju Slovenije odobrena je financijska potpora u obliku zajma u iznosu od 0,7 milijardi EUR, no do kraja godine nije potpisan nijedan ugovor o zajmu:

u milijardama EUR

Država članica	Maksimalna financijska potpora u obliku zajma	Ukupno potpisano na dan 31.12.2021.	Ukupno isplaćeno na dan 31.12.2021.	Ukupno otplaćeno na dan 31.12.2021.	Ukupno nepodmireno na dan 31.12.2021.
Cipar	0,2	0,2	0,0	—	0,0
Grčka	12,7	12,7	1,7	—	1,7
Italija	122,6	122,6	15,9	—	15,9
Portugal	2,7	2,7	0,4	—	0,4
Rumunjska	14,9	14,9	— ⁽¹⁾	—	—
Slovenija	0,7	— ⁽¹⁾	—	—	—
Odobreno	153,9	153,2	18,0	—	18,0
Pričuva	231,9	—	—	—	—
Ukupno	385,8	153,2	18,0	—	18,0

⁽¹⁾ Rumunjska: isplaćeno samo u 2022. (1,9 milijardi EUR).

⁽¹⁾ Slovenija: potpisano samo 2022. Slovenija nije zatražila pretfinanciranje zajma.

Prema ugovorima o zajmu države članice godišnje će otplaćivati 5 % isplaćenih iznosa počevši deset godina nakon datuma isplate. Tako će Portugal, Grčka, Italija i Cipar početi otplaćivati zajmove od 2032., dok zajmovi dopijevaju 2051. Otplatni plan za nominalne nepodmirene iznose na kraju godine je kako slijedi:

u milijunima EUR

Država članica	Razdoblje otplate	Godišnja otplata	Ukupno otplata
Cipar	2032.–2051.	1	26
Grčka	2032.–2051.	83	1 655
Italija	2032.–2051.	797	15 938
Portugal	2032.–2051.	18	351
Ukupno		899	17 970

Doprinos NGEU-a drugim programima u okviru proračuna EU-a

Na kraju 2021. Komisija je isplatila ukupno 7,2 milijarde EUR kao plaćanja za druge programe u okviru VFO-a, uglavnom u odnosu na Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU) kojom se financiraju Europski fond za regionalni razvoj (ERFR) i Europski socijalni fond (ESF):

u milijardama EUR

Program VFO-a	Ukupno odobreno Doprinosi VFO-a	Proračunske Obveze u 2021.	Ukupno isplaćeno na dan 31.12.2021.
REACT-EU	50,6	39,5	7,0
— od čega za EFRR	31,5	24,0	4,9
— od čega za ESF	19,2	15,4	2,1
Fond za pravednu tranziciju	10,9	0,0	0,0
Ruralni razvoj (EPFRR)	8,1	2,4	0,1
InvestEU	6,1	1,7	0,2
Obzor Europa	5,4	1,8	0,0
RescEU	2,1	0,1	0,0
Ukupno	83,1	45,5	7,2

2.3.4. Likvidnost

Zajmovi se u okviru NGEU-a ne daju na temelju strogog načela naizmjeničnosti drugih instrumenata financijske pomoći. Umjesto toga za NGEU je razvijena diversificirana i objedinjena strategija financiranja za koju je bilo potrebno učinkovito upravljanje likvidnošću. Upravljanjem likvidnošću NGEU-a nastoji se osigurati da iznosi koji se drže na bankovnom računu NGEU-a budu dostatni za ispunjavanje svih predstojećih potreba za isplata te za održavanje utvrđene sigurnosne pričuve uz istodobno izbjegavanje eventualnih viškova. Komisija je za potrebe upravljanja likvidnošću razvila informatički alat koji omogućuje dnevno praćenje računa NGEU-a. Na kraju 2021. ukupna sredstva na izvanproračunskom računu NGEU-a iznosila su 18,0 milijardi EUR. Usto, sredstva u iznosu od 1,4 milijarde EUR držala su se na računu Komisijine središnje riznice do isplate u proračun za programe VFO-a.

3. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNA

3.1. PRIHODI

U početnom donesenom proračunu EU-a, koji je predsjednik Europskog parlamenta potpisao 18. prosinca 2020., odobrena sredstva za plaćanje 2021. iznosila su ukupno 166 060 milijuna EUR, dok je iznos koji se financira vlastitim sredstvima iznosio ukupno 156 867 milijuna EUR. Procjene prihoda i rashoda u početnom proračunu obično se prilagođavaju tijekom proračunske godine izmjenama proračuna. Zahvaljujući prilagodbama vlastitih sredstava na temelju BND-a proračunski prihodi točno odgovaraju proračunskim rashodima. Time se poštuje načelo proračunske ravnoteže, a iznosi proračunskih prihoda i rashoda (odobrena sredstva za plaćanje) jednaki su.

U 2021. doneseno je šest izmjena proračuna. Uzmu li se one u obzir, prihodi iz donesenog konačnog proračuna za 2021. iznosili su 168 011 milijuna EUR, dok je dio koji se financira vlastitim sredstvima iznosio 156 993 milijuna EUR. Doprinos država članica 2021. bio je stabilan. Povećanje odobrenih sredstava za plaćanje (1 950 milijuna EUR) uglavnom se financiralo viškovima iz prethodne godine.

Prihodi dolaze iz šest izvora (naslovi):

Naslov 1.: Vlastita sredstva

Prikupljeni iznos tradicionalnih vlastitih sredstava (158 632 milijuna EUR) bio je 1,0% viši od iznosa predviđenih proračunom (156 993 milijuna EUR). To je uglavnom bio rezultat većeg naplaćenog iznosa nego što se očekivalo u posljednja dva mjeseca u godini.

Konačna plaćanja država članica na temelju PDV-a, BND-a i plastičnog otpada otprilike odgovaraju konačnoj proračunskoj procjeni. Do razlika između predviđenih iznosa i stvarno plaćenih iznosa došlo je zbog razlika između tečaja eura primijenjenog u proračunske svrhe i tečaja koji je vrijedio u vrijeme kad su države članice izvan europodručja stvarno izvršile svoja plaćanja.

Naslov 2.: Viškovi, salda i usklađenja

Višak iz prethodne financijske godine iznosio je 1 769 milijuna EUR. Taj je iznos predviđen u proračunu za 2021. izmjenama proračuna, a u skladu s tim smanjen je doprinos država članica od vlastitih sredstava.

Pravila o saldima PDV-a i BND-a utvrđena su člankom 10.b Uredbe o stavljanju na raspolaganje vlastitih sredstava (Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014^(?)). U skladu s tim pravilima ukupni zbroj salda izračunava se kako bi učinak na proračun EU-a bio nula („sustav netiranja“), a taj postupak ne podrazumijeva izmjene proračuna. Komisija stoga izravno zahtijeva od država članica da uplate neto iznose.

Naslov 3.: Administrativni prihodi

Ovaj naslov obuhvaća prihode od poreza i doprinosa na naknade osoblja u iznosu od 2 230 milijuna EUR.

Naslov 4.: Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne

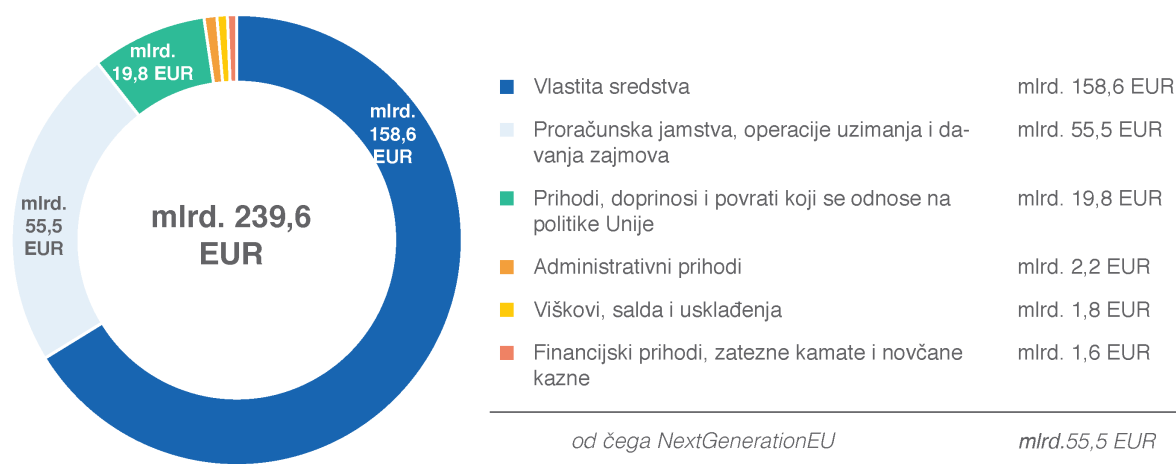
U okviru naslova 4. razlika između iznosa predviđenog proračunom (515 milijuna EUR) i realizacije (1 633 milijuna EUR) uglavnom se odnosi na novčane kazne u području tržišnog natjecanja.

Naslov 5.: Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova

Ovaj se naslov znatno povećao s pojavom NGEU-a. Sredstva NGEU-a u okviru ovog naslova namjenski su prihodi. Naslov 5. obuhvaća prihode povezane s jamstvima i kamatama te s otplatom odobrenih zajmova. Njime se isto tako usmjeravaju sredstva (za bespovratnu potporu NGEU-a u okviru mehanizma za oporavak i otpornost te za jačanje programa VFO-a) iz namjenskih prihoda koje države članice dobivaju u okviru Europskog instrumenta za oporavak (EURI). Za sveobuhvatni pregled NGEU-a vidjeti Financijska postignuća godine, odjeljke 2.2. i 2.3.

Naslov 6.: Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije

Ovaj se naslov uglavnom odnosi na prihode od financijskih ispravaka povezanih sa strukturnim i poljoprivrednim fondovima (ESIF, EEFJP i EPFRR). Obuhvaća i sudjelovanje trećih zemalja u istraživačkim programima, poravnanja računa poljoprivrednih fondova te drugih doprinosa i povrata programima/aktivnostima EU-a. Bitan dio tog ukupnog iznosa sastoji se od namjenskih prihoda, zbog kojih se povećava broj unosa dodatnih odobrenih sredstava na strani rashoda.

Ukupni proračunski prihodi za 2021. iznosili su 239 596 milijuna EUR

(?) Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 od 26. svibnja 2014. o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL L 168, 7.6.2014., str. 39.).

3.2. RASHODI

3.2.1. Izvršenje proračuna

U 2021., prvoj godini novog VFO-a za razdoblje 2021.–2027., doneseni konačni proračun obuhvaćao je 166,8 milijardi EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 168,0 milijardi EUR odobrenih sredstava za plaćanje. NGEU je ojačao ključne programe s pomoću dodatnih 421,1 milijardom EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 55,5 milijardi EUR odobrenih sredstava za plaćanje, koja su predviđena u proračunu Unije kao vanjski namjenski prihodi ⁽³⁾.

Na izvršenje proračuna za 2021. znatno su utjecala kašnjenja pri donošenju novih pravnih osnova i novih pravila za strukturne fondove. Većina sredstava za preuzimanje obveza za strukturne fondove (čija neto vrijednost iznosi 49 milijardi EUR), odobrenih u 2021., reprogramirana je za razdoblje 2022.–2025. u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u. U slučajevima koji su dopušteni Financijskom uredbom i/ili novim pravnim osnovama neiskorištena odobrena sredstva prenesena su u 2022.: 4,1 milijarda EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 4,2 milijarde EUR odobrenih sredstava za plaćanje. Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa) 2021. po prvi put iskoristio mogućnost da se neiskorištena odobrena proračunska sredstva prenesu u sljedeću godinu ⁽⁴⁾, ⁽⁵⁾. Slične se odredbe odnose i primjenjivale se na pričuvu za prilagodbu Brexitu te na pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi.

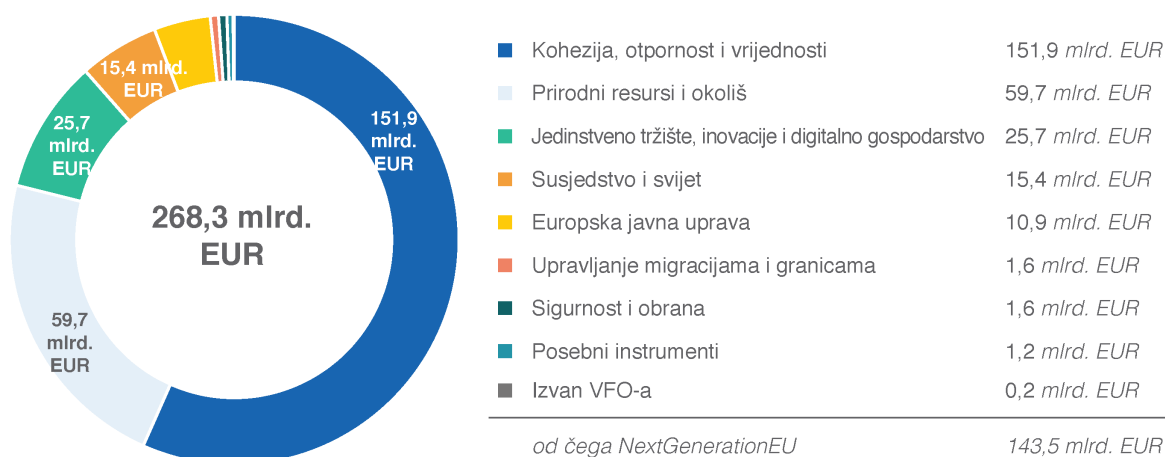
U 2021. izvršene su ukupne preuzete obveze u ukupnom iznosu od 268,3 milijarde EUR:

- 113,4 milijarde EUR iz konačnog donesenog proračuna,
- 0,6 milijardi EUR iz odobrenih sredstava prenesenih iz 2020.,
- 154,3 milijarde EUR iz odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda
 - od čega 143,5 milijardi EUR iz NGEU-a.

Ukupna plaćanja izvršena u 2021. iznosila su 228,0 milijardi EUR:

- 163,6 milijardi EUR iz konačnog donesenog proračuna,
- 1,8 milijardi EUR iz odobrenih sredstava prenesenih iz 2020.,
- 62,6 milijardi EUR iz odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda
 - od čega 53,6 milijardi EUR iz NGEU-a.

Ukupno izvršenje preuzetih obveza u 2021. po ciljevima politike EU-a

⁽³⁾ Za sveobuhvatni pregled NGEU-a vidjeti Financijska postignuća godine, odjeljke 2.2. i 2.3.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

⁽⁵⁾ Odredba o automatskom prijenosu neiskorištenih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje odnosi se i na druge programe iz naslova 6.: Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti, prekomorske zemlje i područja te Instrument pretprijetne pomoći (IPA III), upućivanjem na odredbe Uredbe o instrumentu NDICI – Globalna Europa u njihovim pravnim osnovama.

Stopa izvršenja u 2021. svih vrsta odobrenih sredstava (proračun, prijenosi iz prethodne godine i namjenski prihodi) iznosila je 44 % za obveze i 92 % za plaćanja. Stope izvršenja u 2021. bez namjenskih prihoda ukazuju na 68 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 97 % za odobrena sredstva za plaćanje. Važan udio plaćanja izvršenih u 2021. odnosio se na zaključenje VFO-a za razdoblje 2014.–2020.

Ako bi se dodatno uzeli u obzir prijenosi i obveze u okviru podijeljenog upravljanja reprogramirane u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u, ostvarena razina izvršenja izglasanog proračuna bila bi gotovo 100 % za odobrena sredstva za preuzete obveze i za odobrena sredstva za plaćanje.

Ostvarena je razina izvršenja odobrenih sredstava NGEU-a od 34 % za ukupna odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 97 % za ukupna odobrena sredstva za plaćanje predviđena proračunom Unije. Iznos preuzetih obveza NGEU-a činio je 87 % odobrenog iznosa ⁽⁶⁾ za preuzimanje obveza u 2021., koji je iznosio 164,6 milijardi EUR.

3.2.2. Nepodmirene obveze

Na kraju 2021. nepodmirene obveze (koje se obično nazivaju RAL – *Reste à liquider*) odnosno iznosi preuzetih obveza koji još nisu plaćeni, iznosile su 341,6 milijardi EUR. Nepodmirene obveze povećale su se u odnosu na 2020. (za 38,4 milijarde EUR), no to je povećanje bilo manje od planiranog jer je većina obveza za programe u okviru podijeljenog upravljanja (čija neto vrijednost iznosi 49 milijardi EUR) planiranih za 2021. odgođena za 2022. i sljedeće godine, u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u. Reprogramiranje provedbe podijeljenog upravljanja pridonijet će daljnjem povećanju RAL-a u narednim godinama.

Glavni pokretač povećanja RAL-a u 2021. bio je početak provedbe NGEU-a (bespovratni dio) – čiji je doprinos ukupnom RAL-u na kraju 2021. iznosio 89,9 milijardi EUR (26 %). Namjenski prihodi NGEU-a dovest će do povećanja RAL-a u narednim godinama, s obzirom na to da će sve obveze biti evidentirane do 31. prosinca 2023. i plaćene do 31. prosinca 2026., u skladu s člankom 3. stavcima 4. i 9. Uredbe o uspostavi instrumenta EURI ⁽⁷⁾.

3.2.3. Proračunski rezultat

Proračunski rezultat (višak) povećao se s 1,8 milijardi EUR u 2020. na 3,2 milijarde EUR u 2021. zahvaljujući prihodu od carinskih pristojbi i novčanih kazni.

4. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I PRORAČUNSKA JAMSTVA

4.1. FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE FINANCIRAJU IZ PRORAČUNA EU-A

Financijski instrumenti koji se financiraju iz proračuna EU-a imaju oblik jamstvenih instrumenata, vlasničkih instrumenata i dužničkih instrumenata. U okviru VFO-a za razdoblje 2021.–2027. očekuje se povećano korištenje proračunskih jamstava u odnosu na korištenje financijskih instrumenata koji se u potpunosti financiraju ili za koje se izdvajaju rezervacije iz proračuna EU-a. Konkretno, u okviru programa InvestEU 26,2 milijarde EUR uz jamstvo EU-a dodijelit će se Grupi EIB-a i drugim financijskim institucijama za potporu raznim ciljevima politika Unije operacijama financiranja i ulaganja. Osnovna ideja na kojoj se temelji ovaj pristup, za razliku od tradicionalnog načina izvršenja proračuna davanjem bespovratnih sredstava i subvencija, jest da krajnji korisnik zbog učinka poluge za svaki potrošeni euro iz proračuna koji se financira financijskim instrumentima dobiva više od 1 EUR financijske potpore.

U skladu s ovim načinom izvršenja proračuna sredstva su već isplaćena na fiducijarne račune kojima upravljaju subjekti kojima je povjereno njihovo upravljanje i dostupna su (u obliku novca i novčanih ekvivalenata i dužničkih vrijednosnih papira) za pokrivanje budućih aktivacija jamstava ili su uložena u vlasničke instrumente. Važnost i količina financijskih instrumenata koji se financiraju iz proračuna EU-a u okviru izravnog i neizravnog upravljanja povećavaju se zadnjih godina.

⁽⁶⁾ Odobreni iznos za NGEU za 2021. odnosi se na potporu za 2021. u obliku bespovratne potpore državama članicama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, Pomoći za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU) te na dodatna sredstva za druge europske programe ili fondove (fond za ruralni razvoj, fond InvestEU, Fond za pravednu tranziciju, Obzor Europa i RescEU). Uredbom o uspostavi instrumenta EURI predviđaju se zakonski rokovi u pogledu pravnih obveza, dok je programska raspodjela uspostavljena na temelju predviđenog rasporeda godišnjih obveza koji je izričito naveden u drugoj pravnoj osnovi predmetnih programa.

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

4.2. PRORAČUNSKA JAMSTVA: FINANCIJSKA IMOVINA KOJA SE DRŽI U JAMSTVENIM FONDOVIMA

U skladu s ovim načinom izvršenja proračuna EU pruža jamstva drugim ugovornim stranama za koje se samo djelomično izdvajaju rezervacije iz jamstvenih fondova koje je Komisija osnovala, čime nastaju nepredviđene obveze za proračun EU-a, ako izdvojene rezervacije nisu dovoljne za pokriće aktivacije jamstva. EU je Grupi EIB-a dao jamstva za zajmove odobrene izvan EU-a (tzv. mandat za vanjsko kreditiranje EIB-a) te za operacije s dužničkim i vlasničkim instrumentima pokrivene jamstvom EFSU-a te je Grupi EIB-a i drugim financijskim institucijama dao jamstva za operacije pokrivene jamstvom EFOR-a i jamstvom za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI.

Od 2021. rezervacije u okviru jamstvenih fondova drže se u zajedničkom fondu za rezervacije. Zajednički fond za rezervacije uspostavljen je na temelju Financijske uredbe (*) kako bi se u njemu držale rezervacije (tj. sredstva koja se drže) za pokrivanje financijskih obveza koje proizlaze iz financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i zajmova za financijsku pomoć nakon stupanja na snagu VFO-a za razdoblje 2021.–2027. Uključuje i određenu imovinu u okviru rezervacija za pokriće financijskih obveza iz prethodnih VFO-a.

Zajednički fond za rezervacije osnovan je i funkcionira kao jedinstven portfelj, u kojem se trenutačno kombiniraju rezervacije za različita proračunska jamstva i programe financijske pomoći EU-a. Sredstva zajedničkog fonda za rezervacije raspodjeljuju se u odjeljke kako bi se mogli pratiti iznosi povezani s raznim instrumentima koji pridonose tom fondu (proračunska jamstva i programi financijske pomoći).

Nakon stupanja na snagu VFO-a za razdoblje 2021.–2027. neto imovina jamstvenog fonda EFSU-a prenesena je u zajednički fond za rezervacije s datumom 1. siječnja 2021. Tijekom 2021. neto imovina jamstvenog fonda EFOR-a i Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja prenesena je u zajednički fond za rezervacije.

Na dan 31. prosinca 2021. Komisija je držala financijsku imovinu u zajedničkom fondu za rezervacije za sljedeće odjeljke:

- jamstveni fond za vanjska djelovanja – 2,7 milijardi EUR,
- jamstveni fond EFSU-a – 8,5 milijardi EUR,
- jamstveni fond EFOR-a – 0,8 milijardi EUR i
- jamstveni fond InvestEU-a – 0,3 milijarde EUR.

Osim toga, 92 milijuna EUR drži se u riznici Komisije kao sigurnosna pričuva za likvidnost za pokrivanje hitnih aktivacija jamstava.

4.3. DANI ZAJMOVI I POVEZANI UZETI ZAJMOVI ZA PROGRAME FINANCIJSKE POMOĆI

Aktivnosti uzimanja i davanja zajmova EU-a za financijsku pomoć nisu proračunske operacije. Općenito te s iznimkom NGEU-a, uzeti zajmovi pozajmljuju se zemlji korisnici u obliku naizmjeničnog zajma, tj. s istim kuponom, rokom dospijeca i iznosom. Ne dovodeći u pitanje metodu naizmjeničnosti, servisiranje duga instrumenata financiranja pravna je obveza EU-a kojom se jamči da se sva plaćanja izvršavaju pravovremeno i u cijelosti. Komisija je uvela postupke kojima se jamči oplata uzetih zajmova čak i u slučaju neotplaćivanja danog zajma.

Na temelju odluka Europskog parlamenta i Vijeća Komisija pruža financijsku pomoć državama članicama i trećim zemljama u obliku bilateralnih zajmova koji se financiraju kapitalom s tržišta kapitala i za koje se daje jamstvo iz proračuna EU-a. Komisija je 2021., djelujući u ime EU-a, vodila pet glavnih programa u okviru kojih je mogla odobravati zajmove:

- pomoć platnim bilancama (BOP),
- pomoć Mehanizmu za europsku financijsku stabilnost (MEFS),
- makrofinancijska pomoć (MFP),

(*) Članak 212. Financijske uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

- pomoć iz instrumenta SURE i
- NGEU – za dodatne informacije o NGEU-u vidjeti odjeljak 2.

Na dan 31. prosinca 2021. nominalni iznos zajmova odobrenih za financijsku pomoć, s iznimkom NGEU-a (vidjeti odjeljak 2.) bio je:

	<i>u milijardama EUR</i>			
	Ukupni odobreni iznos	Ukupno isplaćeno na kraju godine	Ukupno otplaćeno na kraju godine	Nepodmireno na kraju godine
SURE				
Belgija	8,2	8,2	—	8,2
Bugarska	0,5	0,5	—	0,5
Hrvatska	1,0	1,0	—	1,0
Cipar	0,6	0,6	—	0,6
Češka	2,0	2,0	—	2,0
Estonija	0,2	0,2	—	0,2
Grčka	5,3	5,3	—	5,3
Mađarska	0,5	0,5	—	0,5
Irska	2,5	2,5	—	2,5
Italija	27,4	27,4	—	27,4
Latvija	0,3	0,3	—	0,3
Litva	1,0	1,0	—	1,0
Malta	0,4	0,4	—	0,4
Poljska	11,2	8,2	—	8,2
Portugal	5,9	5,4	—	5,4
Rumunjska	4,1	3,0	—	3,0
Slovačka	0,6	0,6	—	0,6
Slovenija	1,1	1,1	—	1,1
Španjolska	21,3	21,3	—	21,3
	94,3	89,6	—	89,6
MEFS				
Irska	22,5	22,5	—	22,5
Portugal	24,3	24,3	—	24,3
	46,8	46,8	—	46,8
MFP				
Ukrajina	5,0	5,0	(0,6)	4,4
Tunis	1,4	1,1	—	1,1
Jordan	1,1	0,9	—	0,9

u milijardama EUR

	Ukupni odobreni iznos	Ukupno isplaćeno na kraju godine	Ukupno otplaćeno na kraju godine	Nepodmireno na kraju godine
Ostalo	1,5	1,2	(0,2)	1,0
	9,0	8,2	(0,8)	7,4
BOP				
Latvija	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
Ukupno	153,0	147,5	(3,5)	144,0

Otplatni plan za nepodmirene iznose na kraju godine je kako slijedi:

u milijardama EUR

	SURE	MEFS	MFP	BOP	UKUPNO
2022.	—	2,7	—	—	2,7
2023.	—	3,5	0,1	—	3,6
2024.	—	2,6	0,6	—	3,2
2025.	8,0	2,4	—	0,2	10,6
2026.	8,0	4,0	0,1	—	12,1
2027.	—	3,0	0,2	—	3,2
2028.	10,0	2,3	0,2	—	12,5
2029.	8,1	1,4	0,9	—	10,4
2030.	10,0	—	0,1	—	10,1
2031.	—	7,3	1,2	—	8,5
2032.	—	3,0	0,1	—	3,1
2033.	—	2,1	0,5	—	2,6
2034.	—	—	0,1	—	0,1
2035.	8,5	2,0	2,0	—	12,5
2036.	9,0	5,7	1,3	—	16,0
2037.	—	—	—	—	—
2038.	—	1,8	—	—	1,8
2039.	—	—	—	—	—
2040.	7,0	—	—	—	7,0
2041.	—	—	—	—	—
2042.	—	3,0	—	—	3,0
2043.	—	—	—	—	—
2044.	—	—	—	—	—
2045.	—	—	—	—	—

u milijardama EUR

	SURE	MEFS	MFP	BOP	UKUPNO
2046.	5,0				5,0
2047.	6,0				6,0
2048.					—
2049.					—
2050.	10,0		—		10,0
2051.	—				—
Ukupno	89,6	46,8	7,4	0,2	144,0

SURE

Instrument SURE uspostavljen je 2020. radi pružanja financijske pomoći državama članicama koje na svojem državnom području imaju ili im prijete ozbiljne ekonomske poteškoće uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Instrumentom se dopunjuju nacionalne mjere koje poduzimaju pogođene države članice. Maksimalni iznos pomoći ne prelazi 100 milijardi EUR za sve države članice.

Države članice su na kraju 2021. potpisale sporazume o kreditnoj liniji u iznosu od 94,3 milijarde EUR, a od tog je iznosa do kraja 2021. isplaćeno 89,6 milijardi EUR. Novi zajmovi isplaćeni 2021. iznosili su 50,1 milijardu EUR. Rok dospijea zajmova kreće se od 5, 10, 15, 20 do 30 godina.

Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (MEFS)

MEFS je osnovan radi pružanja financijske pomoći svim državama članicama koje imaju ili kojima prijete ozbiljne ekonomske i financijske poteškoće zbog izvanrednih okolnosti koje su izvan njihove kontrole. U razdoblju od 2011. do 2014. MEFS se koristio za pružanje financijske pomoći Irskoj i Portugalu pod uvjetom da provedu reforme. Završila je provedba tog programa i stoga se ne mogu odobriti dodatni zajmovi iako se on može i dalje koristiti za posebne aktivnosti, primjerice produženje roka dospijea zajmova odobrenih Irskoj i Portugalu i davanje zajmova za premošćivanje. U 2021. rok dospijea za iznos od 9,8 milijardi EUR, koji je dospijevao tijekom godine, produljen je do 2036. (3 milijarde EUR za Irsku i 1,8 milijardi EUR za Portugal) te do 2031. (5 milijardi EUR za Portugal).

Iznos dodijeljen Portugalu smanjen je s 26 milijardi EUR na 24,3 milijarde EUR jer je iznos od 1,7 milijardi EUR istekao i daljnje isplate nisu bile moguće. U prosincu 2021. Portugal je zatražio produljenje dospijea za 2,2 milijarde EUR od ukupnog iznosa zajma od 2,7 milijardi EUR s rokom dospijea u travnju 2022. U veljači 2022. Komisija se zadužila za 2,2 milijarde EUR kako bi obnovila zajam, čiji je rok dospijea produljen za četiri i pol godine.

MFP

Program MFP-a oblik je financijske pomoći koju EU pruža partnerskim zemljama izvan EU-a koje imaju poteškoća s platnim bilancama (uključujući nepodmireni iznos od 4,4 milijarde EUR za Ukrajinu). Ona se pruža u obliku srednjoročnih/dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili kombinacije zajmova i bespovratnih sredstava i dostupna je samo onim zemljama koje primaju pomoć u okviru programa Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

Komisija je u 2020. donijela prijedlog paketa od tri milijarde EUR makrofinancijske pomoći za ograničavanje gospodarskih posljedica pandemije koronavirusa u deset partnera u procesu proširenja i partnera u susjedstvu. Europski parlament i Vijeće donijeli su odluku 25. svibnja 2020. U skladu s tom odlukom Komisija je 2021. isplatila 10 novih zajmova ukupne nominalne vrijednosti od 1,7 milijardi EUR za devet korisnika MFP-a. Rok dospijea novih zajmova varira od 10 do 15 godina.

Pomoć platnim bilancama

Pomoć platnim bilancama je program pomoći namijenjen državama članicama izvan europodručja koje imaju ili kojima prijete poteškoće u vezi s njihovim platnim bilancama. Pomoć platnim bilancama pruža se u obliku srednjoročnih zajmova koji su uvjetovani provedbom politika za rješavanje temeljnih ekonomskih problema. U pravilu, EU pomoć platnim bilancama pruža u suradnji s MMF-om i drugim međunarodnim institucijama ili zemljama.

Iznos koji je u okviru pomoći platnim bilancama dodijeljen Latviji smanjen je s 3,1 milijarde EUR na 2,9 milijardi EUR jer je raspoloživ iznos od 0,2 milijarde EUR istekao i daljnje isplate nisu bile moguće. U 2021. nije bilo novih operacija ni otplate zajmova.

4.4. NEPREDVIĐENE PRORAČUNSKE OBVEZE ZA PROGRAME FINACIJSKE POMOĆI

Uzeti zajmovi EU-a jesu izravne i bezuvjetne obveze EU-a za koje jamče države članice (nepredviđene proračunske obveze). Uzeti zajmovi za financiranje zajmova koji se daju zemljama izvan EU-a pokrivene su sredstvima Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja. Ako država članica ne ispuni obvezu, dug se servisira, ako je moguće, iz raspoloživih sredstava riznice Komisije. Ako to nije moguće, Komisija potrebna sredstva povlači od država članica. Na temelju propisa EU-a o vlastitim sredstvima (članak 14. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014), države članice imaju pravnu obvezu staviti na raspolaganje dovoljna sredstva za ispunjenje obveza EU-a. Tako su ulagači izloženi samo kreditnom riziku EU-a, a ne riziku korisnika zajma. Zahvaljujući „naizmjeničnim” zajmovima za proračun EU-a ne postoji kamatni ili tečajni rizik.

Zajmovi odobreni državama članicama u okviru instrumenta SURE temelje se na sustavu dobrovoljnih jamstava država članica u iznosu do 25 % maksimalnog iznosa financijske pomoći. Doprinos svake države članice ukupnom iznosu jamstva odgovara njezinu relativnom udjelu u ukupnom bruto nacionalnom dohotku (BND) Europske unije na temelju proračuna EU-a za 2020.

Na temelju odluka Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije za program svake zemlje određuje se cjelokupni odobreni iznos, broj obroka za isplatu i najdulji (prosječni) rok dospijea paketa zajmova. Zatim se Komisija i dotična država članica dogovaraju o parametrima zajma/financiranja, osobito o roku dospijea obroka. Osim toga, svi obroci isplate zajma osim prvog ovise o poštovanju dogovorenih uvjeta, u kontekstu zajedničke financijske potpore EU-a i MMF-a, što također utječe na rokove operacija financiranja. To znači da rokovi i dospijea danih sredstava ovise o povezanoj EU-voj aktivnosti kreditiranja. Financiranje se iskazuje isključivo u eurima s rokom dospijea od 3 do 30 godina.

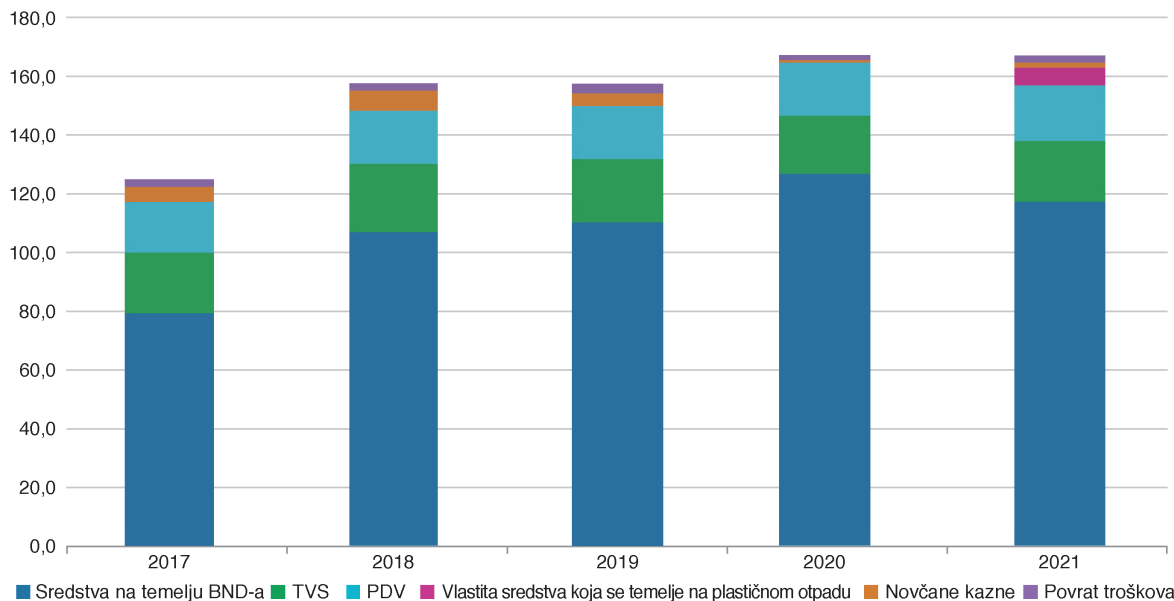
5. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

5.1. PRIHODI

Konsolidirani prihodi EU-a uključuju iznose koji se odnose na razmjenske i nerazmjenske transakcije, s tim da su potonje najznačajnije. Petogodišnje kretanje glavnih kategorija prihoda od nerazmjenskih transakcija (koje obuhvaćaju sredstva na temelju BND-a, tradicionalna vlastita sredstva, sredstva na temelju PDV-a, nova vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu, novčane kazne i povrat troškova) jest kako slijedi:

Petogodišnje kretanje prihoda od glavnih nerazmjenskih transakcija ⁽¹⁾

u milijardama EUR

⁽¹⁾ Podaci za 2020. i 2021.: isključujući prihode povezane s povlačenjem Ujedinjenje Kraljevine iz EU-a

Budući da bi proračunski prihodi trebali biti jednaki proračunskim rashodima (ili veći od njih), glavni element koji utječe na kretanje prihoda prikazano u prethodnom grafikonu jesu plaćanja koja se izvršavaju svake godine.

Konsolidirani prihodi – glavna kretanja u 2021.

U 2021. konsolidirani prihodi, koji obuhvaćaju sve kategorije prihoda, iznosili su 178,9 milijardi EUR u usporedbi s 224,0 milijarde EUR u prethodnoj godini. Glavni razlog za smanjenje od 45,1 milijarde EUR ili 20,1 % bio je učinak smanjenja zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, zbog čega su se prihodi 2020. povećali za 47,5 milijardi EUR, ali doprinosi prihodima u 2021. iznosio je samo 1,1 milijardu EUR. Osim tih posebnih prihoda, konsolidirani prihodi u 2021. iznosili su 177,8 milijardi EUR, što je usporedivo s usklađenim konsolidiranim prihodima u prethodnoj godini (176,5 milijardi EUR).

Kad je riječ o preostalim kategorijama prihoda, glavne su promjene bile uvođenje novih vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu, povećanje prihoda od novčanih kazni i smanjenje prihoda od BND-a:

- prihodi od novih vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu, koji su uvedeni 2021. stupanjem na snagu nove Odluke o vlastitim sredstvima 2020/2053 ⁽⁹⁾, iznosili su 5,8 milijardi EUR. Jedinствена stopa zahtjeva za uplatu od 0,80 EUR po kilogramu primjenjuje se na težinu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici. Nerekicirani plastični ambalažni otpad u određenoj godini izračunava se kao razlika između plastičnog ambalažnog otpada koji je nastao i plastičnog ambalažnog otpada koji je recikliran u toj godini u određenoj državi članici. Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka imaju pravo na posebno smanjenje godišnjih paušalnih iznosa njihovih doprinosa iz vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu;
- Prihodi od novčanih kazni povećali su se s 0,5 milijardi EUR u 2020. na 2,0 milijardi EUR u 2021. Povećanje od 1,5 milijardi EUR posljedica je većeg broja i većih iznosa novčanih kazni izrečenih 2021. Najvažnije novčane kazne izrečene 2021. bile su: novčana kazna od 875 milijuna EUR izrečena grupacijama BMW i Volkswagen (Volkswagen, Audi i Porsche) zbog tajnog dogovaranja o tehničkom razvoju u području pročišćavanja dušikovih oksida te novčana kazna od 371 milijuna EUR izrečena društvima Nomura, UBS i UniCredit zbog sudjelovanja skupine trgovatelja u kartelu na primarnom i sekundarnom tržištu europskih državnih obveznica;

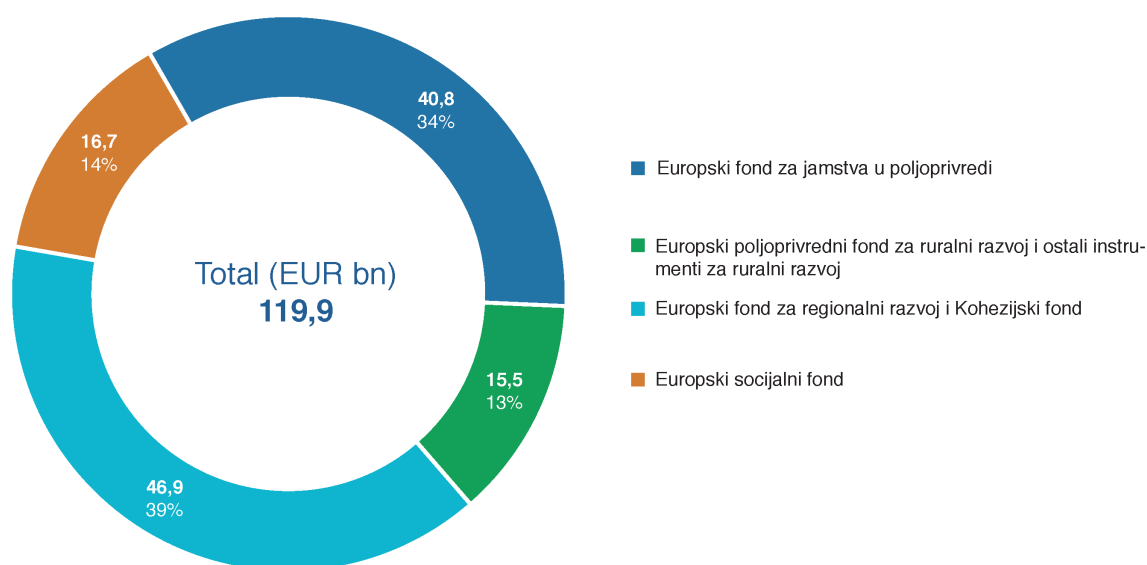
⁽⁹⁾ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

- Prihodi od BND-a (bruto nacionalni dohodak) osnovni su element operativnih prihoda EU-a i smanjili su se sa 125,4 milijarde EUR u 2020. na 116,0 milijardi EUR u 2021. Smanjenje od 9,4 milijarde EUR ili 7,5 % povezano je s povećanjem drugih kategorija prihoda (i novih vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu), s obzirom na to da se prihodima od BND-a financira dio proračuna koji nije pokriven drugim izvorima prihoda.

5.2. RASHODI

Glavna komponenta rashoda priznatih u konsolidiranim financijskim izvještajima jesu rashodi u okviru podijeljenog upravljanja, koji uključuju sljedeće fondove: i. Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP); ii. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i ostali instrumenti za ruralni razvoj; iii. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijski fond (KF) te iv. Europski socijalni fond (ESF). U tim je fondovima nastalo 119,9 milijardi EUR odnosno 54,3 % ukupnih rashoda od 221,0 milijardi EUR nastalih u 2021. (2020.: 109,7 milijardi EUR, 65,9 % ukupnih rashoda). Podjela rashoda u okviru podijeljenog upravljanja i njihovi relativni ponderi prikazani su u nastavku:

Glavni rashodi u okviru podijeljenog upravljanja za financijsku godinu 2021.

Povećanje rashoda u okviru podijeljenog upravljanja uglavnom je posljedica povećanja rashoda povezanih s EFRR-om i Kohezijskim fondom (5,8 milijardi EUR) te s ESF-om (3 milijarde EUR). Odražava poboljšanje provedbe prema kraju programskog razdoblja VFO-a za razdoblje 2014.–2020. te privremeno povećanje stope sufinanciranja nakon provedbe mjera u okviru investicijske inicijative CRII+. Rashodi povezani s EPFRR-om i drugim instrumentima za ruralni razvoj te EFJP-om povećali su se za 1 milijardu EUR, odnosno za 0,3 milijarde EUR.

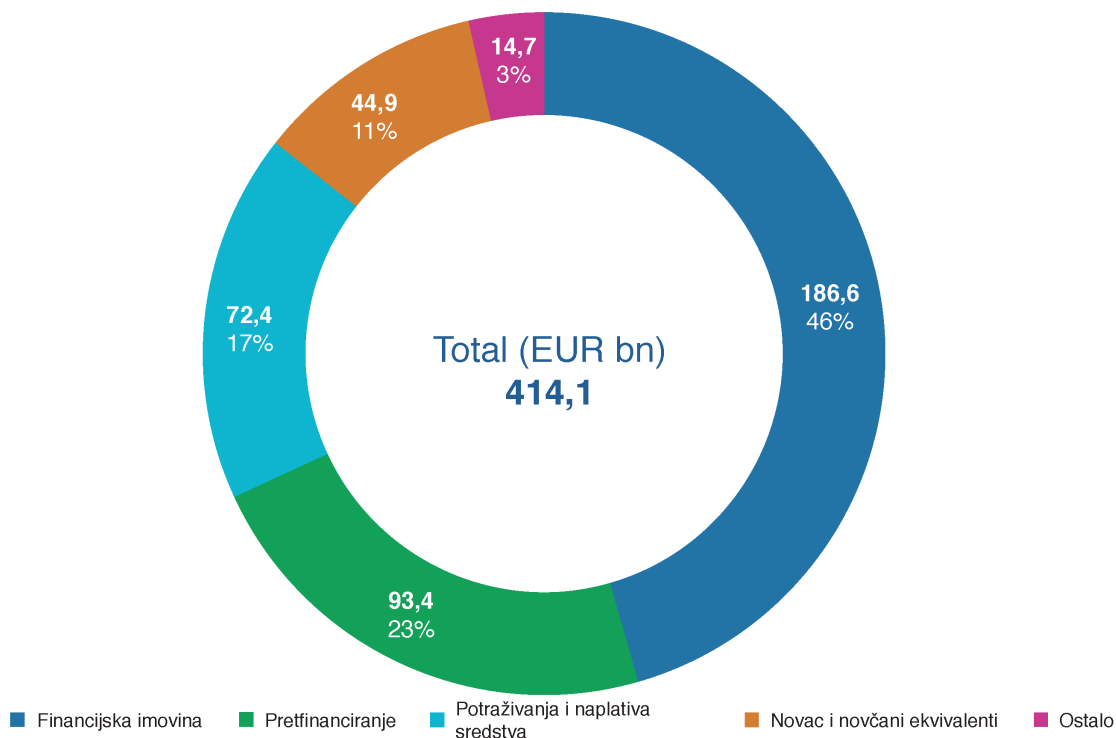
Nakon uspješnog pokretanja instrumenta NGEU (vidjeti odjeljak 2.) rashodi nastali u okviru izravnog upravljanja, koji se ubrajaju u proračunska sredstva koja su izvršili Komisija, izvršne agencije i skrbnički fondovi, povećali su se s 22,1 milijarde EUR u 2020. na 63 milijarde EUR u 2021. Povećanje od 40,9 milijardi EUR uglavnom je posljedica bespovratne potpore dodijeljene u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost NGEU-a, koja je iznosila 42,9 milijardi EUR. Rashodi nastali u okviru izravnog upravljanja povezani s programima cijepljenja protiv bolesti COVID-19 smanjili su se s 1,6 milijardi EUR u 2020. na 0,7 milijardi EUR u 2021.

Rashodi koji su nastali u okviru neizravnog upravljanja ubrajaju se u proračunska sredstva koja su izvršili agencije EU-a, tijela EU-a, treće zemlje, međunarodne organizacije i drugi subjekti. U 2021. rashodi nastali u okviru neizravnog upravljanja iznosili su 10,9 milijardi EUR, slično prethodnoj godini, kad su iznosili 11,0 milijardi EUR.

5.3. IMOVINA

Na dan 31. prosinca 2021. ukupna imovina iznosila je 414,1 milijardu EUR (2020.: 280,0 milijardi EUR) – to je znatno povećanje posljedica daljnjeg pozajmljivanja sredstava iz instrumenta SURE te isplaćenih zajmova i predujmova u okviru novog instrumenta NGEU. Najznačajnije stavke bile su financijska imovina osim novca i novčanih ekvivalenata (188,6 milijardi EUR), pretfinanciranje (93,4 milijarde EUR), potraživanja i naplativa sredstva (72,4 milijarde EUR) te novac i novčani ekvivalenti (44,9 milijardi EUR). Ostala je imovina, u iznosu od 14,7 milijardi EUR, uglavnom uključivala nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu.

Sastav imovine na dan 31. prosinca 2021.

Znatno povećanje ukupne imovine od 134 milijarde EUR (47,9 %) u odnosu na prethodnu godinu uglavnom je bilo rezultat:

- povećanja nepodmirenih obveza po zajmovima s 93,3 milijarde EUR u 2020. na 163,6 milijardi EUR u 2021. To povećanje od 70,3 milijarde EUR (75,3 %) uglavnom odražava daljnje odobravanje zajmova za financijsku pomoć u okviru instrumenta SURE (50,1 milijarda EUR) i odobravanje zajmova u okviru novog Mehanizma za oporavak i otpornost (18,0 milijardi EUR),
- povećanja ukupnog pretfinanciranja sa 62,7 milijardi EUR u 2020. na 93,4 milijarde EUR u 2021. To povećanje od 30,7 milijardi EUR (49,0 %) odražava bespovratnu potporu dodijeljenu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (30,8 milijardi EUR),
- povećanja novca i novčanih ekvivalenata sa 16,7 milijardi EUR u 2020. na 44,9 milijardi EUR u 2021. To povećanje od 28,2 milijarde EUR uglavnom se odnosi na likvidnost povezanu s instrumentom NGEU (18,0 milijardi EUR koje se drže na računu NGEU-a te 1,4 milijarde EUR sredstava koja se drže na računu Komisijine središnje riznice do isplate u proračun za programe VFO-a). Preostalo je povećanje posljedica većeg iznosa neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje u 2021., novčanih kazni koje postaju konačne na kraju godine te dodatnih tradicionalnih vlastitih sredstava koja su na kraju godine unovčena, ali još nisu unesena u proračun.

Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

Dana 31. siječnja 2020. Ujedinjena Kraljevina povukla se iz Europske unije. Uvjeti njezina odlaska definirani su u Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz EU-a i Europske zajednice za atomsku energiju, poznatom kao „Sporazum o povlačenju”. U okviru tog dogovora Ujedinjena Kraljevina složila se da će ispoštovati sve financijske obveze preuzete dok je bila članica EU-a. Sporazum je stupio na snagu 31. siječnja 2020. Ujedinjena Kraljevina i dalje će pridonositi proračunu EU-a i imati koristi od programa i rashoda EU-a iz razdoblja prije 2021., kao da je država članica. Ujedinjenoj Kraljevini će biti i vraćena određena definirana sredstva koja je uplatila u proračun EU-a ili koja su primljena u proračun EU-a i povezana su s razdobljem njezina članstva. EU dvaput godišnje izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o iznosima koje duguje, a ona ih mjesečno plaća. Izvještaji se svake godine ažuriraju na temelju stvarnih podataka.

Obveze iz Sporazuma o povlačenju stvaraju dugovanja i potraživanja za EU koja se moraju izračunati i iskazati u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a, a osobito pokrivaju sljedeća područja:

- vlastita sredstva (članak 136.),

- nepodmirene obveze (članak 140.),
- novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja (članak 141.),
- obveze Unije (članak 142.),
- nepredviđene financijske obveze i financijski instrumenti (članci 143. i 144.),
- neto imovina Europske zajednice za ugljen i čelik (članak 145.),
- ulaganja EU-a u Europski investicijski fond, EIF (članak 146.),
- nepredviđene obveze povezane sa sudskim postupcima (članak 147.).

u milijunima EUR

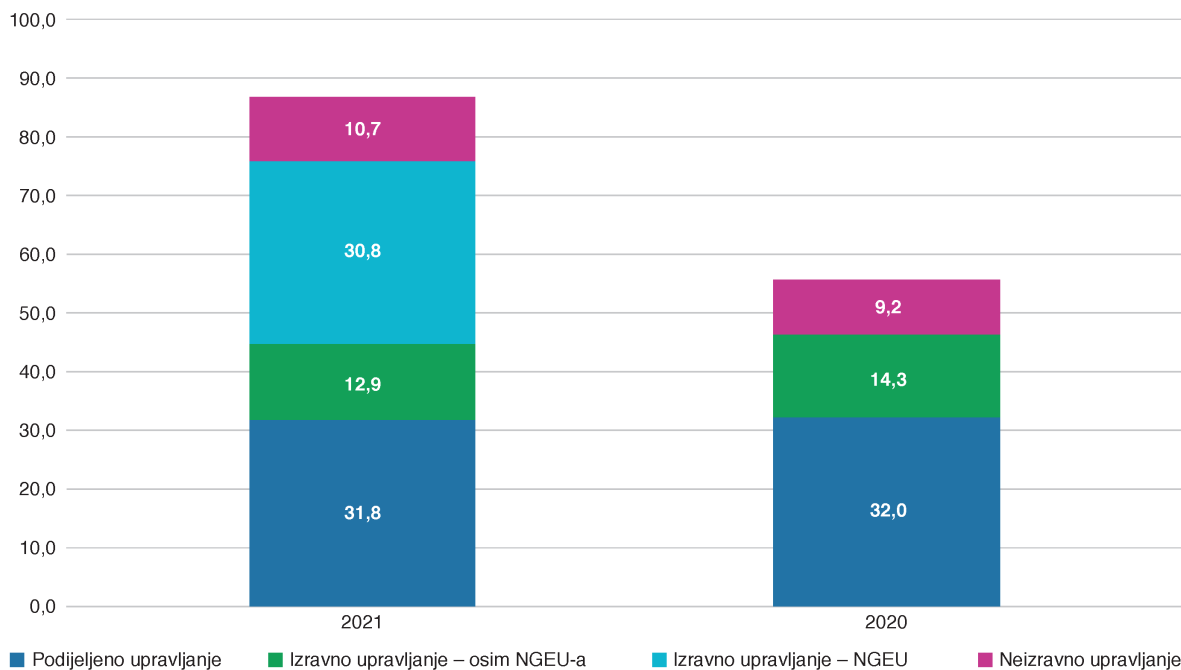
	Članak 140.	Članak 142.	Ostalo	31.12.2021.	31.12.2020.
Duguje Ujedinjena Kraljevina	28 620	14 751	610	43 982	49 579
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Ukupno	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
Dugoročno	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
Kratkoročno	11 556	265	(908)	10 913	6 827

Pretfinanciranje

U 2021. pretfinanciranje (bez drugih predujmova državama članicama i doprinosa skrbničkog fonda Bêkou i skrbničkog fonda za Afriku) je iznosilo 86,2 milijarde EUR (2020.: 55,5 milijardi EUR), od čega se gotovo sav iznos odnosio na aktivnosti Komisije. Povećanje od 30,7 milijardi EUR ili 55,3 % gotovo se u potpunosti odnosi na bespovratnu potporu dodijeljenu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te je dovelo do povećanja pretfinanciranja povezanog s izravnim upravljanjem s 14,3 milijarde EUR u 2020. na 43,7 milijardi EUR u 2021.:

Pretfinanciranje za koje je zadužena Komisija prema načinima upravljanja

u milijardama EUR

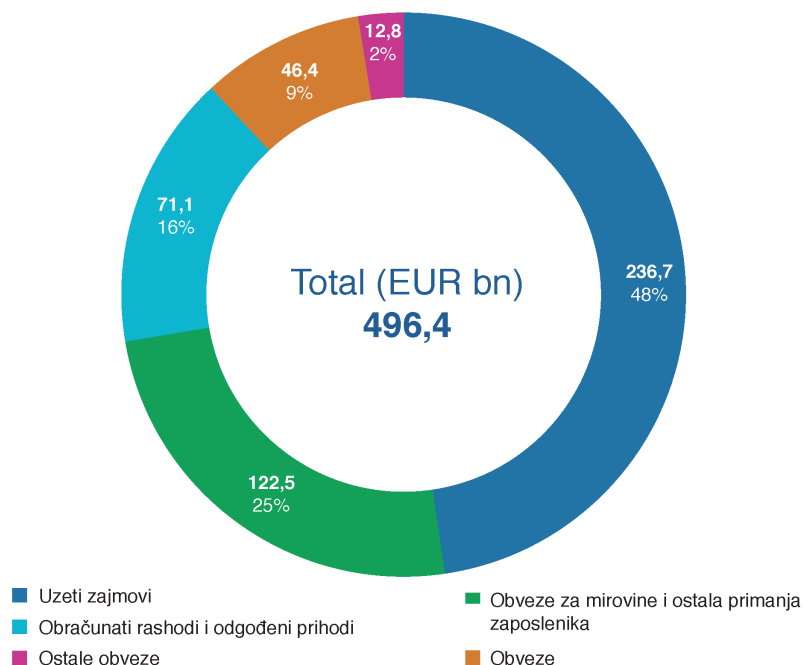

Na razinu pretfinanciranja koje se odobrava u okviru programa VFO-a znatno utječe ciklus VFO-a, primjerice na početku razdoblja VFO-a očekuju se isplate velikih iznosa predujmova državama članicama u okviru kohezijske politike i ti iznosi ostaju na raspolaganju državama članicama sve do završetka programa. Isplaćuje se i godišnje pretfinanciranje koje se mora iskoristiti u istoj godini ili vratiti sljedeće godine u okviru godišnjeg ciklusa zaključenja računovodstvene dokumentacije. Komisija nastoji osigurati odgovarajuće razine pretfinanciranja. Važno je uspostaviti ravnotežu između dostatnih financijskih sredstava za projekte i pravovremenog priznavanja rashoda.

5.4. OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2021. ukupne obveze iznosile su 496,4 milijarde EUR (2020.: 313,5 milijardi EUR) – to golemo povećanje posljedica je zajmova uzetih 2021. u okviru instrumenata SURE i NGEU. Najznačajnije stavke bile su uzeti zajmovi za NGEU i financijsku pomoć (236,7 milijardi EUR), obveze za mirovine i druge obveze za primanja zaposlenika nakon prestanka radnog odnosa (122,5 milijardi EUR), obračunati troškovi i odgođeni prihodi (78,1 milijarda EUR) te obveze prema trećim stranama (46,4 milijarde EUR):

Sastav obveza na dan 31. prosinca 2021.

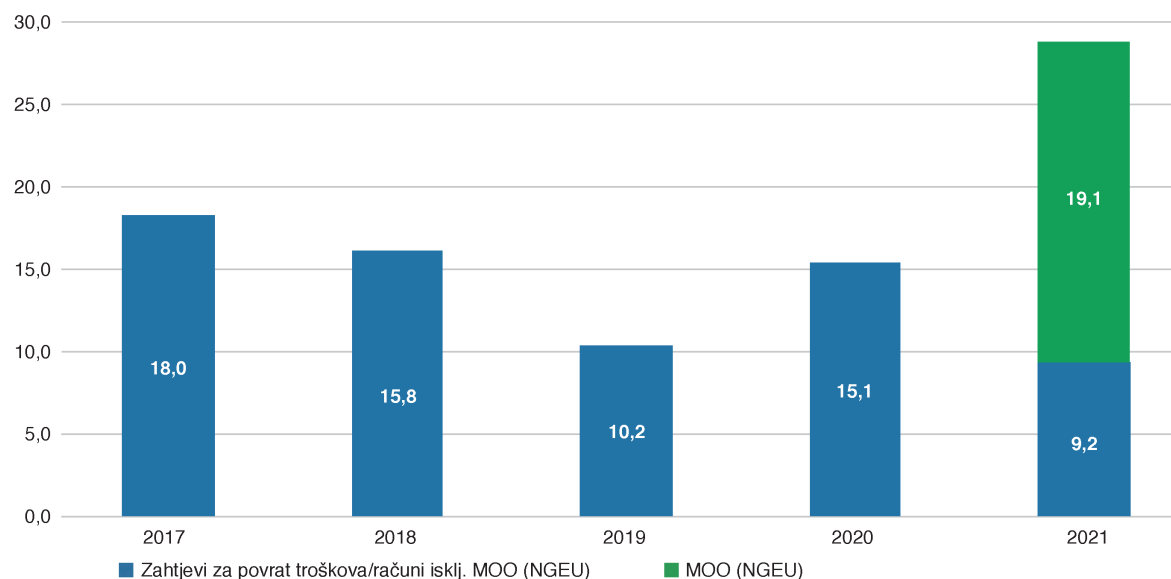

Znatno povećanje u iznosu od 82,9 milijardi EUR ili 58,3 % iz prethodne godine uglavnom je bilo posljedica sljedećeg:

- uzeti zajmovi povećani su s 93,2 milijarde EUR u 2020. na 236,7 milijardi EUR u 2021. Povećanje od 143,5 milijardi EUR uglavnom se odnosi na Mehanizam za oporavak i otpornost (91 milijarda EUR) te na dodatne zajmove u okviru instrumenta SURE (50,1 milijarda EUR),
- obračunati rashodi i odgođeni prihodi povećali su se sa 64,6 milijardi EUR u 2020. na 78,1 milijardu EUR u 2021. Povećanje od 13,5 milijardi EUR ili 20,9 % uglavnom se odnosi na novi Mehanizam za oporavak i otpornost (8,2 milijarde EUR) i izvršenje VFO-a za razdoblje 2014.—2020. u okviru EFRR-a i Kohezijskog fonda (1,9 milijardi EUR),
- obveze su se povećale s 32,4 milijarde EUR u 2020. na 46,4 milijarde EUR u 2021. Povećanje od 14,0 milijardi EUR ili 43,2 % primarno je posljedica Mehanizma za oporavak i otpornost (19,1 milijarda EUR) i smanjenja obveza povezanih s područjem kohezije, u kojem je iznos zahtjeva za povrat troškova primljenih do kraja godine bio manji od onoga iz prethodne godine (5,3 milijarde EUR).

Ukupni iznos zaprimljenih zahtjeva za povrat troškova i računa iskazanih u bilanci kao obveze.

u milijardama EUR

Neto imovina

Na dan 31. prosinca 2021. iznos obveza bio je za 82,3 milijarde EUR veći od iznosa imovine (2020.: 33,4 milijarde EUR). Znatno povećanje od 48,9 milijardi EUR uglavnom je posljedica uzetih zajmova povezanih s bespovratnom potporom dodijeljenom u okviru NGEU-a 2021. (što je dovelo do povećanja rashoda nastalih u okviru izravnog upravljanja od 42,9 milijardi EUR). Činjenica da su obveze veće od imovine ne znači da su institucije i tijela EU-a u financijskim poteškoćama, već da će se određene obveze financirati iz budućih godišnjih proračuna. Mnogi rashodi priznaju se u skladu s računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja u tekućoj godini iako mogu biti plaćeni narednih godina te se stoga financiraju iz budućih proračuna; povezani prihodi obračunat će se tek u narednim razdobljima. Osim uzetih zajmova za NGEU, koje je potrebno otplatiti u razdoblju 2028.–2051., i obveza za primanja zaposlenika, koje je potrebno platiti tijekom nekoliko desetljeća, najznačajniji iznosi koje treba istaknuti jesu oni povezani s aktivnostima koje se odnose na EFJP, čiji se najveći dio obično plaća u prvom tromjesečju sljedeće godine.

6. POLITIČKI I FINACIJSKI OKVIR I ODGOVORNOST EU-a TE NJEGOVO UPRAVLJANJE

Europska unija je unija kojoj države članice dodjeljuju nadležnosti za ostvarenje zajedničkih ciljeva. Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.

6.1. POLITIČKI I FINACIJSKI OKVIR

Ugovori Unije

Opći ciljevi i načela kojima se vode Unija i europske institucije definirani su u Ugovorima. Unija i institucije EU-a mogu djelovati samo u okvirima nadležnosti koje su im dodijeljene Ugovorima kako bi se ostvarili ciljevi koji su u njima utvrđeni te to moraju činiti u skladu s načelima⁽¹⁰⁾ supsidijarnosti i proporcionalnosti. Unija za ostvarenje svojih ciljeva i provedbu svojih politika osigurava potrebna financijska sredstva. Komisija je odgovorna za promicanje općih interesa Unije, uključujući izvršenje proračuna i upravljanje programima u suradnji s državama članicama i u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

⁽¹⁰⁾ U skladu s načelom supsidijarnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj se ciljevi predloženog djelovanja ne mogu dostatno ostvariti na razini država članica, nego se zbog opsega ili učinka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije. U skladu s načelom proporcionalnosti, sadržaj i oblik djelovanja Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora (vidjeti članak 5. UEU-a).

Unija ciljeve određene Ugovorima ostvaruje raznim instrumentima, a jedan od njih je proračun EU-a. Drugi su, primjerice, zajednički zakonodavni okvir i zajedničke strategije politike.

Višegodišnji financijski okvir i programi potrošnje

Politike koje se financiraju iz proračuna Unije provode se u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) i odgovarajućim sektorskim propisima o programima i instrumentima potrošnje. To omogućuje izdvajanje financijskih sredstava za ostvarenje političkih prioriteta Unije u razdoblju koje je dovoljno dugo da se postigne učinkovitost i utvrdi koherentna dugoročna vizija za korisnike sredstava Unije i nacionalna tijela koja ih sufinanciraju. Utvrđuju se maksimalni godišnji iznosi (gornje granice) za ukupne rashode Unije i glavne kategorije rashoda (naslovi). Zbrajanjem gornjih granica iz svih naslova dobije se ukupna gornja granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza. VFO donosi Vijeće jednoglasnom odlukom svih država članica, uz suglasnost Europskog parlamenta. Aktualni višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. donesen je 17. prosinca 2020. Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. dopunjen je privremenim instrumentom za oporavak NextGenerationEU.

Godišnji proračun

Godišnji proračun izrađuje Komisija. Europski parlament i Vijeće usuglašavaju se o proračunu za sljedeću godinu (obično do sredine prosinca) na temelju postupka iz članka 314. UFEU-a. U skladu s načelom proračunske ravnoteže ukupni prihodi moraju biti jednaki ukupnim rashodima (odobrenim sredstvima za plaćanje) u određenoj financijskoj godini.

Glavni izvori financijskih sredstava Unije su prihodi od vlastitih sredstava koji se dopunjuju drugim приходima. Postoje četiri vrste vlastitih sredstava: tradicionalna vlastita sredstva (uglavnom carinske pristojbe), vlastita sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV), vlastita sredstva na temelju neregiciranog plastičnog ambalažnog otpada (uvedena 2021.) i vlastita sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND). Ostali prihodi koji se prikupljaju iz aktivnosti EU-a (npr. novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja) obično čine manje od 10 % ukupnih prihoda.

Načini upravljanja

Tri su načina upravljanja proračunom EU-a, ovisno o metodi isplate i upravljanja sredstvima.

- Podijeljeno upravljanje: velikim dijelom proračunskih sredstava (oko 3/4 proračuna) Komisija upravlja u okviru sustava podijeljenog upravljanja u suradnji s državama članicama, prije svega sredstvima za strukturne fondove i poljoprivredu.
- Izravno upravljanje: Komisija programima upravlja i sama, a ovlasti za provedbu određenih programa može delegirati izvršnim agencijama.
- Neizravno upravljanje: odlukama o rashodima može se upravljati i neizravno, preko drugih tijela u Uniji ili izvan Unije. U Financijskoj uredbi i/ili sporazumima o doprinosu za ta se tijela utvrđuju potrebni mehanizmi kontrole i izvještavanja te nadzor koji provodi Komisija kada su zadaće izvršenja proračuna povjerene nacionalnim agencijama, Grupi Europske investicijske banke, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama (npr. Svjetska banka ili Ujedinjeni narodi) i drugim subjektima (npr. decentralizirane agencije Unije, zajednička poduzeća).

Financijska uredba

Financijska uredba⁽¹⁾ primjenjuje se na opći proračun i središnji je regulatorni akt o financijama Unije. Tom se uredbom detaljno definiraju financijska pravila za izvršenje proračuna Unije i uloge raznih dionika kako bi se osiguralo razborito trošenje sredstava i ostvarenje postavljenih ciljeva.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046.

6.2. UPRAVLJANJE I ODGOVORNOST

6.2.1. *Institucijska struktura*

Unija ima institucionalni okvir putem kojeg promiče svoje vrijednosti i zalaže se za ostvarenje svojih ciljeva te koji služi njezinim interesima, interesima njezinih građana i država članica i koji osigurava koherentnost, učinkovitost i kontinuitet njezinih politika i djelovanja. Organizacijska struktura sastoji se od institucija, agencija i drugih tijela EU-a. Financijskom uredbom, s primjenjivim računovodstvenim pravilima, utvrđuje se koji se od tih subjekata uključuju u konsolidiranu računovodstvenu dokumentaciju Unije (za popis subjekata uključenih u konsolidaciju vidjeti bilješku 9. konsolidirane računovodstvene dokumentacije Unije).

Europski parlament, zajedno s Vijećem, izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. Komisija politički odgovorna Europskom parlamentu. Vijeće obavlja i funkcije utvrđivanja politika i koordinacije u okviru općeg političkog smjera i prioriteta Unije koje odredi Europsko vijeće.

Europska komisija izvršno je tijelo Europske unije. Ona promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Osigurava provedbu Ugovorâ i nadzire kako države članice primjenjuju pravo Unije pod nadzorom Suda Europske unije. Komisija ima koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, izvršava proračun i upravlja programima.

Komisija proračun izvršava uglavnom u suradnji s državama članicama.⁽¹²⁾ Države članice i Komisija zajedno osiguravaju da se odobrena sredstva koriste u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja. Uredbama se utvrđuju obveze država članica u pogledu kontrole i revizije u izvršenju proračuna i odgovornosti koje iz toga proizlaze, kao i odgovornosti i detaljna pravila za svaku instituciju Unije u vezi s njezinim vlastitim izdancima.

6.2.2. *Upravljačka struktura Komisije*

Komisijini upravljački mehanizmi te kako se tim mehanizmima osigurava funkcioniranje Komisije kao moderne, odgovorne institucije usmjerene na rezultate opisani su u Komunikaciji⁽¹³⁾ o upravljanju u Europskoj komisiji.

Komisija svoje funkcije obavlja pod vodstvom kolegija povjerenika, koji utvrđuje prioritete i preuzima političku odgovornost za rad Komisije. Komisija kao Kolegij djeluje pod političkim vodstvom svojeg predsjednika ili predsjednice koji, u okviru svojeg imenovanja, predstavlja Europskom parlamentu ciljeve koje namjerava ostvariti, u obliku svojih političkih smjernica. Predsjednik ili predsjednica odlučuje o unutarnjem ustroju Komisije i vodi računa o njezinu usklađenom i učinkovitom djelovanju kao kolegijalnog tijela.

Kolegij operativno izvršenje proračuna i financijsko upravljanje delegira glavnim direktorima i načelnicima službi koji su na čelu administrativnih ustrojstvenih jedinica Komisije. Tim se decentraliziranim pristupom stvara administrativna kultura koja potiče odgovornost javnih službenika za aktivnosti koje su pod njihovom kontrolom.

Pod nadzorom predsjednika ili predsjednice i u bliskoj suradnji s članom Komisije koji je zadužen za proračun, ljudske resurse i administraciju te uz sudjelovanje predsjedničkih i središnjih službi korporativni upravni odbor osigurava koordinaciju, nadzor, savjetovanje i strateško usmjerenje.

Unutarnjim mehanizmima utvrđuje se struktura snažnih kontrola i upravljačkih alata koji Kolegiju povjerenika omogućuju da preuzme političku odgovornost za rad Komisije⁽¹⁴⁾.

6.2.3. *Financijsko upravljanje u Komisiji*

U Komisiji su uloge i nadležnosti za financijsko upravljanje jasno definirane (npr. Financijskom uredbom i unutarnjim pravilnikom⁽¹⁵⁾) i tako se i izvršavaju. Kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, Komisijini glavni direktori i načelnici službi odgovorni su za dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije, usklađenost postupanja s odredbama Financijske uredbe, upravljanje rizicima i uspostavu odgovarajućeg okvira unutarnje kontrole.

⁽¹²⁾ Vidjeti članak 317. UFEU-a.

⁽¹³⁾ C(2020) 4240 final od 24. lipnja 2020.

⁽¹⁴⁾ Zato se pojam „Europska komisija” odnosi i na instituciju, odnosno kolegij članova Komisije, i na njezinu administraciju, na čijem su čelu glavni direktori njezinih glavnih uprava (i rukovoditelji drugih administrativnih jedinica kao što su službe, uredi i izvršne agencije).

⁽¹⁵⁾ Od sredine 2019. (nakon revizije članka 12. unutarnjeg pravilnika) upravljanje Europskim razvojnim fondom sudelegirano je na pet službi (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA i JRC).

Dužnosnici za ovjeravanje odgovorni su za cijeli upravljački proces, od određivanja svega što treba poduzeti da se ostvare ciljevi politika institucije do operativnog i proračunskog upravljanja aktivnostima. Te se zadaće mogu dalje delegirati direktorima, načelnicima odjela i drugim osobama, koji time postaju dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja. Svaki dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja u poslovima nadzora i praćenja provedbe sustava unutarnje kontrole može računati na jednog ili dva direktora zadužena za upravljanje rizicima i unutarnju kontrolu.

Središnje službe Komisije usmjeravaju, savjetuju te promiču najbolje primjere iz prakse, među ostalim i radom Korporativnog upravnog odbora.

Financijskom uredbom propisano je da svaki dužnosnik za ovjeravanje u godišnjem izvještaju o radu izvijesti o postignućima, unutarnjoj kontroli i financijskom upravljanju tijekom godine. On u godišnjem izvještaju o radu izjavljuje da su sredstva korištena u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja te da se uspostavljenim postupcima kontrole daju potrebna jamstva u pogledu zakonitosti i pravilnosti temeljnih transakcija. Godišnji izvještaj o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti⁽¹⁶⁾ glavno je sredstvo koje **Kolegiju povjerenika omogućuje preuzimanje političke odgovornosti za upravljanje proračunom.**

Računovodstveni službenik Komisije odgovoran je na središnjoj razini za upravljanje rizicima, postupke povrata, utvrđivanje računovodstvenih pravila utemeljenih na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (MRSJS), potvrđivanje računovodstvenih sustava i izradu godišnje konsolidirane računovodstvene dokumentacije Unije. Osim toga, računovodstveni službenik potpisuje godišnju računovodstvenu dokumentaciju, pri čemu izjavljuje da su u njoj vjerno prikazani, u svim bitnim aspektima, financijsko stanje, rezultati operacija i novčani tokovi Unije. Godišnju računovodstvenu dokumentaciju donosi Kolegij povjerenika. Računovodstveni službenik obavlja svoju funkciju neovisno i ima veliku odgovornost za financijsko izvještavanje u Komisiji.

I funkcija unutarnjeg revizora Komisije je centralizirana i neovisna te se u okviru nje pružaju neovisni savjeti, mišljenja i preporuke o kvaliteti i funkcioniranju sustava unutarnje kontrole u okviru Komisije, agencija Unije i drugih neovisnih tijela.

Odbor za praćenje tijeka revizije osigurava neovisnost unutarnjeg revizora i prati kvalitetu unutarnjih revizija i daljnje postupanje službi Komisije u skladu s preporukama unutarnje i vanjske revizije te zaključcima i preporukama Europskog revizorskog suda u vezi s postupkom davanja razrješnica o pouzdanosti godišnje konsolidirane financijske dokumentacije Unije. Odbor svojom savjetodavnom funkcijom pridonosi općenitom poboljšanju djelotvornosti i učinkovitosti Komisije pri ostvarivanju njezinih ciljeva i olakšava nadzor Kolegija nad Komisijinim upravljanjem, upravljanjem rizicima i postupcima unutarnje kontrole.

6.2.4. Vanjska revizija i postupak davanja razrješnice

U skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja sredstvima se upravlja na učinkovit, djelotvoran i ekonomičan način. Postojeći okvir odgovornosti temelji se na detaljnom izvještavanju, vanjskoj reviziji i političkoj kontroli kako bi se dala razumna jamstva da se sredstva Unije troše na odgovarajući način.

Europski parlament na preporuku **Vijeća** odlučuje hoće li Komisiji za provedbu proračuna EU-a u određenoj godini dati svoje konačno odobrenje, poznato kao „davanje razrješnice”. Godišnjim postupkom davanja razrješnice potvrđuje se Komisijina politička odgovornost za izvršenje proračuna EU-a.

Europski revizorski sud svake godine provjerava pouzdanost računovodstvene dokumentacije, jesu li svi prihodi primljeni i svi rashodi nastali na zakonit i pravilan način te primjerenost financijskog upravljanja i kvalitativnih aspekata izrade proračuna, uključujući dimenziju uspješnosti. Objavljivanje godišnjeg izvještaja Europskog revizorskog suda polazište je za postupak davanja razrješnice. Revizori pripremaju i tematske izvještaje o specifičnim troškovima, područjima politike ili pitanjima o proračunu i upravljanju.

Odluka o razrješnici temelji se i na Komisijinu integriranom financijskom izvještavanju i izvještavanju o odgovornosti, saslušanjima povjerenika u Europskom parlamentu i odgovorima na pisana pitanja upućena Komisiji.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_hr

BILJEŠKA UZ KONSOLIDIRANU RAČUNOVODSTVENU DOKUMENTACIJU

Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za 2021. sastavljena je na temelju informacija koje su institucije i tijela dostavili u skladu s člankom 246. stavkom 2. Financijske uredbe koja se primjenjuju na opći proračun Europske unije. Ovime izjavljujem da je sastavljena u skladu s glavom XIII. te financijske uredbe i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama utvrđenima u bilješkama uz financijske izvještaje.

Računovodstveni službenici tih institucija i tijela dostavili su mi sve informacije potrebne za sastavljanje računovodstvene dokumentacije u kojoj su prikazani imovina i obveze Europske unije te izvršenje proračuna i potvrdili su njihovu pouzdanost.

Ovime potvrđujem da na temelju navedenih informacija i provjera koje sam smatrala potrebnima za ovjeru računovodstvene dokumentacije Europske komisije imam odgovarajuće jamstvo da su financijsko stanje, rezultati operacija i novčani tokovi Europske unije u svim bitnim aspektima u računovodstvenoj dokumentaciji točno iskazani.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Računovodstvena službenica Komisije

17. lipnja 2022.

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I OBJAŠNENJA ⁽¹⁷⁾

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
BILANCA	33
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	34
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	35
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	37
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE	38
1. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	38
2. BILJEŠKE UZ BILANCU	57
3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	99
4. NEPREDVIĐENE OBVEZE I NEPREDVIĐENA IMOVINA	109
5. PRORAČUNSKE I PRAVNE OBVEZE	116
6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA	120
7. IZVJEŠTAVANJE POVEZANIH OSOBA	141
8. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE	143
9. OPSEG KONSOLIDACIJE	143

⁽¹⁷⁾ Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

BILANCA

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina	2.1	769	620
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.2	12 669	11 682
Ulaganja obračunata metodom udjela	2.3	1 192	588
Financijska imovina	2.4	181 874	99 214
Pretfinanciranje	2.5	60 792	34 519
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.6	40 642	45 813
		297 938	192 434
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Financijska imovina	2.4	6 744	13 881
Pretfinanciranje	2.5	32 656	28 229
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.6	31 796	28 681
Zalihe	2.7	84	80
Novac i novčani ekvivalenti	2.8	44 860	16 742
		116 141	87 613
UKUPNA IMOVINA		414 078	280 047
DUGOROČNE OBVEZE			
Mirovine i ostala primanja zaposlenika	2.9	(122 466)	(116 020)
Rezervacije	2.10	(2 950)	(3 878)
Financijske obveze	2.11	(214 974)	(84 399)
		(340 391)	(204 297)
KRATKOROČNE OBVEZE			
Rezervacije	2.10	(398)	(1 527)
Financijske obveze	2.11	(31 149)	(10 649)
Obveze	2.12	(46 372)	(32 408)
Obračunati rashodi i odgođeni prihodi	2.13	(78 068)	(64 584)
		(155 987)	(109 167)
UKUPNE OBVEZE		(496 377)	(313 464)
NETO IMOVINA		(82 299)	(33 418)
Pričuve	2.14	1 325	5 062
Iznosi koji će se zatražiti od država članica ⁽¹⁾	2.15	(83 624)	(38 480)
NETO IMOVINA		(82 299)	(33 418)

⁽¹⁾ Europski parlament donio je 24. studenoga 2021. proračun u skladu s kojim će države članice prikupiti sredstva za plaćanje kratkoročnih obveza Unije iz vlastitih sredstava ili će se za ta sredstva državama članicama uputiti poziv za uplatu u 2021. Uz to, u skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju (Uredba (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 (SL L 56, 4.3.1968., str.1.) od 29. veljače 1968. kako je izmijenjena) države članice zajedno jamče obveze za mirovine.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

u milijunima EUR

	Bilješka	2021.	2020.
PRIHODI			
Prihodi od nerazmjenskih transakcija			
Sredstva na temelju BND-a	3.1	115 955	125 393
Tradicionalna vlastita sredstva	3.2	20 590	19 559
Sredstva na temelju PDV-a	3.3	18 340	17 858
Vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu	3.4	5 831	—
Novčane kazne	3.5	1 990	452
Povrat troškova	3.6	1 794	1 355
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	3.7	1 122	47 456
Ostalo	3.8	6 737	7 116
		172 357	219 190
Prihodi od razmjenskih transakcija			
Financijski prihodi	3.9	5 092	3 434
ostalo	3.10	1 497	1 404
		6 589	4 838
Ukupni prihodi		178 946	224 028
RASHODI			
Koje su izvršile države članice			
Europski fond za jamstva u poljoprivredi		(40 829)	(40 461)
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj; ostali instrumenti ruralnog razvoja		(15 451)	(14 467)
Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond		(46 932)	(41 118)
Europski socijalni fond		(16 727)	(13 677)
Ostalo		(4 835)	(2 701)
Koje su izvršili Komisija, izvršne agencije i skrbnički fondovi	3.12	(63 000)	(22 094)
Druge agencije i tijela EU-a	3.13	(3 154)	(3 530)
Koje su izvršile treće zemlje i međunarodne organizacije	3.13	(4 512)	(4 178)
Drugi subjekti	3.13	(3 225)	(3 257)
Troškovi zaposlenika i mirovina	3.14	(12 417)	(11 995)
Financijski troškovi	3.15	(4 201)	(2 188)
Ostali rashodi	3.16	(5 762)	(6 946)
Ukupni rashodi		(221 046)	(166 612)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		(42 100)	57 416

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
Poslovni rezultat godine	(42 100)	57 416
Poslovanje		
Amortizacija nematerijalne imovine	116	113
Amortizacija materijalne imovine	1 054	1 047
Gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja (poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti)	—	—
(Povećanje)/smanjenje zajmova	(70 259)	(40 624)
(Povećanje)/smanjenje iznosa pretfinanciranja	(30 699)	(11 301)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija	2 055	(50 519)
(Povećanje)/smanjenje zaliha	(4)	(12)
(Povećanje)/smanjenje mirovina i ostalih primanja zaposlenika	6 447	18 360
Povećanje/(smanjenje) rezervacija	(2 057)	581
Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza (osim zajmova za NGEU)	60 075	40 531
Povećanje/(smanjenje) obveza	13 964	5 166
Povećanje/(smanjenje) obračunatih rashoda i odgođenih prihoda	13 484	(2 645)
Proračunski višak iz prethodne godine obračunat kao nenovčani prihod	(1 769)	(3 218)
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika (nenovčane promjene nisu uključene u izvještaj o financijskom rezultatu)	(3 257)	(15 155)
Ostala nenovčana kretanja	(1 757)	63
Investicijske aktivnosti		
(Povećanje)/smanjenje nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme	(2 307)	(1 566)
(Povećanje)/smanjenje ulaganja obračunatih metodom udjela	(604)	3
(Povećanje)/smanjenje neizvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak ⁽¹⁾	(4 636)	(1 180)
(Povećanje)/smanjenje izvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	(629)	(62)
aktivnosti financiranja		
Povećanje/(smanjenje) zajmova povezanih s NGEU-om	91 000	
NETO NOVČANI TOK	28 118	(3 004)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	28 118	(3 004)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	16 742	19 745

u milijunima EUR

	2021.	2020.
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	44 860	16 742

⁽¹⁾ Podatak za 2020. odnosi se na (povećanje)/smanjenje financijske imovine raspoložive za prodaju.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

u milijunima EUR

	Iznosi koji će se povući iz akumuliranog viška/(manjka) država članica	Ostale pričuve	Revalorizacijska pričuva	Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2019.	(77 560)	4 646	391	(72 523)
<i>Promjene pričuve Jamstvenog fonda</i>	(173)	173	—	—
<i>Promjene fer vrijednosti</i>	—	—	105	105
<i>Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika</i>	(15 155)	—	—	(15 155)
<i>Ostalo</i>	210	(252)	—	(42)
<i>Proračunski rezultat iz 2019. pripisan državama članicama</i>	(3 218)	—	—	(3 218)
<i>Poslovni rezultat godine</i>	57 416	—	—	57 416
STANJE NA DAN 31.12.2020.	(38 480)	4 566	496	(33 418)
<i>Učinak revidiranog EAR-a 11 (vidjeti bilješku 1.)</i>	1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
STANJE NA DAN 1.1.2021.	(36 761)	1 523	—	(35 238)
<i>Promjene pričuve Jamstvenog fonda</i>	—	—	—	—
<i>Promjene fer vrijednosti</i>	—	—	—	—
<i>Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika</i>	(3 257)	—	—	(3 257)
<i>Ostalo</i>	262	(198)	—	63
<i>Proračunski rezultat iz 2020. pripisan državama članicama</i>	(1 769)	—	—	(1 769)
<i>Poslovni rezultat godine</i>	(42 100)	—	—	(42 100)
STANJE NA DAN 31.12.2021.	(83 624)	1 325	—	(82 299)

BILJEŠKE UZ FINANIJSKE IZVJEŠTAJE

Treba napomenuti da su u tablicama u nastavku iznosi koji se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, a povezani su s VFO-ima do kraja 2020., još iskazani pod naslovom države članice jer, iako se Ujedinjena Kraljevina povukla iz Unije 1. veljače 2020. u skladu sa Sporazumom o povlačenju u tim razdobljima i dalje ima financijski odnos s Unijom kao država članica.

1. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**1.1. PRAVNA OSNOVA I RAČUNOVODSTVENA PRAVILA**

Računovodstvena evidencija Unije vodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (dalje u tekstu Financijska uredba).

U skladu s člankom 80. Financijske uredbe, Unija svoje financijske izvještaje sastavlja u skladu s računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja i pravilima koja se temelje na međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (MRSJS). Sve institucije i tijela Unije obuhvaćeni konsolidacijom dužni su primjenjivati ta računovodstvena pravila, koja za Komisiju donosi računovodstveni službenik, radi unutarnje usklađenosti konsolidirane računovodstvene dokumentacije EU-a.

Primjena novih i izmijenjenih računovodstvenih pravila Europske unije (EAR)

Nova usvojena računovodstvena pravila EU-a koja se na dan 31. prosinca 2021. još nisu primjenjivala

Nije bilo novog usvojenog EAR-a koji se na dan 31. prosinca 2021. još nije primjenjivao.

Revidirani EAR koji se primjenjuje na godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2021. ili nakon tog datuma

Računovodstvena službenica Komisije 17. prosinca 2020. donijela je revidirani EAR 11 „Financijski instrumenti”, kojim se uspostavljaju načela financijskog izvještavanja o financijskoj imovini i financijskim obvezama te koji se temelji na novom MRSJS-u 41 „Financijski instrumenti”, izmijenjenom MRSJS-u 28 „Financijski instrumenti: prezentiranje” i izmijenjenom MRSJS-u 30 „Financijski instrumenti: objavljivanje” (objavljen u kolovozu 2018.).

Revidirani EAR 11 obavezan je od 1. siječnja 2021., a sve izmjene u odnosu na početnu primjenu uzete su u obzir na taj dan pa nije potrebno prepravljati iznose iz prethodnih razdoblja. Prema tome, financijska imovina, financijske obveze, potraživanja od razmjenskih transakcija te kamatni prihodi i kamatni rashodi na dan 31. prosinca 2020. iskazani u toj računovodstvenoj dokumentaciji obračunani su u skladu s računovodstvenim politikama kako je navedeno u bilješkama **1.5.5.**, **1.5.8.** (samo za razmjenske transakcije), **1.5.12.** i **1.6.1.** (samo za razmjenske transakcije) uz financijske izvještaje EU-a za 2020.

Glavne promjene i njihovi učinci na računovodstvenu dokumentaciju EU-a za 2021. su kako slijedi:

Nova načela klasifikacije i mjerenja financijske imovine

Revidiranim EAR-om 11 uvodi se pristup klasifikaciji financijske imovine koji se temelji na načelima i zahtijeva se primjena dvaju kriterija: model koji subjekt primjenjuje za upravljanje svojom financijskom imovinom i ugovorne značajke novčanog toka te imovine. Ovisno o tim kriterijima financijska se imovina klasificira u sljedeće kategorije: „financijska imovina po amortiziranom trošku”, „financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital” ili „financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak”.

Dana 1. siječnja 2021. primjena novih kriterija dovela je do reklasifikacije svih vlasničkih ulaganja i dužničkih vrijednosnih papira iz financijske imovine raspoložive za prodaju u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak. Povezana revalorizacijska pričuva reklasificirana je – u neto imovini – u akumulirani višak ili manjak.

Novi model umanjenja vrijednosti

Dok se prethodni model umanjenja vrijednosti temeljio na ostvarenim gubicima, revidiranim EAR-om 11 uveden je model umanjenja vrijednosti koji se temelji na budućim događajima i očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja financijske imovine. U okviru modela koji se temelji na očekivanim kreditnim gubicima uzimaju se u obzir moguća neispunjenja obveza i kretanje kreditne kvalitete financijske imovine. Novi model umanjenja vrijednosti primjenjuje se na svu financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital te na preuzete obveze za zajmove i ugovore o financijskom jamstvu.

Konkretno, 1. siječnja 2021. primjena novog modela umanjenja vrijednosti na financijsku imovinu klasificiranu kao financijska imovina po amortiziranom trošku dovela je do priznavanja umanjenja vrijednosti zajmova za financijsku pomoć koji su odobreni partnerskim zemljama u okviru programa MFP-a i Euratoma.

Računovodstvo financijskih jamstava

U skladu s EAR-om 11, većina financijskih jamstava, osobito onih danih bez naknade ili uz nominalnu naknadu, obračunavala se u skladu s načelima EAR-a 10 „Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina” i priznavala kao rezervacije ili iskazivala kao nepredviđene obveze ovisno o vjerojatnosti gubitka.

Revidiranim EAR-om 11 propisuje se primjena zahtjeva računovodstva financijskih jamstava na sve ugovore o financijskom jamstvu. Mjerenje obveze za financijska jamstva oslanja se na fer vrijednost jamstva pri početnom priznavanju i na kretanje očekivanih kreditnih gubitaka proizašlih iz dužničkog portfelja pokrivenog jamstvom. Vidjeti bilješku 1.5.12.

Zbog toga su postojeći ugovori o financijskom jamstvu 1. siječnja 2021. reklasificirani iz financijskih rezervacija u kategoriju obveze za financijska jamstva i ponovno izmjereni u skladu sa zahtjevima revidiranog EAR-a 11. Ta je promjena dovela do povećanja financijskih obveza, osobito kad je riječ o jamstvima koja su dana Grupi EIB-a u okviru mandata za vanjsko kreditiranje. Nakon promjene računovodstvenog tretmana i priznavanja ugovorne obveze za financijska jamstva za mandat za vanjsko kreditiranje pričuva za Jamstveni fond za vanjska djelovanja – do 31. prosinca 2020. u neto imovini – oslobođena je za akumulirani višak ili manjak.

U tablici u nastavku prikazane su izvorne kategorije mjerenja u okviru EAR-a 11 kako se primjenjuju na financijske izvještaje EU-a za 2020. i nove kategorije mjerenja u okviru revidiranog EAR-a 11 za financijsku imovinu i obveze Europske unije na dan 1. siječnja 2021.:

<i>u milijunima EUR</i>				
	Kategorija mjerenja prethodni EAR 11	Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	Kategorija mjerenja revidirani EAR 11	Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 1.1.2021.
Financijska imovina				
<i>Zajmovi</i>	<i>Zajmovi i potraživanja</i>	93 309	<i>Amortizirani trošak</i>	93 575
			<i>Fer vrijednost kroz višak ili manjak</i>	2
<i>Dužnička i vlasnička ulaganja</i>	<i>Raspoloživo za prodaju</i>	19 587	<i>Fer vrijednost kroz višak ili manjak</i>	19 587
<i>Izvedena imovina</i>	<i>Fer vrijednost kroz višak ili manjak</i>	199	<i>Fer vrijednost kroz višak ili manjak</i>	199
<i>Potraživanja</i>	<i>Zajmovi i potraživanja</i>	3 450	<i>Amortizirani trošak</i>	3 485
			<i>Fer vrijednost kroz višak ili manjak</i>	3 482
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	<i>Raspoloživo za prodaju</i>	16 742	<i>Amortizirani trošak</i>	16 742

u milijunima EUR

	Kategorija mjerenja prethodni EAR 11	Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	Kategorija mjerenja revidirani EAR 11	Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 1.1.2021.
Financijske obveze				
Financijska jamstva	Obveze za financijska jamstva	(90)	Obveze za financijska jamstva	(7 889)
	Rezervacije (EAR10)	(2 523)		
Uzeti zajmovi	Amortizirani trošak	(93 192)	Amortizirani trošak	(93 521)
Ostale financijske obveze	Amortizirani trošak	(1 761)	Amortizirani trošak	(1 761)
Obveze iz izvedenica	Fer vrijednost kroz višak ili manjak	(4)	Fer vrijednost kroz višak ili manjak	(4)
Obveze	Amortizirani trošak	(32 408)	Amortizirani trošak	(32 408)

U tablici u nastavku analizira se učinak prelaska na revidirani EAR 11 na financijsku imovinu, potraživanja, financijske rezervacije i financijske obveze Europske unije. U njoj se usklađuju knjigovodstvene vrijednosti iz njihove prethodne kategorije mjerenja u okviru EAR-a 11 kako se primjenjuju na financijske izvještaje Unije za 2020., s njihovim novim kategorijama mjerenja nakon prelaska na revidirani EAR 11, 1. siječnja 2021.:

u milijunima EUR

	Stanje na dan 31.12.2020.	Reklasifikacija	Ponovno mjerenje	Stanje na dan 1.1.2021.
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
Preneseno početno stanje	19 587			
Prijenos s raspoloživo za prodaju na fer vrijednost kroz višak ili manjak		(19 587)		
Prilagođeno početno stanje				—
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak				
Preneseno početno stanje	199			
Prijenos s raspoloživo za prodaju na fer vrijednost kroz višak ili manjak		19 587		
Prijenos sa zajmova na fer vrijednost kroz višak ili manjak		2		
Prilagođeno početno stanje				19 788
Financijska imovina po amortiziranom trošku (u računovodstvenoj dokumentaciji za 2020.: zajmovi)				
Preneseno početno stanje	93 309			
Ponovno mjerenje: efektivna kamatna stopa			329	

u milijunima EUR

	Stanje na dan 31.12.2020.	Reklasifikacija	Ponovno mjerenje	Stanje na dan 1.1.2021.
Ponovno mjerenje: očekivani kreditni gubitak			(60)	
Reklasifikacija u fer vrijednost kroz višak ili manjak		(2)		
Prilagođeno početno stanje				93 575
Ukupna financijska imovina (Bilješka 2.4.)	113 095	—	269	113 363
Potraživanja				
Preneseno početno stanje	3 450			
Ponovno mjerenje: očekivani kreditni gubitak			33	
Ugovor o financijskom jamstvu – strana primanja: ponovno mjerenje			3 484	
Prilagođeno početno stanje				6 967
Ukupna potraživanja (bilješka 2.6.2.)	3 450	—	3 517	6 967
Financijske rezervacije				
Preneseno početno stanje	(2 523)			
Prijenos u obveze za financijska jamstva		2 522		
Prilagođeno početno stanje				(1)
Ukupne financijske rezervacije (Bilješka 2.10.)	(2 523)	2 522	—	(1)
Obveze za financijska jamstva				
Preneseno početno stanje	(90)			
Prijenos iz financijskih rezervacija		(2 522)		
Ugovor o financijskom jamstvu – strana davanja: ponovno mjerenje			(5 277)	
Prilagođeno početno stanje				(7 889)
Financijske obveze po amortiziranom trošku				
Preneseno početno stanje	(94 954)			
Ponovno mjerenje: efektivna kamatna stopa			(329)	
Prilagođeno početno stanje				(95 283)

u milijunima EUR

	Stanje na dan 31.12.2020.	Reklasifikacija	Ponovno mjerenje	Stanje na dan 1.1.2021.
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak				
<i>Preneseno početno stanje</i>	(4)			
Prilagođeno početno stanje				(4)
Ukupne financijske obveze (Bilješka 2.11.)	(95 048)	(2 522)	(5 606)	(103 175)
Ukupan učinak revizije EAR-a 11			(1 820)	

U tablici u nastavku analizira se učinak prelaska na revidirani EAR 11 na neto imovinu Europske unije na dan 1. siječnja 2021.:

u milijunima EUR

	Stanje na dan 31.12.2020.	Oslobađanje pri- čuva	Drugi učinci na neto imovinu	Stanje na dan 1.1.2021.
Pričuve				
<i>Preneseno početno stanje</i>	5 062			
<i>Oslobađanje fer vrijednosti pričuve</i>		(496)		
<i>Oslobađanje opće pričuve</i>		(3 043)		
Prilagođeno početno stanje				1 523
Akumulirani višak/(manjak)				
<i>Preneseno početno stanje</i>	(38 480)			
<i>Oslobađanje fer vrijednosti pričuve</i>		496		
<i>Oslobađanje opće pričuve</i>		3 043		
<i>Ponovno mjerenje imovine i obveza</i>			(1 820)	
Prilagođeno početno stanje				(36 761)
Ukupna neto imovina	(33 418)	—	(1 820)	(35 238)

U tablici u nastavku usklađuju se završno stanje ispravka vrijednosti za umanjenje vrijednosti prethodnog razdoblja koje se mjeri u skladu s EAR-om 11 kako se primjenjuje na financijske izvještaje Unije za 2020. i financijske rezervacije koje se mjere u skladu s EAR-om 10 i novi ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti koji se mjeri u skladu s revidiranim EAR-om 11 na dan 1. siječnja 2021.:

u milijunima EUR

	31.12.2020.	1.1.2021.		
	Ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti/Financijske rezervacije	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani kreditni gubitak tijekom vijeka trajanja instrumenta	Ukupni ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti
Financijska imovina po amortiziranom trošku, od čega:	(739)	(49)	(25)	(73)
Subrogirani zajmovi ⁽¹⁾	(726)	—	—	—
Ostali zajmovi	(13)	(49)	(25)	(73)
Potraživanja	(190)		(156)	(156)
Ugovori o financijskom jamstvu	(2 523)	(859)	(5 143)	(6 002)

⁽¹⁾ Do 2020. subrogirani zajmovi (neotplaćeni zajmovi za koje je Grupa EIB-a aktivirala jamstvo EU-a) početno su priznati prema iznosu koji je plaćen za podmirenje aktiviranog jamstva i odmah u cijelosti umanjen za iznos kreditnih gubitaka koji su već postojali u trenutku subrogacije, zbog čega je iznos neto knjigovodstvene vrijednosti u bilanci jednak nuli. Sve kamate obračunane nakon početnog priznavanja isto su tako u cijelosti otpisane. U skladu s revidiranim EAR-om 11 subrogirani zajmovi sad se klasificiraju kao kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke („kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke”) te se stoga ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti odnosi samo na izmjene očekivanih kreditnih gubitaka nastalih nakon početnog priznavanja. Stoviše, u skladu s revidiranim EAR-om 11, kad je riječ o kupljenim ili odobrenim zajmovima umanjima za kreditne gubitke, kamata se obračunava samo na neto knjigovodstvenu vrijednost. Stoga je ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti za subrogirane zajmove priznat na kraju 2020. otpisan u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrijednost subrogiranih zajmova na dan 1. siječnja 2021., bez ikakvog utjecaja na knjigovodstvenu vrijednost tih zajmova u bilanci.

1.2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Svrha je financijskih izvještaja širem krugu korisnika pružiti korisne informacije o financijskom stanju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima subjekta. Za Uniju kao subjekt javnog sektora ti izvještaji imaju i posebnu svrhu, a to je pružiti informacije koje su korisne za donošenje odluka i dokazati odgovornost subjekta za sredstva koja su mu povjerena. Ovaj je dokument sastavljen vodeći računa o tim ciljevima.

Opće pretpostavke (ili računovodstvena načela) koje treba slijediti u sastavljanju financijskih izvještaja utvrđene su računovodstvenim pravilom EU-a br. 1 „Financijski izvještaji” i opisane u MRSJS-u 1: vjerno prikazivanje, načelo nastanka poslovnog događaja, načelo trajnosti poslovanja, dosljedno prikazivanje, značaj, zbirni prikaz, prijebor i usporedne informacije.

Kvalitativne su značajke financijskog izvještavanja relevantnost, vjerodostojnost (pouzdanost), razumljivost, pravovremenost, usporedivost i provjerljivost.

1.3. KONSOLIDACIJA

Opseg konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji Unije obuhvaćaju sve važne kontrolirane subjekte, zajedničke poslove i pridružene subjekte. Cjeloviti popis subjekata obuhvaćenih opsegom konsolidacije, koja sad obuhvaća 55 kontroliranih subjekata i jedan pridruženi subjekt (2020.: 52 kontrolirana subjekta i jedan pridruženi subjekt), nalazi se u bilješci 9. Među kontroliranim subjektima su institucije Unije (uključujući Komisiju, ali ne i Europsku središnju banku) i agencije Unije (osim onih za zajedničku i vanjsku i sigurnosnu politiku). Osim toga, Europska zajednica za ugljen i čelik u postupku likvidacije (EZUČ u likvidaciji) također se smatra kontroliranim subjektom. Europski investicijski fond (EIF) jedini je pridruženi subjekt Unije.

Subjekti koji su obuhvaćeni konsolidacijom, ali koji nisu značajni za konsolidirane financijske izvještaje Unije u cjelini ne moraju se konsolidirati ni obračunavati primjenom metode udjela ako bi to u smislu vremena i troška za Uniju bilo prevelik gubitak. Ti se subjekti nazivaju „manjim subjektima” i navedeni su zasebno u bilješci 9. Osam subjekata je 2021. klasificirano u kategoriju manjih subjekata (2020.: osam subjekata).

Kontrolirani subjekti

Opseg konsolidacije utvrđuje se primjenom načela kontrole. Kontrolirani subjekti su subjekti od kojih Unija zbog svojeg sudjelovanja ostvaruje varijabilne koristi, ili na njih ima pravo, te zbog kontrole nad tim drugim subjektom može utjecati na prirodu i iznos tih koristi. Ta kontrola u svakom trenutku mora biti provediva i mora se odnositi na relevantne aktivnosti tog subjekta. Kontrolirani subjekti u potpunosti se konsolidiraju. Konsolidacija počinje na prvi dan postojanja kontrole i završava po prestanku kontrole.

Najčešći pokazatelji kontrole u Uniji su sljedeći: osnivanje subjekta na temelju osnivačkih akata ili sekundarnog zakonodavstva, financiranje subjekta iz proračuna EU-a, postojanje glasačkih prava u upravnim tijelima, revizija koju obavlja Europski revizorski sud i davanje razrješnice Europskog parlamenta. Provodi se pojedinačna procjena za svaki subjekt kako bi se donijela odluka o tome je li barem jedan od prethodno navedenih kriterija dovoljan za stjecanje kontrole.

Eliminiraju se sve materijalne transakcije i salda među kontroliranim subjektima Unije, dok neostvareni dobiti ili gubici od takvih transakcija među subjektima nisu materijalni i ne eliminiraju se.

Zajednički poslovi

Zajednički posao je posao nad kojim Unija i jedna ili više strana imaju zajedničku kontrolu. Zajednička kontrola je podjela kontrole nad nekim poslom dogovorena obvezujućim aranžmanom, koja postoji samo kada je za odlučivanje o relevantnim aktivnostima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu. Zajednički poslovi mogu biti zajednički pothvati ili zajedničke operacije. Zajednički pothvat je zajednički posao strukturiran posredstvom posebnog subjekta pri čemu strane koje imaju zajedničku kontrolu imaju pravo na neto imovinu tog posla. Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se primjenom metode udjela (vidjeti bilješku 1.5.4.). Zajednička operacija je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju pravo na imovinu i snose obvezu za financijske obveze predmetnog posla. Sudjelovanja u zajedničkim operacijama obračunavaju se tako što se u financijskim izvještajima Unije priznaju njihove imovina i obveze, prihodi i rashodi te njihov udio u imovini, obvezama, prihodima i rashodima koji se zajednički drže ili su zajednički nastali.

Pridruženi subjekti

Pridruženi subjekti su subjekti nad kojima Unija izravno ili neizravno ima značajan utjecaj, ali nad kojima nema isključivu ili zajedničku kontrolu. Smatra se da značajan utjecaj postoji ako Unija izravno ili neizravno drži najmanje 20 % glasačkih prava. Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se primjenom metode udjela (vidjeti bilješku 1.5.4.).

Nekonsolidirani subjekti čijim sredstvima upravlja Komisija

Sredstvima Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje Unije, Europskog razvojnog fonda i Jamstvenog fonda u ime sudionika upravlja Komisija. Međutim, budući da Unija nad tim subjektima nema kontrolu, oni se u njezinim financijskim izvještajima ne konsolidiraju.

1.4. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji prezentiraju se jedanput godišnje u skladu s člankom 243. Financijske uredbe. Računovodstvena godina počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca.

1.4.1. Valuta i osnova za konverziju

Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijski izvještaji prezentiraju se u milijunima eura, osim ako je drukčije navedeno, jer je euro funkcionalna valuta Unije.

Transakcije i salda

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koji su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i preračunavanja tečajeva na kraju godine koji se primjenjuju na monetarnu imovinu i obveze iskazane u stranim valutama, priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Drugačije metode konverzije primjenjuju se na nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, čija se vrijednost u eurima iskazuje po tečaju koji se primjenjivao na dan njihove kupnje.

Salda novčane imovine i obveza na kraju godine iskazanih u stranim valutama konvertiraju se u eure na temelju deviznih tečajeva Europske središnje banke (ESB-a) koji se primjenjuju 31. prosinca:

Tečajevi eura

Valuta	31.12.2021.	31.12.2020.	Valuta	31.12.2021.	31.12.2020.
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,5969	4,5597
CZK	24,8580	26,2420	RON	4,949	4,8683
DKK	7,4364	7,4409	SEK	10,2503	10,0343
GBP	0,8403	0,8990	CHF	1,0331	1,0802
HRK	7,5156	7,5519	JPY	130,3800	126,4900
HUF	369,1900	363,8900	USD	1,1326	1,2271

1.4.2. Primjena procjena

U skladu s načelima MRSJS-a i općeprihvaćenim računovodstvenim načelima financijski izvještaji obvezno sadržavaju iznose koji se temelje na procjenama i pretpostavkama rukovodstva na temelju najpouzdanijih dostupnih informacija. Značajne procjene uključuju, među ostalim: iznose obveza za primanja zaposlenika, financijski rizik potraživanja i iznose iskazane u bilješkama koji se odnose na financijske instrumente, ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti za financijsku imovinu po amortiziranom trošku i za obveze iz ugovora o financijskom jamstvu, obračunane prihode i naknade, rezervacije, stupanj umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme, neto utrživu vrijednost zaliha, nepredviđenu imovinu i nepredviđene obveze. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena. Promjene procjena uzimaju se u obzir u razdoblju u kojem su utvrđene ako promjena utječe samo na to razdoblje, ili u tom i budućim razdobljima ako promjena utječe na oboje.

1.5. BILANCA

1.5.1. Nematerijalna imovina

Gubitak od umanjenja je iznos za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost. Imovina je utvrđiva ako je odvojiva (tj. može se odvojiti ili odijeliti od subjekta, npr. tako da se proda, prenese, licencira, unajmi ili razmijeni, bilo zasebno ili zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivom imovinom ili obvezom, neovisno o tome namjerava li subjekt to učiniti) ili ako nastaje iz obvezujućih aranžmana (uključujući prava iz ugovora ili druga prava), neovisno o tome jesu li ta prava prenosiva ili odvojiva od subjekta ili iz drugih prava i obveza).

Stečena nematerijalna imovina obračunava se po povijesnom trošku umanjeno za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Interno razvijena nematerijalna imovina kapitalizira se kad se ispune relevantni uvjeti iz računovodstvenih pravila Unije, a troškovi se odnose samo na fazu razvoja imovine. Kapitalizirani troškovi uključuju sve izravno pripisive troškove potrebne za stvaranje, proizvodnju i pripremu imovine kako bi se dovela u stanje potrebno da bi funkcionirala u skladu s namjerama uprave. Troškovi povezani s istraživačkim aktivnostima, nekapitalizirani troškovi razvoja i troškovi održavanja priznaju se kao rashodi u razdoblju u kojem su nastali.

Imovina se amortizira primjenom linearne metode tijekom njezina predviđenog korisnog vijeka upotrebe (od 3 do 11 godina). Predviđeni korisni vijek upotrebe nematerijalne imovine ovisi o njezinu specifičnom ekonomskom vijeku ili zakonski ugovorenom vijeku upotrebe.

1.5.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Sve nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po povijesnom trošku umanjeno za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje rashode koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili prijenosu imovine.

Naknadni troškovi uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, prema potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ili uslužni potencijal te stavke biti u korist Unije i ako se njezin trošak može pouzdano izmjeriti. Troškovi popravaka i održavanja iskazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu tijekom financijskog razdoblja u kojem su nastali.

Zemljište se ne amortizira jer se smatra da mu je korisni vijek upotrebe neodređen. Ne amortizira se ni imovina u izgradnji jer još nije raspoloživa za upotrebu. Amortizacija druge imovine izračunava se primjenom linearne metode kako bi se njezin trošak umanjeno za preostalu vrijednosti rasporedio tijekom razdoblja korisnog vijeka upotrebe kako slijedi:

Kategorija imovine	Stopa amortizacije, linearna metoda
Zgrade	4 % do 10 %
Imovina u svemiru	8 % do 25 %
Postrojenja i oprema	10 % do 25 %
Namještaj i prijevozna sredstva	10 % do 25 %
Računalni hardver	25 % do 33 %
Ostalo	10 % do 33 %

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se usporedbom prihoda umanjeno za troškove prodaje s knjigovodstvenom vrijednosti otuđene imovine i iskazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Najmovi

Najam je sporazum kojim najmodavac tijekom određenog razdoblja najmoprimcu prenosi pravo upotrebe imovine u zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja. Najmovi se klasificiraju kao financijski najmovi ili poslovni najmovi.

Financijski najmovi su najmovi u kojima se gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom prenose na najmoprimca. Kada se u financijski najam ulazi kao najmoprimac, imovina stečena financijskim najmom priznaje se kao imovina, a povezane obveze iz najma kao obveze od početka razdoblja najma. Imovina i obveze priznaju se u iznosima koji su jednaki fer vrijednosti unajmljene imovine ili, ako je niža, u sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma, pri čemu se obje vrijednosti utvrđuju na početku najma. Imovina koja se drži u financijskom najmu amortizira se tijekom njezina korisnog vijeka upotrebe ili razdoblja najma, ovisno o tome što je kraće. Minimalna plaćanja najma raspodjeljuju se između financijskih troškova (udio kamata) i smanjenja nepodmirene obveze (udio glavnice). Financijski troškovi raspoređuju se na svako razdoblje tijekom trajanja najma kako bi se dobila stalna periodična kamatna stopa za preostali dio obveze, koja se prema potrebi iskazuje kao kratkoročna/dugoročna. Nepredviđene najamnine priznaju se kao troškovi u razdoblju u kojem su nastali.

Poslovni najam je onaj koji nije financijski najam, odnosno najam u kojem najmodavac zadržava gotovo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom. Kada se u poslovni najam ulazi kao najmoprimac, plaćanja poslovnog najma priznaju se kao rashod u izvještaju o financijskom rezultatu primjenom linearne metode tijekom razdoblja najma pri čemu se ni unajmljena imovina ni obveza po najmu ne iskazuju u izvještaju o financijskom položaju.

1.5.3. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Umanjenje vrijednosti je gubitak buduće ekonomske koristi ili uslužnog potencijala imovine veći od sustavnog priznavanja gubitka buduće ekonomske koristi ili uslužnog potencijala imovine kroz amortizaciju materijalne ili nematerijalne imovine (ovisno o slučaju). Imovina s neodređenim korisnim vijekom upotrebe ne amortizira se već se na godišnjoj osnovi testira za umanjeno vrijednosti. Umanjenje vrijednosti materijalne ili nematerijalne imovine koja se amortizira testira se kad god na izvještajni datum ima naznaka umanjeno vrijednosti imovine. Gubitak od umanjeno priznaje se u iznosu za koji je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njezine nadoknadive vrijednosti (uslužni potencijal). Nadoknadiva vrijednost (uslužni potencijal) jednaka je fer vrijednosti imovine umanjeno za troškove prodaje ili njezinoj vrijednosti pri upotrebi, ovisno o tome koji je iznos veći.

Ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme revidiraju se i prema potrebi usklađuju barem jednom godišnje. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti priznati za prethodne godine više ne vrijede, poništavaju se gubici od umanjenja vrijednosti.

1.5.4. Ulaganja obračunata metodom udjela

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima

Ulaganja obračunata metodom udjela početno se priznaju po trošku, a njihova knjigovodstvena vrijednost naknadno se povećava ili smanjuje radi priznavanja dodatnih uplata, udjela Unije u višku ili manjku subjekta u koji se ulaže, svih umanjenja vrijednosti i dividendi. Početni trošak uvećan za sve promjene daje knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u financijskim izvještajima na datum bilance. Udio Unije u višku ili manjku subjekta u koji se ulaže iskazuje se u izvještaju o financijskom rezultatu, dok se njezin udio u promjenama kapitala subjekta u koji se ulaže iskazuje u pričuvama u neto imovini. Raspodjele primljene na temelju ulaganja smanjuju knjigovodstvenu vrijednost imovine.

Ako je udio Unije u manjkovima od ulaganja obračunatog metodom udjela jednak ili premašuje njezin udio u ulaganju, Unija prestaje priznavati svoj udio u budućim gubicima („nepriznati gubici”). Nakon što se udio Unije smanji na nulu, izdvajaju se rezervacije za dodatne gubitke i obveza se priznaje samo u onoj mjeri u kojoj Unija ima pravnu ili izvedenu obvezu, ili u kojoj je izvršila plaćanja u ime subjekta.

Ako postoje naznake umanjenja vrijednosti, potrebno je vrijednosti smanjiti na nižu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost određuje se kako je opisano u bilješki **1.5.3**. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti prestanu vrijediti na neki kasniji datum, gubitak od umanjenja vrijednosti poništava se na knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da umanjenje vrijednosti nije bilo priznato.

Ako drži najmanje 20 % udjela u fondu rizičnog kapitala, Unija ne nastoji imati značajan utjecaj. Stoga se ti fondovi smatraju financijskim instrumentima te se klasificiraju u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Pridruženi subjekti i zajednički pothvati koji se klasificiraju u kategoriju manjih subjekata (vidjeti bilješku **1.3**) ne obračunavaju se primjenom metode udjela. Doprinosi Unije tim subjektima obračunavaju se kao rashodi razdoblja.

1.5.5. Financijska imovina

Klasifikacija pri početnom priznavanju

Klasifikacija ovisi o dva kriterija:

- model upravljanja financijskom imovinom. Za to je potrebno procijeniti kako EU upravlja financijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova i ostvarivanja svojih ciljeva te kako ocjenjuje rezultate financijske imovine,
- ugovorne značajke novčanog toka imovine. Za to je potrebno procijeniti jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamata na neplaćeni iznos glavnice. Kamata je naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike i troškove kreditiranja.

Nakon procjene na temelju tih kriterija financijska se imovina može klasificirati u tri kategorije: financijska imovina po amortiziranom trošku, financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital ili financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Financijska imovina s ugovornim novčanim tokovima koji se odnose samo na glavnice i kamate klasificira se na temelju modela upravljanja koji primjenjuje subjekt. Ako se model upravljanja temelji na držanju financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, financijska imovina klasificira se kao financijska imovina po amortiziranom trošku. Ako se model upravljanja temelji na držanju financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine, ta se imovina klasificira kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital. Ako se model upravljanja razlikuje od ta dva modela (npr. financijska imovina drži se radi trgovanja ili se drži u portfelju kojim se upravlja po fer vrijednosti i čiji se rezultati tako ocjenjuju), financijska imovina klasificira se kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Financijska imovina s ugovornim novčanim tokovima koji se ne odnose samo na glavnice i kamate, već uvode izloženost riziku i volatilitnosti osim onih koji su prisutni kod osnovnog sporazuma o posudbi (npr. promjene cijena vlasničkih instrumenata), klasificirana je kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak bez obzira na model upravljanja.

Pri početnom priznavanju EU klasificira financijsku imovinu kako slijedi:

i. *Financijska imovina po amortiziranom trošku*

U tu kategoriju Unija klasificira sljedeće:

- novac i novčane ekvivalente,
- zajmove (uključujući oročene depozite s izvornim rokom dospjeća duljim od tri mjeseca),
- potraživanja od razmjenskih transakcija, osim za ugovor o financijskom jamstvu na strani primanja koji je klasificiran kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Ta neizvedena financijska imovina ispunjava dva uvjeta: model upravljanja EU-a odnosi se na držanje te imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Osim toga, na određene dane postoje ugovorni novčani tokovi koji se odnose samo na glavnice i kamatu na neplaćeni iznos glavnice.

Financijska imovina po amortiziranom trošku uključena je u kratkotrajnu imovinu, osim ako je rok dospjeća takve imovine dulji od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

ii. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital*

Ta neizvedena financijska imovina ima ugovorne novčane tokove koji se odnose samo na glavnice i kamatu na neplaćeni iznos glavnice. Osim toga, model upravljanja temelji se na držanju financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i radi prodaje financijske imovine.

Imovina iz ove kategorije klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

Na dan 31. prosinca 2021. Unija ne drži takvu imovinu.

iii. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak*

Financijsku imovinu u nastavku Unija klasificira kao financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer se ugovorni novčani tokovi ne odnose samo na glavnice i kamate na glavnice:

- izvedenice,
- vlasnička ulaganja i ulaganja u fondove tržišta novca ili u fondove udruženih portfelja,
- ostala vlasnička ulaganja (npr. operacije rizičnog kapitala).

Osim toga, Unija dužničke vrijednosne papire koje drži klasificira kao financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer se portfeljima dužničkih vrijednosnih papira upravlja na temelju fer vrijednosti portfelja te se ti portfelji tako i ocjenjuju (npr. zajednički fond za rezervacije iz članka 212. Financijske uredbe).

Imovina iz ove kategorije klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

Početno priznavanje i mjerenje

Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital i financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak priznaju se na datum transakcije – datum na koji EU preuzme obvezu kupnje imovine. Novčani ekvivalenti i zajmovi priznaju se kad se novac položi u financijsku instituciju ili doznači zajmoprimcima.

Financijska imovina početno se mjeri po fer vrijednosti. Za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po fer vrijednosti kroz višak ili manjak transakcijski troškovi dodaju se fer vrijednosti pri početnom priznavanju. Za financijsku imovinu koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz višak ili manjak transakcijski troškovi knjiže se u izvještaju o financijskom rezultatu kao rashodi.

Fer vrijednost financijske imovine pri početnom priznavanju obično je transakcijska cijena, osim ako transakcija nije u skladu s tržišnim uvjetima, tj. ako je riječ o transakciji bez naknade ili uz nominalnu naknadu za potrebe javne politike. U tom je slučaju razlika između fer vrijednosti financijskog instrumenta i transakcijske cijene nerazmjenska komponenta koja se u izvještaju o financijskom rezultatu prikazuje kao rashod. U tom se slučaju fer vrijednost financijske imovine izvodi iz tekućih tržišnih transakcija za istovrijedan instrument. Ako za taj instrument ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost izvodi se s pomoću tehnike vrednovanja u okviru koje se primjenjuju podaci dostupni na tržištu.

Kada se dugoročni zajam odobrava bez kamata ili s kamatama nižima od tržišnih, njegova fer vrijednost može se procijeniti kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih primitaka koji se diskontiraju primjenom tržišne kamatne stope koja vrijedi za sličan instrument sličnog kreditnog rejtinga.

Zajmovi odobreni u okviru mehanizma za oporavak i otpornost te zajmovi za financijsku pomoć početno se mjere po nominalnoj vrijednosti, pri čemu se transakcijska cijena smatra fer vrijednošću zajma. Razlozi za to su sljedeći:

- „tržišno okruženje” za davanje zajmova EU-a vrlo je specifično i razlikuje se od tržišta kapitala na kojemu se izdaju komercijalne ili državne obveznice. Zajmodavci na tim tržištima mogu birati alternativna ulaganja i ta se mogućnost odražava u tržišnim cijenama. Međutim, Unija nema mogućnost odabrati alternativna ulaganja jer joj nije dopušteno ulagati novac na tržištima kapitala; ona samo pozajmljuje sredstva kako bi ih dala u zajam. To znači da Uniju nema mogućnost alternativnog kreditiranja ili ulaganja pozajmljenih sredstava. Stoga nema oportunitetnog troška te tako ni temelja za usporedbu s tržišnim stopama. Zapravo, Unijina operacija davanja zajmova sama je po sebi tržišna. S obzirom na to da nije primjenjiva „opcija” oportunitetnog troška, tržišna cijena nije vjerni odraz suštine Unijinih operacija davanja zajmova. Zato se fer vrijednost zajmova Unije ne može utvrđivati u odnosu na komercijalne ili državne obveznice,
- nadalje, s obzirom na to da nema transakcija na aktivnom tržištu ni sličnih transakcija za usporedbu, kamatna stopa koju Unija koristi za izračun fer vrijednosti svojih operacija davanja zajmova trebala bi biti zaračunana kamatna stopa.

Naknadna mjerenja

Financijska imovina po amortiziranom trošku naknadno se mjeri po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital naknadno se mjeri po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjena fer vrijednosti priznaju se u revalorizacijskoj pričuvi, osim tečajnih razlika za monetarnu imovinu, koje se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak naknadno se mjeri po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjena fer vrijednosti (uključujući one koji proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svih obračunanih kamata) uključeni su u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem nastanu.

Fer vrijednost pri naknadnom mjerenju

Fer vrijednosti ulaganja uvrštenih na aktivnim tržištima temelje se na tekućim ponuđenim cijenama. Ako tržište financijske imovine nije aktivno (i u slučaju neuvrštenih vrijednosnih papira i OTC izvedenica), Unija određuje fer vrijednost primjenom tehnika vrednovanja. Te tehnike uključuju primjenu nedavno izvršenih transakcija u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima, upućivanje na druge vrlo slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova, modele određivanja cijena opcija i druge tehnike vrednovanja koje obično primjenjuju sudionici na tržištu.

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala koja nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu vrednuju se po pripisanoj vrijednosti neto imovine, za koju se smatra da je jednaka njihovoj fer vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Unija priznaje i mjeri gubitak od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po financijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital.

Očekivani kreditni gubitak sadašnja je vrijednost razlike između ugovornih novčanih tokova i novčanih tokova koje Unija očekuje da će ostvariti. Očekivani kreditni gubitak uključuje realne i utemeljene informacije koje su dostupne na datum izvještavanja bez nepotrebnih troškova ili napora.

Očekivani kreditni gubitak mjeri se primjenom modela s tri faze kojim se uzima u obzir vjerojatnošću ponderirano neispunjenje obveza tijekom vijeka trajanja financijske imovine i kretanje kreditnog rizika nakon nastanka financijske imovine. Kad je riječ o zajmovima, nastanak je datum preuzimanja neopozive obveze po kreditu.

Ako nema znatnog povećanja kreditnog rizika nakon nastanka („faza 1”), gubitak od umanjenja vrijednosti jest očekivani kreditni gubitak zbog neispunjenja obveza tijekom 12 mjeseci od izvještajnog datuma („očekivani kreditni gubici u razdoblju od 12 mjeseci”). Ako postoji znatno povećanje kreditnog rizika nakon nastanka („faza 2”) ili ako postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti za kreditne gubitke („faza 3”), gubitak od umanjenja vrijednosti jednak je očekivanom kreditnom gubitku zbog neispunjenja obveza tijekom cijelog vijeka trajanja financijske imovine („očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja instrumenta”) (vidjeti bilješku 6.5.).

Kad je riječ o imovini po amortiziranom trošku, knjigovodstvena vrijednost imovine smanjuje se za iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji se priznaje u izvještaju o financijskom rezultatu. Kad je riječ o imovini po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital, rezervacija za gubitke iskazana je u neto imovini/kapitalu i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom stanju. Ako se u narednom razdoblju smanji iznos gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno utvrđeni gubitak zbog umanjenja vrijednosti poništava se na temelju izvještaja o financijskom rezultatu.

(a) *Zajmovi državama*

Unija provodi svoje procjene umanjenja vrijednosti zajmova uzimajući u obzir narav svojega financiranja i svoj jedinstveni institucionalni status.

Kad je riječ o umanjenju vrijednosti zajmova trećim zemljama, Unija izračunava očekivane kreditne gubitke na temelju vanjskih podataka o kreditnoj kvaliteti, ali uzimajući u obzir svoj status povlaštenog vjerovnika, čime se smanjuje kreditni rizik. Diskontna stopa pri izračunu sadašnje vrijednosti jednaka je izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi zajma. Ako zajam ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontna stopa jednaka je tekućoj efektivnoj kamatnoj stopi koja je utvrđena ugovorom.

Kad je riječ o zajmovima državama članicama, Unija nikad nije zabilježila gubitke zbog umanjenja vrijednosti ni neispunjenje obveze plaćanja. Za te zajmove Unija, osim statusa povlaštenog vjerovnika, uzima u obzir odnos sa svojim državama članicama. Ta dva elementa u načelu jamče potpuni povrat zajmova državama članicama, po dospelju. Unija stoga smatra da su očekivani kreditni gubici od zajmova državama članicama zanemarivi te da statistički pristup pri izračunu očekivanih kreditnih gubitaka nije primjeren za te zajmove. Stoga se u izvještaju o financijskom rezultatu ne iskazuju očekivani kreditni gubici od zajmova državama članicama.

(b) *Potraživanja*

Unija mjeri gubitak od umanjenja vrijednosti kao iznos očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja instrumenta, primjenom praktičnih rješenja (npr. matrica za određivanje rezerviranja).

(c) *Novac i novčani ekvivalenti*

Unija drži novac i novčane ekvivalente na tekućim računima banaka i oročenim depozitima s rokom dospelja do tri mjeseca. Novac se drži u bankama s vrlo visokim kreditnim rejtingima (vidjeti bilješku 6.5.), stoga je vjerojatnost neispunjavanja obveza vrlo mala. S obzirom na kratko trajanje i malu vjerojatnost neispunjavanja obveza očekivani kreditni gubici od novca i novčanih ekvivalenata zanemarivi su. Zato se ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti ne iskazuje za novčane ekvivalente.

Prestanak priznavanja

Financijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili Unija prenese gotovo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom na neku drugu stranku. Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital te kroz višak ili manjak priznaje se na datum trgovanja.

1.5.6. *Zalihe*

Zalihe se obračunavaju prema trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je manje. Trošak se utvrđuje primjenom FIFO metode (*first-in, first-out*). Trošak gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje sastoji se od vrijednosti sirovina, izravnog rada, ostalih izravno pripisivih troškova i povezanih općih troškova proizvodnje (na temelju uobičajenog kapaciteta proizvodnje). Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena u okviru redovnog poslovanja, umanjena za troškove dovršenja i prodaje. Zalihe koje se drže za distribuciju uz naknadu ili bez naknade mjere se po trošku ili tekućem trošku zamjene, ovisno o tome što je manje. Tekući trošak zamjene je trošak koji bi nastao kad bi Unija stekla imovinu na izvještajni datum.

1.5.7. Iznosi pretfinanciranja

Pretfinanciranje je plaćanje kojemu je svrha da se korisniku osigura novčani predujam, tj. likvidna sredstva. U skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u konkretnom ugovoru, odluci, sporazumu ili temeljnom aktu. Likvidna sredstva ili predujam koriste se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju. Ako korisnik nema prihvatljivih izdataka, dužan je pretfinanciranje vratiti Uniji. Budući da Unija zadržava kontrolu nad pretfinanciranjem i ima pravo na povrat za neprihvatljivi dio, iznos se iskazuje kao imovina.

Pretfinanciranje se početno priznaje u bilanci kad se novac prenese primatelju. Izračunava se na temelju iznosa plaćene naknade. Pretfinanciranje se u sljedećim razdobljima mjeri na temelju iznosa izvorno priznatog u bilanci umanjenog za prihvatljive izdatke (po potrebi uključujući procijenjene iznose) nastale tijekom predmetnog razdoblja.

Kamata za pretfinanciranje se priznaje jer je zaračunata u skladu s odredbama relevantnog sporazuma. Na kraju godine se na temelju najpouzdanijih informacija procjenjuju prihodi od obračunate kamate i knjiže se u bilanci.

Ostali predujmovi državama članicama koji proizlaze iz povrata sredstava Uniji za iznose koje su države članice unaprijed uplatile svojim korisnicima (uključujući „financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja”) priznaju se kao imovina i prikazuju se u naslovu „Pretfinanciranje”. Ostali predujmovi državama članicama naknadno se mjere po izvorno priznatom iznosu u bilanci umanjeno za najbolju procjenu prihvatljivih izdataka koje snose krajnji korisnici, izračunato na temelju realnih i utemeljenih pretpostavki.

U pretfinanciranje se klasificiraju i doprinosi skrbničkim fondovima Unije (kako je utvrđeno u članku 234. Financijske uredbe) koji nisu konsolidirani u Europskoj komisiji ili drugim nekonsolidiranim subjektima jer je njihova svrha osigurati likvidna sredstva skrbničkom fondu kako bi mu se omogućilo da financira posebne mjere utvrđene u okviru njegovih ciljeva. Doprinosi Unije skrbničkim fondovima mjere se na temelju izvornog iznosa doprinosa Unije umanjenog za prihvatljive izdatke, po potrebi uključujući procijenjene iznose, koji su nastali skrbničkom fondu tijekom izvještajnog razdoblja i koji se raspoređuju na doprinose Unije u skladu s temeljnim sporazumom.

1.5.8. Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija

U skladu s računovodstvenim pravilima Unije razmjenske i nerazmjenske transakcije iskazuju se zasebno. Da bi se te dvije kategorije razlikovale, pojam „potraživanja” rezerviran je za razmjenske transakcije, dok se za „nerazmjenske transakcije”, tj. kada Unija dobije vrijednost od drugog subjekta, a pritom izravno zauzvrat ne daje približno jednaku vrijednost, koristi pojam „naplativa sredstva” (npr. naplativa sredstva od država članica koja se odnose na vlastita sredstva).

Potraživanja od razmjenskih transakcija su financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku, osim za određene iznose ugovora o financijskom jamstvu na strani primanja koji se klasificiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku 1.5.5.).

Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija prenose se po fer vrijednosti na datum stjecanja umanjeno za umanjenje vrijednosti. Umanjenje za umanjenje vrijednosti naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija utvrđuje se ako postoji objektivan dokaz da Unija neće moći naplatiti sve iznose koji dospijevaju u skladu s izvornim uvjetima naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija. Iznos umanjenja vrijednosti razlika je između iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine i nadoknadivog iznosa. Iznos umanjenja vrijednosti priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Opće umanjenje vrijednosti na temelju prošlih iskustava provodi se i za nepodmirene naloge za naplatu za koje ranije nije provedeno odgovarajuće umanjenje vrijednosti. Za tretman obračunatih prihoda na kraju godine vidjeti bilješku 1.5.14. Iznosi koji se prikazuju i objavljuju kao naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija nisu financijski instrumenti jer ne proizlaze iz ugovora koji bi mogao rezultirati financijskom obvezom ili vlasničkim instrumentom. Međutim, u bilješkama uz financijske izvještaje naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija iskazuju se zajedno s potraživanjima od razmjenskih transakcija, ako je primjenjivo.

1.5.9. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti financijska su imovina po amortiziranom trošku i uključuju novac u blagajni, bankovne depozite po viđenju ili kratkoročne depozite te ostala kratkotrajna visokolikvidna ulaganja s izvornim dospijjećem od najviše tri mjeseca.

1.5.10. Primanja zaposlenika

Unija zaposlenicima isplaćuje niz primanja (prihodi i socijalno osiguranje). Za potrebe računovodstva ta se primanja razvrstavaju u kategoriju kratkoročnih obveza i kategoriju primanja nakon prestanka radnog odnosa.

Kratkoročna primanja zaposlenika

Kratkoročna primanja zaposlenika su primanja koja se moraju podmiriti prije isteka 12 mjeseci nakon kraja izvještajnog razdoblja u kojem su zaposlenici bili aktivni u službi, primjerice plaće, plaćeni godišnji odmor i bolovanja i druge kratkoročne naknade. Kratkoročna primanja zaposlenika priznaju se kao rashod kad je riječ o aktivnoj službi. Obveza se priznaje u iznosu koji se treba platiti ako Unija ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu plaćanja za aktivnu službu zaposlenika i ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Primanja nakon prestanka radnog odnosa

Unija zaposlenicima isplaćuje niz primanja nakon prestanka radnog odnosa, koja uključuju mirovine, invalidske mirovine, mirovine za nadživjele osobe iz sustava mirovinskog osiguranja za europske dužnosnike (PSEO) te zdravstveno osiguranje u okviru Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja (JSIS) (vidjeti bilješku 2.9.). Ta se primanja isplaćuju iz jednog plana, koji je podijeljen u dva zasebna sustava, i moraju se slično tretirati kako bi se dobio vjeran prikaz financijskog stanja i uvid u ekonomsku realnost.

- i. Mirovinski sustav za europske dužnosnike (PSEO): Primanja koja se isplaćuju iz tog sustava koji se financira na temelju zamišljenih vrijednosti⁽¹⁸⁾ odnose se na starosne mirovine, invalidske mirovine i mirovine za nadživjele osobe te na obiteljske naknade i naknade u slučaju smrti prije odlaska u mirovinu zaposlenika koji rade ili su radili za institucije, agencije ili druga tijela Unije i naknade za nadživjele osobe preminulih dužnosnika ili umirovljenika. Doprinosom iz plaća zaposlenika podmiruje se trećina očekivanog troška tih primanja.
- ii. Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja (JSIS): Unija iz ovog sustava pruža zdravstveno osiguranje zaposlenicima Europske komisije, institucija, agencija i drugih tijela Unije nadoknadom liječničkih troškova. Primanja namijenjena osobama koje nisu u aktivnoj službi (umirovljenici, siročad itd.) razvrstavaju se u kategoriju primanja nakon prestanka radnog odnosa.

Unija postojećim i bivšim osiguranicima iz svojih institucija isplaćuje primanja nakon prestanka radnog odnosa iz zasebnih mirovinskih sustava. Ta se primanja evidentiraju pod naslovom „Drugi mirovinski sustavi”. Unija iz tih mirovinskih sustava isplaćuje mirovine osiguranicima iz Komisije, Suda, Revizorskog suda, Vijeća, Europskog parlamenta, Europskog ombudsmana i Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Unija osiguranicima iz institucija Unije pruža zdravstveno osiguranje putem sustava JSIS.

Prethodno navedena primanja nakon prestanka radnog odnosa smatraju se obvezama Unije za definirana primanja i obračunavaju se na svaki izvještajni datum na način da se procijeni iznos budućih primanja koje su zaposlenici ostvarili tijekom tekućeg i minulog rada, pri čemu se taj iznos diskontira i umanjuje za fer vrijednost imovine plana. Obvezu za definirana primanja izračunavaju aktuari na godišnjoj osnovi primjenom metode projekcije kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja određuje se na način da se diskontiraju procijenjeni budući novčani tokovi primjenom kamatnih stopa na državne obveznice izražene u valuti u kojoj će se primanja isplaćivati, a čiji su uvjeti dospijea usklađeni s uvjetima povezane obveze za mirovine.

Primanja nakon prestanka radnog odnosa koja se isplaćuju zaposlenicima institucija Unije uključena su u sustav koji objedinjuje mirovinski sustav (PSEO) i sustav zdravstvenog osiguranja (JSIS), pri čemu je pravo na zdravstveno osiguranje u okviru sustava JSIS uvjetovano stjecanjem prava na mirovinu u okviru sustava PSEO. Na temelju tog objedinjenog sustava, kako je predviđeno Pravilnikom o osoblju, određena prava, primjerice pravo na odgođenu i smanjenu mirovinu u okviru sustava PSEO, stječu se nakon 10 godina staža u službi. Međutim, prava koja je zaposlenik stekao na temelju tog objedinjenog sustava i prenio ih u sustav svoje sljedeće službe u kojoj aktivno radi bitno su veća od tih početnih prava, što je vidljivo iz godišnjih stečenih mirovinskih prava.

⁽¹⁸⁾ Mirovinski sustav za europske dužnosnike je sustav za primanja zaposlenika koji se temelji na zamišljenim (virtualnim vrijednostima) u kojem se doprinosi zaposlenika koriste za financiranje njihovih budućih mirovina. Iako nije riječ o pravom investicijskom fondu, smatra se da se iznos koji bi takav fond prikupio ulaže u dugoročne obveznice država članica i iskazuje se u kategoriji obveza za mirovine koje se evidentiraju u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Europske unije. Države članice zajednički jamče isplatu primanja u skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju i člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (za više informacija o tom sustavu vidjeti COM(2018) 829).

Stoga, kako bi se predočila ekonomska suština osnovne operacije, što je potrebno za vjeran prikaz kvalitativnih aspekata financijskog izvještavanja kako je navedeno u računovodstvenom pravilu EU-a br. 1 i MRSJS-u Konceptualni okvir, nastali trošak rada obračunava se primjenom linearne metode tijekom razdoblja aktivnog rada zaposlenika u službi, odnosno u razdoblju od datuma na koji zaposlenik stječe pravo na primanja na temelju plana (neovisno o tome jesu li primanja uvjetovana radom u drugoj službi) do datuma kada zaposlenik radom u drugoj službi više neće imati pravo na materijalni iznos primanja na temelju plana, osim na daljnja povećanja plaće. Taj se pristup dosljedno primjenjuje na primanja iz tog objedinjenog plana.

Ponovna mjerenja neto obveza na temelju definiranih primanja uključuju aktuarske dobitke i gubitke i povrat na imovinu plana te se odmah priznaju u neto imovini.

Unija priznaje neto kamate (prihod) i ostale rashode koji se odnose na definirane planove primanja u izvještaju o financijskom rezultatu pod naslovom „troškovi zaposlenika i mirovina”.

Kad se osigurana davanja promijene ili smanje, promjena iznosa davanja za minuli rad ili dobit ili gubici od smanjenja priznaje se odmah u izvještaju o financijskom rezultatu. Dobici ili gubici od podmirenja obveza priznaju u trenutku podmirenja obveza. Troškovi za minuli rad u službi odmah se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu, osim ako su promjene uvjetovane ostankom zaposlenika u službi na određeno razdoblje.

1.5.11. Rezervacije

Rezervacije se obračunavaju kad Unija ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu prema trećim stranama zbog događaja iz prošlosti, pri čemu je vjerojatno (tj. više je vjerojatno nego što nije) da će za podmirenje obveze biti potreban odljev sredstava i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezervacije se ne iskazuju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezervacija jednak je najboljoj procjeni rashoda koji će biti potrebni za podmirenje sadašnje obveze na izvještajni datum. Ako rezervacija uključuje velik broj stavki, obveza se procjenjuje ponderiranjem svih mogućih rezultata s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda „očekivane vrijednosti”).

Rezervacije za štetne ugovore mjere se po sadašnjoj vrijednosti očekivanog troška raskida ugovora ili očekivanog neto troška nastavka provedbe ugovora, ovisno o tome koji je trošak manji.

1.5.12. Financijske obveze

Financijske obveze klasificiraju se kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak, financijske obveze po amortiziranom trošku ili ugovorne obveze za financijska jamstva.

Uzeti zajmovi sastoje se od zajmova od kreditnih institucija i dugovanja evidentiranih certifikatima (obveznice EU-a, depoziti EU-a i kratkoročne obveznice EU-a). Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka prihodu od njihova izdavanja (fer vrijednost primljene naknade) bez nastalih transakcijskih troškova te se naknadno obračunavaju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate; svaka razlika između prihoda, bez transakcijskih troškova, i vrijednosti otkupa priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu tijekom razdoblja uzetih zajmova primjenom metode efektivne kamate. Nastali transakcijski troškovi za Uniju koji su potom zaračunani korisniku zajma zanemarivi su i izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak uključuju izvedenice kad je njihova fer vrijednost negativna. One se računovodstveno tretiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku 1.5.5.).

Unija priznaje ugovornu obvezu za financijska jamstva ako sklapa ugovor kojim se od nje zahtijevaju određena plaćanja radi nadoknade gubitka imatelju koji je nastao jer određeni dužnik ne obavlja plaćanje po njegovu dospelju u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Ako se ugovorom o jamstvu od Unije zahtijeva da izvrši plaćanja zbog izmjene cijena financijskih instrumenata ili promjene drugih temeljnih čimbenika, taj je ugovor o jamstvu izvedenica, tj. financijska obveza po fer vrijednosti kroz višak ili manjak. Svi drugi ugovori o jamstvu obračunavaju se kao financijske rezervacije.

Obveze na temelju ugovora o financijskom jamstvu početno se priznaju po fer vrijednosti. To odgovara neto sadašnjoj vrijednosti potraživane premije ako je u skladu s tržišnim uvjetima. Ako nije naplaćena jamstvena premija ili ako naknada nije fer vrijednost, fer vrijednost utvrđuje se na temelju kotiranih cijena na aktivnom tržištu za ugovore o financijskom jamstvu koje su istovrijedne onima unesenima u obvezu za financijska jamstva, ako postoji, ili primjenom tehnike vrednovanja. Ako fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti izravnim promatranjem aktivnog tržišta ili drugom tehnikom vrednovanja, ugovorna obveza za financijska jamstva početno se mjeri po iznosu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.

Naknadna mjerenja ovise o kretanju izloženosti kreditnom riziku koji proizlazi iz financijskog jamstva. Ako nema znatnog povećanja kreditnog rizika („faza 1”), obveze za financijska jamstva mjere se po većem od očekivanih kreditnih gubitaka u 12 mjeseci i izvorno priznatom iznosu umanjenom za, prema potrebi, kumulativnu amortizaciju. Ako postoji znatno povećanje kreditnog rizika („faza 2”), obveze za financijska jamstva mjere se po većem od očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja i izvorno priznatom iznosu umanjenom za, prema potrebi, kumulativnu amortizaciju (vidjeti bilješku 6.5.).

Financijske obveze klasificiraju se kao dugoročne obveze, osim ako dospijevaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Ugovori o financijskom jamstvu klasificiraju se kao kratkoročne obveze, osim ako Unija ima bezuvjetno pravo na odgodu podmirenja obveze od najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Skrbnički fondovi Unije koji se smatraju dijelom operativnih aktivnosti Komisije (npr. skrbnički fond Madad i skrbnički fond za Kolumbiju) obračunavaju se u računovodstvenoj dokumentaciji Komisije i naknadno se konsolidiraju u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije. Stoga doprinosi ostalih donatora skrbničkim fondovima Unije ispunjavaju kriterije za uvjetne prihode od nerazmjenskih transakcija i iskazuju se kao financijske obveze dok se ne ispune uvjeti povezani s prenesenim doprinosima, tj. sve dok skrbnički fond ne preuzme prihvatljive troškove. Funkcija je skrbničkog fonda financirati posebne projekte i naplatiti preostala sredstava u vrijeme likvidacije. Na datum bilance nepodmirene obveze za doprinose mjere se na temelju iznosa primljenih doprinosa umanjenog za troškove koji su nastali skrbničkom fondu, po potrebi uključujući procijenjene iznose. Za potrebe izvještavanja neto rashodi raspoređuju se u doprinose ostalih donatora razmjerno neto doprinosima uplaćenim zaključno s 31. prosinca. Takvo raspoređivanje doprinosa je samo indikativno. U slučaju likvidacije skrbničkog fonda, o stvarnoj raspodjeli preostalih sredstava odlučit će odbor skrbničkog fonda.

1.5.13. Obveze

Značajan iznos Unijinih obveza odnosi se na zahtjeve korisnika bespovratnih sredstava ili drugih financijskih sredstava Unije za neisplaćeni povrat troškova (nerazmjenske transakcije). Knjiže se kao obveze za zatraženi iznos pri primitku zahtjeva za povrat troškova. Nakon provjere i prihvaćanja prihvatljivih troškova vrijednost obveza evidentira se u visini prihvatljivog iznosa.

Obveze prema dobavljačima za robu i usluge priznaju se po primitku računa u visini izvornog iznosa, a odgovarajući se prihvatljivi rashodi računovodstveno evidentiraju nakon što Unija preuzme isporučenu robu ili prihvati usluge.

1.5.14. Obračunati i odgođeni prihodi i rashodi

Transakcije i događaji priznaju se u financijskim izvještajima u razdoblju na koje se odnose. Ako na kraju godine još nije izdan račun, a Unija je pružila uslugu ili isporučila robu ili ima takvu ugovornu obvezu (npr. prema ugovoru), obračunati prihodi priznaju se u financijskim izvještajima. Nadalje, ako je na kraju godine izdan račun za usluge koje još nisu pružene ili za robu koja još nije isporučena, prihod se odgađa i priznaje u sljedećem računovodstvenom razdoblju.

Rashodi se obračunavaju u razdoblju na koje se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja obračunati rashodi priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunati rashodi izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama Komisije kako bi se osiguralo da financijski izvještaji vjerno prikazuju ekonomske i druge pojave koje se u njima iskazuju. Analogno tomu, ako je plaćanje za usluge ili robu koji još nisu isporučeni izvršeno unaprijed, rashod se odgađa i priznaje u sljedećem obračunskom razdoblju.

1.6. IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

1.6.1. Prihodi

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

Velika većina prihoda Unije odnosi se na nerazmjenske transakcije kako slijedi:

Vlastita sredstva na temelju BND-a, PDV-a i plastičnog otpada

Prihodi se priznaju u razdoblju za koje je Komisija zatražila doprinose od država članica. Prihodi se mjere po njihovu „traženom iznosu”. S obzirom na to da se vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u, BND-u i plastičnom otpadu utvrđuju procjenom podataka za predmetnu proračunsku godinu, iznosi tih sredstava mogu se revidirati zbog mogućih promjena prije nego što države članice dostave konačne podatke. Učinak promjene u procjeni uključuje se pri utvrđivanju neto viška ili manjka za razdoblje u kojem je do promjene došlo.

Tradicionalna vlastita sredstva

Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija i povezani prihodi priznaju se po primitku relevantnih mjesečnih izvještaja A (uključujući naplaćene carine i zajamčene, ali neosporavane iznose) od država članica. Na izvještajni datum prihodi koje su države članice naplatile u tom razdoblju, ali Komisiji nisu još uplatile procjenjuju se i priznaju kao obračunati prihodi. Tromjesečni izvještaji B (uključujući nenaplaćene i nezajamčene carine te zajamčene iznose koje je dužnik osporio) koje dostavljaju države članice priznaju se kao prihod umanjen za zajamčene troškove naplate. Osim toga, priznaje se smanjenje vrijednosti u iznosu procijenjene razlike povrata troškova.

Novčane kazne

Prihodi od novčanih kazni priznaju se kad Unija donese odluku o novčanoj kazni i o tome službeno obavijesti primatelja. Nakon donošenja odluke o novčanoj kazni subjekti kojima je izrečena novčana kazna imaju dva mjeseca od datuma obavijesti:

- (a) da prihvate odluku, u kojem slučaju novčanu kaznu moraju platiti u utvrđenom roku, a Unija je iznos naplatila, ili
- (b) da ne prihvate odluku; u tom slučaju osporavaju je u skladu s pravom Unije.

Novčana kazna mora se platiti u utvrđenom roku od tri mjeseca čak i u slučaju žalbe jer žalba nema suspenzivni učinak (članak 278. UFEU-a). Primitljiva novčana sredstva koriste se za poravnanje naplativih sredstava. Međutim, uz suglasnost računovodstvenog službenika Komisije, poduzetnik umjesto toga može dostaviti bankovno jamstvo za taj iznos. U tom slučaju novčana kazna se i dalje smatra naplativom. Izostanu li i jamstvo i uplata, a posumnja se u solventnost poduzetnika, priznaje se smanjenje vrijednosti potraživanja.

Ako poduzetnik podnese žalbu na odluku, a već je platio novčanu kaznu, iznos se knjiži kao nepredviđena obveza ili, ako postoji vjerojatnost da Opći sud neće donijeti odluku u korist Unije, priznaje se rezervacija za pokriće tog rizika. Ako je pak dostavljeno jamstvo, smanjuje se vrijednost nepodmirenog potraživanja.

Akumulirane kamate koje je Komisija ostvarila na bankovnim računima na koje se deponiraju primljene uplate priznaju se kao prihod, a sve nepredviđene obveze se u skladu s tim povećavaju.

Komisija od 2010. naplaćenim novčanim kaznama upravlja preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i ti se iznosi ulažu u financijske instrumente.

PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se kada su na kupca preneseni značajan rizik i koristi od vlasništva nad robom. Prihodi od transakcije koja uključuje pružanje usluga priznaju se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na izvještajni datum.

Kamatni prihodi i kamatni rashodi

Kamatni prihodi i kamatni rashodi priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu primjenom metode efektivne kamate. Riječ je o metodi izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili financijske obveze i raspoređivanja kamatnih prihoda ili kamatnih rashoda tijekom relevantnog razdoblja. Pri izračunu efektivne kamatne stope Unija procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijskog instrumenta (primjerice prijevremena plaćanja), no ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i kamatne bodove plaćene ili primljene između ugovornih stranaka koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove te sve druge premije ili diskonte.

Nakon što je vrijednost financijske imovine ili skupine slične financijske imovine umanjena („faza 3”), kamatni prihod obračunava se primjenom kamatne stope za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja gubitka od umanjenja vrijednosti.

Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi i sličnih raspodjela priznaju se nakon utvrđivanja prava na primitak plaćanja.

Prihodi i rashodi od financijske imovine kroz višak ili manjak

To se odnosi na dobitke nastale vrednovanjem po fer vrijednosti (prihodi) i gubitke nastale vrednovanjem po fer vrijednosti (rashodi) od te financijske imovine, uključujući one koji proizlaze iz tečajnih razlika. U slučaju financijske imovine koja nosi kamate, to uključuje i kamate. Vidjeti i bilješku 3.9.

Prihod od ugovora o financijskom jamstvu

Prihod od ugovora o financijskom jamstvu (jamstvena premija) priznaje se tijekom vremena u kojem je Unija spremna nositelju ugovora o financijskom jamstvu nadoknaditi kreditni gubitak koji može nastati. U okviru otplatnog plana koji se primjenjuje uzimaju se u obzir protok vremena i obujam zajamčene izloženosti. Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu uključuju i amortizaciju ugovorne obveze za financijska jamstva u slučajevima kad je jamstvo bilo dano bez naknade ili uz nominalnu naknadu.

1.6.2. Rashodi

Rashodi od nerazmjenskih transakcija čine većinu Unijinih rashoda. Odnose se na tri vrste prijenosa sredstava korisnicima: i. prava, ii. prijenose u okviru ugovora i bespovratna sredstva na diskrecijskoj osnovi te iii. doprinose i donacije.

Prijenosi se priznaju kao rashodi u razdoblju u kojem su nastali događaji koji su rezultirali prijenosom, sve dok je vrsta prijenosa dopuštena propisima (Financijskom uredbom, Pravilnikom o osoblju ili drugim propisom) ili je sklopljen sporazum kojim se taj prijenos odobrava, a korisnik je ispunio sve kriterije prihvatljivosti i iznos se može razumno procijeniti.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili zahtjeva za povrat troškova koji ispunjavaju kriterije za priznavanje, prihvatljivi iznos priznaje se kao rashod. Na kraju godine nastali prihvatljivi izdaci koji su korisnicima nastali, ali još nisu prijavljeni, procjenjuju se i knjiže kao obračunati rashodi.

Rashodi od razmjenskih transakcija koji nastanu zbog kupnje robe i usluga priznaju se po isporuci robe i prihvaćanju usluga u Uniji. Vrednuju se po iznosu izvornog računa. Osim toga, na datum bilance rashodi za usluge pružene tijekom predmetnog razdoblja za koje još nije primljen ili prihvaćen račun procjenjuju se i priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

1.7. NEPREDVIĐENA IMOVINA I NEPREDVIĐENE OBVEZE

1.7.1. Nepredviđena imovina

Nepredviđena imovina potencijalna je imovina koja proizlazi iz prošlih događaja čije će se postojanje potvrditi isključivo nastankom ili izostankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja na koje Unija ne može u cijelosti utjecati. Nepredviđena imovina objavljuje se kad priljev ekonomske koristi ili uslužnog potencijala postane vjerojatan.

1.7.2. Nepredviđene obveze

Nepredviđena obveza je moguća obveza koja proizlazi iz prošlih događaja čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja na koje Unija ne može u cijelosti utjecati ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer nije vjerojatno da će za podmirenje obveze biti potreban odljev sredstava koji nosi ekonomske koristi ili uslužni potencijal ili jer se, u rijetkim okolnostima, iznos obveze ne može dovoljno pouzdano izmjeriti. Nepredviđena obveza objavljuje se osim ako je mala mogućnost odljeva sredstava koji nose ekonomsku korist ili uslužni potencijal.

1.8. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

Informacije o novčanim tokovima osnova su za procjenu kapaciteta Unije da ostvari novac i novčane ekvivalente i njezinih potreba za korištenje tih novčanih tokova.

Izvještaj o novčanom toku sastavlja se primjenom indirektno metode. To znači da se poslovni rezultat financijske godine usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode, za sve odgođene ili obračunate iznose prošlih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata te za stavke prihoda ili rashoda povezane s investicijskim novčanim tokovima.

Novčani tokovi od transakcija u stranoj valuti knjiže se u izvještajnoj valuti Unije (euro) na način da se na iznos u stranoj valuti primijeni tečaj eura i strane valute na datum novčanoga toka.

U izvještaju o novčanim tokovima iskazuju se novčani tokovi tijekom razdoblja klasificirani prema operativnim, investicijskim i financijskim aktivnostima.

Operativne aktivnosti su aktivnosti Unije koje nisu ni investicijske ni financijske naravi. Najveći broj aktivnosti upravo su operativne aktivnosti.

Investicijske aktivnosti uključuju stjecanje i otuđenje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme te druga ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente. Investicijske aktivnosti ne uključuju odobrene zajmove korisnicima jer su ti zajmovi obuhvaćeni općim ciljevima, a time i svakodnevnim operacijama Unije. Cilj je prikazati stvarna ulaganja Unije.

Financijske aktivnosti su aktivnosti koje dovode do promjena u veličini i sastavu uzetih zajmova osim onih koji se odobravaju korisnicima prema načelu naizmjeničnosti ili za stjecanje nekretnina, postrojenja i opreme (koji su obuhvaćeni operativnim aktivnostima).

2. BILJEŠKE UZ BILANCU

IMOVINA

2.1. NEMATERIJALNA IMOVINA

	<i>u milijunima EUR</i>
<i>Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.</i>	1 409
<i>Povećanja</i>	276
<i>Otuđenja</i>	(32)
<i>Prijenos između kategorija imovine</i>	0
<i>Ostale promjene</i>	(18)
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	1 636
<i>Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2020.</i>	(789)
<i>Trošak amortizacije za određenu godinu</i>	(119)
<i>Ponovno knjižena amortizacija</i>	3
<i>Otuđenja</i>	36
<i>Prijenos između kategorija imovine</i>	0
<i>Ostale promjene</i>	3
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2021.	(867)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	769
<i>Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.</i>	620

Navedeni iznosi odnose se prvenstveno na računalni softver.

2.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kategorija „Imovina u svemiru” obuhvaća operativnu dugotrajnu imovinu povezanu s dva svemirska programa Unije: globalnim navigacijskim satelitskim sustavom (GNSS), tj. Galileom i Europskim geostacionarnim navigacijskim sustavom (EGNOS), te europskim programom za promatranje Zemlje Copernicus. Imovina za svemirske programe koji još nisu operativni uključena je pod naslov „Imovina u izgradnji”. Imovina za svemirske programe Unije gradi se u suradnji s Europskom svemirskom agencijom (ESA).

U okviru programa Galileo dva su nova satelita lansirana u prosincu 2021. Očekuje se da će ih se proglasiti operativnima u prvom semestru 2022. Istodobno je uspješno razvijena nova generacija zemaljske infrastrukture 1.7. Konstelacija trenutačno uključuje 26 satelita. Nakon završetka, mreža sustava Galileo sastojat će se od 30 satelita (uključujući šest rezervnih satelita). Operativna dugotrajna imovina programa Galileo, koja uključuje satelite i zemaljsku opremu, iznosila je 3 413 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2021., bez akumulirane amortizacije (2020.: 2 145 milijuna EUR). Preostala imovina u izgradnji iznosila je ukupno 1 344 milijuna EUR (2020.: 1 872 milijuna EUR).

Kad je riječ o programu Copernicus, satelit 6A proglašen je operativnim u lipnju 2021. Ukupna vrijednost operativne dugotrajne imovine programa Copernicus iznosi 937 milijuna EUR (2020.: 877 milijuna EUR), bez akumulirane amortizacije. Iznos od dodatnih 2 115 milijuna EUR koji se odnose na satelite sustava Copernicus obračunava se kao imovina u izgradnji (2020.: 1 894 milijuna EUR).

Dugotrajna imovina koja se odnosi na zemaljsku infrastrukturu EGNOS-a u iznosu od 130 milijuna EUR (2020.: 24 milijuna EUR) također je uključena u naslov „Imovina u svemiru”. Osim toga, imovina EGNOS-a u izgradnji iznosi 189 milijuna EUR (2020.: 273 milijuna EUR).

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u milijunima EUR

	Zemljište i zgrade	Svemirska imovina	Postrojenja i oprema	Namještaj i vozila	Računalni hardver	Ostalo	Financijski najmovi	Imovina u izgradnji	Ukupno
<i>Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.</i>	5 924	5 670	546	272	727	332	2 650	4 748	20 868
<i>Povećanja</i>	100	269	45	19	114	20	9	1 472	2 049
<i>Otuđenja</i>	(12)	—	(24)	(12)	(60)	(7)	(7)	—	(122)
<i>Prijenos između kategorija imovine</i>	535	1 791	1	1	(0)	2	(0)	(2 329)	0
<i>Ostale promjene</i>	—	—	—	—	(0)	0	—	(1)	(1)
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
<i>Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2020.</i>	(3 676)	(2 625)	(465)	(203)	(557)	(259)	(1 402)		(9 186)
<i>Godišnji trošak amortizacije</i>	(187)	(625)	(38)	(16)	(84)	(23)	(92)		(1 065)
<i>Ponovno knjižena amortizacija</i>	5	—	0	0	6	0	—		10
<i>Otuđenja</i>	12	—	24	11	55	7	7		116
<i>Prijenos između kategorija imovine</i>	(0)	—	(0)	—	(0)	0	0		(0)
<i>Ostale promjene</i>	0	—	0	—	(0)	(1)	—		(1)
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2021.	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJED- NOST NA DAN 31.12.2021.	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669
<i>NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJED- NOST NA DAN 31.12.2020.</i>	2 249	3 045	81	69	170	73	1 248	4 748	11 682

2.3. ULAGANJA OBRAČUNATA METODOM UDJELA

Udio EU-a, koji zastupa Komisija, u Europskom investicijskom fondu (EIF) smatra se udjelom u pridruženom subjektom koji se obračunava metodom udjela. EIF je financijska institucija EU-a koja je specijalizirana za pružanje rizičnog kapitala i jamstava malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima). Sjedište EIF-a je u Luksemburgu i on djeluje kao javno-privatno partnerstvo čiji su članovi Europska investicijska banka (EIB), EU i grupa financijskih institucija.

Dioničari EIF-a su 2021. odobrili povećanje kapitala s 4,5 milijardi EUR na 7,4 milijarde EUR. Upisani kapital na dan 31. prosinca 2021. iznosi 7,3 milijarde EUR (odobreno je dodatnih 70 milijuna EUR, ali još nije upisano). To će povećanje EIF-u omogućiti ključnu ulogu u provedbi Unijina investicijskog programa InvestEU za razdoblje 2021.–2027. (vidjeti bilješku 4.1.1.). Taj će program pridonijeti i odgovoru na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, u okviru kojeg EIF isto tako stavlja na raspolaganje velike pakete potpore za mala poduzeća u cijeloj Europi. Unija je sudjelovala u tom povećanju kapitala doprinosom od 372 milijuna EUR. Na dan 31. prosinca 2021. Unija je držala 30 % vlasničkih udjela u EIF-u (2020.: 29,7 %) i 30 % glasačkih prava (2020.: 29,7 %). EIF u skladu sa svojim statutima mora najmanje 20 % svojeg godišnjeg neto rezultata izdvojiti za statutarne pričuve sve dok ukupne pričuve ne dosegnu 10 % upisanog kapitala. Ta pričuva nije dostupna za raspodjelu.

u milijunima EUR

	Europski investicijski fond
Udio na dan 31.12.2020.	588
Doprinosi	372
Primljene dividende	—
Udio u neto rezultatu	169
Udio u neto imovini	63
Udio na dan 31.12.2021.	1 192

Sljedeći knjigovodstveni iznosi mogu se pripisati Uniji na temelju postotka njezina udjela:

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
	Ukupno EIF	Ukupno EIF
Imovina	5 187	3 256
Obveze	(1 213)	(1 277)
Prihodi	781	322
Rashodi	(217)	(194)
Višak/(manjak)	564	129

Usklađenje prethodno navedenih skraćenih financijskih informacija s knjigovodstvenom vrijednosti udjela koji se drži u EIF-u iznosi kako slijedi:

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
Neto imovina pridruženih subjekata	3 974	1 979
Vlasnički udjeli Komisije u EIF-u	30,0 %	29,7 %
Knjigovodstvena vrijednost	1 192	588

Unija, koju zastupa Komisija, uplatila je 20 % svojih upisanih dionica u kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2021., dok neupisani dio iznosi kako slijedi:

	u milijunima EUR	
	Ukupni kapital EIF-a	Upisani udjel EU-a
Ukupni dionički kapital	7 300	2 190
Upisani	(1 460)	(438)
Neupisani	5 840	1 752

2.4. FINANCIJSKA IMOVINA

		u milijunima EUR	
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno			
Financijska imovina po amortiziranom trošku	2.4.1	160 214	82 887
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak ⁽¹⁾	2.4.2	21 660	16 327
		181 874	99 214
Kratkoročno			
Financijska imovina po amortiziranom trošku	2.4.1	3 353	10 422
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak ⁽¹⁾	2.4.2	3 391	3 459
		6 744	13 881
Ukupno		188 618	113 095

⁽¹⁾ Podaci za 2020. uključuju 16 134 milijuna EUR koji su u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za 2020. klasificirani kao dugotrajna financijska imovina raspoloživa za prodaju te 3 453 milijuna EUR koji su u toj dokumentaciji klasificirani kao kratkotrajna financijska imovina raspoloživa za prodaju.

2.4.1. Financijska imovina po amortiziranom trošku

		u milijunima EUR	
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Zajmovi za Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU) i financijsku pomoć	2.4.1.1	163 392	93 193
Ostali zajmovi	2.4.1.2	176	116
Ukupno		163 568	93 309
Dugoročno		160 214	82 887
Kratkoročno		3 353	10 422

2.4.1.1. Zajmovi za Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU) i financijsku pomoć

u milijunima EUR

	Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	SURE	MEFS	BOP	MFP	Euratom	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2020.	—	39 503	47 396	201	5 813	279	93 193
Revizija EAR-a 11	—	420	(114)	(1)	(27)	(1)	276
Novi zajmovi (nominalna vrijednost)	17 970	50 137	9 750	—	1 665	100	79 622
Otplate	—	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(9 793)
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	8	507	(144)	0	(24)	—	347
Promjene umanjnja vrijednosti	—	—	—	—	(243)	(11)	(254)
Ukupno na dan 31.12.2021.	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Dugoročno	17 970	90 502	43 969	200	7 132	314	160 087
Kratkoročno	8	65	3 169	1	38	24	3 305

Nominalna vrijednost zajmova na dan 31. prosinca 2021. iznosi 162 394 milijuna EUR, od čega se 144 424 milijuna EUR odnosi na zajmove za financijsku pomoć (2020.: 92 565 milijuna EUR), a 17 970 milijuna EUR na Mehanizam za oporavak i otpornost (2020.: ništa). Znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu posljedica je dodatnih zajmova danih u okviru instrumenta SURE te pokretanja Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU) 2021.

Linija „revizija EAR-a 11” pokazuje učinak revidiranog EAR-a 11 na iznose zajmova na dan 1. siječnja 2021. Kad je riječ o instrumentu SURE, MEFS-u i pomoći platnim bilancama, učinak se odnosi na primjenu metode efektivne kamatne stope. Kad je riječ o MFP-u i Euratomu, učinak se odnosi na primjenu efektivne kamatne stope i ispravka vrijednosti za umanjnje vrijednosti na dan 1. siječnja 2021.

- Učinak efektivne kamatne stope: navedeni programi, osim Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU), funkcioniraju prema načelu naizmjeničnosti. To znači da se premije, diskonti, kamate i transakcijski troškovi koje Unija snosi za davanje zajmova potom zaračunavaju korisniku zajma. Kao rezultat efektivna kamatna stopa zajma je efektivna kamatna stopa odgovarajuće posudbe kojom je financiran zajam. Premije ili diskonti povezani s transakcijama posudbe i njihovo zaračunavanje korisnicima zajmova prethodno su se izravno knjižili u izvještaju o financijskom rezultatu kao rashodi. Zbog primjene metode efektivne kamatne stope, neamortizirane premije i diskonti na dan 1. siječnja 2021. dodani su u nepodmirene iznose uzimanja i davanja zajmova. Neto učinak na akumulirane rezultate je nula. Neamortizirane premije i diskonti sad će se amortizirati do dospeljača.
- Učinak ispravka vrijednosti za umanjnje vrijednosti: taj se učinak izračunavao s pomoću modela očekivanog kreditnog gubitka, primjenom politika za umanjnje vrijednosti zajmova (vidjeti bilješku 6.5.). Komisija je stoga priznala ispravak vrijednosti za umanjnje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke od zajmova za MFP i Euratom, na dan 1. siječnja 2021.

Linija „promjene umanjnja vrijednosti” odgovara ponovnom mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31. prosinca 2021.

Linija „promjene knjigovodstvene vrijednosti” odgovara promjeni obračunanih kamata i promjeni premija/diskonta (nove premije/diskonti i amortizacija).

Mehanizam za oporavak i otpornost

Unija je 2021. uspostavila Mehanizam za oporavak i otpornost kao privremeni instrument za pomoć gospodarstvima država članica da se oporave od pandemije bolesti COVID-19 i ostanu snažne u zelenoj i digitalnoj tranziciji. U okviru instrumenta EU-a za oporavak (NGEU) Komisija pozajmljuje sredstva koja Mehanizam za oporavak i otpornost upotrebljava za financiranje reformi i ulaganja država članica. Te reforme i ulaganja moraju biti u skladu s prioritetima

Unije, a njihov cilj prevladati izazove utvrđene u preporukama za pojedine zemlje unutar okvira europskog semestra za koordinaciju ekonomskih i socijalnih politika. Financiranje se može osigurati zajmom (povratna potpora) ili bespovratnim sredstvima (bespovratna potpora, vidjeti bilješku 2.5.). Države članice mogu primiti financijska sredstva do iznosa prethodno dogovorenih sredstava dodijeljenih za zajmove i bespovratna sredstva. Kako bi mogle koristiti potporu, države članice moraju Europskoj komisiji dostaviti svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost. U svakom planu utvrđuju se reforme i ulaganja koje treba provesti do kraja 2026., s definiranim jasnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, koje analizira Europska komisija, a odobrava Europsko vijeće. Zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost mogu se isplaćivati do 31. prosinca 2026., tek nakon postizanja dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Međutim, kako bi pokrenula gospodarski oporavak, Komisija je do 31. prosinca 2021. mogla isplatiti do 13 % iznosa odobrenih zajmova.

Potpisani sporazumi o zajmu na dan 31. prosinca 2021. iznosili su 153,2 milijarde EUR. Komisija je isplatila 18 milijardi EUR od tog iznosa. Između zajmova koji se daju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i zajmova koji se uzimaju u okviru NGEU-a nema naizmjeničnosti (vidjeti bilješku 2.11.).

Potpورا radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE)

SURE je europski instrument koji ljudima pomaže da zadrže radna mjesta i poslove koje je pogodila pandemija bolesti COVID-19. Taj instrument državama članicama omogućuje da od Unije zatraže financijsku pomoć za financiranje iznenadnih i ozbiljnih povećanja svojih javnih rashoda koji se odnose na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere, među ostalim za samozaposlene osobe, ili neke zdravstvene mjere, osobito na radnom mjestu za vrijeme krize. Financijska pomoć u obliku zajmova pogođenim državama članicama može iznositi najviše 100 milijardi EUR. Instrument se temelji na 25 milijardi EUR jamstava koja su države članice dale Komisiji za otplatu povezanih zajmova. U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2020/672 ⁽¹⁹⁾ Komisija, Komisija može sklopiti ugovor o zajmu s državom članicom tek nakon što Komisija predloži, a Vijeće odobri, provedbenu odluku o financijskoj pomoći u okviru instrumenta SURE.

Dana 31. prosinca 2021. Vijeće je odobrilo, a Komisija potpisala sporazume o zajmu u iznosu od 94,3 milijarde EUR financijske pomoći. Od tog iznosa Komisija je državama članicama isplatila 89,6 milijardi EUR (nominalni iznosi). Preostali iznosi potpisanih sporazuma o zajmu isplaćuju se 2022.

Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (MEFS)

MEFS je omogućio odobravanje financijske pomoći državama članicama koje su u poteškoćama ili im zbog izvanrednih okolnosti prijete ozbiljne poteškoće koje su izvan njihove kontrole. Pomoć može biti u obliku zajma ili kreditne linije. U skladu sa Zaključcima Vijeća ECOFIN od 9. svibnja 2010. vrijednost tog mehanizma ograničena je na 60 milijardi EUR, no pravnim je ograničenjem nepodmireni iznos zajmova ili kreditnih linija ograničen na razliku raspoloživu u okviru gornje granice vlastitih sredstava. Nije predviđeno da će se MEFS koristiti u novim programima financiranja ni pri sklapanju novih sporazuma o kreditnim linijama. Nema neiskorištenih iznosa od potpisanih sporazuma o zajmu.

Platna bilanca

Riječ je o financijskom instrumentu koji se temelji na provedbi politika i kojim se pruža srednjoročna financijska pomoć državama članicama koje nisu uvele euro. Taj instrument omogućuje odobravanje zajmova državama članicama koje imaju poteškoće s platnim bilancama i kretanjem kapitala ili kojima takve poteškoće ozbiljno prijete. Najviši nepodmireni iznos zajmova odobrenih iz ovog instrumenta ograničen je na 50 milijardi EUR. Nema neiskorištenih iznosa od potpisanih sporazuma o zajmu.

Makrofinancijska pomoć (MFP)

MFP je oblik financijske pomoći koju Unija pruža partnerskim zemljama koje imaju poteškoća s platnim bilancama. Ta je pomoć u obliku srednjoročnih ili dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili njihove odgovarajuće kombinacije i obično dopunjuje sredstva odobrena u kontekstu programa prilagodbe i reforme koje podupire MMF. Jamstva za posudbe za te zajmove preuzeo je Jamstveni fond za vanjska djelovanja, a zatim proračun Unije.

U 2021. isplaćeni su dodatni zajmovi u iznosu od 1,7 milijardi EUR, uključujući 0,6 milijardi EUR za Ukrajinu. Uvjetni neiskorišteni iznosi od potpisanih sporazuma o zajmu dosežu 0,6 milijardi EUR.

⁽¹⁹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 (SL L 159, 20.5.2020., str. 1.).

Na dan 31. prosinca 2021. ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti za zajmove u okviru MFP-a iznosi 293 milijuna EUR, od čega se 197 milijuna EUR odnosi na zajmove Ukrajini (ukupno 4,4 milijarde EUR (nominalna vrijednost) na kraju godine). U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a (i MRSJS-om) tim se ispravkom vrijednosti za umanjenje vrijednosti ne uzimaju u obzir neusklađeni događaji nakon datuma bilance koji se odnose na rat u Ukrajini 2022. (vidjeti bilješku 8.), već samo znatno povećanje rizika zabilježeno na kraju 2021.

Zajmovi Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom)

Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom, koji zastupa Komisija) odobrava zajmove državama članicama i trećim zemljama te subjektima iz država članica i trećih zemalja za financiranje projekata energetske postrojenja. Od svih nepodmirenih zajmova Euratoma na dan 31. prosinca 2021. 300 milijuna EUR (nominalna vrijednost) odnosi se na zajmove Ukrajini, za koje je priznat ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti u iznosu od 13 milijuna EUR. Na dan 31. prosinca 2021. Komisija je primila jamstva trećih strana u iznosu od 350 milijuna EUR (2020.: 279 milijuna EUR) za pokrivanje zajmova Euratoma. Nema neiskorištenih iznosa od potpisanih sporazuma o zajmu.

Efektivne kamatne stope za zajmove (izražene kao raspon kamatnih stopa)

	31.12.2021.	31.12.2020.
Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	0,11 %—0,12 %	—
SURE	(0,48) %—0,77 %	0,00 %—0,30 %
MEFS	(0,03) %—3,79 %	0,50 %—3,75 %
BOP	2,95 %	2,88 %
MFP	(0,14) %—3,70 %	0,00 %—3,69 %
Euratom	(0,08) %—1,66 %	0,00 %—5,76 %

Podaci za 2020. odnose se na nominalne kamatne stope, dok se podaci za 2021. odnose na efektivne kamatne stope u skladu s revidiranim EAR-om 11.

2.4.1.2. Ostali zajmovi

Ti zajmovi uključuju tri vrste zajmova:

- zajmovi od 74 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2021. (2020.: 75 milijuna EUR) odobreni iz programa potrošnje sredstava iz proračuna EU-a (npr. program MEDA euromediterranskog partnerstva i EU-ov Program za zapošljavanje i socijalne inovacije);
- neotplaćeni zajmovi koje su izvorno dodijelili provedbeni partneri, a Komisija je isplatila aktivirano jamstvo i sad drži prava na povrat (subrogirani zajmovi). Na dan 31. prosinca 2021. Komisija drži prava na povrat takvih zajmova u iznosu od 855 milijuna EUR (uključujući obračunane kamate). Međutim, nakon obračuna očekivanih kreditnih gubitaka knjigovodstveni iznos iskazan u bilanci je 48 milijuna EUR. Te je zajmove dodijelio EIB, a jamstva su preuzeli programi u okviru EFSU-a i mandata za vanjsko kreditiranje;
- oročeni depoziti u iznosu od 54 milijuna EUR s dospijanjem duljim od tri mjeseca koji ne odgovaraju definiciji novčanih ekvivalenata.

2.4.2. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

		u milijunima EUR	
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice ⁽¹⁾	2.4.2.1.	24 223	19 587
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice	2.4.2.2.	828	199

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Ukupno		25 051	19 786
Dugoročno		21 660	16 327
Kratkoročno		3 391	3 459

(¹) Podatak za 2020. odnosi se na iznose koji su se u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za 2020. klasificirali kao financijska imovina raspoloživa za prodaju.

2.4.2.1. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice, prema vrsti

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
Dužnički vrijednosni papiri	19 326	14 862
Fondovi tržišta novca i ulaganja u udružene portfelje	2 513	3 038
Druga vlasnička ulaganja	2 384	1 686
Ukupno	24 223	19 587
Dugoročno	20 834	16 134
Kratkoročno	3 390	3 453

Podaci za 2020. odnose se na iznose koji su se u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za 2020. klasificirali kao imovina raspoloživa za prodaju.

Dužnički vrijednosni papiri uglavnom su državne i korporativne obveznice. Ta se ulaganja drže u fondovima (portfelji) kojima upravlja Komisija, ili EIB u ime Unije, a uglavnom se odnose na zajednički fond za rezervacije, Obzor 2020., fond BUFI i Inovacijski fond (vidjeti u nastavku). Rezultati imovinskih portfelja ocjenjuju se na osnovi fer vrijednosti (tržišna vrijednost).

Fondovi tržišta novca uzajamni su fondovi koji ulažu u kratkoročne dužničke vrijednosne papire (npr. Jedinostveni fond EIB-a). Ulaganja u udružene portfelje EU financira iz programa Instrumenta za povezivanje Europe i Obzora 2020. te sredstvima država članica iz programa NER 300. Svrha im je pružanje jamstava za EIB-ove operacije financiranja i ulaganja.

„Druga vlasnička ulaganja” uglavnom se odnose na ulaganje, preko provedbenih partnera, sredstava iz proračuna Unije u poduzetnički kapital ili druge vrste ulagačkih fondova radi provedbe ciljeva politike EU-a. Primjerice, poboljšanje pristupa financiranju za novoosnovane MSP-ove, istraživanja i inovacije te infrastrukturu u Uniji i izvan nje.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice, prema programu

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
Inovacijski fond	4 195	—
Ulaganja fonda BUFI	1 257	1 598
EZUČ u likvidaciji	1 382	1 445

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Europska banka za obnovu i razvoj	188	188
Mirovinski plan lokalnog osoblja Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS)	69	73
	7 091	3 304
Fondovi za proračunska jamstva:		
Zajednički fond za rezervacije	11 272	—
Jamstveni fond EFSU-a	—	7 526
Jamstveni fond za vanjska djelovanja	—	2 794
Jamstveni fond EFOR-a	—	692
	11 272	11 012
Financijski instrumenti koji se financiraju iz proračuna EU-a:		
Obzor 2020.	3 342	3 097
Instrument za povezivanje Europe	762	764
EU-ovi instrumenti vlasničkog kapitala za rast MSP-ova	684	533
Europski fond za jugoistočnu Europu	213	163
Fond za zeleni razvoj	146	143
Financijski instrument za energetske učinkovitost	107	104
Ostalo	606	467
	5 861	5 271
Ukupno	24 223	19 587
Dugoročno	20 834	16 134
Kratkoročno	3 390	3 453

Podaci za 2020. odnose se na iznose koji su se u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za 2020. klasificirali kao imovina raspoloživa za prodaju.

Inovacijski fond (IF)

Inovacijski fond osnovan je Direktivom (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾ o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije. Fond podupire inovacije u području tehnologija i postupaka s niskim emisijama ugljika u određenim gospodarskim sektorima. Inovacijskom fondu osigurat će se prihodi od progresivne monetizacije 450 milijuna emisijskih jedinica te sva neiskorištena sredstva od 300 milijuna emisijskih jedinica raspoloživih za program NER300 (vidjeti bilješku 3.8.). Inovacijski fond započeo je svoje operacije 2020., no iznosi su se držali u novcu. Od 2021. EIB upravlja sredstvima Inovacijskog fonda ulažući ih u obveznice.

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika te Odluke (EU) 2015/1814 (SL L 76, 19.3.2018., str. 3.).

Ulaganja fonda BUFI

Komisija je osnovala Fond za novčane kazne koje se uplaćuju u proračun („BUFI“) za upravljanje sredstvima koja privremeno dobiva za novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja za koje je podnesena žalba. Do konačne sudske odluke Komisija ulaže sredstva u dužničke instrumente.

EZUČ u likvidaciji

Ugovor o EZUČ-u istekao je 23. srpnja 2002., a sva imovina EZUČ-a prenesena je Europskoj uniji i namijenjena za istraživanje u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika. Komisija upravlja portfeljem i ulaže u dužničke vrijednosne papire iskazane u eurima i kotirane na aktivnom tržištu.

Europska banka za obnovu i razvoj

Unija drži financijsko ulaganje u kapital Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u kojem je na dan 31. prosinca 2021. imala 90 044 vlasničke dionice (2020.: 90 044 dionice), što je 3 % ukupnog upisanog dioničkog kapitala. Ukupni iznos dioničkog kapitala koji je Unija upisala iznosio je 900 milijuna EUR, od čega 713 milijuna EUR još nije aktivirano. U skladu sa Sporazumom o osnivanju Europske banke za obnovu i razvoj postoje određena ugovorna ograničenja za dioničare, primjerice činjenica da dionice nisu prenosive te da je najviša cijena njihova otkupa ograničena na izvorni trošak kupnje. Unija svoja ulaganja u EBOR mjeri po fer vrijednosti. Smatra se da je izvorni trošak kupnje najbolja procjena fer vrijednosti, osobito zbog prethodno navedenih ugovornih ograničenja. Iako dionice EBOR-a nisu uvrštene ni na jednu burzu, nedavno su izvršene transakcije njegovim vlasničkim kapitalom (izdavanje kapitala po nominalnoj vrijednosti), što potvrđuje da je u toj situaciji trošak najbolja procjena fer vrijednosti.

Zajednički fond za rezervacije

Unija daje jamstva za vlasnička ulaganja i zajmove koje provedbeni partneri daju državama i poduzećima. Kako bi se mogla platiti potraživanja koja proizlaze iz neispunjenja obveza ili drugih gubitaka, iz proračuna Unije se, u skladu s pravnim aktima, postupno odvajaju sredstva za izgradnju zaštitnog sloja kapitala, tj. zajedničkog fonda za rezervacije. Zajedničkim fondom za rezervacije pokrivaju se i zajmovi koje Komisija uzima kako bi financirala zajmove koji se daju trećim zemljama u okviru MFP-a i Euratoma.

Do 2020. postojao je poseban fond za svako proračunsko jamstvo (jamstveni fond EFSU-a, jamstveni fond EFOR-a, Jamstveni fond za vanjska djelovanja – koji obuhvaća i zajmove za financijsku pomoć trećim zemljama u okviru MFP-a i Euratoma).

U skladu s Financijskom uredbom Komisija je 1. siječnja 2021. osnovala zajednički fond za rezervacije radi upravljanja zaštitnim slojem kapitala („rezervacije“) za sva proračunska jamstva i zajmove za financijsku pomoć trećim zemljama u jednom zajedničkom portfelju. Osim rezervacija iz proračuna EU-a zajednički fond za rezervacije dobiva povrate od operacija u statusu neispunjavanja obveza, povrat od svojih ulaganja i primitke od naknada za proračunska jamstva Unije. Zajednički fond za rezervacije isto tako može primati dobrovoljne doprinose država članica i drugih doprinositelja, koji na taj način povećavaju raspoloživa proračunska jamstva Unije.

U zajedničkom fondu za rezervacije ulazni doprinosi raspodjeljuju se u odjeljke, pri čemu se svaki odjeljak odnosi na jedan program doprinosa. Na dan 31. prosinca 2021. zajednički fond za rezervacije sastoji se od četiri odjeljka. Od toga se tri odjeljka odnose na postojeće instrumente uspostavljene u okviru prethodnih VFO-ova (EFSU, EFOR i mandat za vanjsko kreditiranje). Ta tri programa koja pridonose prenijela su svoje postojeće rezervacije na datum pridruživanja zajedničkom fondu za rezervacije. Osim toga postoji i odjeljak za InvestEU, novi instrument uspostavljen u okviru trenutnog VFO-a. Potrebne rezervacije za dana jamstva utvrđuju se u pravnim aktima tih instrumenata. U okviru proračuna EU-a te se pojedinačne rezervacije udružuju u zajednički fond za rezervacije te se optimizira upravljanje imovinom.

Na dan 31. prosinca 2021. imovina zajedničkog fonda za rezervacije iznosila je 12,3 milijarde EUR, od čega su 11,3 milijarde EUR uložene u neizvedenu financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (dužnički vrijednosni papiri).

Obzor 2020.

U skladu s Uredbom EU-a o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) uvedeni su novi financijski instrumenti radi poboljšanja pristupa financijskim sredstvima za subjekte koji posluju u području istraživanja i inovacija. Ti su instrumenti sljedeći:

- služba za zajmove i jamstva za istraživanje i inovacije u okviru InnovFin-a putem koje Komisija dijeli financijski rizik povezan s portfeljem EIB-ovih novih operacija financiranja,
- jamstva za MSP-ove uključujući Instrument za neograničena jamstva za MSP-ove (SIUGI) u okviru InnovFin-a – jamstveni instrumenti kojima upravlja EIF, koji daje jamstva i protujamstva financijskim posrednicima za nove portfelje zajmova (u okviru SIUGI-ja Komisija financijski rizik povezan s danim jamstvima dijeli s državama članicama, EIF-om i EIB-om),
- vlasnički instrumenti za istraživanja i inovacije u okviru InnovFin-a kojima se financiraju ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala kojima upravlja EIF, i
- fond EIC (Fond Europskog vijeća za inovacije), kojim se osigurava financiranje vlasničkim kapitalom da bi se ubrzale inovacije i aktivnosti uvođenja na tržište. Fond EIC prvenstveno će se financirati iz VFO-a za razdoblje 2021.–2027. iz okvirnog programa Obzor Europa. Međutim, Komisija je do danas upotrebljavala sredstva raspoloživa u okviru programa Obzor 2020.

Instrument za povezivanje Europe

U skladu s Uredbom (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾ dužnički instrument u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) uveden je da bi se olakšalo financiranje infrastrukturnih projekata u sektorima prometa, telekomunikacija i energetike. Njime upravlja EIB na temelju sporazuma s Unijom. Njime se omogućuje podjela rizika za financiranje zaduživanjem u obliku nadređenog i podređenog duga ili jamstva te potpore za projektne obveznice pokrivene jamstvom Unije.

EU-ovi instrumenti vlasničkog kapitala za rast MSP-ova

Riječ je o vlasničkim instrumentima financiranima iz programa COSME, CIP i MAP i inicijative za rast i zapošljavanje, pod pokroviteljstvom EIF-a, kojima se podupire osnivanje i financiranje MSP-ova u EU-u u ranoj fazi poslovanja i rasta ulaganjima u pogodne specijalizirane fondove poduzetničkog kapitala.

Hijerarhija fer vrijednosti neizvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (2020. klasificirana kao imovina raspoloživa za prodaju)

Vrsta financijske imovine	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
1. razina: Cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima	19 336	15 383
2. razina: Dostupni ulazni podaci osim cijena koje kotiraju na tržištu	2 698	2 706
3. razina: Tehnike vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima	2 190	1 498
Ukupno	24 223	19 587

U tom razdoblju nije bilo prijenosa između 1. i 2. razine u okviru hijerarhije fer vrijednosti.

Usklađenje neizvedene financijske imovine mjerene primjenom tehnika vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (3. razina)

u milijunima EUR	
Promjene fer vrijednosti	
Početno stanje na dan 1.1.2021.	1 498

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013., str. 129.).

u milijunima EUR	
Promjene fer vrijednosti	
Revizija EAR-a 11	2
Ulaganja tijekom razdoblja	505
Otplate kapitala	(111)
Ostvareni prihodi	(30)
Dobit ili gubici u razdoblju u viškovima ili manjkovima	326
Prijenosi u 3. razinu	—
Prijenosi iz 3. razine	—
Ostalo	—
Završno stanje na dan 31.12.2021.	2 190

Neto dobit za neizvedenu imovinu 3. razine koja se drži na kraju 2021. iznosila je 295 milijuna EUR. Uključena je kao financijski prihodi pod naslov „Dobit po neizvedenoj financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak” (vidjeti bilješku 3.9.) i kao financijski troškovi pod naslov „Gubici po neizvedenoj financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak” (vidjeti bilješku 3.15.).

2.4.2.2. Financijska imovina ili obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice, prema vrsti

Vrsta izvedenice	31.12.2021.			31.12.2020.		
	Zamišljeni iznos	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza	Zamišljeni iznos	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza
Terminski ugovor u stranoj valuti	646	2	—	417	6	—
Jamstvo za portfelj vlasničkih ulaganja	4 148	826	(1)	3 412	193	(1)
Jamstvo za valutni rizik	28	—	(4)	14	—	(4)
Ukupno	4 822	828	(5)	3 843	199	(4)
Dugoročno		826	(5)		193	(4)
Kratkoročno		2	—		6	(0)

Terminski ugovor u stranoj valuti

Unija sklapa terminske ugovore u stranoj valuti kako bi se zaštitila od valutnog rizika dužničkih vrijednosnih papira u američkim dolarima koji se drže u Jamstvenom fondu EFSU-a. Prema terminskim ugovorima u stranoj valuti Unija na datum dospijanja uplaćuje zamišljeni iznos u stranoj valuti utvrđen ugovorom („strana davanja”), kako je prikazano u prethodnoj tablici, te prima zamišljeni iznos u eurima („strana primanja”). Takvi ugovori o izvedenicama obračunavaju se po fer vrijednosti na datum bilance i kategoriziraju se kao financijska imovina ili financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak, ovisno o tome je li njihova fer vrijednost pozitivna ili negativna.

Jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja

Naslov „Jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja” sadržava jamstva koja Unija daje financijskim institucijama za portfelje vlasničkih ulaganja. Ta se jamstva klasificiraju kao izvedeni financijski instrumenti i obračunavaju kao financijska imovina ili financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer ne odgovaraju definiciji obveze za financijska jamstva – vidjeti bilješku 1.5.12. Financijska obveza EU-a mjeri se na temelju vrijednosti osnovnih ulaganja.

Ukupni iznos uglavnom predstavlja jamstvo za EFSU koje je Unija dala Grupi EIB s temeljnim vlasničkim ulaganjima koja su EIB i EIF isplatili u iznosu od 3 068 milijuna EUR (2020.: 2 223 milijuna EUR). Fer vrijednost jamstva Unije za portfelj vlasničkih ulaganja EFSU-a iznosila je 763 milijuna EUR (2019.: 164 milijuna EUR).

Jamstvo za valutni rizik

Unija daje jamstvo za valutni rizik u okviru jamstva EFOR-a, pri čemu jamči za ugovore o zamjeni i valutne terminske ugovore kako bi zaštitila od valutnog rizika operacije ulaganja na tržištima u nastajanju. Unija pokriva i smanjenje vrijednosti strane valute (UHA) koja se odnosi na zajmove koje su financijske institucije odobrile malim i srednjim poduzećima u Ukrajini u okviru Instrumenta za financiranje MSP-ova u zemljama istočnog partnerstva.

Hijerarhija fer vrijednosti izvedene financijske imovine i obveza

u milijunima EUR

Vrsta izvedenice	31.12.2021.		31.12.2020.	
	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza
1. razina: Cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima	—	—	—	—
2. razina: Dostupni ulazni podaci osim cijena koje kotiraju na tržištu	2	(2)	6	(4)
3. razina: Tehnike vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima	826	(2)	193	(1)
Ukupno	828	(5)	199	(4)

U tom razdoblju nije bilo prijenosa između 1. i 2. razine. Izvedenice po fer vrijednosti 3. razine uglavnom uključuju jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja.

Usklađenje izvedene financijske imovine i obveza mjerenih primjenom tehnika vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (3. razina)

u milijunima EUR

Promjene fer vrijednosti	
Početno stanje imovine/(obveze) na dan 1.1.2021.	192
Plaćeni zahtjevi za aktivaciju jamstva	5
Vraćene aktivacije jamstva	(1)
Ostvareni prihodi od jamstava	(160)
Dobit ili gubici u razdoblju u viškovima ili manjkovima	788
Prijenosi u 3. razinu	—

u milijunima EUR	
Promjene fer vrijednosti	
Prijenosi iz 3. razine	—
Ostalo	—
Završno stanje na dan 31.12.2021.	824

Neto dobit za izvedenu imovinu 3. razine koja se drži na kraju 2021. iznosila je 777 milijuna EUR. Iznos je iskazan kao financijski prihodi i uključen u stavak „Dobit po izvedenoj financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak” (vidjeti bilješku 3.9.).

2.5. PRETFINANCIRANJE

u milijunima EUR			
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno			
Pretfinanciranje	2.5.1	57 764	30 574
Ostali predujmovi državama članicama	2.5.2	2 901	3 825
Doprinos skrbničkim fondovima		126	119
		60 792	34 519
Kratkoročno			
Pretfinanciranje	2.5.1	28 427	24 902
Ostali predujmovi državama članicama	2.5.2	4 229	3 327
		32 656	28 229
Ukupno		93 447	62 748

Razina pretfinanciranja različitih programa mora biti dovoljna da se osiguraju potrebna sredstva kako bi korisnik mogao započeti neki projekt, istovremeno vodeći računa o zaštiti financijskih interesa Unije i pravnim, operativnim i troškovno učinkovitim ograničenjima.

Znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu ponajprije je posljedica pokretanja Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU) 2021., koje je uključivalo početnu isplatu pretfinanciranja u iznosu od 36,4 milijarde EUR.

2.5.1. Pretfinanciranje

u milijunima EUR						
	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2021.	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2020.
Podijeljeno upravljanje						
EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja	3 172	(208)	2 965	3 193	—	3 193
EFRR i KF	23 531	(4 571)	18 960	23 074	(3 846)	19 229

u milijunima EUR

	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2021.	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2020.
ESF	9 085	(1 823)	7 263	8 222	(1 348)	6 874
ostalo	4 836	(2 263)	2 572	4 192	(1 520)	2 672
	40 624	(8 865)	31 760	38 681	(6 713)	31 967
Izravno upravljanje						
<i>Provoditelj:</i>						
Komisija	46 494	(11 970)	34 525	17 031	(10 648)	6 382
od čega Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	34 879	(4 065)	30 814	—	—	—
Izvršne agencije EU-a	23 931	(15 030)	8 901	18 565	(10 931)	7 633
Skrbnički fondovi	1 140	(847)	293	1 121	(843)	278
	71 565	(27 847)	43 718	36 716	(22 423)	14 294
Neizravno upravljanje						
<i>Provoditelj:</i>						
Druge agencije i tijela EU-a	1 657	(687)	971	1 243	(781)	462
Treće zemlje	1 874	(1 261)	614	1 515	(1 043)	471
Međunarodne organizacije	9 545	(5 955)	3 590	9 068	(6 020)	3 048
Drugi subjekti	12 992	(7 453)	5 539	11 665	(6 432)	5 233
	26 069	(15 356)	10 713	23 491	(14 276)	9 215
Ukupno	138 258	(52 068)	86 191	98 888	(43 412)	55 476
Dugoročno	57 764	—	57 764	30 574	—	30 574
Kratkoročno	80 494	(52 068)	28 427	68 314	(43 412)	24 902

Pretfinanciranje predstavlja isplaćena novčana sredstva, a time i izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje. Kako je objašnjeno u bilješci 1.5.7., to su predujmovi koji još nisu iskazani kao rashodi. Stoga, iako se pretfinanciranjem smanjuju nepodmirene proračunske obveze (vidjeti bilješku 5.1.), ono predstavlja rashode koji se trebaju prikazati i u izvještaju o financijskom rezultatu.

U slučaju podijeljenog upravljanja, gotovo svi iznosi pretfinanciranja odnose se na programsko razdoblje 2014.–2020. Postoji i početni iznos pretfinanciranja koji se neće poravnati (tj. priznati u izvještaju o financijskom rezultatu) prije zaključenja programskog razdoblja i iskazuje se kao dugoročno pretfinanciranje.

Za područje kohezije postoji i godišnji iznos pretfinanciranja koji se poravnava na godišnjoj osnovi i iskazuje kao kratkoročno pretfinanciranje. Nova plaćanja pretfinanciranja u području kohezije uključuju godišnje pretfinanciranje za 2021. (7,3 milijarde EUR), ali i plaćanja iz Fonda solidarnosti EU-a (0,8 milijardi EUR). Ravnotežu novim plaćanjima osigurala su poravnana približno istih vrijednosti, pa je razina nepodmirenog financiranja u tom području i dalje općenito stabilna.

Kad je riječ o izravnom upravljanju, najveći iznosi pretfinanciranja povezani su s nepovratnom potporom koja se odnosi na Mehanizam za oporavak i otpornost uspostavljen 2021., 30,8 milijardi EUR neto na kraju godine. Ostali znatni iznosi, 8,5 milijardi EUR (2020.: 9,3 milijarde EUR), odnose se na područje istraživanja (uglavnom Obzor 2020. i Obzor Europa, koje provode izvršne agencije EU-a i Komisija).

Kad je riječ o neizravnom upravljanju, pretfinanciranje uglavnom obuhvaća programe unutarnjih politika kao što su Galileo i EGNOS (svemirski programi), ali i instrumente povezane s Globalnom Europom (uključujući instrumente za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju). Najznačajnije povećanje iznosa pretfinanciranja u okviru ovog naslova odnosi se na svemirske programe.

Primljena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

Riječ je o jamstvima koja u određenim slučajevima pri isplati predujmova (pretfinanciranje) Komisija zahtijeva od korisnika koji nisu države članice. Za tu vrstu jamstva iskazuju se dvije vrijednosti, odnosno „nominalna” i „tekuća” vrijednost. Kad je riječ o nominalnoj vrijednosti, događaj koji aktivira jamstvo povezan je s postojanjem jamstva. Kad je riječ o tekućoj vrijednosti, događaj koji aktivira jamstvo je plaćanje pretfinanciranja za jamstvo, umanjeno za naknadna poravnjenja. Na dan 31. prosinca 2021. nominalna vrijednost jamstava primljenih u vezi s pretfinanciranjem iznosila je 433 milijuna EUR, dok je tekuća vrijednost tih jamstava iznosila 383 milijuna EUR (2020.: 466 milijuna EUR odnosno 402 milijuna EUR).

Određeni iznosi pretfinanciranja isplaćeni u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) te u okviru Obzora 2020. i Obzora Europa učinkovito su pokriveni iz mehanizma uzajamnog osiguranja, koji je ranije bio poznat pod nazivom Jamstveni fond sudionika. Mehanizam uzajamnog osiguranja instrument je uzajamne koristi osnovan za pokrivanje rizika povezanih s neplaćanjem korisnika tijekom provedbe neizravnih djelovanja u okviru tih programa. Svi sudionici neizravnih djelovanja koji primaju bespovratna sredstva EU-a pridonose s 5 % najvećeg doprinosa EU-a kapitalu mehanizma uzajamnog osiguranja, koji Komisija ulaže u financijska tržišta kako bi ostvarila kamate. Kamate se mogu iskoristiti za pokrivanje dugovanja koja nije platio sudionik koji ne ispunjava obveze prema Uniji. Na kraju neizravnog djelovanja doprinosi se vraćaju sudionicima. EU (koji predstavlja Komisija) djeluje kao izvršno tijelo sudionika mehanizma uzajamnog osiguranja, ali fond je u vlasništvu sudionika. Stoga mehanizam uzajamnog osiguranja predstavlja zaseban subjekt čija imovina nije konsolidirana u ovoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a.

Na dan 31. prosinca 2021. iznosi pretfinanciranja koji su bili pokriveni iz mehanizma uzajamnog osiguranja iznosili su 2,4 milijarde EUR (2020.: 2,3 milijarde EUR). Ukupna imovina mehanizma uzajamnog osiguranja, uključujući financijsku imovinu kojom upravlja Komisija, iznosi 2,5 milijardi EUR (2020.: 2,4 milijarde EUR).

2.5.2. Ostali predujmovi državama članicama

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Predujmovi državama članicama za financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja	3 647	3 520
Programi potpore	3 483	3 633
Ukupno	7 130	7 153
Dugoročno	2 901	3 825
Kratkoročno	4 229	3 327

Predujmovi državama članicama za financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja

U okviru programa europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) moguće je iz proračuna EU-a isplaćivati predujmove državama članicama kako bi im se omogućilo da doprinesu financijskim instrumentima (tj. zajmovima, vlasničkim ulaganjima ili jamstvima). Uspostava tih instrumenata i upravljanje njima u nadležnosti je država članica, a ne Komisije. Međutim, novčana sredstva koja se u okviru tih instrumenata ne iskoriste na kraju godine vlasništvo su Unije (kao i u slučaju svih iznosa pretfinanciranja) te se stoga u bilanci Unije tretiraju kao imovina.

Razdoblje 2014.–2020.:

U okviru kohezijske politike procjenjuje se da na dan 31. prosinca 2021. od isplaćenog iznosa od 14 692 milijuna EUR još nije bio iskorišten iznos od 3 547 milijuna EUR. To uključuje doprinos država članica inicijativi za MSP-ove, instrumentu za poticanje dodatnog kreditiranja MSP-ova od strane bankarskog sektora (isplaćeno 1 326 milijuna EUR, od čega prema procjenama još nije bio iskorišten iznos od 366 milijuna EUR).

Na kraju godine ostao je neiskorišten iznos od 97 milijuna EUR namijenjen ruralnom razvoju.

Razdoblje 2007.–2013.:

Svi iznosi za kohezijsku politiku smatraju se ili izvršenima ili raspodijeljenima za druge mjere i zato u bilanci na dan 31. prosinca 2021. nije bio preostale imovine. Treba napomenuti da će se stvarno izvršenje u okviru raznih instrumenata preispitati u okviru postupka zaključenja programa.

Programi potpore

Slično se i otplaćeni iznosi predujmova koje su države članice isplatile za razne programe potpore (državna potpora, tržišne mjere EFJP-a ili mjere ulaganja EPFRR-a), a koji nisu iskorišteni na kraju godine knjiže kao imovina (predujmovi) u bilanci EU-a. Komisija je procijenila vrijednost tih predujmova na temelju informacija koje su dostavile države članice; rezultati izračuna prethodno su navedeni pod podnaslovom „Programi potpore”.

Razdoblje 2014.–2020.:

Procjenjuje se da su na kraju godine neiskorišteni iznosi namijenjeni kohezijskoj politici iznosili 1 768 milijuna EUR, a poljoprivredi i ruralnom razvoju 1 649 milijuna EUR.

Razdoblje 2007.–2013.:

Procjenjuje se da u kontekstu ruralnog razvoja na kraju 2021. nije iskorišten iznos od 66 milijuna EUR.

2.6. POTRAŽIVANJA OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA I NAPLATIVA SREDSTVA OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA*u milijunima EUR*

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno			
Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.6.1	34 892	44 128
Potraživanja od razmjenskih transakcija	2.6.2	5 750	1 685
		40 642	45 813
Kratkoročno			
Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.6.1	29 473	26 915
Potraživanja od razmjenskih transakcija	2.6.2	2 323	1 766
		31 796	28 681
Ukupno		72 438	74 493

2.6.1. Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija

u milijunima EUR			
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno			
Države članice	2.6.1.1	2 497	2 237
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	2.6.1.2	30 839	40 629
Obračunati prihodi i odgođeni rashodi	2.6.1.4	1 556	1 261
Ostala naplativa sredstva		—	1
		34 892	44 128
Kratkoročno			
Države članice	2.6.1.1	5 682	7 213
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	2.6.1.2	10 913	6 827
Novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja	2.6.1.3	11 698	11 295
Obračunati prihodi i odgođeni rashodi	2.6.1.4	1 097	787
Ostala naplativa sredstva	2.6.1.5	83	792
		29 473	26 915
Ukupno		64 365	71 043

2.6.1.1. Naplativa sredstva od država članica

u milijunima EUR		
	31.12.2021.	31.12.2020.
Tradicionalna vlastita sredstva iskazana u računovodstvenoj dokumentaciji A	6 137	5 297
Tradicionalna vlastita sredstva iskazana u zasebnoj računovodstvenoj dokumentaciji	1 405	1 460
Vlastita sredstva za uplatu	15	2 188
Umanjenje vrijednosti	(875)	(892)
Ostalo	—	—
Naplativa vlastita sredstva	6 683	8 053
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	1 525	1 378
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i ostali instrumenti za ruralni razvoj	668	720
Umanjenje vrijednosti	(843)	(837)
Naplativa sredstva od EFJP-a i ruralnog razvoja	1 350	1 260
Povrat prefinanciranja	26	53
Uplaćeni i naplativi PDV	45	35

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
Ostala naplativa sredstva od država članica	73	49
Ukupno	8 178	9 450
<i>Dugoročno</i>	2 497	2 237
<i>Kratkoročno</i>	5 682	7 213

Najveći iznos uključen u dugoročna sredstva odnosi se na iznose koje duguju države članice, konkretno 2,1 milijardu EUR od Ujedinjene Kraljevine za postupak zbog povrede (objašnjeno u nastavku). U dugoročna sredstva su kao i prethodnih godina uključeni iznosi koji se odnose na neprovedene odluke o potvrdi sukladnosti za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR). Iznosi koji se odnose na te odluke naplaćuju se u godišnjim obrocima.

Naplativa vlastita sredstva

„Računovodstvena dokumentacija A” odnosi se na mjesečne izvještaje u kojima države članice izvještavaju o pravima na tradicionalna vlastita sredstva. Tablica donosi popis iznosa „Računovodstvene dokumentacije A” koji još nisu plaćeni Komisiji. Tradicionalna vlastita sredstva uglavnom su carine koje države članice naplaćuju u ime Komisije.

Iznosi „Računovodstvene dokumentacije A” obično su se kretali u rasponu od 3 milijarde EUR do 3,5 milijardi EUR na kraju godine. Međutim, posljednje dvije godine, 2021. i 2020., ukupan iznos uključuje dodatne iznose tradicionalnih vlastitih sredstava koji se odnose na postupak protiv Ujedinjene Kraljevine zbog povrede (vidjeti u nastavku) i ostale izvještaje o inspeksijskom pregledu tradicionalnih vlastitih sredstava. Budući da su primjenjive i zatezne kamate u iznosu od 2,2 milijarde EUR (2020.: 1,7 milijardi EUR) ti se iznosi stoga iskazuju u ovoj računovodstvenoj dokumentaciji (vidjeti bilješke **2.6.2.** i **3.9.**).

Kad je riječ o postupku protiv Ujedinjene Kraljevine zbog povrede, Komisija je 8. ožujka 2018. uputila službenu opomenu Ujedinjenoj Kraljevini (povreda br. 2018/2008) jer nije proračunu EU-a stavila na raspolaganje točan iznos tradicionalnih vlastitih sredstava. Budući da Ujedinjena Kraljevina nije dostavila zadovoljavajući odgovor, ni na službenu opomenu ni na obrazloženo mišljenje poslano 24. rujna 2018., Komisija je donijela odluku o upućivanju predmeta Sudu Europske unije i podnijela je svoj zahtjev 7. ožujka 2019. U izvještaju OLAF-a iz 2017. zaključeno je da su uvoznici u Ujedinjenoj Kraljevini izbjegli plaćanje velikog iznosa carina tako što su pri uvozu koristili fiktivne i lažne račune i netočne deklaracije carinske vrijednosti. Na temelju metodologije koju su izradili OLAF i JRC i dostupnih informacija Komisija je procijenila da su gubici za proračun EU-a zbog povrede od strane Ujedinjene Kraljevine u razdoblju od studenoga 2011. do listopada 2017. iznosili 2,1 milijardu EUR (neto, tj. nakon što se od bruto iznosa od 2,7 milijardi EUR oduzmu troškovi naplate koje Ujedinjena Kraljevina zadržava). Sud je 8. ožujka 2022. donio presudu u tom predmetu i potvrdio da je Ujedinjena Kraljevina prekršila svoju obvezu da štiti proračun Unije. Međutim, zatražio je od Komisije da ponovno izračuna iznos potraživanja. Komisija će sad ocijeniti presudu, a osobito napomene Suda povezane s utvrđivanjem predmetnog iznosa. Stoga je u tijeku detaljna pravna i operativna analiza, čiji zaključci još nisu dostupni. Stoga su i glavnica u iznosu od 2,1 milijarde EUR i procijenjene zatezne kamate u iznosu od 2,1 milijarde EUR obračunane do kraja 2021. (u odnosu na 1,6 milijardi EUR kamata obračunanih i priznatih na kraju 2020.) i dalje klasificirane kao dugotrajna imovina, što je najbolja raspoloživa procjena.

Ove godine, na dan 31. prosinca 2021., naplativa sredstva uključuju i iznos od 0,4 milijarde EUR procijenjenih gubitaka tradicionalnih vlastitih sredstava koje neke države članice duguju za tekstil i obuću koji su uvezeni iz Kine po znatno nižoj vrijednosti. Te procjene podliježu reviziji, osobito nakon presude Suda u postupku protiv Ujedinjene Kraljevine zbog povrede.

Osim toga, Komisija je u račune uključila potraživanja od 0,17 milijardi EUR za iznose carine i zateznih kamata utvrđene na temelju najnovijih dostupnih informacija.

Zasebna računovodstvena dokumentacija odnosi se na utvrđena dodijeljena prava koja nisu uključena u računovodstvenu dokumentaciju A jer države članice nisu osigurale njihov povrat i nisu dana nikakva jamstva (ili su jamstva dana, ali iznosi su osporeni). Na ta se dodijeljena prava primjenjuje umanjenje vrijednosti na temelju informacija koje države članice dostavljaju svake godine. Iznosi umanjenja vrijednosti općenito su na sličnoj razini na kraju svake godine, kako je prikazano u tablici.

„Vlastita sredstva za uplatu” u 2021. odnose se na naplativa sredstva koja proizlaze iz izmjene proračuna br. 6/2021 donesene 24. studenoga 2021. Države članice te su iznose uplatile na prvi radni dan u siječnju 2022.

Naplativa sredstva od EFJP-a i ruralnog razvoja

Ovom stavkom obuhvaćeni su prvenstveno iznosi koje države članice duguju na dan 31. prosinca 2021. u skladu s iznosima koje su države članice prijavile i potvrdile 15. listopada 2021. Procjenjuju se naplativa sredstva nastala nakon što su prijavljena, a prije 31. prosinca 2021. Komisija procjenjuje i smanjenje vrijednosti iznosa koje korisnici duguju, a koji vjerojatno neće biti naplaćeni. Ta usklađenja ne znače da se Komisija odriče naplate tih sredstava u budućnosti. U usklađenje se uključuje i smanjenje od 20 % koliko države članice mogu zadržati za pokrivanje administrativnih troškova.

2.6.1.2. Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine

Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (ref. 2019/C 384 I/01) („Sporazum o povlačenju”) koji su potpisali EU i Ujedinjena Kraljevina utvrđuju se razne financijske obveze obiju stranaka. Na dan 31. prosinca 2021. neto potraživanje od Ujedinjene Kraljevine na temelju tih obveza iznosilo je 41 753 milijuna EUR (2020.: 47 456 milijuna EUR), od čega 10 913 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma (2020.: 6 827 milijuna EUR).

	u milijunima EUR				
	Članak 140.	Članak 142.	Ostalo	31.12.2021.	31.12.2020.
Duguje Ujedinjena Kraljevina	28 620	14 751	610	43 982	49 579
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Ukupno	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
Dugoročno	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
Kratkoročno	11 556	265	(908)	10 913	6 827

Usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine (članak 139.)

U skladu s člankom 139. udio Ujedinjene Kraljevine u financijskim obvezama koje proizlaze iz Sporazuma o povlačenju mora biti postotak koji se izračunava kao omjer vlastitih sredstava koja je Ujedinjena Kraljevina stavila na raspolaganje u razdoblju 2014.–2020. i vlastitih sredstava koja su tijekom tog razdoblja stavile na raspolaganje sve države članice i Ujedinjena Kraljevina. U ožujku 2021. izračunato je da je to 12,358072326018200 %. Međutim, u skladu s člankom 139. taj udio mora biti usklađen iznosom salda PDV-a i BND-a (2014.–2020.) dostavljenim državama članicama prije 1. veljače 2022. Stoga je izračunato da je konačni udio Ujedinjene Kraljevine 12,431681219587700 %. Nakon usklađenja udjela Ujedinjene Kraljevine u vezi s izračunima na kojima se temelje iznosi za koje su Ujedinjenoj Kraljevini već izdani računi 2021., Ujedinjenoj Kraljevini u travnju 2022. izdan je račun na dodatan iznos od 67 milijuna EUR.

Plaćanja na temelju Sporazuma o povlačenju

Mehanizam plaćanja koji treba primijeniti na obveze predviđene između dvije stranke utvrđen je u članku 148. Ukratko, Unija u travnju i rujnu svake godine fakturira neto iznose koje duguje Ujedinjena Kraljevina, a Ujedinjena Kraljevina mjesečno plaća te iznose. Iznose iskazane u travnju određene godine treba platiti u četiri jednaka mjesečna obroka od lipnja do rujna te godine. Iznose iskazane u rujnu treba platiti u osam jednakih mjesečnih obroka od listopada te godine do svibnja sljedeće godine. Budući da se neki od iskazanih iznosa nužno temelje na prognozama i procjenama, izvještaji se svake godine ažuriraju na temelju stvarnih podataka.

Ujedinjenoj Kraljevini 2021. na temelju članka 136. te članaka od 140. do 147. iskazan je ukupan iznos od 11 930 milijuna EUR, od čega su 3 763 milijuna EUR iskazana u travnju, a 8 166 milijuna EUR u rujnu 2021. Ukupne uplate primljene 2021. iznosile su 6 826 milijuna EUR, od čega su se 3 763 milijuna EUR odnosila na izvještaj iz travnja (plaćeno u četiri jednaka mjesečna obroka u razdoblju od lipnja do rujna 2021.), dok se 3 062 EUR odnosilo na izvještaj iz rujna (plaćeno u tri jednaka obroka u razdoblju od listopada do prosinca 2021.):

u milijunima EUR

	Izveštaj iz travnja 2021. (dospjelo i plaćeno od lipnja do rujna 2021.)	Izveštaj iz rujna 2021.: (dospjelo i plaćeno od listo- pada do prosinca 2021.)	Ukupno
Članak 140.	3 696	3 054	6 750
Članak 142.	—	11	11
Članak 136.	230	18	247
Članak 147.	21	—	21
	3 946	3 083	7 029
Članak 141.	—	(20)	(20)
Članak 143.	(93)	—	(93)
Članak 144.	(46)	—	(46)
Članak 145.	(37)	—	(37)
Članak 146.	(7)	—	(7)
	(183)	(20)	(203)
Ukupno	3 763	3 062	6 826

Preostali saldo računa iz rujna 2021. na kraju godine, u iznosu od 5 104 milijuna EUR, plaćen je u pet jednakih mjesečnih obroka u razdoblju od siječnja do svibnja 2022.

Članak 140. – Nepodmirene obveze

Ujedinjena Kraljevina obvezala se platiti EU-u svoj udio u nepodmirenim proračunskim obvezama na dan 31. prosinca 2020. (takozvani „Brexit RAL”), kako je usklađen na temelju zahtjeva iz članka 140. Na dan 31. prosinca 2021. ukupan iznos priznat kao potraživanje iznosio je 28 620 milijuna EUR (2020.: 34 966 milijuna EUR), od čega je 11 556 milijuna EUR obveza za plaćanje u roku od 12 mjeseci nakon kraja godine. U sljedećoj tablici prikazana su glavne promjene između ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje na dan 31. prosinca 2020. (izračunat na temelju usklađenog udjela Ujedinjene Kraljevine) i ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje na dan 31. prosinca 2021.:

u milijunima EUR

Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2020. (na temelju nekorigitiranog udjela Ujedinjene Kraljevine)	34 966
<i>Ispravak udjela Ujedinjene Kraljevine</i>	208
Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2020. (na temelju korigiranog udjela Ujedinjene Kraljevine)	35 174
<i>Neto financijski ispravci koji se odnose na razdoblje 2014.–2020. ili ranija programska razdoblja (uključujući ispravak odbitaka iz 2020.)</i>	(58)
<i>Tradicionalna vlastita sredstva za 2020. stavljena na raspolaganje Uniji u 2021. (uključujući ispravak odbitaka iz 2020.)</i>	(82)
Neto plaćanja primljena od Ujedinjene Kraljevine 2021.	(6 750)

<i>u milijunima EUR</i>	
Ispravak procijenjenog neizvršenja	337
Ukupno	28 620
<i>Dugoročno</i>	17 064
<i>Kratkoročno</i>	11 556

Smanjenje ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje u odnosu na prethodnu godinu iznosilo je 6 346 milijuna EUR i uglavnom je bilo rezultat plaćanja primljenih od Ujedinjene Kraljevine u 2021. (6 750 milijuna EUR).

Usklađenje iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duuguje 31. prosinca 2020., koje je dovelo do povećanja od 208 milijuna EUR, odražava usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u usklađenim proračunskim obvezama na dan 31. prosinca 2020. na koje se primjenjuje udio Ujedinjene Kraljevine (216,7 milijuna EUR). Uključeni su i ispravci odbitaka uključenih u godišnju računovodstvenu dokumentaciju Unije za 2020. za neto financijske ispravke koji se odnose na razdoblje 2014.–2020. ili na prethodna programska razdoblja i na tradicionalna vlastita sredstva za 2020. koja su stavljena na raspolaganje Uniji u 2021. (2,4 milijuna EUR) te ispravak odbitka za procijenjeno neizvršenje (6,0 milijuna EUR).

Ukupan odbitak za neto financijske ispravke koji se odnose na razdoblje 2014.–2020. ili na prethodna programska razdoblja, u iznosu od 58,5 milijuna EUR, obuhvaća iznose za koje je izdan račun u rujnu 2021. i koji još nisu uključeni u godišnju računovodstvenu dokumentaciju za 2020. (34,8 milijuna EUR, od čega je Ujedinjena Kraljevina iznos od 12,8 milijuna EUR platila u razdoblju od listopada do prosinca 2021., a iznos od 22,0 milijuna EUR u razdoblju od siječnja do svibnja 2022.), usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u tim iznosima (0,2 milijuna EUR) i iznose za koje treba izdati račun u rujnu 2022., a plaćaju se u razdoblju od listopada do prosinca 2022. (23,5 milijuna EUR).

Ukupan odbitak za tradicionalna vlastita sredstva za 2020. koja su stavljena na raspolaganje Uniji u 2021., u iznosu od 82,0 milijuna EUR, obuhvaća iznose za koje je izdan račun u rujnu 2021. i koji još nisu uključeni u godišnju računovodstvenu dokumentaciju za 2020. (16,7 milijuna EUR, od čega je Ujedinjena Kraljevina iznos od 6,3 milijuna EUR platila u razdoblju od listopada do prosinca 2021., a iznos od 10,4 milijuna EUR u razdoblju od siječnja do svibnja 2022.), usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u tim iznosima (0,1 milijun EUR) i iznose za koje je izdan račun u travnju 2022. (65,2 milijuna EUR).

Iznos koji treba platiti u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma (11 556 milijuna EUR) obuhvaća preostali dio računa iz rujna 2021. (5 090 milijuna EUR), iznos za koji je izdan račun u travnju 2022. (4 029 milijuna EUR) te iznos za koji treba izdati račun u rujnu 2022., a plaća se u razdoblju od listopada do prosinca 2022. (2 437 milijuna EUR). Iznos za koji je izdan račun u travnju 2022. sastoji se od 3 280 milijuna EUR koji se odnose na udio Ujedinjene Kraljevine u procijenjenom izvršenju nepodmirenih proračunskih obveza u 2022., 65,2 milijuna EUR za odbitke za tradicionalna vlastita sredstva, 70,5 milijuna EUR koji se odnose na usklađenja udjela Ujedinjene Kraljevine u iznosima za koje su izdani računi u 2021. te od 743,6 milijuna EUR koji se odnose na usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u nepodmirenim proračunskim obvezama zbog izvršenja u 2021. Iznos za koji treba izdati račun u rujnu 2022. i koji se plaća u razdoblju od listopada do prosinca 2022. sastoji se od 2 460 milijuna EUR koji se odnose na udio Ujedinjene Kraljevine u procijenjenom izvršenju nepodmirenih proračunskih obveza u 2022. te od 23,5 milijuna EUR za odbitke za neto financijske ispravke.

Nakon ažuriranja službene Komisijine prognoze opoziva svih nepodmirenih proračunskih obveza na dan 31. prosinca 2020. iznosi koje duuguje Ujedinjena Kraljevina povećali su se za 337 milijuna EUR zbog ažuriranog procijenjenog neizvršenja.

Članak 142. – Obveze Unije na kraju 2020.

Ujedinjena Kraljevina obvezala se da će platiti svoj udio u obvezama Unije na kraju 2020., osim obveza (a) s odgovarajućom imovinom i (b) koje se odnose na funkcioniranje proračuna i upravljanje vlastitim sredstvima (uključujući iznose koji su već pokriveni nepodmirenim obvezama, vidjeti navedeni članak 140.). Ovdje se glavni iznos odnosi na obveze EU-a nakon prestanka radnog odnosa (mirovine i zdravstveno osiguranje) koje su postojale na dan 31. prosinca 2020.

Nepodmirene obveze za 2020. na temelju članka 142. stavka 6.

	u milijunima EUR			
	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	31.12.2021.	31.12.2020.
Nepodmirene obveze za 2020.	104 832	9 675	114 507	113 676
Udio Ujedinjene Kraljevine	13 032	1 203	14 235	14 048
Doprinosi za mirovinski sustav za europske dužnosnike/Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	227	8	236	0
Ukupno	13 260	1 211	14 471	14 048
Dugoročno	13 032	1 203	14 235	14 048
Kratkoročno	227	8	236	0

U skladu s mehanizmom redovnih plaćanja iz članka 142. stavka 6. Ujedinjena Kraljevina godišnje doprinosi neto plaćanjima koja se izvršavaju iz proračuna Unije za svakog korisnika mirovinskog sustava za europske dužnosnike (PSEO) i povezanom doprinosu proračuna Unije Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja (JSIS) za svakog korisnika ili osobu koja ostvaruje korist preko korisnika. Plaćanje tih godišnjih doprinosa treba započeti u lipnju 2022. (pri čemu je svaki godišnji obrok plativ u četiri mjesečna obroka od lipnja do rujna predmetne godine).

Usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u neto plaćanjima iz proračuna Unije u 2021. korisnicima mirovinskog sustava za europske dužnosnike i zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja iznosilo je 227 milijuna EUR, odnosno 8 milijuna EUR. Ti su iznosi priopćeni Ujedinjenoj Kraljevini u sklopu računa iz travnja 2022. (te su stoga plativi u četiri jednaka mjesečna obroka u razdoblju od lipnja do rujna 2022.).

Osim toga, 31. prosinca 2021. nepodmirene obveze Ujedinjene Kraljevine za 2020. na temelju članka 142. stavka 6., koje se odnose na mirovinski sustav za europske dužnosnike (PSEO) i Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja (JSIS), iznosile su 13 032 milijuna EUR, odnosno 1 203 milijuna EUR (2020.: 12 450 milijuna EUR, odnosno 1 599 milijuna EUR). Povećanje obveza za mirovinski sustav za europske dužnosnike prvenstveno je rezultat aktuarskog gubitka zbog promjena financijskih pretpostavki – za više detalja vidjeti bilješku 2.9. Valja napomenuti da iako aktuarski gubitak zbog promjena financijskih pretpostavki utječe na sadašnju vrijednost nepodmirenih obveza za 2020. izračunatu na temelju MRSJS-a 39/EAR-a 12, on ne mijenja ni iznos primanja koja će Unija morati platiti ni, prešutno, doprinose Ujedinjene Kraljevine tim plaćanjima, kako dospijevaju u skladu s mehanizmom redovnih plaćanja iz članka 142. stavka 6.

Na dan 31. prosinca 2021. Ujedinjena Kraljevina nije iskoristila mogućnost prijevremene otplate nepodmirenih obveza za 2020. koje se odnose na mirovinski sustav za europske dužnosnike i zajednički sustav zdravstvenog osiguranja, izračunatih primjenom aktuarskih vrednovanja u skladu s MRSJS-om 39/EAR-om 12, u pet jednakih obroka nakon provedbe postupka utvrđenog u posljednjem podstavku članka 142. stavka 6.

Nepodmirene obveze za 2020. na temelju članka 142. stavka 5.

U skladu s člankom 142. stavkom 5. Ujedinjena Kraljevina pridonosi obvezama povezanim s drugim sustavima mirovina, kako su evidentirani u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za financijsku godinu 2020., plaćanjima u 10 obroka počevši od 31. listopada 2021. (pri čemu je svaki godišnji obrok plativ u osam mjesečnih obroka od listopada do svibnja sljedeće godine). Te obveze u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za financijsku godinu 2020. iznose 2 344 milijarde EUR, što dovodi do usklađenja udjela Ujedinjene Kraljevine na dan 31. prosinca 2020. u iznosu od 291 milijun EUR. Uzimajući u obzir iznose koji su primljeni od Ujedinjene Kraljevine u 2021. i koji ukupno iznose 11 milijuna EUR, nepodmireni udio Ujedinjene Kraljevine u drugim mirovinskim sustavima smanjio se na 281 milijun EUR na dan 31. prosinca 2021., od čega 29 milijuna EUR dospijeva u roku od 12 mjeseci nakon isteka godine.

Za više informacija o obvezama za primanja zaposlenika vidjeti bilješke 1.5.10. i 2.9.

Ostali članci

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Duguje Ujedinjena Kraljevina		
Članak 136.	557	230
Članak 147.	53	46
	610	275
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini		
Članak 141.	(1 818)	(1 766)
Članak 143.	(163)	(93)
Članak 144.	(73)	(46)
Članak 145.	(148)	(183)
Članak 146.	(27)	(33)
	(2 229)	(2 122)
Ukupno	(1 618)	(1 847)
Dugoročno	(711)	(1 894)
Kratkoročno	(908)	47

Članak 136. – Odredbe koje se primjenjuju na vlastita sredstva

Članak 136. sadržava odredbu koja se primjenjuje nakon 31. prosinca 2020. u vezi s osnovnim sredstvima. Ujedinjena Kraljevina ima pravo na primitak ili obvezu plaćanja svojeg udjela, ovisno o slučaju, ako na raspolaganje treba staviti vlastita sredstva koja se odnose na financijsku godinu 2020. i prethodne financijske godine, uz ispravak ili usklađenje nakon 31. prosinca 2020. Osim toga, dobit će i svoj udio u usklađenjima koja se odnose na nesudjelovanje za 2020. Na to se primjenjuju i usklađenja vlastitih sredstava od PDV-a i BND-a koja se odnose na financijsku godinu 2020. i prethodne financijske godine i ta se usklađenja izračunavaju do 31. prosinca 2028. U obzir treba uzeti i ažuriranja ispravka za Ujedinjenu Kraljevinu za razdoblje 2018.–2019.

Ujedinjena Kraljevina dužna je uplatiti tradicionalna vlastita sredstva koja je naplatila nakon 28. veljače 2021., ali se odnose na 2020. i ranije godine. Njezin udio u ukupnim tradicionalnim vlastitim sredstvima koja je stavila na raspolaganje zatim se odbija od tog iznosa. Zasebni račun za tradicionalna vlastita sredstva bit će u potpunosti likvidiran 31. prosinca 2025.

Neto nepodmireni iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31. prosinca 2021. iznosi 557 milijuna EUR, od čega će iznos od 544 milijuna EUR morati biti plaćen Ujedinjenoj Kraljevini u roku od 12 mjeseci nakon isteka godine, dok će iznos od 1 101 milijuna EUR Ujedinjena Kraljevina morati platiti nakon toga:

	<i>u milijunima EUR</i>
Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2020.	230
Ispravak udjela Ujedinjene Kraljevine	(2)
Iznos za koji je Ujedinjenoj Kraljevini izdan račun u rujnu 2021.	47
Plaćanja primljena 2021.	(247)
Korekcija za Ujedinjenu Kraljevinu	(497)
Nesudjelovanje	(105)

	u milijunima EUR
Usklađenja PDV-a i BND-a (za 2020. i ranija razdoblja)	1 101
Neto tradicionalna vlastita sredstva Ujedinjene Kraljevine nakon 28. veljače 2021.	31
Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2021.	557
Dugoročno	1 101
Kratkoročno	(544)

Članak 141. – Novčane kazne

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u novčanim kaznama u kojima je odlučeno prije 31. prosinca 2020., kao i u onima o kojima je Unija donijela odluku nakon 31. prosinca 2020. u postupku iz članka 92. stavka 1., nakon što postanu konačne. Novčane kazne relevantne za Ujedinjenu Kraljevinu nepodmirene na dan 31. prosinca 2021. iznosile su 13,8 milijardi EUR (2020.: 14,3 milijarde EUR). Smanjenje od 0,5 milijardi EUR uglavnom je posljedica povećanja umanjnja vrijednosti novčanih kazni u iznosu od 0,9 milijardi EUR, što je neutralizirano neto povećanjem novčanih kazni od 0,3 milijarde EUR (1,7 milijardi EUR novčanih kazni izrečenih u 2021. umanjeno za 1,4 milijarde EUR novčanih kazni koje su potvrđene i plaćene, odnosno umanjene ili ukinute sudskim odlukama u 2021.). Usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u tim novčanim kaznama nepodmirenog na dan 31. prosinca 2021. iznosi 1,7 milijardi EUR (2020. (nekorigirani udio): 1,8 milijardi EUR), od čega će iznos od 80,8 milijuna EUR biti uključen u račun za rujnu 2022. i plaćen Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od listopada 2022. do svibnja 2023. Osim toga, Ujedinjena Kraljevina ima pravo na usklađenje svojeg udjela u konačnim novčanim kaznama za koje još nije izdan račun (iznos od 69,2 milijuna EUR, koji će isto tako biti uključen u račun za rujnu 2022. i plaćen Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od listopada 2022. do svibnja 2023.), na svoj nekorigirani udio u konačnim novčanim kaznama za koje je izdan račun u rujnu 2021., ali još nije plaćen na kraju godine (iznos od 33,6 milijuna EUR, koji je plaćen Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od siječnja do svibnja 2022.) te na usklađenje svojeg udjela u novčanim kaznama za koje je izdan račun u rujnu 2021. (iznos od 0,3 milijuna EUR, koji je uključen u račun izdan u travnju 2022. i plativ Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od lipnja do rujna 2022.). Ukupan udio Ujedinjene Kraljevine u novčanim kaznama iznosi 1,8 milijardi EUR (2020.: 1,8 milijardi EUR), od čega 90,2 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma (2020. (nekorigirani udio): 20 milijuna EUR).

Članak 143. – Nepredviđene financijske obveze: zajmovi za financijsku pomoć, EFSU, EFOR i ELM

U skladu s tim člankom Ujedinjena Kraljevina ima obvezu financirati svoj udio u nepredviđenim obvezama EU-a koje se odnose na uzimanje i davanje zajmova i jamstva ako su te obveze dospjele i plative, a ne budu pokrivena udjelom Ujedinjene Kraljevine u postojećim jamstvenim fondovima – za povezane nepredviđene obveze vidjeti bilješku 4.1. EU će Ujedinjenoj Kraljevini nadoknaditi iznose koje je ona već uplatila u jamstvene fondove i koji više nisu potrebni. Ujedinjena Kraljevina ima i pravo na vraćena sredstva od operacija u čijim obvezama sudjeluje. Na dan 31. prosinca 2021. iznos koji Ujedinjenoj Kraljevini treba platiti u sljedećih 12 mjeseci jest 163 milijuna EUR (2020. (nekorigirani udio): 93 milijuna EUR).

Članak 144. – Financijski instrumenti

U skladu s tim člankom EU se obvezao vratiti Ujedinjenoj Kraljevini njezin udio u vraćenim sredstvima koja proizlaze iz financijskih operacija odobrenih do datuma povlačenja, kao i njezin udio u isplata za financijske operacije odobrene nakon datuma povlačenja. Na dan 31. prosinca 2021. iznos koji Ujedinjenoj Kraljevini treba platiti u sljedećih 12 mjeseci jest 73 milijuna EUR (2020. (nekorigirani udio): 46 milijuna EUR).

Članak 145.: Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji (EZUČ u likvidaciji)

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u neto imovini EZUČ-a u likvidaciji na dan 31. prosinca 2020., što joj treba isplatiti u pet obroka 30. lipnja svake godine, počevši od 2021. Neto imovina EZUČ-a u likvidaciji na dan 31. prosinca 2020. iznosila je 1,5 milijardi EUR, od čega usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine iznosi 184 milijuna EUR (2020. (nekorigirani udio): 183 milijuna EUR). Nakon plaćanja prvog obroka u 2021. u iznosu od 37 milijuna EUR nepodmireni iznos na dan 31. prosinca 2021. iznosi 148 milijuna EUR, od čega iznos od 37 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Članak 146.: Ulaganja u Europski investicijski fond (EIF)

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u ulaganjima EU-a u uplaćeni kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2020., što joj treba isplatiti u pet obroka 30. lipnja svake godine, počevši od 2021. Ulaganja EU-a u uplaćeni dionički kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2020. iznosila su 267 milijuna EUR, od čega usklađeni udio Ujedinjene Kraljevine iznosi 33 milijuna EUR (2020. (neusklađeni udio): 33 milijuna EUR). Nakon plaćanja prvog obroka u iznosu od 7 milijuna EUR nepodmireni iznos na dan 31. prosinca 2021. iznosi 27 milijuna EUR, od čega 7 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Članak 147.: Sudski postupci

Ujedinjena Kraljevina obvezala se za svoj udio u plaćanjima EU-a koja proizlaze iz sudskih postupaka koji se odnose na financijske interese Unije, uz uvjet da je činjenično stanje tih predmeta utvrđeno najkasnije 31. prosinca 2020. Uzimajući u obzir rezervacije i obračunane obveze na kraju godine te plaćanja EU-a za sudske postupke u 2021. (ne uključujući one koji su već priopćeni Ujedinjenoj Kraljevini i koje je ona platila 2021.), procjenjuje se da će Ujedinjena Kraljevina morati platiti iznos od 53 milijuna EUR (2020. (neusklađeni udio: 46 milijuna EUR), od čega 6 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

2.6.1.3. Naplativa sredstva od novčanih kazni zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Bruto iznos naplativih sredstava od novčanih kazni zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja	14 922	14 503
Privremena plaćanja	(2 100)	(3 023)
Umanjenje vrijednosti	(1 125)	(186)
Ukupno	11 698	11 295
Dugoročno	—	—
Kratkoročno	11 698	11 295

Poduzeća kojima je izrečena novčana kazna koja su podnijela ili namjeravaju podnijeti žalbu mogu izvršiti privremenu uplatu Komisiji ili joj dostaviti bankovna jamstva. Za novčane kazne nepodmirene na kraju godine primljen je iznos od 2 100 milijuna EUR (2020.: 3 023 milijuna EUR) u obliku privremenih plaćanja, dok je iznos od 11 067 milijuna EUR (2020.: 11 004 milijuna EUR) primljen za jamstva.

Iznosi kojima je vrijednost smanjena temelje se na Komisijinim pojedinačnim procjenama novčanih kazni koje nisu unovčene ili nisu pokrivena jamstvom, za koje Komisija ne očekuje da će biti naplaćeni.

Nepredviđena obveza iskazuje se jer postoji mogućnost da će se privremeno plaćeni iznosi morati vratiti društvima kojima je izrečena novčana kazna – vidjeti bilješku 4.2.1.

2.6.1.4. Obračunati prihodi i odgođeni rashodi

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Obračunati prihodi	2 313	1 755
Odgođeni rashodi koji se odnose na nerazmjenske transakcije	340	293
Ukupno	2 653	2 048

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno	1 556	1 261
Kratkoročno	1 097	787

Obračunati prihodi uključuju iznos od 2 milijarde EUR (2020.: 1,7 milijardi EUR) koji bi se prema Komisijinim očekivanjima trebao naplatiti u području kohezije nakon provjere i prihvaćanja godišnje računovodstvene dokumentacije koju su dostavile države članice. Naplata najvećeg dijela ovog iznosa (1,2 milijarde EUR) očekuje se tek po završetku odnosnih programa (slijedom mjera Investicijske inicijative kao odgovora na pandemiju koronavirusa) i zato je klasificiran kao dugoročni. Uključuje i iznos od 0,3 milijarde EUR koji se odnosi na slučaj umanjenja vrijednosti iz bilješke **2.6.1.1.**, konkretno na procijenjene iznose koje države članice još nisu privremeno platile.

2.6.1.5. Ostala naplativa sredstva

Povrat iznosa od 744 milijuna EUR koji proizlazi iz prijenosa nepotrošenih sredstava iz programa NER300 u Inovacijski fond koji EIB još nije naplatio na kraju 2020. i koji je uključen u druga naplativa sredstva na kraju 2020. izvršen je tijekom 2021. – vidjeti bilješku **2.4.2.1.**

2.6.2. Potraživanja od razmjenskih transakcija

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno		
Financijska jamstva na strani primanja	2 630	—
Zatezne kamate	3 052	1 641
Ostala potraživanja	68	44
	5 750	1 685
Kratkoročno		
Financijska jamstva na strani primanja	485	—
Klijenti	302	324
Umanjenje vrijednosti potraživanja od klijenata	(172)	(188)
Odgođeni rashodi koji se odnose na razmjenske transakcije	236	345
Zatezne kamate	1 127	1 085
ostalo	345	200
	2 323	1 766
Ukupno	8 073	3 450

Dugoročne zatezne kamate odnose se na slučajeve umanjenja vrijednosti iz bilješke **2.6.1.1.** (iznos od 1,8 milijardi EUR odnosi se na Ujedinjenu Kraljevinu, a preostali iznos od 1,3 milijarde EUR odnosi se na druge države članice), dok se kratkoročne zatezne kamate uglavnom odnose na obračunate prihode koji proizlaze iz izvještaja o inspekcijskom pregledu tradicionalnih vlastitih sredstava i obračunatih kamata na jamstva društava kojima je izrečena novčana kazna.

Ugovor o financijskom jamstvu na strani primanja predstavlja sadašnju vrijednost premija koje se dobivaju kao naknada za jamstva Unije. Jamstva Unije većinom su neplaćena ili subvencionirana. Potraživanje je stoga znatno manje od ugovorne obveze za financijska jamstva (vidjeti bilješku **2.11.2.**). Iznimku od tog pravila predstavlja jamstvo EFSU-a koje je 2021. činilo 94 % ugovora o financijskom jamstvu na strani primanja, nakon čega slijede dio jamstva EIB-a iz mandata za vanjsko kreditiranje koji se odnosi na mandat za zajmove privatnom sektoru i koji je 2021. iznosio 106 milijuna EUR te zajmovi u

okviru programa Obzor 2020., koji su iznosili 59 milijuna EUR. Od ukupnog iznosa ugovora o financijskom jamstvu na strani primanja, koji je na dan 31. prosinca 2021. iznosio 3 115 milijuna EUR, iznos od 3 113 milijuna EUR klasificira se kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (fer vrijednost 3. razine). U usporedbi s početnim stanjem od 3 484 milijuna EUR na dan 1. siječnja 2021., strana primanja ukupno se smanjila za 357 milijuna EUR zbog namirenja u 2021. te za dodatnih 12 milijuna EUR zbog manjeg broja budućih premija nego što se očekivalo.

2.7. ZALIHE

<i>u milijunima EUR</i>		
	31.12.2021.	31.12.2020.
Znanstveni materijali	58	59
Ostalo	26	21
Ukupno	84	80

2.8. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

<i>u milijunima EUR</i>			
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Računi u riznicama i središnjim bankama		20 121	11 342
Tekući računi		453	80
Knjige blagajne		8	8
Prijenosi (novčana sredstva u prijenosu)		—	0
Bankovni računi za izvršenje proračuna	2.8.1	20 582	11 430
NGEU	2.8.2	18 027	—
Financijski instrumenti	2.8.3	2 838	2 446
Novčane kazne	2.8.4	1 953	1 458
Ostale institucije, agencije i tijela		1 396	1 362
Skrbnički fondovi		65	46
Ukupno		44 860	16 742

2.8.1. Bankovni računi za izvršenje proračuna

Tim su naslovom obuhvaćena sredstva koja Komisija drži na bankovnim računima u svim državama članicama i državama EFTA-e (riznice ili središnje banke) te na tekućim računima u komercijalnim bankama, knjigama blagajne i gotovinskim računima. Stanje riznice na kraju 2021. rezultat je sljedećih glavnih elemenata:

- iznosa od 14,4 milijarde EUR koji nije iskorišten na kraju godine, od čega se 8,6 milijardi EUR odnosi na namjenske prihode, 1,4 milijarde EUR odnosi se na zajmове NGEU-a, a 4,4 milijarde EUR odnosi se na odobrena sredstva za plaćanje (uključujući 1,4 milijarde EUR sredstava EFJP-a),
- iznosa od 2,2 milijarde EUR koji pripada riznicama agencija kojima upravlja Komisija i koji nije iskorišten na kraju godine,

- iznosa od 1,7 milijardi EUR dodatnih tradicionalnih vlastitih sredstava koji je unovčen, ali nije unesen u proračun, i
- iznosa od 1,1 milijarde EUR konačnih novčanih kazni koji još nije unesen u proračun.

2.8.2. NGEU

NGEU drži novac na bankovnom računu u Europskoj središnjoj banci (ESB). Zahvaljujući provedbi diversificirane strategije financiranja u okviru instrumenta NGEU – vidjeti bilješku 2.11. – novčani saldo instrumenta NGEU znatan je i dosegnuo je 18 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2021. Visok novčani saldo održava se kako bi se osiguralo da iznosi na bankovnom računu NGEU-a budu dostatni za ispunjavanje svih predstojećih potreba za isplata te za održavanje utvrđene sigurnosne pričuve, istodobno izbjegavajući eventualne viškove.

2.8.3. Financijski instrumenti

Sredstva u ovom naslovu uglavnom se odnose na novčane ekvivalente kojima u ime Komisije upravljaju opunomoćenci u svrhu provedbe određenih programa financijskih instrumenata financiranih iz proračuna EU-a: 1,8 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2021., od čega se 0,6 milijardi EUR odnosi na Instrument kreditnog jamstva u okviru programa COSME – vidjeti bilješku 4.1.3. Obuhvaća i novac i novčane ekvivalente koji se drže u zajedničkom fondu za rezervacije i na kraju godine još nisu uloženi u vrijednosne papire (1 milijarda EUR na dan 31. prosinca 2021.) te novčana sredstva iz Inovacijskog fonda kojim upravlja EIB – vidjeti bilješku 2.4.2.1. Ovaj naslov ne obuhvaća sigurnosnu pričuvu za likvidnost povezanu sa zajedničkim fondom za rezervacije (91,6 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2021.), koja se drži u središnjoj riznici Komisije. Novčana sredstva iz financijskih instrumenata mogu se upotrijebiti samo za predmetne programe.

2.8.4. Novčane kazne

Riječ je ponajprije o novčanim sredstvima koja se odnose na novčane kazne koje je izrekla Komisija u postupcima koji još traju. Ta su sredstva pohranjena na posebnim depozitnim računima koji se ne koriste za druge aktivnosti. U slučaju da je podnesena žalba ili da nije poznato hoće li poduzeće kojem je izrečena novčana kazna podnijeti žalbu, osnovni iznos prikazan je kao nepredviđena obveza u bilješci 4.2.1. Od 2010. svim novim privremeno naplaćenim novčanim kaznama upravlja Komisija preko fonda BUFI i one se ulažu u financijske instrumente kategorizirane kao neizvedena financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku 2.4.2.). Povećanje novčanih sredstava koja se odnose na novčane kazne na kraju 2021. posljedica je povećanja novčanog salda fonda BUFI u odnosu na kraj 2020. Potrebno je napomenuti da je nakon presude Općeg suda EU-a u predmetu Intel Corporation protiv Komisije u siječnju 2022. Komisija u veljači 2022. vratila iznos privremene uplate društva Intel od 1 060 milijuna EUR.

OBVEZE

2.9. MIROVINE I OSTALA PRIMANJA ZAPOSLENIKA

2.9.1. Neto obveze za primanja zaposlenika

u milijunima EUR

	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	31.12.2021. Ukupno	31.12.2020. Ukupno
Obveza za definirana primanja	109 679	2 600	10 647	122 926	116 468
Imovina plana	Nije primjenjivo	(74)	(386)	(460)	(448)
Neto obveze	109 679	2 526	10 261	122 466	116 020

Povećanje ukupnih obveza za primanja zaposlenika prvenstveno je rezultat povećanja neto obveza iz mirovinskog sustava za europske dužnosnike (PSEO), najvećeg postojećeg programa. Ta se obveza iz mirovinskog sustava za europske dužnosnike povećala uglavnom zbog aktuarskog gubitka koji proizlazi iz promjena temeljnih financijskih pretpostavki (vidjeti bilješku 2.9.4.). To je rezultat povećanja stope inflacije, koja je dovela do smanjenja realne diskontne stope. Realna

diskontna stopa bila je negativna treću godinu zaredom – što znači da bilo koji iznos danas vrijedi više nego što bi vrijedio u budućnosti. Važno je napomenuti da iako smanjenje realne diskontne stope utječe na iznos obveze, ono ne mijenja iznos primanja koja će se u narednim godinama morati platiti korisnicima iz proračuna Unije. Prava obračunata tijekom godine na temelju rada u službi veća su od primanja isplaćenih tijekom godine. Usto postoji povećanje zbog godišnjeg troška kamata (diskontiranje obveze) kao i aktuarskih gubitaka koji proizlaze iz usklađenja na temelju iskustva.

Mirovinski sustav za europske dužnosnike

Ta obveze za definirana primanja predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih budućih plaćanja koja će Unija morati izvršiti za podmirenje mirovinskih obveza nastalih na temelju tekućeg i minulog rada zaposlenika. Riječ je o sustavu koji je stalno aktivan i u okviru kojeg se sva plaćanja koja se na godišnjoj osnovi moraju izvršiti uključuju svake godine u proračun EU-a.

U skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju, isplata primanja predviđenih mirovinskim sustavom za osoblje iskazuje se u proračunu Unije kao rashod. Sustav se financira na temelju zamišljenog iznosa doprinosa i države članice zajednički jamče za isplatu tih primanja. Od osnovnih plaća aktivnih dužnosnika oduzima se obvezni doprinos za mirovinsko osiguranje koji trenutačno iznosi 10,1 %. Ti se doprinosi smatraju prihodima godišnjeg proračuna i njima se pridonosi financiranju općih rashoda Unije, vidjeti i bilješku **3.8**.

Obveze iz mirovinskog sustava procijenjene su na temelju broja osoblja PSEO-a (aktivnog, umirovljenog i ranije aktivnog osoblja s invalidskim mirovinama i uzdržavanih osoba preminulog osoblja) na dan 31. prosinca 2021. i pravila iz Pravilnika o osoblju primjenjivih na isti datum. To je vrednovanje provedeno u skladu s računovodstvenim odredbama MRSJS-a 39 (te time i računovodstvenim pravilom EU-a br. 12).

Drugi mirovinski sustavi

Riječ je o obvezama koje se odnose na mirovinske obveze prema postojećim i bivšim osiguranicima iz Komisije, Suda, Revizorskog suda, Vijeća, Europskog ombudsmana i Europskog nadzornika za zaštitu podataka. U ovaj naslov unose se i obveze koje se odnose na mirovine članova Europskog parlamenta.

Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja

Osim za prethodno navedene mirovinske sustave, vrednovanje se provodi i za predviđene obveze Unije prema Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja za troškove zdravstvene zaštite, koji se dužnosnicima moraju pokriti u razdoblju nakon prestanka radnog odnosa (bez njihovih doprinosa). Kako je navedeno u bilješci **1.5.10.**, za izračun ove obveze u obzir se uzima cijelo razdoblje aktivnog rada u službi, pri čemu se vodi računa o tome da se dosljedno obračunaju primanja zaposlenika iz mirovinskog sustava i sustava zdravstvenog osiguranja nakon prestanka radnog odnosa.

Vodeći računa o obvezi vjernog prikazivanja ekonomske suštine osnovne transakcije, kako je propisano EAR-om i MRSJS-om, pri raspodjeli primanja na godine staža MRSJS 39 nije se strogo tumačio. Kad bi se troškovi usluga za Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja u cijelosti obračunali za razdoblje od 10 godina za sve dužnosnike, a ne za razdoblje aktivne službe zaposlenika, učinak takvog pristupa na obveze pod pokroviteljstvom poslodavca na kraju godine bilo bi povećanje od 3,1 milijarde EUR. Međutim, kako je već navedeno, taj stroži pristup ne bi bio u skladu s kvalitativnim značajkama vjernog prikazivanja i zato se tako dobivene informacije ne bi mogle smatrati pouzdanima u skladu s računovodstvenim pravilom EU-a br. 1 i Konceptualnim okvirom MRSJS-a. Na tu procjenu uvelike utječu promjene administrativnog statusa trenutačno zaposlenih (osobito broj zaposlenih na određeno vrijeme za koje se pretpostavlja da će u budućnosti postati dužnosnici).

2.9.2. Promjena sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja

Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja sadašnja je vrijednost diskontiranih očekivanih budućih plaćanja potrebnih za podmirenje obveza nastalih na temelju tekućeg i minulog rada zaposlenika.

U nastavku se analiziraju promjene vrijednosti obveze za definirana primanja u tekućoj godini:

u milijunima EUR

	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	Ukupno
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2020.	100 741	2 438	13 289	116 468
Priznato u izvještaju o financijskom rezultatu				
<i>Tekući trošak rada</i>	4 095	110	363	4 567
<i>Troškovi kamata</i>	401	5	66	473
<i>Trošak minulog rada</i>	—	—	—	—
Priznato u neto imovini				
<i>Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika</i>				
<i>Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz iskustva</i>	1 457	26	(209)	1 273
<i>Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz demografskih pretpostavki</i>	—	—	—	—
<i>Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz financijskih pretpostavki</i>	4 787	90	(2 774)	2 103
ostalo				
<i>Isplaćena primanja</i>	(1 801)	(69)	(88)	(1 957)
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2021.	109 679	2 600	10 647	122 926

Tekući trošak rada je povećanje sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja koja nastaje na temelju tekućeg rada članova osoblja u aktivnoj službi.

Troškovi kamata odnose se na povećanje sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja zaposlenika tijekom razdoblja jer su obveze za primanja jedno razdoblje bliže namirenju.

Aktuarski dobiti i gubici koji proizlaze iz usklađenja na temelju iskustva odnose se na razlike između onoga što se očekivalo na temelju aktuarskih pretpostavki iz prethodne godine za 2021. i onoga što se u 2021. uistinu dogodilo.

Aktuarski dobiti i gubici koji proizlaze iz promjena aktuarskih pretpostavki (demografske varijable kao što su fluktuacija i smrtnost zaposlenika te financijske varijable kao što su diskontne stope i očekivane stope povećanja plaća) nastaju kad se te pretpostavke ažuriraju kako bi se u obzir uzele promjene temeljnih uvjeta.

Primanja (primjerice mirovine ili naknade liječničkih troškova) se isplaćuju tijekom godine u skladu s pravilima sustava. Ta isplaćena primanja dovode do smanjenja obveze za definirana primanja.

2.9.3. Imovina plana

u milijunima EUR

	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	Ukupno
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2020.	94	354	448
<i>Neto promjena imovine plana</i>	(20)	32	12

u milijunima EUR

	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	Ukupno
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2021.	74	386	460

2.9.4. *Aktuarske pretpostavke – primanja zaposlenika*

U nastavku su prikazane glavne aktuarske pretpostavke koje se primjenjuju pri vrednovanju Unijinih dvaju osnovnih sustava za primanja zaposlenika:

	2021.	2020.
Mirovinski sustav za europske dužnosnike		
Nominalna diskontna stopa	1,0 %	0,4 %
Očekivana stopa inflacije	2,0 %	1,2 %
Realna diskontna stopa	(1,0) %	(0,8) %
Očekivana stopa budućeg povećanja plaća	1,8 %	1,8 %
Stope kretanja troškova zdravstvene zaštite	Nije primjenjivo	N/A
Dob za umirovljenje	63/64/66	63/64/66
Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja		
Nominalna diskontna stopa	1,0 %	0,5 %
Očekivana stopa inflacije	2,0 %	1,3 %
Realna diskontna stopa	(1,0) %	(0,8) %
Očekivana stopa budućeg povećanja plaća	1,9 %	1,8 %
Stope kretanja troškova zdravstvene zaštite	2,5 %	2,6 %
Dob za umirovljenje	63/64/66	63/64/66

Stope smrtnosti za 2021. temelje se na tablici duljine života javnih službenika Unije – EULT 2018.

Nominalna diskontna stopa utvrđuje se kao vrijednost beskuponskih ugovora o razmjeni u eurima (s dospijecem od 23 godine od prosinca 2021. za Mirovinski program za europske dužnosnike (PSEO) i 25 godina za Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja). Primijenjena je očekivana stopa inflacije tijekom istovrijednog razdoblja. Mora se odrediti empirijski, na temelju očekivanih vrijednosti izraženih obveznicama s indeksnom klauzulom na europskim financijskim tržištima. Realna diskontna stopa izračunava se na temelju nominalne diskontne stope i očekivane dugoročne stope inflacije.

Iako su se 2021. nominalne stope počele oporavljati od prethodno zabilježenog pada, učinak njihova povećanja neutraliziralo je znatno povećanje pretpostavke o stopi inflacije. To je dovelo do općenitog smanjenja realne diskontne stope, čime se nastavlja negativan trend i pridonosi aktuarskom gubitku koji proizlazi iz financijskih pretpostavki tijekom godine.

2.9.5. *Analiza osjetljivosti*

Analiza osjetljivosti temelji se na simulacijama u kojima se mijenja vrijednost dotičnih pretpostavki, dok ostalo ostaje isto.

Osjetljivost mirovinskog sustava za europske dužnosnike

Promjena predviđene kamatne stope od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	(2 464)	2 544	(2 247)	2 319

Promjena očekivane stope povećanja plaća od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	2 414	(2 345)	2 206	(2 143)

Promjena predviđene dobi za umirovljenje za jednu godinu imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine
Obveza za definirana primanja	(1 155)	1 527	(1 104)	1 417

Osjetljivost zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja

Promjena predviđene stope kretanja troškova zdravstvene zaštite od deset postotnih bodova imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Ukupni iznos tekućeg troška rada i troškova kamata uključenih u neto periodične troškove zdravstvene zaštite zaposlenika nakon prestanka radnog odnosa	13	(12)	15	(14)
Obveza za definirana primanja	317	(307)	397	(385)

Promjena predviđene kamatne stope od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	(265)	274	(348)	361

Promjena očekivane stope povećanja plaća od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	(42)	41	(38)	37

Promjena predviđene dobi za umirovljenje za jednu godinu imala bi sljedeće učinke:

u milijunima EUR

	2021.		2020.	
	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine
Obveza za definirana primanja	(317)	334	(401)	421

2.10. REZERVACIJE

u milijunima EUR

	Iznos na dan 31.12.2020.	Revizija EA-R-a 11	Dodatne rezervacije	Poništeni iznosi neiskorištenih rezervacija	Iznosi iskorištenih rezervacija	Prijenos između kategorija	Promjena procjene	Iznos na dan 31.12.2021.
Sudski postupci:								
Poljoprivreda	170	—	210	(25)	(1)	—	—	354
Ostalo	31	—	5	(14)	(2)	—	2	22
Razgradnja nuklearnih postrojenja	2 426	—	—	—	(33)	—	46	2 440
Financijske rezervacije	2 523	(2 522)	1	—	(1)	—	—	1
Ostalo	254	—	284	(26)	(19)	—	37	530
Ukupno	5 405	(2 522)	500	(65)	(55)	—	86	3 348
Dugoročno	3 878	(1 165)	212	(25)	(1)	(35)	86	2 950
Kratkoročno	1 527	(1 357)	288	(40)	(55)	35	(0)	398

Rezervacije su pouzdano procijenjeni iznosi koji proizlaze iz prošlih događaja i koji će se u budućnosti vjerojatno morati isplatiti iz proračuna EU-a.

Sudski postupci

Procjena iznosa koje će po isteku godine vjerojatno trebati isplatiti u vezi s nekoliko sudskih postupaka u tijeku. Iznosi za poljoprivredu odnose se na sudske postupke država članica u vezi s odlukama o potvrdi sukladnosti za EFJP i EPFRR.

Razgradnja nuklearnih postrojenja

Osnova za rezervacije ažurirana je 2017. u skladu sa „Strategijom razgradnje i upravljanja otpadom JRC-a (D&WMP) – ažurirano 2017.“. Revizija strategije, zajedno s proračunskim i kadrovskim potrebama, provedena je zajedno s neovisnom stručnom skupinom zaduženom za reviziju strategije D&WMP i najbolja je dostupna procjena sredstava i osoblja potrebnih za dovršetak razgradnje objekata na lokacijama JRC-a u Ispri, Geelu, Karlsruheu i Pettenu.

U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ta je rezervacija indeksirana za inflaciju i potom diskontirana na njezinu neto sadašnju vrijednost (uz primjenu krivulje ugovora o razmjeni u eurima). Na dan 31. prosinca 2021. rezervacije su iznosile 2 440 milijuna EUR, podijeljene između iznosa za koje se očekuje da će biti iskorišteni u 2022. (35 milijuna EUR) i nakon toga (2 405 milijuna EUR).

Važno je napomenuti da bi bitne neizvjesnosti svojstvene dugoročnom planiranju razgradnje nuklearnih postrojenja mogle utjecati na ovu procjenu koja bi se u budućnosti mogla značajno povećati. Glavni uzroci neizvjesnosti odnose se na krajnje stanje lokacije za razgradnju objekata, nuklearni materijal, upravljanje otpadom i njegovo zbrinjavanje, nepotpune i nepostojeće nacionalne regulatorne okvire, složene i dugotrajne postupke ishođenja dozvola i buduća kretanja na tržištu razgradnje.

Financijske rezervacije

Do 31. prosinca 2020. većina se financijskih jamstava kategorizirala kao rezervacije ili iskazivala kao nepredviđene obveze, ovisno o vjerojatnosti gubitka. Od 1. siječnja 2021., stupanjem na snagu revidiranog EAR-a 11 Financijski instrumenti, ta su jamstva reklasificirana kao obveze za financijska jamstva i revalorizirana (vidjeti bilješke 1. i 2.11.).

Preostali saldo na dan 31. prosinca 2021. uglavnom se odnosi na očekivane kreditne gubitke od neiskorištenih neopozivih preuzetih obveza.

2.11. FINANCIJSKE OBVEZE

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno			
Financijske obveze po amortiziranom trošku	2.11.1	214 824	84 395
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	2.4.2.2	5	4
Obveze za financijska jamstva	2.11.2	146	—
		214 974	84 399
Kratkoročno			
Financijske obveze po amortiziranom trošku	2.11.1	23 501	10 559
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	2.4.2.2	—	0

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Obveze za financijska jamstva	2.11.2	7 648	90
		31 149	10 649
Ukupno		246 123	95 048

2.11.1. *Financijske obveze po amortiziranom trošku*

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
Uzeti zajmovi za NGEU i financijsku pomoć	2.11.1.1	236 720	93 192
Ostale financijske obveze	2.11.1.2	1 605	1 761
Ukupno		238 325	94 954
Dugoročno		214 824	84 395
Kratkoročno		23 501	10 559

2.11.1.1. Uzeti zajmovi za NGEU i financijsku pomoć

u milijunima EUR

	NGEU	SURE	MEFS	BOP	MFP	Euratom	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2020.		39 503	47 396	201	5 813	279	93 192
Revizija EAR-a 11	—	420	(114)	(1)	24	1	329
Novi uzeti zajmovi – nominalni iznos	111 947	50 137	9 750	—	1 665	100	173 599
Otplate	(20 996)	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(30 789)
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	49	507	(144)	0	(24)	—	388
Ukupno na dan 31.12.2021.	91 000	90 567	47 138	201	7 464	351	236 720
Dugoročno	70 960	90 502	43 969	200	7 425	327	213 383
Kratkoročno	20 040	65	3 169	1	39	24	23 338

Uzeti zajmovi uglavnom se odnose na dugoročne obveznice za NGEU i programe financijske pomoći, međutim, Komisija od 2021. izdaje i kratkoročne obveznice EU-a za NGEU (20 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2021.).

Uzetim zajmovima za NGEU financiraju se zajmovi i bespovratna potpora u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te drugi programi VFO-a. Za potrebe NGEU-a Komisija ne uzima zajmove koji funkcioniraju strogo prema načelu naizmjeničnosti, tj. kako bi financirala konkretne zajmove. Postoji godišnji plan uzimanja zajmova koji se temelji na

predviđanjima odljeva za zajmove i bespovratnu potporu. Komisija slijedi diversificiranu strategiju financiranja i upotrebljava različite dugoročne i kratkoročne instrumente financiranja. To joj omogućuje da državama članicama koje su korisnice zajmova nudi dugoročne zajmove po privlačnim uvjetima. Troškovi posudbe zatim se, u skladu s jedinstvenim pristupom, raspodjeljuju korisnicima zajmova i u proračun Unije (za nepovratnu potporu).

Promjene knjigovodstvene vrijednosti odgovaraju promjeni obračunanih kamata i promjeni premija/diskonta (nove premije/diskonti i amortizacija).

Osim EZUČ-a u likvidaciji, otplata navedenih uzetih zajmova u konačnici je pokrivena jamstvima iz proračuna EU-a (vidjeti bilješku 4.1.2.), odnosno za njih jamči svaka država članica.

Efektivne kamatne stope za uzete zajmove (izražene kao raspon kamatnih stopa)

	31.12.2021.	31.12.2020.
NGEU	(0,95) % — 0,74 %	—
SURE	(0,48) % — 0,77 %	0,00 % — 0,30 %
MEFS	(0,03) % — 3,79 %	0,50 % — 3,75 %
BOP	2,95 %	2,88 %
MFP	(0,14) % — 3,70 %	0,00 % — 3,69 %
Euratom	(0,08) % — 1,58 %	0,00 % — 5,68 %

Podaci za 2020. odnose se na nominalne kamatne stope, dok se podaci za 2021. odnose na efektivne kamatne stope u skladu s revidiranim EAR-om 11.

2.11.1.2. Ostale financijske obveze

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Dugoročno		
Obveze po financijskom najmu	1 017	1 130
Zgrade za koje je najam plaćen u obrocima	291	346
Ostalo	133	136
	1 441	1 612
Kratkoročno		
Obveze po financijskom najmu	103	101
Zgrade za koje je najam plaćen u obrocima	54	38
Novčane kazne koje treba nadoknaditi	—	8
Ostalo	6	2
	164	149
Ukupno	1 605	1 761

Obveze po financijskom najmu

u milijunima EUR

	Budućí iznosi koje treba platiti			
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupne obveze
Zemljište i zgrade	98	471	537	1 105
Ostala dugotrajna imovina	6	9	—	15
Ukupno na dan 31.12.2021.	103	480	537	1 120
Kamate	41	140	94	275
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2021.	145	619	631	1 395
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2020.	151	636	790	1 576

Prethodno navedeni iznosi koji se odnose na najam i zgrade morat će se financirati iz budućih proračuna.

2.11.2. Obveze za financijska jamstva

u milijunima EUR

	31.12.2021.	
	Ugovor o financijskom jamstvu na strani primanja (bilješka 2.6.2.)	Financijsko jamstvo obveze
<i>Programi proračunskog jamstva EU-a</i>		
Jamstvo iz EFSU-a	2 917	3 618
Jamstva iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	106	2 569
Jamstvo EFOR-a	2	139
Jamstvo programa InvestEU	—	—
Jamstvo instrumenta NDICI EU	—	4
	3 024	6 330
<i>Programi financijskih instrumenata EU-a</i>		
COSME	0	780
Obzor 2020.	59	410
Ugovori o međuv valutnoj zamjeni	—	110
Ostalo	32	165
	90	1 464
Ukupno	3 115	7 794
Dugoročno	2 630	146
Kratkoročno	485	7 648

U prethodnim godinama samo su se jamstva s tržišnom naknadom kategorizirala kao ugovori o financijskom jamstvu, a to su bili jamstvo iz EFSU-a za dužnički portfelj koji je EIB isplatio u okviru dijela EFSU-a za infrastrukturu i inovacije te mali podskup jamstava iz mandata za vanjsko kreditiranje ograničen na zajmove koje je EIB isplatio u okviru svoje inicijative za jačanje otpornosti.

Primjena revidiranog EAR-a 11 od 1. siječnja 2021. dovela je do reklasifikacije financijskih jamstava, koja su se prethodno kategorizirala kao rezervacije, u ugovore o financijskom jamstvu. Osim toga, obveze za jamstva ponovno su izmjerene u skladu s novim predviđanjima očekivanog kreditnog gubitka. Za učinak primjene revidiranog EAR-a 11 vidjeti bilješku 1.

Unija od 2021. primjenjuje prikaz na bruto osnovi za ugovore o financijskom jamstvu, u okviru kojeg se prihodi koje još treba primiti na temelju jamstva priznaju kao ugovori o financijskom jamstvu na strani primanja (iskazani pod naslovom potraživanja od razmjenskih transakcija – vidjeti bilješku 2.6.2.), dok se ugovorna obveza za financijska jamstva priznaje kao obveza EU-a za pokriće budućih aktivacija jamstva. Jamstvo EFSU-a i jamstvo za vanjsko kreditiranje ranije su se iskazivali u neto vrijednosti, tj. bez očekivanih potraživanja i obveza jamstva.

Jamstvo EFSU-a i dalje je financijski najznačajniji program financijskih jamstava, s ugovornom obvezom za financijska jamstva u iznosu od 3 618 milijuna EUR, a zatim slijedi jamstvo za vanjsko kreditiranje, s ugovornom obvezom u iznosu od 2 569 milijuna EUR. Dok u zamjenu za jamstvo EFSU-a Unija ima pravo na očekivanu naknadu od 2 917 milijuna EUR koja se priznaje kao ugovor o financijskom jamstvu – potraživanje kojim se u velikoj mjeri pokriva obveza, očekivano potraživanje za jamstvo za vanjsko kreditiranje iznosi samo 106 milijuna EUR i pokriva samo mali dio jamstva, što je posljedica visokog udjela Unijina subvencioniranja jamstva za vanjsko kreditiranje.

Većina preostalih programa jamstva EU-a, osobito oni predviđeni za rizičnije financiranje MSP-ova ili sektora inovacija, ne uključuje naknadu. Za dodatne informacije o jamstvima u okviru programa Obzor 2020. vidjeti bilješku 2.4.2.1., a o onima koja su povezana s programom COSME vidjeti bilješku 4.1.3.

2.12. OBVEZE

	u milijunima EUR					
	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2021.	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2020.
Zahtjevi za povrat troškova i računi zaprimljeni od:						
<i>Države članice</i>						
<i>EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja</i>	30	(0)	30	17	—	17
<i>EFRR i KF</i>	6 484	(1 878)	4 606	12 651	(2 698)	9 954
<i>ESF</i>	3 311	(596)	2 715	3 479	(370)	3 109
<i>Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)</i>	19 118		19 118	—	—	—
<i>Ostalo</i>	663	(58)	605	792	(90)	701
<i>privatnih i javnih subjekata</i>	1 563	(320)	1 244	1 485	(182)	1 302
Ukupni iznos zaprimljenih zahtjeva za povrat troškova i računa	31 169	(2 851)	28 318	18 424	(3 341)	15 083
EFJP	15 650	Nije primjenjivo	15 650	16 160	Nije primjenjivo	16 160
Razne obveze	2 068	Nije primjenjivo	2 068	784	Nije primjenjivo	784
Ostalo	335	Nije primjenjivo	335	381	Nije primjenjivo	381

u milijunima EUR

	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2021.	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2020.
Ukupno	49 223	(2 851)	46 372	35 748	(3 341)	32 408

Obveze uključuju zaprimljene račune i zahtjeve za povrat troškova koji još nisu plaćeni na kraju godine. Početno se priznaju u trenutku primitka računa / zahtjeva za povrat troškova za zatražene iznose. Te se obveze naknadno usklađuju kako bi se u obzir uzeli samo iznosi koji su prihvaćeni na temelju revizije troškova i iznosi koji se smatraju prihvatljivima. Iznosi za koje se procjenjuje da su neprihvatljivi uključeni su u stupac „Usklađenja”; najveći iznosi odnose se na strukturalna djelovanja.

Znatno povećanje u odnosu na kraj prethodne godine ponajprije je posljedica pokretanja Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU) 2021., pri čemu su nepodmirene obveze na dan 31. prosinca 2021. iznosile 19,1 milijardu EUR.

U programskom razdoblju 2014.–2020. Uredbom o zajedničkim odredbama 2013/1303 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²²⁾ koja se primjenjuje na strukturne fondove (EFRR i ESF), Kohezijski fond te Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), predviđa se da će se proračun EU-a zaštititi sustavnim zadržavanjem iznosa od 10 % izvršenih međuplaćanja. Ciklus kontrole mora završiti prije veljače koja slijedi nakon završetka računovodstvene godine (1. srpnja do 30. lipnja) utvrđene Uredbom o zajedničkim odredbama nakon što upravljačka tijela provjere upravljanje, a tijela za reviziju obave revizije. Komisija provjerava dokumente o jamstvu i računovodstvenu dokumentaciju koje su dostavila relevantna tijela država članica. Konačna isplata / konačni povrat sredstava provodi se tek nakon što se provede procjena i prihvati računovodstvena dokumentacija. Zadržani iznos u skladu s tom odredbom na kraju 2021. iznosio je ukupno 10,4 milijarde EUR. Na temelju informacija koje su države članice dostavile u svojoj računovodstvenoj dokumentaciji procijenjeno je da dio tog iznosa (2,1 milijarda EUR) nije prihvatljiv te je uključen u stupac „Usklađenja”.

Obveze su se sveukupno povećale za 14 milijardi EUR primarno zbog pokretanja Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU) 2021. To je djelomično neutralizirano smanjenjem iznosa obveza povezanih s EFRR-om, koje je uglavnom posljedica manjih iznosa zahtjeva za povrat troškova koji su stizali prema kraju 2021. u usporedbi sa stanjem prethodne godine.

Povećanje raznih obveza uglavnom je posljedica privremenih plaćanja primljenih od poduzeća kojima je izrečena kazna, a koja nakon kraja godine treba vratiti tim poduzećima.

Zahtjevi za pretfinanciranje

Osim navedenih iznosa, na kraju 2021. zaprimljeni su zahtjevi za pretfinanciranje u iznosu od 0,7 milijardi EUR koji na kraju godine još nisu bili plaćeni. U skladu s računovodstvenim pravilima Unije, ti iznosi nisu knjiženi kao obveze.

2.1.3. OBRAČUNATI RASHODI I ODGOĐENI PRIHODI

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
Obračunati troškovi	77 819	64 383
Odgođeni prihodi	126	128
Ostalo	123	74
Ukupno	78 068	64 584

⁽²²⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

Obračunati troškovi raspoređeni su kako slijedi:

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)</i>	8 263	—
<i>EFJP</i>	25 241	24 599
<i>EPFRR i ostali instrumenti za ruralni razvoj</i>	19 245	18 622
<i>EFRR i KF</i>	10 710	8 766
<i>ESF</i>	3 499	3 009
<i>ostalo</i>	10 859	9 386
Ukupno	77 819	64 383

Obračunati troškovi odnose se na priznate troškove za koje Unija tek mora zaprimiti zahtjeve za povrat troškova. Kad je riječ o kohezijskoj politici, povećanje obračunanih troškova EFRR-a i Kohezijskog fonda uglavnom se odnosi na izvršenje u razdoblju 2014.–2020. Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU) počeo je s aktivnostima tek 2021. i glavni je razlog velikog povećanja obračunskih iznosa od kraja prethodne godine.

NETO IMOVINA

2.14. PRIČUVE

		<i>u milijunima EUR</i>	
	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Revalorizacijska pričuva</i>	2.14.1	—	496
<i>Pričuva Jamstvenog fonda</i>	2.14.2	—	3 043
<i>Ostale pričuve</i>	2.14.3	1 325	1 523
Ukupno		1 325	5 062

2.14.1. Revalorizacijska pričuva

U skladu s prethodnom verzijom EAR-a 11, koja se primjenjivala do 31. prosinca 2020., usklađenje fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju obračunavalo se u okviru revalorizacijske pričuve. Od 1. siječnja 2021. financijska imovina raspoloživa za prodaju reklasificirala se u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – vidjeti bilješku **2.4**. Povezana revalorizacijska pričuva stoga je oslobođena za akumulirani rezultat – vidjeti bilješku **1**.

2.14.2. Pričuva Jamstvenog fonda

Do 31. prosinca 2020. 9 % ciljnog iznosa nepodmirenih iznosa pokrivenih jamstvima iz proračuna Unije na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje bilo je priznato kao pričuva jamstvenog fonda u neto imovini. Nakon revizije EAR-a 11 jamstvo EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje, koje pokriva Jamstveni fond za vanjska djelovanja, kategorizira se kao obveza za financijska jamstva. Obveza za buduće aktivacije jamstva u okviru EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje stoga se priznavala u bilanci – vidjeti bilješku **2.11.2**. – a pričuva za jamstveni fond oslobođena je za akumulirani rezultat – vidjeti bilješku **1**.

2.14.3. Ostale pričuve

Iznos se odnosi prvenstveno na pričuve EZUČ-a u likvidaciji (997 milijuna EUR) za imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, koje su izdvojene u kontekstu likvidacije EZUČ-a u likvidaciji.

2.15. IZNOSI KOJI ĆE SE ZATRAŽITI OD DRŽAVA ČLANICA

	<i>u milijunima EUR</i>
Iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2020.	38 480
<i>Učinak revidiranog EAR-a 11 (vidjeti bilješku 1.)</i>	<i>(1 719)</i>
Stanje na dan 1.1.2021.	36 761
<i>Proračunski rezultat iz 2020. pripisan državama članicama</i>	<i>1 769</i>
<i>Promjene pričuve Jamstvenog fonda</i>	<i>—</i>
<i>Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika</i>	<i>3 257</i>
<i>ostalo</i>	<i>(262)</i>
<i>Poslovni rezultat godine</i>	<i>42 100</i>
Ukupni iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2021.	83 624

Ovaj iznos predstavlja dio rashoda koji su EU nastali do 31. prosinca i koji se moraju financirati iz budućih proračuna. Mnogi rashodi priznaju se u skladu s računovodstvenim pravilima na temelju načela nastanka poslovnih događaja u godini N iako mogu biti plaćeni u godini N + 1 (ili kasnije) te su stoga financirani iz proračuna za godinu N + 1 (ili kasnije). Zbog uključivanja tih obveza u računovodstvenu dokumentaciju, u kombinaciji s činjenicom da se odgovarajući iznosi financiraju iz budućih proračuna, obveze na kraju godine u velikoj mjeri premašuju imovinu. Najveći iznosi koji treba istaknuti odnose se na aktivnosti EFJP-a i obveze za primanja zaposlenika.

Treba napomenuti i da sve navedeno ne utječe na rezultat izvršenja proračuna, odnosno proračunski prihodi trebali bi uvijek biti jednaki proračunskim rashodima ili veći od njih, a svaki višak prihoda vraća se državama članicama.

Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika odnose se na aktuarske dobitke i gubitke koji proizlaze iz aktuarskog vrednovanja tih obveza.

Znatno povećanje iznosa koji će se zatražiti od država članica ponajprije je posljedica uzetih zajmova povezanih s bespovratnom potporom dodijeljenom u okviru NGEU-a 2021.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

PRIHODI

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA: VLASTITA SREDSTVA

3.1. SREDSTVA NA TEMELJU BND-a

Prihodi od vlastitih sredstava osnovni su element u приходima EU-a od poslovanja. Prihodi od BND-a (bruto nacionalni dohodak) iznose 115 955 milijuna EUR za 2021. (2020.: 125 393 milijuna EUR) i najvažnija su kategorija od četiri kategorije vlastitih sredstava. Na BND svake države članice primjenjuje se usklađeni postotak. Prihodi od BND-a upotrebljavaju se za usklađivanje prihoda i rashoda, tj. njima se financira dio proračuna koji nije pokriven drugim izvorima prihoda. Smanjenje prihoda od BND-a od 2021. do 2020. posljedica je uvođenja novih vlastitih sredstava (na temelju nericikliranog plastičnog ambalažnog otpada) i povećanja drugih prihoda.

3.2. TRADICIONALNA VLASTITA SREDSTVA

Tradicionalna vlastita sredstva uglavnom se odnose na carine od kojih države članice zadržavaju 20 % za potrebe troškova naplate te su iznosi u prethodnoj tablici iskazani bez tog odbitka. Naplata carinskih pristojbi i dalje je na sličnoj razini kao i prethodne godine.

3.3. SREDSTVA NA TEMELJU PDV-a

Vlastita sredstva na temelju PDV-a izračunavaju se na temelju osnovica PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene s pravilima EU-a. Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,30 % primjenjuje se na ukupan iznos prihoda od PDV-a naplaćenih za sve oporezive isporuke države članice podijeljeno s ponderiranom prosječnom stopom PDV-a. Osnovica PDV-a iznosi 50 % BND-a države članice. Sredstva na temelju PDV-a i dalje se nalaze na sličnoj razini kao prethodne godine.

3.4. VLASTITA SREDSTVA KOJA SE TEMELJE NA PLASTIČNOM OTPADU

Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,80 EUR po kilogramu primjenjuje se na težinu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici. Nereciklirani plastični ambalažni otpad u određenoj godini izračunava se kao razlika između plastičnog ambalažnog otpada koji je nastao i plastičnog ambalažnog otpada koji je recikliran u toj godini u određenoj državi članici. Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka imaju pravo na posebno smanjenje godišnjih paušalnih iznosa svojih doprinosa iz vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu. Riječ je o novim vlastitim sredstvima koja su uvedena 2021. stupanjem na snagu nove Odluke o vlastitim sredstvima 2020/2053.

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA: PRIJENOSI

3.5. NOVČANE KAZNE

Prihodi u iznosu od 1 990 milijuna EUR (2020.: 452 milijuna EUR) odnose se na novčane kazne koje je Komisija izrekla poduzećima zbog kršenja pravila Unije o tržišnom natjecanju i novčane kazne koje je Komisija izrekla državama članicama zbog povrede prava Unije. Komisija obračunava prihode od novčanih kazni nakon što donese odluku o izricanju novčane kazne i o tome službeno obavijesti primatelja. Iznosi se uglavnom odnose na novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja (1 762 milijuna EUR). Najznačajniji predmeti odnose se na povrede protumonopolskih pravila EU-a, tj. novčane kazne izrečene grupacijama BMW i Volkswagen (Volkswagen, Audi i Porsche) u ukupnom iznosu od 875 milijuna EUR zbog tajnog dogovaranja o tehničkom razvoju u području pročišćavanja dušikovih oksida, s novčanim kaznama izrečenima društvima Nomura, UBS i UniCredit u ukupnom iznosu od 371 milijun EUR zbog sudjelovanja skupine trgovatelja u kartelu na primarnom i sekundarnom tržištu europskih državnih obveznica.

3.6. POVRAT TROŠKOVA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Podijeljeno upravljanje</i>	1 682	1 281
<i>Izravno upravljanje</i>	61	53
<i>Neizravno upravljanje</i>	51	21
Ukupno	1 794	1 355

U ovom naslovu uglavnom su iskazani Komisijini nalozi za povrat koji su unovčeni ili prebijeni s naknadnim plaćanjima evidentiranim u računovodstveni sustav Komisije (tj. oduzeti od njih). Nalozi za povrat izdani su radi povrata prethodno isplaćenih rashoda iz proračuna EU-a. Povrati se temelje na kontrolama, revizijama ili analizi prihvatljivosti i zato te operacije štite proračun EU-a od rashoda koji nastaju povredom prava.

Uključeni su i nalozi za povrat koje su države članice izdale korisnicima rashoda iz EFJP-a te izmjene procjena obračunatih prihoda od kraja prethodne godine do tekuće godine.

Iznosi navedeni u prethodno navedenoj tablici predstavljaju prihode koji su ostvareni izdavanjem naloga za povrat. Zbog toga ti iznosi ne mogu prikazati i ne prikazuju cijeli opseg mjera koje se poduzimaju radi zaštite proračuna EU-a, posebno za kohezijsku politiku u kojoj se, radi osiguranja korekcije neprihvatljivih rashoda, primjenjuju posebni mehanizmi, od kojih većina ne uključuje izdavanje naloga za povrat. Nisu uključeni iznosi vraćeni na temelju prijeba s troškovima te iznosi vraćeni na temelju povlačenja i povrata iznosa pretfinanciranja.

Povrati u okviru podijeljenog upravljanja čine najveći dio ukupnog povrata sredstava:

Poljoprivreda: EFJP i ruralni razvoj

U okviru EFJP-a i EPFRR-a iznosi obračunati kao prihodi godine u ovom naslovu sastoje se od financijskih ispravaka o kojima je odlučeno tijekom godine i nadoknade sredstava koje su prijavile države članice te koje su podmirene tijekom godine, kojima se dodaje neto povećanje nepodmirenih iznosa za koje su države članice prijavile da se moraju nadoknaditi na kraju godine, a povezani su s prijeverama i nepravilnostima.

Kohezijska politika

Glavni iznosi koji se odnose na kohezijsku politiku odgovaraju obračunatim prihodima od 0,7 milijardi EUR (2020.: 0,4 milijarde EUR) koje Komisija očekuje naplatiti od država članica. Taj će se povrat sredstava provesti na temelju provjere i prihvaćanja računovodstvene dokumentacije koju su države članice dostavile početkom 2022. Iznosi za povrat u biti su razlika između iznosa koji su prvobitno prijavljeni kao prihvatljivi tijekom računovodstvene godine i iznosa koji su u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji država članica potvrđeni kao prihvatljivi. Mali iznos znači da su kontrole uspostavljene na razini država članica omogućile otkrivanje neprihvatljivih iznosa u ranoj fazi procesa.

3.7. SPORAZUM O POVLAČENJU UJEDINJENE KRALJEVINE

Ovi se prihodi odnose na neto iznose koje Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju Sporazuma o povlačenju potpisanog nakon njezina izlaska iz Unije 2020., vidjeti bilješku 2.6.1.2.

3.8. OSTALI PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Doprinosi država članica za inovacijski fond</i>	2 187	2 080
<i>Porezi i doprinosi za osoblje</i>	1 367	1 316
<i>Doprinosi trećih zemalja</i>	1 056	1 592
<i>Doprinosi država članica za ESI i vanjsku pomoć</i>	199	1 073
<i>Prijenos imovine</i>	356	317
<i>Proračunska usklađenja</i>	1 245	214
<i>Ostalo</i>	326	524
Ukupno	6 737	7 116

Doprinosi država članica Inovacijskom fondu su prihodi koji se uglavnom odnose na prodaju emisijskih jedinica i koji će se iskoristiti za potporu inovativnim tehnologijama s niskom razinom emisija ugljika.

Prihodi od poreza i doprinosa za osoblje odnose se prvenstveno na odbitke od plaća zaposlenika. Doprinosi za mirovinsko osiguranje i porez na dohodak predstavljaju najznačajnije iznose u toj kategoriji.

Doprinosi trećih zemalja uglavnom su doprinosi zemalja EFTA-e (460 milijuna EUR) te financijski doprinosi trećih zemalja programu Obzor Europa (379 milijuna EUR) i ERASMUS+ (119 milijuna EUR).

Države članice dale su doprinos od 166 milijuna EUR za financiranje Instrumenta za izbjeglice u Turskoj.

Proračunska usklađenja uglavnom predstavljaju proračunski višak preuzet iz prethodne godine, koji je iznosio 1 769 milijuna EUR (2020.: 3 218 milijuna EUR) i koji je neutraliziralo godišnje usklađenje PDV-a i BND-a koje je iznosilo 534 milijuna EUR (2020.: 3 165 milijuna EUR). Ostali prihodi od nerazmjenskih transakcija uključuju doprinose matične države i država članica projektu ITER za razvoj energije fuzije, Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije (135 milijuna EUR).

PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

3.9. FINANCIJSKI PRIHODI

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Kamate na:</i>		
<i>zakašnjela plaćanja</i>	1 529	1 129
<i>Zajmovi</i>	1 160	1 167

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Uzeti zajmovi</i>	220	—
<i>Ostalo</i>	10	63
<i>Premije za izdavanje</i>	2	674
<i>Prihod od ugovora o financijskom jamstvu</i>	987	258
<i>Dobit po financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak:</i>		
<i>Neizvedenice</i>	324	—
<i>Izvedenice</i>	815	70
<i>Ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju</i>	—	48
<i>Dividende</i>	30	22
<i>Ostalo</i>	14	3
Ukupno	5 092	3 434

Prihodi od zateznih kamata uglavnom proizlaze iz nepodmirenih novčanih kazni i doprinosa na temelju vlastitih sredstva koji nisu uplaćeni u roku. Glavni se iznosi odnose na slučajeve umanjena vrijednosti iz bilješke **2.6.1.1.** (1,4 milijarde EUR).

Prihodi od kamata na zajmove odnose se prvenstveno na zajmove u okviru MEFS-a (1 milijarda EUR) koji imaju najveću efektivnu kamatnu stopu – vidjeti bilješku **2.4.1.** Prihodi od kamata na uzete zajmove uglavnom se odnose na instrumente NGEU i SURE i posljedica su negativnih efektivnih kamatnih stopa za određene transakcije.

Premije na izdavanje smanjile su se jer se, u skladu s revidiranim EAR-om 11, sad amortiziraju tijekom trajanja zajmova primjenom metode efektivne kamatne stope umjesto izravnog priznavanja u izvještaju o financijskom rezultatu, vidjeti prethodnu točku i bilješku **2.4.1.**

Prihod od ugovora o financijskom jamstvu primarno se odnosi na amortizaciju obveza za financijska jamstva. Može se tumačiti kao oslobađanje Unije od obveza jamstva u razdoblju u kojem je bila spremna nositeljima jamstava nadoknaditi njihove kreditne gubitke. Na taj način priznavanje prihoda za financijska jamstva odražava protek vremena i zajamčeni opseg. Amortizacija se primjenjuje na obje vrste jamstava, ona koja uključuju naknadu te ona za koja Unija ne naplaćuje naknadu ili naplaćuje nominalnu naknadu (vidjeti bilješku **2.11.2.**). Najznačajnije jamstvo među onima koja uključuju naknadu jest jamstvo iz EFSU-a koje se daje EIB-u za dužnički portfelj dijela za infrastrukturu i inovacije (vidjeti bilješku **4.1.1.**). U 2021. prihod ostvaren jamstvom iz EFSU-a koje je povezano s dužničkim portfeljem dijela za infrastrukturu i inovacije iznosio je 320 milijuna EUR.

Prihode povezane s obvezama za financijska jamstva u iznosu od 987 milijuna EUR neutralizirali su gubici od umanjena vrijednosti za obveze za financijska jamstva u iznosu od 947 milijuna EUR koji se odnose na aktivacije jamstva umanjene za povrat (276 milijuna EUR) i neostvarene gubitke od umanjena vrijednosti u iznosu od 671 milijuna EUR (vidjeti bilješku **3.15.**). Osim toga, Komisija je subvencionirala programe financijskih jamstava (233 milijuna EUR) nenaplaćivanjem jamstvenih premija ili naplaćivanjem premija koje su niže od tržišne stope (bilješka **3.15.**). Ukupno, neto rezultat programa financijskih jamstava manjak je od 193 milijuna EUR.

3.10. OSTALI PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Prihodi od naknada za pružene usluge (agencije)</i>	689	640
<i>Dobici od tečajnih razlika</i>	299	370

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
<i>Prodaja robe</i>	53	48
<i>Udio u neto rezultatu EIF-a</i>	169	38
<i>Prihodi od naknada i premija povezanih s financijskim instrumentima</i>	1	34
<i>Prihodi povezani s dugotrajnom imovinom</i>	2	5
<i>Ostalo</i>	284	269
Ukupno	1 497	1 404

Prihodi od naknada za pružene usluge uključuju uglavnom naknade za stavljanje u promet lijekova koje naplaćuje Europska agencija za lijekove i pristojbe za žigove koje naplaćuje Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo.

RASHODI

3.11. PODIJELJENO UPRAVLJANJE

	u milijunima EUR	
Koje su izvršile države članice	2021.	2020.
<i>Europski fond za jamstva u poljoprivredi</i>	40 829	40 461
<i>Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i ostali instrumenti za ruralni razvoj</i>	15 451	14 467
<i>Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond</i>	46 932	41 118
<i>Europski socijalni fond</i>	16 727	13 677
<i>ostalo</i>	4 835	2 701
Ukupno	124 774	112 425

Povećanje se uglavnom odnosi na kohezijsku politiku (EFRR, KF) u kojoj se gotovo svi troškovi odnose na programsko razdoblje 2014.–2020., u kojem se rad nastavlja. Povećanje je isto tako posljedica većih stopa sufinanciranja koje se primjenjuju na računovodstvenu godinu 2020.–2021. u kontekstu paketa mjera Investicijske inicijative kao odgovora na pandemiju koronavirusa (CRII+).

Ostali rashodi uglavnom uključuju: pričuvenu za prilagodbu Brexitu (1,7 milijardi EUR), Fond za azil i migracije (0,6 milijardi EUR), Fond europske pomoći za najpotrebitije (0,6 milijardi EUR), unutarnju sigurnost (0,4 milijarde EUR), Fond solidarnosti Europske unije (0,8 milijardi EUR) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (0,7 milijardi EUR).

3.12. IZRAVNO UPRAVLJANJE

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
<i>Komisija</i>	48 265	11 429
<i>od čega Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)</i>	42 940	—
<i>Izvršne agencije EU-a</i>	14 232	10 029
<i>Skrbnički fondovi</i>	503	636
Ukupno	63 000	22 094

Osim troškova Mehanizma za oporavak i otpornost (43 milijarde EUR) ostatak iznosa uglavnom se odnosi na provedbu istraživačke politike (8,1 milijarda EUR), Instrumenta za razvojnu suradnju (1,1 milijarda EUR), europske politike susjedstva (1,3 milijarde EUR) i Instrumenta za povezivanje Europe, zajedničkog infrastrukturnog fonda za uvođenje pametnih mreža u području prometa, energetike i telekomunikacija (2,1 milijarda EUR).

Povećanje rashoda nastalih u okviru izravnog upravljanja koje provode izvršne agencije EU-a uglavnom proizlazi iz prijenosa aktivnosti sa službi Komisije na izvršne agencije u području istraživanja.

3.13. NEIZRAVNO UPRAVLJANJE

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Druge agencije i tijela EU-a</i>	3 154	3 530
<i>Treće zemlje</i>	890	559
<i>Međunarodne organizacije</i>	3 622	3 619
<i>Drugi subjekti</i>	3 225	3 257
Ukupno	10 891	10 965

Iznos rashoda izvršenih na temelju neizravnog upravljanja od 3,9 milijardi EUR odnosi se na vanjsko djelovanje (uglavnom područja pretpristupne pomoći, humanitarne pomoći, međunarodne suradnje i politike susjedstva). Dodatnih 4,7 milijardi EUR odnosi se na povećanje europske konkurentnosti (primjerice u područjima istraživanja, svemirskog programa i obrazovanja).

3.14. TROŠKOVI ZAPOSLENIKA I MIROVINA

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Troškovi zaposlenika</i>	7 377	7 028
<i>Troškovi mirovina</i>	5 040	4 967
Ukupno	12 417	11 995

Troškovi mirovina predstavljaju elemente promjena koji su nastali nakon aktuarskog vrednovanja obveza za primanja zaposlenika, osim onih koje nisu priznate u neto imovini. Oni stoga ne predstavljaju stvarne isplate mirovina u određenoj godini, koje su znatno niže od 2,2 milijarde EUR.

3.15. FINANCIJSKI TROŠKOVI

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Rashodi za kamate:</i>		
<i>Uzeti zajmovi</i>	1 209	1 160
<i>Zajmovi</i>	146	—
<i>Financijski najmovi</i>	56	62
<i>Ostalo</i>	103	24
<i>Troškovi izdanja</i>	—	672

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
Ugovori o financijskom jamstvu – subvencionirane naknade	233	—
Neto gubici od umanjenja vrijednosti:		
Ugovori o financijskom jamstvu	947	70
Zajmovi i potraživanja	1 244	110
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	—	41
Gubitak po financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak:		
Neizvedenice	210	—
Izvedenice	40	21
Ostvareni gubitak od financijske imovine raspoložive za prodaju	—	5
Ostalo	13	22
Ukupno	4 201	2 188

Iznos kamatnih troškova na uzete zajmove uglavnom odgovara transakcijama MEFS-a (1 milijarda EUR), u skladu s kamatnim prihodima od zajmova (naizmjenične transakcije). Kamatni troškovi na dane zajmove uglavnom se odnose na instrument SURE i posljedica su negativnih efektivnih kamatnih stopa za određene transakcije.

Troškovi izdanja smanjili su se jer se, u skladu s revidiranim EAR-om 11, sad amortiziraju tijekom trajanja uzetih zajmova primjenom metode efektivne kamatne stope umjesto izravnog priznavanja u izvještaju o financijskom rezultatu, vidjeti bilješku 2.4.1.

Za više detalja o rashodima koji se odnose na financijska jamstva vidjeti bilješku 3.9.

3.16. OSTALI RASHODI

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
Administrativni rashodi i rashodi za IT	2 105	1 984
Usklađenje rezervacija	583	1 390
Rashodi povezani s dugotrajnom imovinom	1 205	1 319
Rashodi za upravljanja zemljištem i zgradama	591	661
Gubici od tečajnih razlika	171	578
Rashodi za poslovni najam	447	423
Ostalo	660	593
Ukupno	5 762	6 946

Agregirani iznos rashoda za istraživanje i razvoj koji su u 2021. priznati kao trošak je kako slijedi:

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
Troškovi istraživanja	401	402

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
<i>Nekapitalizirani troškovi razvoja</i>	122	118
Ukupno	523	520

3.17. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA PREMA NASLOVU VIŠEGODIŠNJEG FINANCIJSKOG OKVIRA (VFO)

u milijunima EUR

	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalna	kohezija i vrijednosti	Prirodni resursi i okoliš	Migracije i upravljanje granicama	Otpornost, sigurnost i obrana	Susjedstvo i svijet	Europska javna uprava	Nije dodijeljeno naslovu VFO-a (1)	Ukupno
<i>Sredstva na temelju BND-a</i>	—	—	—	—	—	—	—	115 955	115 955
<i>Tradicionalna vlastita sredstva</i>	—	—	—	—	—	—	—	20 590	20 590
<i>PDV</i>	—	—	—	—	—	—	—	18 340	18 340
<i>Nova vlastita sredstva</i>	—	—	—	—	—	—	—	5 831	5 831
<i>Novčane kazne</i>	—	—	—	—	—	—	—	1 990	1 990
<i>Povrat troškova</i>	24	809	893	8	0	27	0	34	1 794
<i>Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine</i>	—	—	—	—	—	—	—	1 122	1 122
<i>ostalo</i>	384	132	46	—	—	41	1 559	4 574	6 737
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	408	941	939	8	0	68	1 559	168 434	172 357
<i>Financijski prihodi</i>	1 913	45	0	—	0	217	1	2 916	5 092
<i>ostalo</i>	257	(16)	(18)	0	(5)	8	329	941	1 497
Prihodi od razmjenskih transakcija	2 170	29	(17)	0	(5)	225	330	3 857	6 589
Ukupni prihodi	2 578	970	922	8	(5)	293	1 889	172 291	178 946
<i>Rashodi država članica:</i>									
<i>EFJP</i>	—	—	(40 829)	—	—	—	—	—	(40 829)
<i>EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja</i>	—	—	(15 451)	—	—	—	—	—	(15 451)
<i>EFRR i KF</i>	—	(46 932)	—	—	—	—	—	—	(46 932)
<i>ESF</i>	—	(16 727)	—	—	—	—	—	—	(16 727)
<i>Ostalo</i>	—	24	(710)	(837)	(101)	(233)	—	(2 979)	(4 835)

	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalna	kohezija i vrijednosti	Prirodni resursi i okoliš	Migracije i upravljanje granicama	Otpornost, sigurnost i obrana	Susjedstvo i svijet	Europska javna uprava	Nije dodijeljeno naslovu VFO-a ⁽¹⁾	Ukupno
<i>Europska komisija, izvršne agencije i skrbnički fondovi</i>	(12 207)	(45 753)	(662)	(289)	(244)	(3 954)	(24)	132	(63 000)
<i>Druge agencije i tijela EU-a</i>	(2 374)	(703)	(77)	(680)	(359)	(15)	(312)	1 365	(3 154)
<i>Treće zemlje i međunarodne organizacije</i>	(243)	37	113	(171)	(213)	(4 025)	(3)	(7)	(4 512)
<i>Drugi subjekti</i>	573	(3 301)	73	(7)	(103)	(460)	(0)	0	(3 225)
<i>Troškovi zaposlenika i mirovina</i>	(453)	(9)	(1)	(0)	(1)	(136)	(10 487)	(1 330)	(12 417)
<i>Financijski troškovi</i>	(771)	(43)	(24)	(0)	(0)	(445)	(95)	(2 823)	(4 201)
<i>Ostali rashodi</i>	(1 609)	(134)	(251)	(5)	(52)	(240)	(3 069)	(401)	(5 762)
Ukupni rashodi	(17 083)	(113 541)	(57 820)	(1 990)	(1 071)	(9 507)	(13 990)	(6 042)	(221 046)
Poslovni rezultat godine	(14 505)	(112 571)	(56 899)	(1 982)	(1 076)	(9 215)	(12 101)	166 249	(42 100)

⁽¹⁾ „Nije dodijeljeno naslovu VFO-a” uključuje izvršenje proračuna konsolidiranih subjekata i konsolidacijska usklađenja, izvanproračunske operacije i programe kojima nisu dodijeljeni značajni iznosi.

Prikaz prihoda i rashoda prema naslovu VFO-a temelji se na procjenama jer nisu sve obveze povezane s naslovom VFO-a.

4. NEPREDVIĐENE OBVEZE I NEPREDVIĐENA IMOVINA

Nepredviđene obveze jesu potencijalne obveze plaćanja za EU koje bi se mogle proizaći iz prošlih događaja ili preuzetih zakonskih obveza, ali koje će ovisiti o budućim događajima na koje EU ne može u cijelosti utjecati. Uglavnom se odnose na dana jamstva i pravne rizike. **Sve nepredviđene obveze, osim onih koje se odnose na novčane kazne, jamstva i financijske instrumente do razine njihova pokrića iz fondova (vidjeti bilješku 2.4.2.1.), ako dođu na naplatu, financirat će se iz proračuna EU-a (odnosno financirat će ih države članice EU-a) u godinama koje slijede.**

4.1. JAMSTVA IZ PRORAČUNA EU-A

4.1.1. Jamstva dana u okviru programa proračunskog jamstva EU-a (nominalni iznos)

u milijunima EUR

	31.12.2021.			Rezervirana imovina ⁽¹⁾
	Dana jamstva			
	Gornja granica	Potpisano	Isplaćeno	
Jamstva na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	33 026	33 026	20 835	2 700
Jamstvo iz EFSU-a	25 826	24 730	20 358	8 602
Jamstvo EFOR-a	1 391	611	535	796
Jamstvo za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI	200	200	200	—
Ukupno	60 442	58 566	41 928	12 098

⁽¹⁾ Rezervirana imovina za jamstvo na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje u iznosu od 2,7 milijardi EUR obuhvaća uzete zajmove u okviru MFP-a i Euratoma (vidjeti bilješku 4.1.2.).

u milijunima EUR

	31.12.2020.			Rezervirana imovina ⁽¹⁾
	Dana jamstva			
	Gornja granica	Potpisano	Isplaćeno	
Jamstva na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	35 372	32 530	20 050	2 813
Jamstvo iz EFSU-a	25 543	23 831	18 590	8 028
Jamstvo EFOR-a	1 370	438	34	804
Ukupno	62 285	56 799	38 673	11 645

⁽¹⁾ Rezervirana imovina za jamstvo na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje u iznosu od 2,8 milijardi EUR obuhvaća uzete zajmove u okviru MFP-a i Euratoma (vidjeti bilješku 4.1.2.).

U prethodnim tablicama prikazan je opseg izloženosti proračuna EU-a potencijalnim budućim plaćanjima povezanim s jamstvima odobrenima Grupi EIB i drugim financijskim institucijama. Isplaćeni iznosi predstavljaju iznose koji su već dani krajnjim korisnicima, dok potpisani iznosi uključuju isplaćene iznose i sporazume koji su već potpisani s korisnicima i financijskim posrednicima, ali još nisu isplaćeni (16 638 milijuna EUR). Gornja granica predstavlja ukupno jamstvo koje su se proračun EU-a, a time i njegove države članice, obvezali pokriti, s obzirom na to da je za objavljivanje najveće izloženosti

EU-a na dan 31. prosinca 2021. potrebno uključiti i operacije čije je potpisivanje odobreno, ali još nisu potpisane (1 876 milijuna EUR). Iznosi se za financijsku godinu 2020. iskazuju bez financijskih rezervacija ili financijskih obveza priznatih za te programe.

Programe proračunskog jamstva podupiru rezervacije koje su postupno izdvojene iz proračuna, a čuvaju se u zajedničkom fondu za rezervacije kao likvidna rezerva za pokriće budućih aktivacija jamstava (vidjeti bilješku 2.4.2.1.). Rezervacije su na dan 31. prosinca 2021. iznosile 12 098 milijuna EUR. Za mjere uvedene kako bi se osiguralo da su rezervacije dostatne za pokriće aktivacija jamstava u srednjoročnom razdoblju vidjeti bilješku 6.2. Sve gubitke nastale u okviru programa proračunskog jamstva u svakom slučaju bi, osim izdvojenim rezervacijama, trebalo pokriti sredstvima iz budućih proračuna.

Jamstva na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje

Iz proračuna EU-a osigurana su jamstva za zajmove trećim zemljama koje je potpisao i odobrio EIB iz svojih vlastitih sredstava. Na dan 31. prosinca 2021. iznos nepodmirenih zajmova koji su obuhvaćeni jamstvom EU-a iznosio je ukupno 20 835 milijuna EUR. Iz proračuna EU-a jamči se za sljedeće iznose:

- 20 268 milijuna EUR kroz odjeljak zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na Jamstveni fond za vanjska djelovanja, i
- 567 milijuna EUR izravno za zajmove odobrene državama članicama prije njihova pristupanja.

Jamstvo na temelju mandata EU-a za vanjsko kreditiranje koje se odnosi na kredite koje je odobrio EIB ograničeno je na 65 % nepodmirenih iznosa po sporazumima potpisanim nakon 2007. (mandati za razdoblja 2007.–2013. i 2014.–2021.). Za sporazume potpisane prije 2007. jamstvo Unije ograničeno je na postotak gornje granice odobrene kreditne linije, što je u većini slučajeva 65 %, ali može biti i 70 %, 75 % ili 100 %. Ako se ne dosegne gornja granica, jamstvom EU-a pokriva se cijeli iznos.

Odlukom (EU) 2018/412 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²³⁾ uspostavljen je mandat za kreditiranje privatnog sektora za projekte usmjerene na dugoročnu gospodarsku otpornost izbjeglica, migranata, zajednica domaćina i tranzitnih zajednica u okviru inicijative EIB-a za jačanje otpornosti. Proračunska sredstva Unije nadoknađuju se za rizik koji se odnosi na jamstva odobrena za EIB-ove operacije financiranja u okviru mandata za kreditiranje privatnog sektora u sklopu inicijative EIB-a za jačanje otpornosti, što objašnjava potraživanje premije za jamstvo za vanjsko kreditiranje, koje je inače neplaćeno jamstvo (vidjeti bilješku 2.11.2.).

Razdoblje odobreno za potpisivanje novih operacija u okviru mandata za vanjsko kreditiranje za razdoblje 2014.–2020. isteklo je 2021., te je stoga gornja granica dostupna u okviru jamstva prestala vrijediti za sve neiskorištene iznose. Predviđa se da će novi mandat EIB-a biti pokriven jamstvom za vanjsko djelovanje koje je utvrđeno Uredbom o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (vidjeti u nastavku); međutim, to još nije potpisano.

Plaćanja za jamstvo Unije izvršavaju se iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na Jamstveni fond za vanjska djelovanja. u 2021. podmiren je iznos od 93 milijuna EUR aktiviranih jamstava (2020.: 52 milijuna EUR).

Jamstvo Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU)

EFSU je inicijativa kojoj je cilj povećanje kapaciteta Grupe EIB za preuzimanje rizika na način da se EIB-u omogući veća razina ulaganja. Cilj je EFSU-a potaknuti dodatna ulaganja u EU-u i pristup financiranju za mala poduzeća. Jamstvo iz proračuna EU-a osigurava se u iznosu do 26 milijardi EUR (jamstvo Unije iz EFSU-a) na temelju sporazuma Unije i EIB-a, dalje u tekstu „Sporazum o EFSU-u“, radi zaštite EIB-a od potencijalnih gubitaka iz njegovih operacija financiranja i ulaganja.

Operacije EFSU-a provode se u okviru sljedeća dva dijela: dio za infrastrukturu i inovacije, koji provodi EIB (jamstvo EU-a iz EFSU-a u iznosu od 19 250 milijuna EUR) i dijela za MSP-ove, koji provodi EIF (jamstvo EU-a iz EFSU-a u iznosu od 6 750 milijuna EUR), s time da oba dijela imaju dužnički i vlasnički portfelj. EIF djeluje u suradnji s EIB-om na temelju jamstva EIB-a koje je osigurano jamstvom EU-a iz EFSU-a na temelju Sporazuma o EFSU-u.

⁽²³⁾ Odluka (EU) 2018/412 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Odluke br. 466/2014/EU kojom se dodjeljuje jamstvo EU-a Europskoj investicijskoj banci protiv gubitaka u okviru financijskih operacija kojima se podržavaju ulagački projekti izvan Unije (SL L 76, 19.3.2018., str. 30.).

EU i EIB imaju različite uloge u okviru EFSU-a. EFSU je osnovan u okviru EIB-a, koji financira njegove operacije (dužnička i vlasnička ulaganja) i za te potrebe uzajmljuje potrebna sredstva na tržištima kapitala. EIB odluke o ulaganjima donosi samostalno i upravlja operacijama u skladu s vlastitim pravilima i procedurama. EU osigurava jamstvo za te operacije i pokriva gubitke EIB-a do gornje granice tog jamstva.

Da bi ulaganja u okviru EFSU-a bila usmjerena na posebni cilj uklanjanja tržišnih neuspjeha te da bi ispunila uvjete za zaštitu jamstvom Unije, uvedena je posebna upravljačka struktura, uključujući Odbor za ulaganja neovisnih stručnjaka koji ispituje svaki projekt koji EIB predloži u okviru dijela za infrastrukturu i inovacije u smislu njegove prihvatljivosti za jamstvo Unije i upravljački odbor EFSU-a koji nadzire program.

Budući da nisu ispunjeni kriteriji za nadzor i računovodstveni zahtjevi za konsolidaciju na temelju računovodstvenih pravila EU-a (i MRSJS-a), povezana imovina obuhvaćena jamstvom nije obračunata u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a.

Jamstvo Unije iz EFSU-a odobreno Grupi EIB-a obračunava se kao obveza za financijska jamstva kad se odnosi na dužnički portfelj za dio za infrastrukturu i inovacije i na dužnički portfelj za dio za MSP-ove (vidjeti bilješku 2.11.2.) i kao izvedenica (financijska imovina ili financijska obveza po fer vrijednosti kroz višak ili manjak) kad se odnosi na oba vlasnička portfelja (vidjeti bilješku 2.4.2.2.). Dano jamstvo iz EFSU-a odnosi se na operacije iz programa COSME, Obzor 2020., programa za CCS LGF te za zapošljavanje i socijalne inovacije za dio koji je pokriven jamstvom Unije iz EFSU-a u portfelju dužničkih instrumenata za dio za MSP-ove.

U 2021. nije bilo aktiviranih jamstava podmirenih iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond EFSU-a (2020.: 1 milijun EUR).

Europski fond za održivi razvoj (EFSD)

Europski fond za održivi razvoj, osnovan Uredbom o EFOR-u, inicijativa je za potporu ulaganjima u Africi i europskom susjedstvu kao sredstvo za doprinos postizanju održivog razvoja i rješavanje specifičnih socioekonomskih uzroka migracija. U okviru Uredbe o EFOR-u EU bi trebao staviti na raspolaganje jamstva u iznosu od 1,5 milijardi EUR (dodatno povećana vanjskim doprinosima) provedbenim partnerima za njihove operacije ulaganja i financiranja kako bi se smanjili rizici ulaganja. Jamstvo EFOR-a podupire zajednički fond za rezervacije – vidjeti bilješku 2.4.2.1. Na dan 31. prosinca 2021. primjenjivalo se 16 sporazuma o jamstvu EFOR-a s ukupnim ograničenjem pokrića od 1 391 milijuna EUR, dok su operacije koje su potpisali partneri i koje su na temelju tih sporazuma pokrivena jamstvom EU-a iznosile ukupno 611 milijuna EUR.

Jamstvo za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI

Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁴⁾ uspostavljen je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa („Instrument“), uključujući Europski fond za održivi razvoj plus („EFOR+“) i Jamstvo za vanjsko djelovanje, za VFO za razdoblje 2021.–2027. Uredbom o Instrumentu NDICI nastoji se povećati koherentnost i djelotvornost vanjskog djelovanja Unije, čime bi se poboljšala provedba različitih politika vanjskog djelovanja.

Jamstvom za vanjsko djelovanje podupiru se operacije fonda EFOR+ obuhvaćene proračunskim jamstvima, makrofinancijska pomoć i zajmovi trećim zemljama.

Na dan 31. prosinca 2021. na snazi je bio jedan sporazum o proračunskom jamstvu, s ukupnom gornjom granicom od 200 milijuna EUR.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

Jamstvo programa InvestEU

Uredbom o programu InvestEU (Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017⁽²⁵⁾) predviđa se jamstvo Unije u iznosu do 26,2 milijarde EUR, kojim se podupiru operacije financiranja i ulaganja koje provode provedbeni partneri i koje doprinose ciljevima unutarnjih politika Unije u okviru četiriju sastavnica politike: održiva infrastruktura, istraživanja, inovacije i digitalizacija, mala i srednja poduzeća te socijalna ulaganja i vještine. Unija postupno izdvaja sredstva („rezervacije”) iz proračuna programa InvestEU kako bi stvorila zaštitni sloj kapitala za aktivacije jamstava. U Uredbi o uspostavi programa InvestEU za odjeljak tog programa utvrđena je stopa rezervacija od 40 %. Taj je iznos trenutačno 300 milijuna EUR, a uložen je u zajednički fond za rezervacije (vidjeti bilješku 2.4.2.1.). Prvi sporazum o jamstvu u okviru programa InvestEU potpisan je u ožujku 2022. s Grupom EIB-a, a njime se pruža jamstvo Unije do gornje granice od 19,6 milijardi EUR. Uredbom o uspostavi programa InvestEU isto se tako omogućuju doprinosi država članica (u okviru odjeljka države članice) i trećih zemalja.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 143. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u nepredviđenim financijskim obvezama koje se odnose na operacije EFSU-a, EFOR-a i EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje odobrene do datuma povlačenja, 31. siječnja 2020. U članku 143. utvrđeno je da u slučaju aktivacije jamstva za neku financijsku operaciju koja je odobrena prije datuma povlačenja Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u plaćanjima koje Unija izvrši u okviru tih operacija, osim ako bi se to moglo pokriti udjelom Ujedinjene Kraljevine u rezervacijama jamstvenog fonda, ako je to relevantno.

Za zajmove EIB-a iz mandata za vanjsko kreditiranje (ELM), vrijednost proračunskog jamstva EU-a na datum povlačenja za operacije odobrene do datuma povlačenja, iznosila je 33,7 milijardi EUR. Na dan 31. prosinca 2021. iznosila je 27,6 milijardi EUR. Stoga je udio Ujedinjene Kraljevine u toj nepredviđenoj obvezi na dan 31. prosinca 2021. iznosio 3,4 milijarde EUR. No, kako je već rečeno, svako neispunjavanje obveza po tim zajmovima najprije se pokriva jamstvom iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja, a plaćanje tih iznosa zatražilo bi se od Ujedinjene Kraljevine samo ako njezine izdvojene rezervacije za taj fond, u iznosu od 338 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2021., ne bi bile dovoljne.

Što se tiče operacija EFSU-a, vrijednost proračunskog jamstva EU-a na datum povlačenja za operacije odobrene do datuma povlačenja, iznosila je 23,5 milijardi EUR. Na dan 31. prosinca 2021. iznosila je 18,8 milijardi EUR. Stoga je udio Ujedinjene Kraljevine u toj nepredviđenoj obvezi na dan 31. prosinca 2021. iznosio 2,3 milijarde EUR. Svaka aktivacija jamstva u okviru EFSU-a najprije se pokriva jamstvom iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond EFSU-a, a plaćanje tih iznosa zatražilo bi se od Ujedinjene Kraljevine samo ako njezine izdvojene rezervacije za taj fond, u iznosu od 1,1 milijarde EUR na dan 31. prosinca 2021., ne bi bile dovoljne.

Budući da prije datuma povlačenja provedbeni partneri nisu odobrili operacije povezane s jamstvom EFOR-a, Ujedinjena Kraljevina u tom pogledu nema nikakvih obveza.

Udio Ujedinjene Kraljevine u plaćanjima koja su izvršena 2021. za operacije koje su odobrene na datum povlačenja ili nakon njega te do 31. prosinca 2021. iznosio je 47 milijuna EUR (35 milijuna EUR za EFSU i 12 milijuna EUR za mandat za vanjsko kreditiranje) te se u skladu s time smanjio iznos njezinih rezervacija. Iznos koji se duguje Ujedinjenoj Kraljevini u 2022., 163 milijuna EUR (vidjeti bilješku 2.6.1.2.), proizlazi iz njezina udjela u iznosima za povrat i neto prihodima naplaćenima u 2021. (70 milijuna EUR), iz viška rezervacija (92 milijuna EUR) te iz učinka konačnog izračuna udjela Ujedinjene Kraljevine u iznosima koji dospijevaju 2021. („nadoknada”).

4.1.2. Jamstva dana za pokriće uzetih zajmova za NGEU i financijsku pomoć

	u milijunima EUR	
	31.12.2021.	31.12.2020.
NGEU	91 002	—
SURE	89 702	39 503
MEFS	47 270	47 396

⁽²⁵⁾ SL L 107, 26.3.2021., str. 30.

u milijunima EUR

	31.12.2021.	31.12.2020.
BOP	201	201
MFP	7 466	5 813
Euratom	350	279
Ukupno	235 991	93 193

Iznosi uzetih zajmova u ovoj tablici jesu nominalni iznosi i obračunane kamate. Iz proračuna EU-a odobrava se jamstvo za zajmove koje je Komisija uzela za instrument NGEU i programe financijske pomoći. Od uzetih zajmova NGEU-a koji su nepodmireni na dan 31. prosinca 2021. iznos od 18 milijardi EUR isplaćen je u obliku zajmova Mehanizma za oporavak i otpornost, iznos od 46,4 milijarde EUR u obliku bespovratne potpore Mehanizma za oporavak i otpornost, a iznos od 7,2 milijarde EUR u obliku doprinosa programima VFO-a, dok preostali iznos od 19,4 milijarde EUR još nije isplaćen te se i dalje drži u obliku novca i novčanih ekvivalenata (vidjeti bilješku 2.8.).

Ako dođe do neispunjenja obveza povezanih sa zajmovima koji se odobravaju zahvaljujući tim posudbama, iz proračuna Unije morat će se pokriti ukupan nepodmireni iznos:

- uzeti zajmovi za NGEU i uzeti zajmovi povezani sa zajmovima koji se odobravaju državama članicama u okviru MEFS-a, pomoći platnim bilancama i Euratoma pokrivaju se isključivo jamstvima iz proračuna Unije,
- uzeti zajmovi povezani s instrumentom SURE pokrivaju se jamstvima iz proračuna Unije i temelje se na jamstvima država članica u iznosu od 25 milijardi EUR (25 % maksimalnog iznosa financijske pomoći od 100 milijardi EUR), i
- uzeti zajmovi u okviru MFP-a i Euratoma za zajmove koji se odobravaju trećim zemljama najprije se pokrivaju jamstvom iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja (vidjeti bilješku 2.4.2.), a zatim jamstvom iz proračuna Unije.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 143. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u nepredviđenim financijskim obvezama koje se odnose na zajmove za financijsku pomoć (MEFS, MFP, BOP i Euratom) odobrene/o kojima je donesena odluka na datum povlačenja, 31. siječnja 2020. U članku 143. utvrđeno je da u slučaju neispunjavanja obveza po zajmu za financijsku pomoć odobrenu prije datuma povlačenja Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u plaćanjima koje Unija izvrši u okviru tih operacija u statusu neispunjavanja obveza, osim ako bi se to moglo pokriti udjelom Ujedinjene Kraljevine u rezervacijama iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja, ako je to relevantno (tj. zajmovi za MFP i zajmovi Euratoma trećim zemljama) – vidjeti bilješku 4.1.1.

Nepodmirena nepredviđena obveza EU-a koja se odnosi na te zajmove za financijsku pomoć na datum povlačenja iznosila je 53,9 milijardi EUR. Nakon otplata izvršenih nakon tog datuma, vrijednost tih zajmova pokrivenih jamstvom EU-a na dan 31. prosinca 2021. iznosila je 53,0 milijardi EUR, a udio Ujedinjene Kraljevine iznosi 6,6 milijardi EUR.

4.1.3. Jamstva dana u okviru programa financijskih instrumenata EU-a (nominalni iznos)

u milijunima EUR

	31.12.2021.
Obzor 2020.	2 590
Instrument za povezivanje Europe	568
COSME	782
Ostalo	653
Ukupno	4 593

u milijunima EUR	
31.12.2020.	
Obzor 2020.	1 860
Instrument za povezivanje Europe	579
Instrument za financiranje na temelju podjele rizika	37
Ostalo	49
Ukupno	2 524

Kako je navedeno u članku 210. stavku 1. Financijske uredbe, proračunski rashodi povezani s financijskim instrumentom te financijske obveze EU-a **ni u kojem slučaju ne smiju premašivati iznos odgovarajuće proračunske obveze koja je za njega utvrđena**, čime se izuzimaju nepredviđene obveze za proračun. To u praksi znači da za te obveze postoji odgovarajuća protustavka u imovini bilance ili su one pokrivene nepodmirenim proračunskim obvezama koje još nisu iskazane kao rashod.

Iznosi na dan 31. prosinca 2021. predstavljaju nepodmirene nominalne iznose jamstava, dok su nepredviđene obveze na dan 31. prosinca 2020. iskazane bez financijskih rezervacija i financijskih obveza priznatih za te instrumente – vidjeti bilješke **2.10.** i **2.11.2.**

Jamstveni instrument za zajmove u okviru COSME-a primarno se sastoji od ograničenih jamstava za portfelje dužničkog financiranja višeg rizika (uglavnom zajmovi) koje financijski posrednici nude MSP-ovima. Jamstveni instrument za zajmove u okviru COSME-a izvršava EIF u ime Unije.

Za više detalja o programu Obzor 2020. i Instrumentu za povezivanje Europe vidjeti i bilješku **2.4.2.1.**

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

Nepredviđene obveze EU-a za iznose odobrene do datuma povlačenja povezane s financijskim instrumentima EU-a, uključujući prethodno navedene, koje su dospjele i plative pokrivaju se iz proračun EU-a sredstvima koja se drže na fiducijarnim računima. Stoga će se od Ujedinjene Kraljevine u načelu potraživati samo iznosi njezina udjela u proračunskom RAL-u kako je navedeno u članku 140. Sporazuma o povlačenju – vidjeti bilješku **2.6.1.2.**

4.2. NEPREDVIĐENE OBVEZE POVEZANE SA SUDSKIM POSTUPCIMA

4.2.1. Sudski postupci u području novčanih kazni

Na dan 31. prosinca 2021. nepredviđene obveze povezane s novčanim kaznama iznosile su 2 111 milijuna EUR (2020.: 2 985 milijuna EUR). Ovi se iznosi uglavnom odnose na novčane kazne koje Komisija izriče zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja koje su kažnjena poduzeća privremeno platila i za koje je podnesena žalba ili nije poznato hoće li biti podnesena žalba. Dok Sud ne donese konačnu odluku ili dok ne istekne rok za podnošenje žalbe, zadržava se nepredviđena obveza. Kamate ostvarene od privremenih plaćanja uključene su u poslovni rezultat godine i kao nepredviđena obveza kako bi se uzelo u obzir da je pravo Komisije na te iznose neizvjesno.

Ako EU izgubi u sudskim postupcima koji se odnose na plaćanje novčanih kazni, poduzećima se vraćaju iznosi koje su bili privremeno uplatili bez utjecaja na proračun. Iznos tih novčanih kazni priznaje se kao proračunski rashod tek kada odluka o novčanim kaznama postane konačna (članak 107. Financijske uredbe).

4.2.2. Ostali sudski postupci

u milijunima EUR		
	31.12.2021.	31.12.2020.
Poljoprivreda	79	66
Kohezija	210	341

<i>u milijunima EUR</i>		
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Ostalo</i>	1 153	2 169
Ukupno	1 443	2 576

Poljoprivreda

Riječ je o nepredviđenim obvezama prema državama članicama povezanim s odlukama o sukladnosti s EFJP-om i ruralnim razvojem koje su predmet postupka pred Sudom. Određivanje konačnog iznosa obveze i godine u kojoj će se učinak uspješnog ishoda žalbi odraziti na proračun ovisit će o trajanju postupka pred Sudom.

Kohezija

Riječ je o nepredviđenim obvezama prema državama članicama u vezi s djelovanjima u okviru kohezijske politike za koja se očekuje datum saslušanja ili koja su predmet postupka pred Sudom.

Ostali sudski postupci

Ovaj se naslov odnosi na odštetne zahtjeve u predmetima koji se trenutačno vode protiv EU-a, ostale pravne sporove i predviđene sudske troškove. Treba napomenuti da u skladu s člankom 340. Ugovora o UFEU-u podnositelj u odštetnom zahtjevu mora dokazati da je institucija dovoljno ozbiljno prekršila načelo vladavine prava kad je riječ o dodjeli prava pojedincima, da je podnositelj pretrpio stvarnu štetu i da postoji izravna uzročna veza između nezakonitog djela i štete. Znatno smanjenje u usporedbi s krajem prethodne godine uglavnom se odnosi na zahtjeve za naknadu štete protiv Komisije zbog odluke o zabrani koncentracije koju je Sud na kraju odbacio.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 147. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu za svoj udio u plaćanjima potrebnima za izvršenje nepredviđenih obveza Unije koje dopijevaju zbog sudskih postupaka koji se odnose na financijske interese Unije, uz uvjet da je činjenično stanje tih predmeta utvrđeno najkasnije 31. prosinca 2020. Procijenjena maksimalna izloženost Ujedinjene Kraljevine iznosi 179 milijuna EUR (2020.: 318 milijuna EUR). Za sudske postupke za koje se smatra vjerojatnim da će se iznos podmiriti iz proračuna EU-a (vidjeti bilješku 2.10.), udio Ujedinjene Kraljevine uključen je kao dio ukupnog iznosa koji duguje Ujedinjena Kraljevina – za detalje vidjeti bilješku 2.6.1.2.

4.3. NEPREDVIĐENA IMOVINA

<i>u milijunima EUR</i>		
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Primljena jamstva:</i>		
<i>Jamstva za ispunjenje obveza</i>	287	318
<i>Ostala jamstva</i>	8	8
<i>Ostala nepredviđena imovina</i>	98	58
Ukupno	393	384

Jamstva za ispunjenje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici sredstava EU-a ispunjavaju obveze iz ugovora s EU-om.

5. PRORAČUNSKE I PRAVNE OBVEZE

Ova bilješka sadržava informacije o proračunskom postupku i budućim potrebama za financiranjem, a ne obvezama koje postoje na dan 31. prosinca 2021.

U okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) koji dogovaraju države članice definiraju se programi i određuju gornje granice odobrenih sredstava za preuzimanje obveza po naslovu i ukupna odobrena sredstva za plaćanje u okviru kojih EU može preuzimati proračunske i pravne obveze te u konačnici izvršavati plaćanja za razdoblje od 7 godina – vidjeti tablicu 1.1. u bilješkama uz izvještaje o izvršenju proračuna.

Pravne obveze proizlaze iz potpisanih programa, projekata, sporazuma ili ugovora, na temelju kojih EU preuzima zakonsku obvezu. Pravna obveza znači radnja kojom dužnosnik za ovjeravanje preuzima ili uspostavlja obvezu (u ime EU) koja rezultira rashodom (članak 2. točka 37. Financijske uredbe).

Proračunska obveza u načelu se preuzima prije pravne obveze, ali za neke višegodišnje programe/projekte vrijedi obrnuto te se relevantne proračunske obveze preuzimaju u obliku godišnjih obroka u razdoblju od nekoliko godina, ako je to predviđeno temeljnim aktom. Primjerice, u slučaju kohezije, člankom 86. Uredbe o zajedničkim odredbama (Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾) propisano je da su odluke Komisije o donošenju programa pravna obveza u smislu Financijske uredbe, ali da se proračunske obveze Unije za svaki program preuzimaju u godišnjim obrocima za svaki fond u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. Ostale pravne osnove mogu sadržavati slične odredbe. Zbog toga mogu postojati iznosi za koje je EU preuzeo pravnu obvezu plaćanja, ali za koje još uvijek nije preuzeta proračunska obveza – vidjeti bilješku 5.2. u nastavku.

Ako je proračunska obveza preuzeta, ali naknadna plaćanja još nisu izvršena, iznos nepodmirene obveze naziva se „Reste à Liquider” (RAL). To se može odnositi na programe ili projekte, često višegodišnje, koji su već potpisani i za koje će se plaćanja izvršiti tek narednih godina. Oni predstavljaju obveze plaćanja za naredne godine. Budući da se financijski izvještaji sastavljaju na temelju nastanka poslovnih događaja, a izvještaji o izvršenju proračuna na novčanoj osnovi, dio ukupnih nepodmirenih proračunskih obveza već je iskazan kao rashod i priznat kao obveza u bilanci (vidjeti bilješke 2.12. i 2.13.). Ti se rashodi izračunavaju na temelju zaprimljenih zahtjeva za nadoknadu troškova / računa i na temelju procijenjene provedbe programa ili projekta za koje EU-u na izvještajni datum još nisu dostavljeni nikakvi zahtjevi – vidjeti bilješku 5.1. u nastavku. Nakon izvršenja plaćanja koja se odnose na nepodmirene proračunske obveze, obveza se prestaje priznavati u bilanci. Dio nepodmirenih proračunskih obveza koji još nije iskazan kao rashod nije uključen u obveze, već je naveden u nastavku.

Iznosi navedeni u nastavku predstavljaju stoga iznose na dan 31. prosinca 2021. za koje je EU preuzeo obvezu plaćanja na temelju ispunjenja ugovornih obveza i koji se stoga planiraju financirati iz budućih proračuna EU-a.

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Nepodmirene proračunske obveze koje još nisu iskazane kao rashod</i>	5.1.	266 526	249 309
<i>Znatne pravne obveze</i>	5.2.	135 181	14 481
Ukupno		401 707	263 790

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

5.1. NEPODMIRENE PRORAČUNSKE OBVEZE KOJE JOŠ NISU ISKAZANE KAO RASHOD

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Nepodmirene proračunske obveze koje još nisu iskazane kao rashod</i>	266 526	249 309

Navedeni iznos od 341 634 milijuna EUR odnosi se na nepodmirene proračunske obveze (vidjeti tablicu 6.4. u bilješkama uz izvještaje o izvršenju proračuna), umanjeno za iznose koji su iskazani kao obveze u bilanci i kao rashodi u izvještaju o financijskom rezultatu. Nepodmirene proračunske obveze iskazuju se kao iznos otvorenih preuzetih obveza za koje plaćanje još nije izvršeno i/ili koje još nisu opozvane. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa.

Treba napomenuti da su nepodmireni predujmovi za prefinansiranje na dan 31. prosinca 2021. iznosili ukupno 93,4 milijarde EUR – vidjeti bilješku 2.5. Riječ je o proračunskim obvezama koje su podmirene, čime su smanjene nepodmirene proračunske obveze, ali se smatra da ti plaćeni iznosi i dalje pripadaju EU-u, a ne korisniku, sve dok se ne ispune ugovorne obveze. Stoga su one jednake prethodno navedenim nepodmirenim proračunskim obvezama i još nisu iskazane kao rashod.

5.2. ZNATNE PRAVNE OBVEZE

	<i>u milijunima EUR</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Obveze za bespovratnu potporu Mehanizma za oporavak i otpornost (NGEU)</i>	99 530	—
<i>ITER</i>	6 121	6 837
<i>EPFRR ⁽¹⁾</i>	17 662	—
<i>Svemirski programi</i>	4 189	—
<i>Sporazumi o ribarstvu</i>	412	172
<i>Obzor Europa</i>	382	—
<i>EURATOM</i>	445	—
<i>Pričuva za prilagodbu Brexitu</i>	3 072	—
<i>Instrument za povezivanje Europe</i>	—	4 140
<i>Obveze po poslovnom najmu</i>	2 492	2 547
<i>Ostale ugovorne obveze</i>	876	785
Ukupno	135 181	14 481

⁽¹⁾ Financijski okvir za EPFRR proširen je kako bi obuhvatio razdoblje do 2022. (Uredba (EU) 2020/2220).

U ovim iznosima uzimaju se u obzir dugoročne pravne obveze koje nisu pokrivene odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u proračunu na kraju godine. Te obvezujuće obveze bit će priznate u proračunu i plaćene u narednim godinama.

Obveze za određene važne programe (vidjeti u nastavku) mogu se izvršiti u godišnjim obrocima u skladu s člankom 112. stavkom 2. Financijske uredbe, čime se EU-u omogućuje da preuzme pravne obveze (potpisuje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, sporazume o delegiranju i ugovore o javnoj nabavi) koje su veće od raspoloživih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za određenu godinu. Stoga je moguće da su obveze preuzete za jedan značajan dio ukupnih dodijeljenih sredstava za tekući VFO. To se osobito odnosi na programe opisane u nastavku:

Obveze za bespovratnu potporu NGEU-a (Mehanizam za oporavak i otpornost)

Mehanizam za oporavak i otpornost ključni je program NGEU-a, instrumenta EU-a za oporavak. Program je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾. Njime se financiraju reforme i ulaganja u državama članicama od početka pandemije bolesti COVID-19 u veljači 2020. do 2026. Iskazani iznos ovdje se odnosi na dio pravnih obveza za bespovratnu potporu Mehanizma za oporavak i otpornost koji na kraju 2021. nije bio pokriven proračunskim obvezama. Člankom 23. Uredbe (EU) 2021/241 odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

ITER – Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor

Te su obveze namijenjene pokrivanju budućih potreba za financijska sredstva za objekte ITER-a do 2027. Doprinos EU-a (Euratom) međunarodnom ITER-u uplaćuje se putem Agencije fuzija za energiju, što uključuje i doprinose država članica i Švicarske. Taj iznos odražava očekivano financiranje u okviru VFO-a za razdoblje 2021.–2027. kako je utvrđeno Odlukom Vijeća (Euratom) 2021/281 ⁽²⁸⁾ od 22. veljače 2021. o izmjeni Odluke Vijeća 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije, kojom se odobrava dodjela sredstava u godišnjim obrocima. ITER je osnovan radi upravljanja objektima ITER-a, poticanja njihove uporabe, promicanja razumijevanja i prihvaćanja energije fuzije u javnosti te provedbe svih ostalih aktivnosti potrebnih za ostvarenje njegove namjene. ITER uključuje EU i razne druge zemlje.

EPFRR

Riječ je o pravnim obvezama za koje se EU obvezao da će izvršiti plaćanja kad je donio program EPFRR-a koji, u skladu s Uredbom (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾, obuhvaća razdoblje 2014.–2022. Odluka Komisije o donošenju operativnog programa je odluka o financiranju u smislu članka 110. Financijske uredbe, a nakon što se obavijesti predmetna država članica postaje pravna obveza u smislu te uredbe.

Svemirski programi

Svemirski program uključuje sljedeće sastavnice: Galileo, EGNOS, Copernicus, GovaSatcom i SSA. Najznačajnije su Galileo, u okviru kojeg se razvija europski globalni navigacijski satelitski sustav, i Copernicus, koji se odnosi na Unijin program za promatranje i praćenje Zemlje. Te se obveze preuzimaju za razdoblje do 2027. Na temelju Uredbe (EU) br. 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁰⁾ Komisija je potpisala sporazume o delegiranju s Europskom svemirskom agencijom (ESA), EUMETSAT-om, Mercatorom i Europskim centrom za srednjoročne prognoze vremena. Člankom 11. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/696 odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

Sporazumi o ribarstvu

Riječ je o obvezama prema trećim zemljama preuzetima do 2026. u vezi s operacijama koje se provode na temelju međunarodnih sporazuma o ribarstvu. Preuzete obveze temelje se na odlukama Vijeća za svaku treću zemlju (npr. Sporazum između EU-a i Republika Sejšeli i Protokol o njegovoj provedbi, SL L 60, 28.2.2020.) i smatraju se posebnim međunarodnim ugovorima s višegodišnjim pravima i obvezama.

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

⁽²⁸⁾ Odluka Vijeća (Euratom) 2021/281 od 22. veljače 2021. o izmjeni Odluke 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću (SL L 62, 23.2.2021., str. 41.).

⁽²⁹⁾ Uredba (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022. (SL L 437, 28.12.2020., str. 1.).

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69.).

Obzor Europa

Riječ je o iznosima preuzetih obveza za program Obzor Europa, za prethodne i naknadne aktivnosti za različite sastavnice u okviru svemirskog programa. Te se obveze preuzimaju za razdoblje do 2027. Na temelju Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾ Komisija je potpisala sporazum o delegiranju s Europskom svemirskom agencijom (ESA) i još jedan s Agencijom Europske unije za svemirski program (EUSPA). Člankom 12. stavkom 8. Uredbe (EU) 2021/695 odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

Euratom

EUROfusion (Europski konzorcij za razvoj energije fuzije) imenovani je konzorcij korisnika laboratorija i instituta EU-a, čija je misija utrti put za fuzijske reaktore. U tu svrhu konzorcij financira istraživanja koja provodi 30 njegovih članova na temelju „Europskog plana za ostvarivanje energije fuzije” kao zajedničkog programa u okviru europskog partnerstva koje sufinancira Euratom. Pravna osnova za to jest Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 ⁽³²⁾ o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje program Obzor Europa, kojom se predviđa primjena godišnjih obroka iz njezina članka 4.

Pričuva za prilagodbu Brexitu (BAR)

Cilj pričuve za prilagodbu Brexitu (BAR) suzbiti je gospodarske i socijalne posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (EU) u veljači 2020. Program je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³³⁾. Iskazani iznos predstavlja pravne obveze koje još treba provesti kao dio mjera koje se podupiru u okviru BAR-a. Ovdje se iskazuje samo dio pravnih obveza koje još nisu pokrivena proračunskim obvezama.

Instrument za povezivanje Europe (CEF)

U okviru Instrumenta za povezivanje Europe pruža se financijska pomoć transeuropskim mrežama kako bi se pružila potpora projektima od zajedničkog interesa u sektorima prometne, telekomunikacijske i energetske infrastrukture. Pravne obveze za program Instrument za povezivanje Europe odnose se na razdoblje provedbe od 2014. do 2024. za Instrument za povezivanje Europe u sektoru prometa i do 31. prosinca 2025. za Instrument za povezivanje Europe u sektoru energetike. Pravna osnova za te obveze je Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20. prosinca 2013.), u čijem je članku 19. propisano obročno plaćanje. Na kraju 2021. pravne obveze u potpunosti su pokrivena proračunskim obvezama.

Obveze po poslovnom najmu

Najmanji iznosi za koje je preuzeta obveza plaćanja na temelju temeljnih ugovora prije isteka tih ugovora o najmu sljedeći su:

u milijunima EUR

	Minimalna plaćanja najma			
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno
Zgrade	414	953	1 074	2 442
Informatička oprema i ostala oprema	14	27	9	50
Ukupno	428	980	1 083	2 492

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁽³²⁾ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 81.).

⁽³³⁾ Uredba (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2021. o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu (SL L 357, 8.10.2021., str. 1.).

U ožujku 2019., u kontekstu obavijesti Ujedinjene Kraljevine o povlačenju iz Europske unije i na temelju Uredbe (EU) 2018/1718 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁴⁾ od 14. studenoga 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 726/2004, sjedište Europske agencije za lijekove (EMA) premješteno je iz Londona u Amsterdam. Agencija je 2. srpnja 2019. postigla dogovor sa svojim najmodavcem te je iznajmila prostor podnajmoprimcu pod uvjetima koji su u skladu s uvjetima glavnog najma, uključujući uvjet podnajma koji se produljuje do isteka glavnog najma EMA-e u sjedištu u lipnju 2039.

Iznosi navedeni u prethodnoj tablici uključuju iznos od 383 milijuna EUR koji se na temelju glavnog ugovora o najmu još uvijek mora podmiriti. Očekuje se da će podnajmoprimac primiti jednak iznos plaćanja na temelju neopozivog podnajma.

Ostale ugovorne obveze

Iznosi navedeni u ovom naslovu odgovaraju iznosima za koje je preuzeta obveza plaćanja tijekom trajanja ugovora. Najznačajniji iznos naveden pod ovim naslovom odnosi se na ugovore Komisije o građenju (zgrada JMO2) u Luksemburgu (393 milijuna EUR).

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA

Sljedeća objavljivanja o upravljanju financijskim rizicima EU-a odnose se na:

- uzimanje i davanje zajmova za financijsku pomoć koju Komisija pruža putem NGEU-a, MEFS-a, pomoći platnim bilancama, MFP-a, instrumenta SURE i djelovanja Euratoma,
- operacije riznice koje Komisija provodi radi izvršenja proračuna EU-a, uključujući naplatu novčanih kazni,
- imovinu koja se drži u zajedničkom fondu za rezervacije za proračunska jamstva te u EZUČ-u u likvidaciji,
- financijske instrumente koji se financiraju iz proračuna EU-a, i
- programe proračunskog jamstva EU-a.

Na početku provedbe NGEU-a 2021. Komisija je imenovala glavnog službenika za rizike, uspostavila primjerenu upravljačku strukturu i donijela politiku rizika kojom se obuhvaćaju aktivnosti NGEU-a.

6.1. VRSTE RIZIKA

Tržišni rizik jest rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta zbog promjena tržišnih cijena. Tržišni rizik ne podrazumijeva samo potencijalne gubitke, već i potencijalne dobitke. Sastoji se od *valutnog rizika*, *kamatnog rizika* i *drugih cjenovnih rizika* (kao što je rizik vlasničkih instrumenata):

- *valutni rizik* jest rizik da će promjene deviznog tečaja utjecati na operacije ili vrijednost ulaganja EU-a. Taj rizik proizlazi iz promjene cijene jedne valute u odnosu na drugu,
- *kamatni rizik* jest mogućnost smanjenja vrijednosti vrijednosnog papira, osobito obveznica, zbog povećanja kamatnih stopa. Općenito, više kamatne stope uzrokuju niže cijene obveznica s fiksnom kamatnom stopom i obratno, i
- *drugi cjenovni rizici* jesu rizici fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih cijena (osim promjena povezanih s kamatnim rizikom ili valutnim rizikom), bez obzira na to jesu li te promjene uzrokovali čimbenici svojstveni pojedinom financijskom instrumentu ili njegovom izdavatelju, ili čimbenici koji utječu na sve slične financijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

⁽³⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1718 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 726/2004 u pogledu mjesta sjedišta Europske agencije za lijekove (SL L 291, 16.11.2018., str. 3.).

Kreditni rizik jest rizik od gubitka zbog neotplaćivanja zajma ili drugih kreditnih linija (glavnice i kamata ili samo jednog od njih) dužnika/zajmoprimca ili bilo koje vrste neispunjenja ugovorne obveze. Neispunjenja obveza odnose se na kašnjenja u otplati, restrukturiranje načina otplate zajmoprimca i stečaj.

Rizik likvidnosti jest rizik da će određeni poslovni subjekt EU-a imati teškoće u ispunjavanju obveza povezanih s financijskim obvezama koje se podmiruju isplatom u novcu ili drugom financijskom imovinom.

6.2. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Mjerenje financijskih instrumenata

Sljedeće kategorije financijske imovine i financijskih obveza ne mjere se po fer vrijednosti: novac i novčani ekvivalenti, dani zajmovi, potraživanja od razmjenskih transakcija osim potraživanja na temelju ugovora o financijskom jamstvu ako su klasificirana u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak, uzeti zajmovi, ugovori o financijskom jamstvu i druga financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku. Smatra se da je knjigovodstvena vrijednost te financijske imovine i financijskih obveza realna procjena njihove fer vrijednosti.

Uzimanje i davanje zajmova za financijsku pomoć

EU izvršava transakcije uzimanja i davanja zajmova u skladu s odgovarajućim uredbama Vijeća, odlukama Vijeća i Europskog parlamenta i, ako je primjenjivo, internim smjernicama. Relevantne operativne jedinice izradile su i upotrebljavaju pisane priručnike u kojima se opisuju postupci koji se primjenjuju na specifična područja, kao što su uzimanja i davanja zajmova. Operacije davanja zajmova, osim zajmova NGEU-a, financiraju se uzetim zajmovima koji su naizmjenični, te stoga ne stvaraju otvorene kamatne ili valutne pozicije.

Zajmovi koji se daju u okviru NGEU-a ne slijede pristup naizmjeničnosti koji je svojstven drugim instrumentima financijske pomoći. Umjesto toga, za NGEU je razvijena diversificirana i objedinjena strategija financiranja u okviru koje se kombiniraju razni instrumenti financiranja. Diversificirana i objedinjena strategija financiranja zahtijevala je razvoj i provedbu smjernica i postupaka za učinkovito upravljanje rizicima za instrument NGEU kojima se svakodnevno aktivno upravlja rizicima.

Riznica

Pravila i načela upravljanja operacijama riznice Komisije utvrđena su Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2016/804 ⁽³⁵⁾) i Financijskom uredbom.

Na temelju navedenih uredbi primjenjuju se sljedeća načela:

- države članice uplaćuju vlastita sredstva na račune otvorene za tu namjenu u ime Komisije pri riznici ili nacionalnoj središnjoj banci. Komisija može s tih računa povući sredstva samo za pokrivanje potreba za novcem,
- države članice uplaćuju vlastita sredstva u svojim nacionalnim valutama, dok su plaćanja Komisije uglavnom u eurima,
- bankovni računi otvoreni u ime Komisije ne mogu imati negativan saldo. To se ograničenje ne primjenjuje na račune vlastitih sredstava Komisije u slučaju neispunjenja obveza u vezi s otplatom zajmova ugovorenih ili pokrivenih jamstvom u skladu s uredbama i odlukama Vijeća EU-a te uz određene uvjete ako su potrebe veće od sredstava na tim računima, i
- sredstva na bankovnim računima iskazana u valutama koje nisu euro upotrebljavaju se za plaćanja u tim istim valutama ili se periodično preračunavaju u eure.

⁽³⁵⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2016/804 od 17. svibnja 2016. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL L 132, 21.5.2016., str. 85.).

Osim računa s vlastitim sredstvima, Komisija otvara i druge bankovne račune u središnjim i komercijalnim bankama namijenjene izvršavanju plaćanja i primanju primitaka koji nisu povezani s doprinosima država članica proračunu.

Operacije riznice i plaćanja visoko su automatizirane i provode se suvremenim informatičkim sustavima. Kako bi se jamčila sigurnost sustava i osiguralo razdvajanje dužnosti u skladu s Financijskom uredbom, standardima unutarnje kontrole Komisije i revizijskim načelima, primjenjuju se posebni postupci.

Upravljanje operacijama riznice i plaćanja uređeno je pisanim smjernicama i postupcima kojima je cilj ograničiti operativni i financijski rizik i osigurati odgovarajuću razinu kontrole. Njima su obuhvaćena različite operacije (primjerice, izvršenje plaćanja i upravljanje novcem, predviđanje novčanih tokova, kontinuitet poslovanja itd.), a poštovanje smjernica i postupaka redovito se provjerava.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Iznosi uplaćeni prije 2010. ostaju na računima banaka koje su posebno odabrane za držanje depozita za privremeno naplaćene novčane kazne. Banke se odabiru u skladu s postupcima javne nabave definiranim u Financijskoj uredbi. Držanje sredstava na računima određenih banaka određuje se na temelju unutarnje politike upravljanja rizicima kojom se utvrđuju uvjeti o kreditnom rejtingu i iznos sredstava koji se mogu položiti razmjerno vlasničkom kapitalu druge ugovorne strane. Redovito se identificiraju i ocjenjuju financijski i operativni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Od 2010. iznos izrečenih i privremeno naplaćenih novčanih kazni ulaže se u portfelj BUFI osnovan posebno u tu svrhu. Glavni su ciljevi portfelja smanjenje rizika povezanih s financijskim tržištima i jednako postupanje sa svim subjektima tako što se primjenjuje zajamčeni povrat sredstava izračunat na istoj osnovi kao i nominalni iznos novčanih kazni. Međutim, zajamčeni povrat primijenjen na subjekte kojima je novčana kazna izrečena prije stupanja na snagu nove Financijske uredbe u kolovozu 2018. dogovoren je da iznosi nula. Imovinom stečenom iz privremeno naplaćenih novčanih kazni upravlja Komisija u skladu s unutarnjim smjernicama za upravljanje imovinom. Odgovarajuće operativne jedinice izradile su i upotrebljavaju priručnike u kojima se opisuju postupci koji se primjenjuju na specifična područja kao što je upravljanje riznicom. Redovito se identificiraju i ocjenjuju financijski i operativni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim smjernicama i postupcima.

Cilj je aktivnosti upravljanja imovinom da se uloži iznos novčanih kazni koje je Komisija privremeno naplatila kako bi se:

- omogućio jednostavan pristup sredstvima kad je to potrebno i
- u normalnim uvjetima osigurao prihod koji je u prosjeku sličan referentnom prihodu BUFI-ja umanjenom za nastale troškove, uz očuvanje nominalne vrijednosti novčanih kazni.

Ulaganja su u osnovi ograničena na sljedeće kategorije: oročene depozite kod središnjih banaka država članica, agencija za upravljanje državnim dugom, banaka u državnom vlasništvu ili za koje jamči država ili nadnacionalnih institucija te obveznice, mjenice i potvrde o depozitu koje izdaju nacionalni subjekti ili nadnacionalne institucije.

Primljena financijska jamstva

Komisija drži značajne iznose jamstava koje izdaju financijske institucije u vezi s novčanim kaznama koje je Komisija izrekla poduzećima zbog kršenja pravila EU-a o tržišnom natjecanju – vidjeti bilješku **2.6.1.3**. Ta jamstva pružaju poduzeća kojima je izrečena novčana kazna i ona zamjenjuju izvršenje privremenih plaćanja. Jamstvima se upravlja u skladu s unutarnjom politikom upravljanja rizicima. Redovito se identificiraju i ocjenjuju financijski i operativni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Programi proračunskog jamstva EU-a

U glavi X. Financijske uredbe utvrđeno je nekoliko mehanizama za zaštitu proračuna Unije od financijskih rizika koji nastaju tijekom primjene proračunskih jamstava. Mogu se grupirati u četiri glavne kategorije.

1. Mjere za ograničavanje iznosa nepredviđenih obveza

Prvo, veličina jamstva EU-a u pravilu je ograničena na jasno definiran način. U Financijskoj uredbi navedeno je da financijske obveze i ukupna neto plaćanja iz proračuna ne mogu premašiti iznos proračunskog jamstva odobrenog njegovim temeljnim aktom. Iznos nepredviđene obveze koja proizlazi iz proračunskog jamstva može premašiti iznos financijske imovine namijenjen za pokrivanje financijske obveze EU-a samo ako je to predviđeno relevantnim temeljnim aktom i u skladu s posebnim uvjetima iz tog akta.

Drugo, profil rizičnosti operacija/financijskih proizvoda za koje jamči EU određuje se, koliko je god to moguće, *ex ante*, odnosno u vrijeme potpisivanja sporazuma o jamstvu.

2. Mjere povezane s odabirom provedbenih partnera

Programi proračunskog jamstva provode se s pouzdanim partnerima koji su ocijenjeni na temelju stupova. Time se osigurava pouzdanost, među ostalim, računovodstvenih i financijskih sustava tih provedbenih partnera te njihovih sustava za upravljanje rizicima. Osim toga, ti provedbeni partneri trebaju izdvojiti vlastita sredstva, što vodi daljnjem usklađivanju interesa s Unijom.

3. Mjere za osiguranje primjerenog *ex ante* proračunskog kapaciteta za pokrivanje aktivacija jamstava

Program proračunskog jamstva podupiru rezervacije koje se čuvaju na sigurnom, u zajedničkom fondu za rezervacije. Stopa rezervacija utvrđena je, u temeljnom aktu svakog programa, na razini kojom se omogućuje programiranje proračunskih odobrenih sredstava tako da čine rezervacije koje bi omogućile pokrivanje gubitaka, a da ne izazivaju proračunske poremećaje. Rezervacije su stoga dostatne za pokriće očekivanih, a do određene razine i neočekivanih gubitaka nastalih u okviru tih proračunskih jamstava.

Slijedom toga, Komisija će osigurati da (godišnji) iznos rezervacija bude u skladu sa stopom rezervacija kako je utvrđena u temeljnom aktu te s načelima Financijske uredbe i financijskim programiranjem.

4. Mjere povezane s ostvarenim gubicima koji premašuju *ex ante* procjenu

Financijskom uredbom uvode se dva praga za rano upozorenje (tj. u trenutku kad ostane raspoloživo 50 %, odnosno 30 % izdvojenih rezervacija). Tim pragovima upozorenja Komisiji se omogućuje da predvidi potencijalno iscrpljivanje rezervacija prije prestanka proračunskog jamstva i ocijeni može li iznimno predložiti dodatne rezervacije.

Osim toga, primjerenost stope rezervacija redovito se preispituje (najmanje svake tri godine). Tim se preispitivanjem osigurava adekvatnost stope rezervacija u odnosu na stvarni profil rizičnosti nepodmirenih obveza.

Ako su potrebne dodatne rezervacije, postoje postupci za osiguravanje dostupnosti dodatne likvidnosti (prijenosi između odjeljaka zajedničkog fonda za rezervacije i iskorištavanje sredstava središnje riznice Komisije) i proračunskog prostora (odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje).

Nadalje, Upravljački odbor za nepredviđene obveze koje proizlaze iz proračunskih jamstava uspostavljen je 2020. na temelju ovlasti povjerenika za proračun. Intervenira u pitanjima koja uključuju proračunska jamstva i financijsku pomoć iz kojih nastaju nepredviđene obveze za proračun koje su posljedica provedbe glave X. Financijske uredbe, uključujući odredbe navedene u internim pravilima o izvršenju općeg proračuna Unije. To uključuje okvir za upravljanje rizicima, relevantne zajedničke horizontalne odredbe standardnih sporazuma i integrirano izvještavanje kako bi se uspostavili korporativni zahtjevi za održivo upravljanje nepredviđenim obvezama.

Zajednički fond za rezervacije

Odlukom Komisije C(2020) 1896 od 25. ožujka 2020. o smjernicama za upravljanje imovinom zajedničkog fonda za rezervacije odgovornosti i zadaće financijskog upravitelja zajedničkog fonda za rezervacije delegirane su glavnom direktoru Glavne uprave za proračun (GU BUDG). Zajednički fond za rezervacije odvojen je od drugih portfelja kojima upravlja GU BUDG. Fond ne postoji kao zasebni pravni subjekt.

Zajedničkim fondom za rezervacije upravlja se u skladu sa smjernicama za upravljanje imovinom. Cilj je osigurati potrebnu likvidnost kako bi se u potpunosti i bez odgode pokrili svi potrebni odljevi, kao što su aktivacije jamstava, te osigurati očuvanje kapitala tijekom razdoblja ulaganja fonda, s visokim stupnjem pouzdanosti.

Kako bi se postigao prethodno opisani opći cilj, financijski upravitelj zajedničkog fonda za rezervacije upravlja imovinom u skladu s bonitetnim pravilima i načelima dobrog financijskog upravljanja te u skladu s pravilima i propisima koje utvrđi računovodstveni službenik Komisije. Relevantne operativne jedinice izradile su i upotrebljavaju pisane priručnike u kojima se opisuju postupci koji se primjenjuju na specifična područja, kao što je upravljanje rizikom. Redovito se identificiraju i ocjenjuju financijski i operativni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim smjernicama i postupcima.

Portfelj zajedničkog fonda za rezervacije bit će sastavljen tako da se zajamči visoki stupanj diversifikacije svih prihvatljivih kategorija imovine, geografskih područja, izdavatelja i rokova dospijeća radi upravljanja fluktuacijama vrijednosti portfelja.

U smjernicama za upravljanje imovinom te u strategiji ulaganja i strategiji upravljanja rizicima definirane su određene granične vrijednosti i ograničenja kako bi se ograničila izloženost portfelja kreditnom riziku ograničena na investicijski rejting, osim izloženosti država članica.

Budući da je jedina druga ugovorna strana za sve važeće valutne terminske ugovore na dan 31. prosinca 2021. središnja banka Francuske, od tog datuma ne primjenjuju se nikakva kreditna poboljšanja, primjerice kolateral, sporazum o netiranju ili jamstva. Najveća izloženost kreditnom riziku za izvedenice u stranoj valuti s pozitivnom fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja jednaka je knjigovodstvenoj vrijednosti iz bilance.

Programi financijskih instrumenata

Izvršenje proračuna EU-a već se dugi niz godina oslanja na programe financijskih instrumenata. Za više informacija o relevantnim iznosima vidjeti bilješku 2.4.2.

Za većinu financijskih instrumenata značajno je da se izvršenje delegira ili Grupi EIB (uključujući EIF) ili drugim financijskim institucijama na temelju sporazuma između Komisije i financijske institucije. Sporazumi potpisani s tim financijskim institucijama sadržavaju stroge uvjete i obveze posrednika radi pravilnog upravljanje i izvještavanja o novčanim sredstvima Unije. Nakon preuzimanja obveze financijskog doprinosa jednom od tih instrumenata, sredstva se prenose na bankovni račun financijske institucije otvoren u tu svrhu pod njezinim imenom, ali u ime Komisije (tj. fiducijarni račun). Financijska institucija može, ovisno o kojem je instrumentu riječ, upotrijebiti sredstva s fiducijarnog računa za davanje zajmova, izdavanje dužničkih instrumenata, ulaganje u vlasničke instrumente ili pokrivanje aktivacije jamstva. Opće je pravilo da se prihodi od financijskih instrumenata uplaćuju u proračun EU-a.

Rizik povezan s tim financijskim instrumentima ograničen je na gornju granicu navedenu u temeljnim sporazumima, što je predviđeni proračunski iznos za taj instrument. Budući da Komisija često snosi „tranšu prvog gubitka” i da je svrha tih instrumenata financirati rizičnije korisnike (koji imaju poteškoća s dobivanjem sredstava od komercijalnih zajmodavaca), postoji mogućnost da će nastati određeni gubici za proračun EU-a.

6.3. VALUTNI RIZIK

Valutni rizik na dan 31. prosinca 2021.

Izloženost financijskih instrumenata EU-a valutnom riziku na kraju godine – neto pozicija

u milijunima EUR

	31.12.2021.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Ostalo	EUR	Ukupno
Financijska imovina							
Financijska imovina po amortiziranom trošku ⁽¹⁾	63	18	—	—	7	88	176

u milijunima EUR

	31.12.2021.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Ostalo	EUR	Ukupno
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>							
<i>Neizvedenice</i>	934	51	—	23	75	23 141	24 223
<i>Izvedenice</i>	(646)	—	—	—	—	1 474	828
<i>Potraživanja</i> ⁽²⁾	109	98	108	4	88	7 372	7 780
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Financijske obveze							
<i>Obveza za financijska jamstva</i>	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
<i>Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak</i>	(1)	—	—	—	(4)	—	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Ukupno	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

⁽¹⁾ Isključujući zajmove za Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU) i financijsku pomoć.⁽²⁾ Isključujući odgođene rashode.

Jačanje eura u odnosu na druge valute za 10 % imalo bi sljedeći učinak:

u milijunima EUR

	2021.			
	USD	GBP	PLN	SEK
<i>Poslovni rezultat</i>	46	(17)	(96)	(54)

Slabljenje eura u odnosu na te valute za 10 % imalo bi sljedeći učinak:

u milijunima EUR

	2021.			
	USD	GBP	PLN	SEK
<i>Poslovni rezultat</i>	(56)	21	118	67

Uzimanje i davanje zajmova za NGEU i financijsku pomoć

Financijska imovina i financijske obveze zasad su iskazane samo u eurima, tako da za EU ne postoji valutni rizik.

Riznica

Vlastita sredstva koja uplaćuju države članice u valutama koje nisu euro pohranjuju se na računima za vlastita sredstva u skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2016/804). Preračunavaju se u euro kad su potrebna za izvršenje plaćanja. Postupci koji se primjenjuju na upravljanje tim sredstvima utvrđeni su prethodno navedenom uredbom. U ograničenom broju slučajeva ta se sredstva izravno upotrebljavaju za izvršenje plaćanja u istoj valuti.

Komisija u komercijalnim bankama drži niz računa u valutama EU-a koje nisu euro te u američkim dolarima, funtama sterlinga i švicarskim francima, koji joj služe za izvršenje plaćanja u tim valutama. Sredstva se na te račune uplaćuju ovisno o iznosu plaćanja koje treba izvršiti te stoga njihov saldo ne predstavlja izloženost valutnom riziku.

Ako se razni primici (primici osim vlastitih sredstava) na račune uplaćuju u valutama koje nisu euro, oni se prenose na račune Komisije u istim valutama ako su potrebni za izvršavanje plaćanja ili se preračunavaju u euro i prenose na račune u eurima. Sredstva iz knjige blagajne koja se vodi u valutama koje nisu euro obnavljaju se ovisno o predviđenim kratkoročnim potrebama za izvršenjem lokalnih plaćanja u istim valutama. Salda tih računa održavaju se unutar njihovih gornjih granica.

Novčane kazne

Sve se novčane kazne izriču, plaćaju ili privremeno pokrivaju u eurima, te stoga ne postoji valutni rizik ako se drže u fondu BUFI.

Proračunska jamstva

Proračunska jamstva u pravilu se proširuju, uz najvišu gornju granicu izraženu u eurima. Međutim, neke temeljne operacije mogu biti izražene u drugim valutama (američki dolar ili druge lokalne valute).

Valutni rizik dio je čimbenika koji se uzimaju u obzir pri utvrđivanju potreba za rezervacijama.

Zajednički fond za rezervacije

Zajednički fond za rezervacije trenutačno posluje u eurima i američkim dolarima. Valutnim rizikom upravlja se sklapanjem ugovora o izvedenicama (terminskih ugovora u stranoj valuti) kojima se štiti tržišna vrijednost ulagačkih portfelja u američkim dolarima. Ograničenje najveće nezaštićene izloženosti deviznom tečaju iznosi 1 % ukupne vrijednosti portfelja na temelju referentnih kriterija i godišnje strateške dodjele sredstava. Stoga će pozitivne ili negativne promjene tržišne vrijednosti ulaganja u američkim dolarima ispod ili iznad ograničenja od 1 % dovesti do transakcije uravnoteženja (novi terminski ugovor u istom ili suprotnom smjeru), čime će se zaštićena pozicija prilagoditi ili obrnuti.

Zajmovi koji su subrogirani EU-u zbog isplata iz fonda koje su rezultat neizvršenih plaćanja korisnika zajma – vidjeti bilješku 2.4.1.2. – isplaćuju se u izvornoj valuti i stoga je EU izložen valutnom riziku. Kad je riječ o subrogiranim zajmovima, ne postoje aktivnosti kojima se mogu nadoknaditi promjene deviznog tečaja (aktivnosti zaštite od rizika) zbog neizvjesnih rokova otplate zajmova.

Valutni rizik na dan 31. prosinca 2020.

Izloženost financijskih instrumenta EU-a valutnom riziku na kraju godine – neto pozicija

u milijunima EUR

	31.12.2020.						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Ostalo	Ukupno
Financijska imovina							
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	593	42	15	14	18 904	20	19 587

u milijunima EUR

	31.12.2020.						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Ostalo	Ukupno
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak</i>	(417)	—	—	—	616	—	199
Zajmovi ⁽¹⁾	21	40	—	—	46	9	116
Potraživanja i naplativa sredstva	22	1 208	116	176	72 233	738	74 493
Novac i novčani ekvivalenti	115	64	178	367	14 429	1 589	16 742
	334	1 353	310	557	106 228	2 356	111 137
Financijske obveze							
<i>Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak</i>	—	—	—	—	(1)	(4)	(4)
Obveze	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 366)	(19)	(32 408)
	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 367)	(22)	(32 412)
Ukupno	331	1 353	291	556	73 861	2 333	78 725

⁽¹⁾ Bez naizmjeničnih zajmova za financijsku pomoć.

Jačanje eura u odnosu na druge valute za 10 % imalo bi sljedeći učinak:

u milijunima EUR

	2020.			
	USD	GBP	DKK	SEK
Poslovni rezultat	(13)	(119)	(27)	(49)
Neto imovina	(17)	(4)	(1)	(1)

Slabljenje eura u odnosu na te valute za 10 % imalo bi sljedeći učinak:

u milijunima EUR

	2020.			
	USD	GBP	DKK	SEK
Poslovni rezultat	16	146	33	60
Neto imovina	21	5	2	2

6.4. KAMATNI RIZIK

U sljedećoj tablici prikazana je osjetljivost dužničkih vrijednosnih papira na kamatni rizik uz pretpostavku moguće promjene kamatnih stopa od +/-100 baznih bodova (1 %).

u milijunima EUR

	Povećanje (+) / smanjenje (-) u baznim bodovima	Poslovni rezultat
2021.: <i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	+100	(622)
	-100	660
2020.: <i>Financijska imovina raspoloživa za prodaju</i>	+100	(479)
	-100	513

Osjetljivost na promjene kamatnih stopa određenog portfelja instrumenata tržišta novca i obveznica povećava se s njegovim trajanjem. Trajanje glavnih portfelja imovine kojima upravlja Komisija opisano je u nastavku.

Uzimanje i davanje zajmova za NGEU i financijsku pomoć

Zbog prirode uzimanja i davanja zajmova, EU ima značajan dio kamatonosne imovine i obveza. Međutim, za instrumente financijske pomoći koji ne uključuju NGEU ne postoji kamatni rizik jer se uzeti zajmovi prebijaju danim zajmovima po istim uvjetima (naizmjenični zajmovi).

U okviru instrumenta NGEU pristup naizmjeničnosti ne primjenjuje se strogo, te stoga kamatni rizik treba pokriti primjenom postupaka i mehanizama kojima se ublažava taj rizik. Temeljno načelo diversificirane strategije financiranja u okviru instrumenta NGEU jest transparentna raspodjela troškova financiranja i svih drugih troškova povezanih s tim instrumentom korisnicima (u slučaju zajmova) i u proračun Unije (u slučaju bespovratne potpore). Program NGEU-a vođen je načelima povrata troškova u cijelosti i neprofitnog djelovanja. Unija stoga prosljeđuje sredstva koja dobije na tržištu na najisplativiji i najpravičniji način na temelju dnevnog izračuna kamata. Time se osigurava da države članice snose sve troškove povezane sa zajmovima koji nastanu za Uniju.

NGEU drži novac kako bi održavao utvrđenu sigurnosnu pričuvu u sklopu diversificirane strategije financiranja, istodobno izbjegavajući eventualne viškove. Novac NGEU-a drži se u Europskoj središnjoj banci. Na temelju uzajamnog sporazuma na nepodmireni novčani saldo u iznosu većem od 20 milijardi EUR obračunavaju se negativne kamate po stopi za stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod ESB-a, koja je 2021. iznosila -0,5 %. Novac NGEU-a drži se u ESB-u.

Riznica

Osim uzimanja zajmova koje je povezano s programom NGEU-a, Komisija ne posuđuje novac za financiranje svojih rashoda poslovanja. Osim izloženosti kamatnom riziku koji se odnosi na NGEU kamate se obračunavaju na iznose koji se drže na različitim bankovnim računima. Stoga je Komisija uvela mjere kojima se osigurava redovito usklađivanje kamatnih prihoda (pozitivnih ili negativnih) od njezinih bankovnih računa s tržišnim kamatnim stopama i njihovim eventualnim fluktuacijama.

Računi otvoreni u riznicama država članica na koje se uplaćuju vlastita sredstva nisu kamatonosni te se za njih ne plaćaju naknade. Za račune u nacionalnim središnjim bankama (vlastita sredstva i drugo) plaćaju se naknade po službenim stopama pojedine institucije. S obzirom na trenutačno okruženje s negativnim kamatnim stopama neke od naknada koje se primjenjuju na te račune trenutačno mogu biti negativne. Uvedeni su postupci upravljanja novcem kako bi iznosi na tim računima bili što manji i poštuju se odgovarajuće gornje granice u skladu s uvjetima banaka. Računi za vlastita sredstva zaštićeni su od učinaka negativnih kamata u skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2016/804).

Na prekonoćna salda na računima otvorenim u komercijalnim bankama kamate se obračunavaju svakodnevno. To se obračunava primjenom promjenjivih tržišnih kamatnih stopa na koje se primjenjuje (pozitivna ili negativna) ugovorna marža. Kamatne stope koje se primjenjuju u komercijalnim bankama u načelu su dogovorene da iznose nula za operativne bilance do određene gornje granice.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne ulažu se u portfelj instrumenata tržišta novca i dugoročnih obveznica s prosječnim trajanjem portfelja od 1,75 godina.

Zajednički fond za rezervacije

Sredstva u zajedničkom fondu za rezervacije ulažu se u portfelj instrumenata tržišta novca i dugoročnih obveznica s ukupnim prosječnim trajanjem portfelja od 3,10 godina.

EZUČ u likvidaciji

Iznosi EZUČ-a u likvidaciji ulažu se u portfelj instrumenata tržišta novca i dugoročnih obveznica s prosječnim trajanjem portfelja od 3,24 godine.

6.5. KREDITNI RIZIK**Kreditni rizik na dan 31. prosinca 2021.****Najveća izloženost kreditnom riziku**

	<i>u milijunima EUR</i>
	31.12.2021.
Financijska imovina	
Zajmovi	163 568
Novac i novčani ekvivalenti	44 860
Potraživanja od razmjenskih transakcija ⁽¹⁾	7 780
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – dužnički vrijednosni papiri	19 326
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice	828
Dana jamstva	
Ugovori o financijskom jamstvu	55 267
Ukupno na dan 31.12.2021.	291 628

⁽¹⁾ Isključujući odgođene rashode.

Zajmovi: kreditna kvaliteta

	<i>u milijunima EUR</i>				
	31.12.2021.				
	Faza 1.	Faza 2.	Faza 3.	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Ukupno
Kreditni rejting					
Izvrstan i visok rejting	10 379	—	—	—	10 379
Viši srednji rejting	58 991	—	—	—	58 991
Niži srednji rejting	79 672	—	—	—	79 672
Neinvesticijski rejting (među ostalim u statusu neispunjavanja obveza)	8 819	5 965	29	48	14 860
Bruto knjigovodstvena vrijednost	157 861	5 965	29	48	163 903
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	(10)	(299)	(26)	—	(336)
Neto knjigovodstvena vrijednost	157 851	5 665	3	48	163 568

Prethodno navedene četiri kategorije rizika u načelu se temelje na kategorijama rejtinga vanjskih agencija za kreditni rejting i odgovaraju sljedećim kategorijama:

- izvrstan i visoki rejting: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA -; Fitch F1+, F1, AAA – AA- i istovjetan rejting
- viši srednji rejting: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A-; Fitch F2, A+ – A- i istovjetan rejting
- niži srednji rejting: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-; Fitch F3, BBB+ – BBB- i istovjetan rejting
- neinvesticijski rejting: Moody's drugorazredni rejting, Ba1 – C; S&P B, C, D, BB+ – D; Fitch B, C, D, BB+ – D i istovjetan rejting.
- EU upotrebljava kategorije rejtinga tih vanjskih agencija kao referentne vrijednosti za financijske instrumente i komercijalne banke, ali nakon što samostalno analizira pojedine slučajeve, može zadržati iznose u jednoj od prethodno navedenih kategorija rizika iako je moguće da su jedna ili više navedenih agencija za kreditni rejting smanjile rejting odgovarajuće druge ugovorne strane.

Prethodno prikazani iznosi razvrstani u kategoriju neinvesticijskog rejtinga odnose se u prvom redu na zajmove za financijsku pomoć koju Komisija partnerskim zemljama koje imaju financijske poteškoće. Svi zajmovi dani državama članicama su u fazi 1. Svi kupljeni ili odobreni zajmovi umanjani za kreditne gubitke subrogirani su zajmovi iz programa EFSU-a i mandata za vanjsko kreditiranje.

Uzimanje i davanje zajmova za NGEU i financijsku pomoć

U okviru Euratoma izloženosti kreditnom riziku upravlja se dobivanjem državnih jamstava (vidjeti bilješku 2.4.1.1.).

Zajmovi odobreni državama članicama u okviru instrumenta SURE temelje se na sustavu dobrovoljnih jamstava država članica do 25 % maksimalnog iznosa dostupnog za financijsku pomoć.

U slučaju neispunjavanja obveza dužnika te radi servisiranja povezanog dospjelog duga, Komisija može povući sredstva iz zajedničkog fonda za rezervacije (za zajmove trećim zemljama u okviru MFP-a i Euratoma) i uputiti državama članicama poziv za uplatu, uzimajući u obzir gornje granice vlastitih sredstava (vidjeti bilješku 6.6.).

Zajmovi: kretanja rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti

u milijunima EUR

	Faza 1.	Faza 2.	Faza 3.	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjani za kreditne gubitke	Ukupno
Rezervacija za gubitke na dan 1.1.2021.	49	6	19	—	73
<i>Prelazak u fazu 1.</i>	0	—	—	—	0
<i>Prelazak u fazu 2.</i>	(41)	41	—	—	—
<i>Prelazak u fazu 3.</i>	(0)	(1)	1	—	(0)
<i>Novi zajmovi</i>	4	69	0	—	73
<i>Prestanak priznavanja – vraćena sredstva</i>	(0)	(0)	(0)	—	(0)
<i>Prestanak priznavanja – otpisana sredstva</i>	—	—	—	—	—
<i>Ponovno mjerenje rezervacija za gubitke</i>	(1)	185	6	—	189
<i>Ostalo</i>	(0)	—	0	—	(0)
Rezervacija za gubitke na dan 31.12.2021.	10	299	26	—	336

Zajmovi: procjena klasifikacije po fazama

Kako je navedeno u značajnim računovodstvenim politikama, ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti za financijsku imovinu po amortiziranom trošku osim potraživanja ovisi o fazi u koju je klasificirana financijska imovina.

Raspoređivanje u faze uglavnom ovisi o kreditnom rejtingu druge ugovorne strane. Model raspodjele po fazama oslanja se na relativnu procjenu kreditnog rizika, odnosno Unija može imati različite zajmove s istom drugom ugovornom stranom u različitim fazama, ovisno o početnom kreditnom riziku druge ugovorne strane. S obzirom na svoj jedinstveni institucionalni status Unija posuđuje novac svojim državama članicama ili državama u teškoćama. Kao rezultat Unija provodi i kvalitativnu procjenu kreditnog rizika na temelju praćenja gospodarske situacije zajmoprimaca u teškoćama.

Faza 1. – nema znatnog povećanja kreditnog rizika

Zajmovi drugim ugovornim stranama s investicijskim rejtingom (tj. rejting između AAA (Aaa) i BBB– (Baa3) na ljestvici rejtinga agencije S&P/Fitch (Moody's) ili istovjetan vanjski ili unutarnji rejting) na izvještajni datum smatraju se zajmovima niskog kreditnog rizika te se stoga klasificiraju u fazu 1., osim ako su dospjeli prije više od 30 dana (vidjeti fazu 2.). Osim toga, svi zajmovi kod kojih nije došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika, kako je definirano u nastavku, klasificirani su u fazu 1. Za financijsku imovinu u fazi 1. ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Faza 2. – znatno povećanje kreditnog rejtinga

Kako bi se utvrdilo je li došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika nakon nastanka, odnosno primjenjuje li se prelazak u fazu 2., Unija provodi kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih procjena.

Svi zajmovi za koje su ugovorna plaćanja dospjela prije 31–90 dana prelaze u fazu 2.

Kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja između AAA (Aaa) i BB– (Ba3): osim u slučaju niskog rizika (navedeno u fazi 1.), smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog rejtinga i onoga na izvještajni datum iznosi tri stupnja ili više.

Kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja B+ (B1) ili B (B2): smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog i trenutnog rejtinga iznosi dva stupnja ili više.

Kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting B– (B3) ili niži (u rasponu CCC/Caa): smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog i trenutnog rejtinga na izvještajni datum iznosi jedan stupanj ili više.

Zajmovi odobreni prije prelaska na revidirani EAR 11 (tj. 1. siječnja 2021.) za koje pri početnom priznavanju nisu dostupne informacije o kreditnom riziku bez nepotrebnih troškova i napora klasificiraju se u fazu 2.

Kad je riječ o zajmovima u fazi 2., ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja.

Faza 3. – zajmovi umanjeni za kreditne gubitke

Zajmovi se klasificiraju u fazu 3. ako su dospjeli prije 90 dana ili ako je nakon njihova odobrenja došlo do jednog ili više događaja koji negativno utječu na procijenjene buduće novčane tokove te financijske imovine. Primjerice, zajam se klasificira u fazu 3.:

— ako je vjerojatno da će zajmoprimac pokrenuti stečajni postupak ili drugi oblik financijske reorganizacije,

— ako zajmoprimac ima rejting D koji je objavila vanjska agencija za kreditni rejting, i

— ako je zajmoprimac u statusu neispunjavanja obveza u odnosu na bilo koju financijsku obvezu prema EU-u, ili u slučaju zajmova za financijsku pomoć, ako je zajmoprimac u statusu neispunjavanja obveza u odnosu na bilo koju drugu međunarodnu organizaciju koja financira program.

Kad je riječ o zajmovima u fazi 3., ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja.

Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjani za kreditne gubitke

Unija drži i „kupljene ili odobrene zajmove umanjene za kreditne gubitke”. To su neotplaćeni zajmovi pokriveni jamstvom za koje je Komisija isplatila aktivirano jamstvo provedbenom partneru. Sva su prava za te zajmove subrogirana Uniji. Unija ih priznaje u svojoj bilanci po fer vrijednosti pri početnom priznavanju. Klasificira ih kao kupljene ili odobrene zajmove umanjene za kreditne gubitke i izračunava ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti na temelju očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja. Na temelju relevantnih sporazuma između Unije i provedbenih partnera u ime Unije pokreće se postupak naplate nepodmirenih iznosa.

Zajmovi: mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka je vjerojatnošću ponderirana procjena razlike između ugovornih novčanih tokova i očekivanih novčanih tokova. Unija za tu procjenu primjenjuje sljedeće parametre kreditnog rizika:

- vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza,
- gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza, i
- izloženost statusu neispunjavanja obveza.

Vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza postotak je koji predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana neće ispunjavati svoje financijske obveze u sljedećih 12 mjeseci (primjenjuje se na 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak) ili tijekom preostalog vijeka trajanja obveze (primjenjuje se na očekivani kreditni gubitak tijekom vijeka trajanja).

Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza postotak je koji predstavlja očekivane novčane manjkove, tj. dio izloženosti za koji se očekuje da će biti izgubljen nakon nastanka statusa neispunjavanja obveza, uzimajući u obzir iznose za povrat i kolaterale. Kako bi se procijenio gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza na izloženost javnom dugu, Unija uzima u obzir svoj *de facto* status povlaštenog vjerovnika.

Izloženost statusu neispunjavanja obveza jest nepodmirena izloženost (iznos) u trenutku nastanka statusa neispunjavanja obveza.

Procijenjeni novčani tokovi tijekom očekivanog vijeka trajanja financijske imovine diskontiraju se po efektivnoj kamatnoj stopi.

Unija razmatra realne i utemeljene informacije usmjerene na budućnost, dostupne bez nepotrebnih troškova i napora, te prema potrebi prilagođava parametre modela.

Novac i novčani ekvivalenti: kreditna kvaliteta

	<i>u milijunima EUR</i>
	31.12.2021.
Kreditni rejting	
<i>Izvrstan i visok rejting</i>	40 716
<i>Viši srednji rejting</i>	3 650
<i>Niži srednji rejting</i>	306
<i>Neinvesticijski rejting</i>	189
Bruto knjigovodstvena vrijednost	44 860
<i>Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti</i>	—
Neto knjigovodstvena vrijednost	44 860

Riznica

Iznosi novca i novčanih ekvivalenata u prethodnoj tablici uglavnom se odnose na novac kojim se upravlja u riznici Komisije. U skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (kako je izmijenjena Uredbom Vijeća 2016/804) o vlastitim sredstvima većina sredstava u riznici Komisije drži se na računima koje su države članice otvorile za uplaćivanje svojih doprinosa od vlastitih sredstava (uglavnom vlastita sredstva na temelju BND-a i PDV-a te tradicionalna vlastita sredstva). Svi ti računi vode se u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama. Te institucije pretpostavljaju najniži kreditni rizik (ili rizik druge ugovorne strane) za Komisiju jer izloženost prema tom riziku preuzimaju države

članice. Kada je riječ o dijelu sredstava iz riznice Komisije koji se drže u komercijalnim bankama u svrhu izvršenja plaćanja, na te se račune sredstva uplaćuju neposredno prije roka i time automatski upravlja sustav za upravljanje novčanim sredstvima riznice. Na svim se računima drži najmanji iznos novca, pri čemu se uzima u obzir prosječan iznos dnevnih isplata s tih računa. Zato se na tim računima preko noći stalno drže mali iznosi (u prosjeku manje od 54 milijuna EUR raspoređeno na 25 računa) i tako se ograničava izloženost Komisije riziku. Te iznose treba promatrati u odnosu na ukupno dnevno stanje riznice, koje se u 2021. kretalo od 1 do 38 milijardi EUR, te ukupni iznos plaćanja izvršenih s bankovnih računa Komisije u 2021., koji je bio veći od 170 milijardi EUR.

Osim toga, pri odabiru komercijalnih banaka primjenjuju se posebne smjernice radi daljnjeg smanjenja rizika druge ugovorne strane kojemu je Komisija izložena:

- sve komercijalne banke biraju se pozivom na podnošenje ponuda. Najniži dugoročni kreditni rejting potreban za sudjelovanje u natječajima jest A- kreditne agencije S&P ili istovjetni rejting. U posebnim i propisno opravdanim okolnostima može se prihvatiti i niži rejting,
- redovito se prate kreditni rejtingi komercijalnih banaka u kojima Komisija ima otvorene račune, i
- u delegacijama izvan EU-a knjige blagajne vode se u lokalnim bankama odabranima pojednostavnjenim postupkom javnog nadmetanja. Uvjeti za dobivanje rejtinga ovise o lokalnoj situaciji i mogu se znatno razlikovati od jedne zemlje do druge. Kako bi se ograničila izloženost riziku, salda tih računa drže se na najnižim mogućim razinama (uzimajući u obzir potrebe poslovanja), redovito se na njih uplaćuju sredstva te se jedanput godišnje preispituju primijenjene gornje granice.

NGEU

U okviru instrumenata za uzimanje i davanje zajmova za financijsku pomoć općenito se ne drže nepodmirena novčana salda zbog temeljnog načela naizmjeničnosti zajmova za financijsku pomoć. Međutim, s provedbom diversificirane strategije financiranja u okviru instrumenta NGEU u tom se instrumentu drže novčana sredstva kako bi se osiguralo da iznosi na bankovnom računu NGEU-a budu dostatni za ispunjavanje svih predstojećih potreba za isplatom te za održavanje utvrđene sigurnosne pričuve, istodobno izbjegavajući eventualne viškove. Novac se drži na bankovnom računu u ESB-u, što je kreditni rizik vrlo nizak.

Privremeno naplaćene novčane kazne: depoziti

Banke koje drže depozite za novčane kazne privremeno naplaćene prije 2010. biraju se na temelju javnog natječaja u skladu s politikom upravljanja rizicima kojom se utvrđuju uvjeti o kreditnom rejtingu i iznos sredstava koji se mogu položiti razmjerno vlasničkom kapitalu druge ugovorne strane.

Komercijalne banke koje su posebno odabrane za držanje depozita za privremeno naplaćene novčane kazne moraju, kao opće pravilo, imati najmanje dugoročni rejting A- (agencije S&P ili istovjetan rejting) koji su im dodijelile dvije agencije za kreditni rejting. Ako se snizi kreditni rejting banaka iz te skupine, primjenjuju se posebne mjere. Osim toga, iznos položen u svakoj banci ograničen je na određeni postotak njezinog regulatornog kapitala, koji ovisi o rejtingu svake institucije. Pri izračunu graničnih vrijednosti uzima se u obzir i iznos nepodmirenih jamstava koje je Komisiji izdala ta institucija. Redovito se ispituje jesu li nepodmireni depoziti u skladu sa zahtjevima primjenjive politike.

Potraživanja: kreditna kvaliteta

u milijunima EUR

31.12.2021.

	Nisu dospjela	Dospjela	Dospjela	Dospjela	Dospjela	Ukupno
		0–30 dana	31–90 dana	91 dan–1 godina	> 1 godine	
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2 785	15	9	578	1 453	4 840

u milijunima EUR

31.12.2021.

	Nisu dospjela	Dospjela	Dospjela	Dospjela	Dospjela	Ukupno
		0–30 dana	31–90 dana	91 dan–1 godina	> 1 godine	
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2 783	14	5	560	1 305	4 667

Iznosi u ovoj tablici ne uključuju odgođene rashode i ugovor o financijskom jamstvu na strani primanja koji se mjere po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku 2.6.2.) jer ne podliježu zahtjevima o umanjenju vrijednosti.

Komisija je 10. srpnja 2020. i 8. srpnja 2021. donijela odluke o izmjeni svojih unutarnjih odredaba o naplati potraživanja kako bi se ublažile posljedice pandemije bolesti COVID-19 na Komisijine dužnike. Tim su odlukama privremeno produljeni rokovi za podmirenje novih dugovanja i omogućeno je dodatno produljenje roka za podmirenje dugovanja koja su bila nepodmirena.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – dužnički vrijednosni papiri: kreditna kvaliteta

Zajednički fond za rezervacije

Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja zajedničkog fonda za rezervacije jest A (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Komisija preuzima izloženost kreditnom riziku za ulaganja u državne dužničke instrumente koja proizlaze iz privremeno naplaćenih novčanih kazni izrečenih nakon 2010. Najveća koncentracija izloženosti riziku odnosi se na Španjolsku, koja drži 10 % portfelja. Pet zemalja s najvećom izloženosti (Španjolska, Francuska, Italija, Njemačka i Nizozemska) zajedno drže ukupno 30 % portfelja ulaganja. Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja jest A (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Primljena financijska jamstva

Politika upravljanja rizicima koja se primjenjuje na prihvatljivost takvih jamstava jamči visoku kreditnu kvalitetu za Komisiju. Politika uključuje određivanje najveće kreditne izloženosti prema određenom subjektu financijskog sektora na temelju njegova kreditnog rejtinga i razine kapitala subjekta kako je prikazano u njegovim financijskim izvještajima po MSFI-jima. Redovito se ispituje jesu li nepodmirena jamstva u skladu s primjenjivim zahtjevima politike upravljanja rizicima.

EZUČ u likvidaciji

U smjernicama za upravljanje imovinom te u strategiji ulaganja i strategiji upravljanja rizicima definirane su određene granične vrijednosti i ograničenja kako bi se ograničila izloženost portfelja kreditnom riziku ograničena na investicijski rejting, osim izloženosti država članica. Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja je BBB+ (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice: kreditna kvaliteta

Izvedena imovina uglavnom se odnosi na jamstva za portfelj vlasničkih ulaganja i na terminske ugovore u stranoj valuti. Kreditni rizik stoga je ograničen na rizik druge ugovorne strane. Jamstvo za vlasnička ulaganja namirit će se s provedbenim partnerom EU-a, Grupom EIB-a, čiji je kreditni rejting AAA. Budući da je jedina druga ugovorna strana za sve važeće valutne terminske ugovore na dan 31. prosinca 2021. središnja banka Francuske, od tog datuma ne primjenjuju se nikakva kreditna poboljšanja, primjerice kolateral, sporazum o netiranju ili jamstva.

Ugovori o financijskom jamstvu: kreditna kvaliteta

u milijunima EUR

	31.12.2021.		
	Faza 1.	Faza 2.	Ukupno
Dugoročni rejting			
Izvrstan i visok rejting	0	1	1
Viši srednji rejting	2	—	2
Niži srednji rejting	219	—	219
Neinvesticijski rejting	3 964	51 079	55 043
Upravljanje na skupnoj osnovi/bez rejtinga	2	—	2
Ukupno	4 187	51 080	55 267

Ugovori o financijskom jamstvu: kretanja rezervacija za gubitke

u milijunima EUR

	Faza 1.	Faza 2.	Ukupno
Rezervacija za gubitke na dan 1.1.2021.	859	5 143	6 002
Prelazak u fazu 2.	(494)	494	0
Prelazak u fazu 1.	—	—	—
Povećanja	8	623	630
Prestanak jamstava	(0)	(0)	(0)
Ponovno mjerenje	112	789	900
Rezervacija za gubitke na dan 31.12.2021.	485	7 048	7 533
Knjigovodstvena vrijednost obveze za financijska jamstva na dan 31.12.2021.	610	7 183	7 794

Prelasci iz faze 1. i faze 2. i u te faze mjere se po ispravku vrijednosti za umanjene vrijednosti početnog stanja, pri čemu su promjene iznosa koje proizlaze iz promjene faze (tj. mjerenje po 12-mjesečnom očekivanom kreditnom gubitku ili očekivanom kreditnom gubitku tijekom vijeka trajanja) dio ponovnog mjerenja.

Ugovori o financijskom jamstvu: politike klasifikacije po fazama

Ključni pokazatelj rizika za raspodjelu ugovora o financijskom jamstvu po fazama jest kreditni rejting zajamčenog duga. U okviru modela raspodjele po fazama uspoređuju se kreditni rejting pri nastanku i kreditni rejting na izvještajni datum. Kad je riječ o portfeljnim jamstvima, uzima se u obzir ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja koji je pokriven jamstvom.

Faza 1. – nema znatnog povećanja kreditnog rizika

Ugovor o financijskom jamstvu s investicijskim rejtingom (tj. rejting između AAA (Aaa) i BBB– (Baa3) na ljestvici rejtinga agencije S&P/Fitch (Moody's) ili istovjetni vanjski ili unutarnji rejting) na izvještajni datum smatra se niskorizičnim neovisno o početnom kreditnom rejtingu i rejtingu iz faze 1. Osim toga, svi ugovori o financijskom jamstvu kod kojih nije došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika, kako je definirano u nastavku, klasificirani su u fazu 1. Kad je riječ o ugovoru o financijskom jamstvu u fazi 1., ispravak vrijednosti za umanjene vrijednosti mjeri se na razini 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Faza 2. – znatno povećanje kreditnog rejtinga

Sljedeće pogoršanje kreditnog rejtinga smatra se znatnim i vodi reklasifikaciji ugovora o financijskom jamstvu u fazu 2.:

- kad je riječ o jamstvima s kreditnim rejtingom između AAA (Aa1) i BB– (Ba3) na ljestvici rejtinga agencije S&P/Fitch (Moody's) ili istovjetnim vanjskim ili unutarnjim rejtingom pri početnom priznavanju, pogoršanje rejtinga smatra se znatnim ako razlika između početnog rejtinga i onoga na izvještajni datum iznosi tri stupnja ili više za jamstva koja se odnose na jedan dužnički instrument, odnosno dva stupnja za jamstva koja se odnose na dužnički portfelj,
- kad je riječ o jamstvima s kreditnim rejtingom između B+ (B1) ili B (B2) pri početnom priznavanju, pogoršanje rejtinga smatra se znatnim ako razlika između početnog rejtinga i onoga na izvještajni datum iznosi dva stupnja ili više za jamstva koja se odnose na jedan dužnički instrument, odnosno jedan stupanj za jamstva koja se odnose na dužnički portfelj, i
- kad je riječ o jamstvima s kreditnim rejtingom B– (B3) ili nižim pri početnom priznavanju, pogoršanje rejtinga smatra se znatnim ako razlika između početnog rejtinga i onoga na izvještajni datum iznosi jedan stupanj ili više (jedan dužnički instrument i portfelj).

Ako nisu dostupne informacije o kreditnom rejtingu, nego je pri početnom priznavanju provedena procjena očekivanih godišnjih potraživanja, stvarna razina potraživanja u usporedbi s početnim planiranjem isto se tako smatra realnim pokazateljem rizika koji se koristi za procjenu znatnog povećanja kreditnog rizika.

Osim navedenih kriterija Unija može primijeniti kvalitativnu procjenu znatnog povećanja kreditnog rizika na temelju dodatnih, realnih i utemeljenih informacija koje su dostupne.

Ugovori o financijskom jamstvu nastali prije prelaska na revidirani EAR 11 (tj. prije 1. siječnja 2021.) za koje pri početnom priznavanju nisu dostupne informacije o kreditnom riziku bez nepotrebnih troškova i napora klasificiraju se u fazu 2.

Kad je riječ o ugovoru o financijskom jamstvu u fazi 2., ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja.

Klasifikacija u fazu 3. i kupljenu ili stvorenu imovinu umanjenu za kreditne gubitke ne primjenjuje se na ugovore o financijskom jamstvu.

Proračunska jamstva

Unija je kreditnom riziku izložena uglavnom kroz operacije za koje daje jamstva. Ako se pogorša kreditna kvaliteta temeljnih operacija, povećava se vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza, a time i aktivacije jamstava Unije.

Kako bi pratila te rizike i njima upravljala, Komisija se pri procjeni potencijalnih gubitaka oslanja na model kreditnog rizika upotrebljavajući, među ostalim, podatke koje dostavljaju provedbeni partneri. Rezultat primjene tih modela tumači se i kombinira sa stručnom prosudbom kako bi se procjena rizika provela u skladu sa suštinom transakcije i relevantnim gospodarskim okolnostima.

Kreditni rizik na dan 31. prosinca 2020.**Analiza starosti financijske imovine čija vrijednost nije umanjena**

u milijunima EUR

31.12.2020.

	Ukupno	Nedospjela i neumanjena	Dospjela, ali neumanjena		
			< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina
Zajmovi	93 309	93 308	0	—	—
Potraživanja i naplativa sredstva	74 493	59 702	505	14 030	257
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	199	199	—	—	—
Ukupno na dan 31.12.2020.	168 001	153 209	505	14 030	257

Kreditna kvaliteta financijske imovine koja nije dospjela niti joj je vrijednost umanjena

u milijunima EUR

31.12.2020.

	Imovina raspoloživa za prodaju ⁽¹⁾	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ⁽²⁾	Zajmovi	Potraživanja i naplativa sredstva	Novac	Ukupno
Druge ugovorne strane s vanjskim kreditnim rejtingom						
Izvrstan i visok rejting	9 005	199	2 040	52 817	13 896	77 956
Viši srednji rejting	3 415	—	35 040	1 535	1 011	41 001
Niži srednji rejting	2 133	—	48 139	1 886	1 651	53 809
Neinvesticijski rejting	310	—	7 964	142	165	8 580
	14 862	199	93 182	56 380	16 723	181 347
Druge ugovorne strane bez vanjskog kreditnog rejtinga						
Dužnici bez nepodmirenih dugovanja u prošlosti	—	—	126	3 318	19	3 463
Dužnici s nepodmirenim dugovanjima u prošlosti	—	—	—	4	—	4
	—	—	126	3 322	19	3 466
Ukupno	14 862	199	93 309	59 702	16 742	184 814

⁽¹⁾ Financijska imovina raspoloživa za prodaju (osim ulaganja u fondove tržišta novca i vlasničke instrumente).⁽²⁾ Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

6.6. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti na dan 31. prosinca 2021.

Analiza dospijea neizvedenih financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospieću

u milijunima EUR

31.12.2021.					
	Nediskontirani ugovorni novčani tokovi				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Uzeti zajmovi	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Obveze	(46 372)	—	—	(46 372)	(46 372)
Ostalo	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Ukupno na dan 31.12.2021.	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Analiza dospijea izvedenih financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospieću

u milijunima EUR

31.12.2021.					
	Nediskontirani ugovorni novčani tokovi				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Strana davanja u izvedenici	(646)	(5)	—	(651)	
Strana primanja u izvedenici	648	—	—	648	
Neto novčani tokovi na dan 31.12.2021.	2	(5)	—	(3)	(3)

Analiza dospijea izdanih ugovora o financijskom jamstvu prema najranijem razdoblju u kojem se jamstvo može aktivirati

u milijunima EUR

31.12.2021.					
	Maksimalni iznos jamstva				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Ugovori o financijskom jamstvu	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)
Ukupno na dan 31.12.2021.	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

Uzimanje zajmova za NGEU i financijsku pomoć

Prvo osiguranje otplate uzetih zajmova za financijsku pomoć pravodobna je naplata povezane financijske pomoći i otplata zajmova NGEU-a. Međutim, postoje dodatne zaštitne mjere koje se mogu primijeniti ako zajmoprincipi ne ispune svoje obveze plaćanja ili kasne s plaćanjem.

Kad je riječ o zajmovima trećim zemljama u okviru MFP-a i Euratoma, odjeljak zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja osigurava pričuvu likvidnosti. Stoga bi se dostupna imovina jamstvenog fonda prvo iskoristila za otplatu povezanih uzetih zajmova (ali samo nakon što se prvo iskoriste jamstva trećih strana za Euratom – vidjeti bilješku 6.4.). Ako se dostupna imovina u bilo kojem trenutku pokaže nedostatnom za pokriće stvarnih gubitaka, Komisija će aktivirati mjere za osiguravanje dodatnih sredstava (npr. pribjegavanje privremenoj upotrebi sredstava riznice Komisije, pribjegavanje privremenim prijenosima i/ili dodatnim rashodima iz proračuna Unije).

Kad je riječ o NGEU-u, Komisija može primijeniti i aktivno upravljanje novcem i kratkoročno uzimanje zajmova kako bi servisirala dugovanja Unije, dok u slučaju instrumenta SURE Komisija može obnoviti povezane zajmove koje je uzela u ime Unije.

Za sve uzete zajmove za financijsku pomoć te za uzete zajmove za NGEU Komisija može zatražiti sredstva do raspoložive razlike vlastitih sredstava kako bi servisirala dugovanja Unije. U propisima o vlastitim sredstvima utvrđeno je da gornja granica za vlastita sredstva za godišnja odobrena sredstva za plaćanje iznosi 1,40 % BND-a država članica uz dodatno privremeno povećanje od 0,6 postotnih bodova za NGEU. U proračun za 2021. uključen je ukupan iznos vlastitih sredstava za financiranje rashoda od 1,12 % BND-a. To znači da je 31. prosinca 2021. za pokrivanje tih obveza bila dostupna preostala raspoloživa razlika od 0,88 %. U tu svrhu EU ima pravo pozvati države članice da poštuju pravne obveze Unije prema svojim zajmodavcima.

Naposlijetku, zajmovi odobreni državama članicama u okviru instrumenta SURE temelje se na sustavu dobrovoljnih jamstava država članica do 25 % maksimalnog iznosa dostupnog za financijsku pomoć. Prije aktiviranja jamstava država članica, očekuje se da će Komisija ispitati mogućnost iskorištavanja razlike raspoložive u okviru gornje granice vlastitih sredstava za odobrena sredstva za plaćanje u mjeri koju Komisija smatra održivom, uzimajući u obzir, među ostalim, ukupne nepredviđene obveze Unije i održivost proračuna Unije. Takvo ispitivanje ne utječe na činjenicu da su dana jamstva neopoziva, bezuvjetna i na poziv.

Riznica

Načelima proračuna EU-a osigurava se da su ukupna novčana sredstva za određenu godinu uvijek dovoljna za izvršenje svih plaćanja. Ukupni doprinosi država članica zajedno s raznim primicima jednaki su iznosu odobrenih sredstava za plaćanje u relevantnoj proračunskoj godini. Doprinosi država članica uplaćuju se, međutim, u dvanaest obroka godišnje i temelje se na donesenom proračunu, dok plaćanja ovise o potrebama poslovanja. Osim toga, u skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2016/804), doprinosi država članica koji se odnose na izmjene proračuna odobrene u određenom mjesecu (N) postaju dostupni tek prvog radnog dana u mjesecu N + 1 (ako se odobri prije 16. dana u određenom mjesecu) ili prvog radnog dana u mjesecu N + 2 (ako se odobri 16. dana ili kasnije u tom određenom mjesecu), dok su povezana odobrena sredstva za plaćanje odmah dostupna.

Kako bi se osiguralo da dostupna sredstva iz riznice uvijek budu dostatna za pokrivanje plaćanja koja se moraju izvršiti svakog mjeseca, utvrđeni su postupci za redovito predviđanje novčanih sredstava. Prema potrebi može se zatražiti da države članice unaprijed uplate vlastita sredstva ili dodatna sredstva do određenih iznosa i pod određenim uvjetima predviđenima Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2016/804. Zbog operativnih potreba i općih proračunskih ograničenja posljednjih godina pojavila se potreba da se u većoj mjeri prati učestalost izvršenja plaćanja tijekom godine. Osim toga, u kontekstu dnevnih operacija riznice Komisije automatiziranim upravljanjem novčanim sredstvima osigurava se dovoljna likvidnost svih bankovnih računa Komisije na dnevnoj osnovi.

Novčane kazne

Fondom BUFI, u koji se ulažu privremeno naplaćene novčane kazne, upravlja se u skladu s načelom da se imovinom mora osigurati dovoljna razina likvidnosti i mobilizacije u vezi s relevantnim preuzetim obvezama. Portfelj se sastoji od uglavnom vrlo likvidnih vrijednosnih papira koji se mogu prodati radi pokrića neočekivanih novčanih odljeva. Nadalje, udio novca, novčanih ekvivalenata i vrijednosnih papira s dospijanjem kraćim od godine dana iznosi više od 50 %.

Proračunska jamstva

Analiza dospijeca za ugovore o financijskom jamstvu predstavljena je uz primjenu razboritog pristupa na temelju kojeg se maksimalni iznos danog jamstva raspoređuje u najranije razdoblje u kojem se to jamstvo može aktivirati. Budući da se većina jamstava Unije aktivira na prvi zahtjev, u prvo se razdoblje raspoređuje znatan iznos. Međutim, malo je vjerojatno da će se sva jamstva Unije aktivirati u cijelom iznosu u prvom razdoblju. Štoviše, iznos koji EU očekuje da će izgubiti često je

puno manji od gornje granice jamstva, te stoga iznos rizika likvidnosti treba razmatrati u vezi s knjigovodstvenom vrijednošću jamstvenih obveza.

Ključni cilj okvira za upravljanje rizicima od nepredviđenih obveza jest osigurati da proračun Unije u bilo kojem trenutku može ispuniti svoje obveze, a da se ne poremeti uobičajeno izvršenje proračuna. To isto tako uključuje ublažavanje rizika likvidnosti povezanoga s proračunskim jamstvima, tj. rizika da Unija neće imati dostatna sredstva za pravodobno ispunjenje svih svojih obveza plaćanja povezanih s jamstvima (što, primjerice, može dovesti do istiskivanja drugih rashoda i odlaganja uplata za sljedeće proračunske godine).

U tom pogledu svako je proračunsko jamstvo poduprto dostatnim iznosom rezervacija uplaćenim u zajednički jamstveni fond kako bi se osiguralo da uvijek ima dovoljno sredstava za pravodobno plaćanje aktiviranih jamstava.

Unija redovito prati adekvatnost stope rezervacija svakog programa proračunskih jamstava i svake godine izvještava ⁽³⁶⁾ o svojoj procjeni jesu li ti iznosi dostatni za pokrivanje rizika za sljedećih pet godina, uz utvrđenu razinu pouzdanosti.

Osim toga, uspostavljeni su dodatne zaštitne mjere (prijenosi između odjeljaka zajedničkog fonda za rezervacije i iskorištavanje sredstava središnje riznice Komisije) kako bi se osigurala raspoloživost dostatnih sredstava.

Zajednički fond za rezervacije

Zajedničkim fondom za rezervacije upravlja se u skladu s načelom da se imovinom mora osigurati dovoljna likvidnost i razina mobilizacije povezana s relevantnim preuzetim obvezama. Portfelj se sastoji od likvidne imovine koja se može prodati radi pokrivanja neočekivanih novčanih odljeva. Nadalje, udio novca, novčanih ekvivalenata i vrijednosnih papira s dospjećem kraćim od godine dana iznosi 26 %.

Namira ugovora o izvedenicama provodi se u bruto iznosima i temelji se na datumu dospijeca tih ugovora. Obveze se podmiruju prodajom imovine u američkim dolarima i/ili transakcijama koje uključuju ugovore o razmjeni, pri čemu je moguće da do novčanog odljeva dođe zbog tečajnih razlika. Nije potrebno nikakvo upravljanje likvidnosti kada je riječ o zahtjevima za uplatu kolaterala ili marže jer druga ugovorna strana u zaštiti od rizika pristaje poslovati s Komisijom bez ikakvih zahtjeva za uplatu kolaterala ili marže.

Rizik likvidnosti na dan 31. prosinca 2020.

Analiza dospijeca financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospjeću

u milijunima EUR

31.12.2020.				
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupno
Uzeti zajmovi	(10 410)	(20 230)	(62 553)	(93 192)
Obveze	(32 408)	—	—	(32 408)
Obveze za financijska jamstva	(90)	—	—	(90)
Ostale financijske obveze	(149)	(665)	(947)	(1 761)
Ukupno na dan 31.12.2020.	(43 057)	(20 895)	(63 500)	(127 451)

⁽³⁶⁾ Primjerice, radni dokument XI. priložen Nacrtu proračuna o provedbi proračunskih jamstava, zajedničkom fondu za rezervacije i procjeni održivosti nepredviđenih obveza koje proizlaze iz proračunskih jamstava i financijske pomoći u skladu s člankom 41. stavkom 5. Financijske uredbe.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

u milijunima EUR

31.12.2020.				
	< 1 godine	1–5 godina	> 5 godina	Ukupno
Strana davanja u izvedenici	(417)	(4)	(1)	(421)
Strana primanja u izvedenici	423	—	—	423
Neto novčani tokovi na dan 31.12.2020.	5	(4)	(1)	1

6.7. OSTALI CJENOVNI RIZICI

Na dan 31. prosinca 2021. Unija je izložena drugim cjenovnim rizicima (rizik vlasničkih instrumenata) koji proizlaze iz vlasničkih ulaganja koja ne kotiraju na burzi (kao što su poduzetnički kapital i druge vrste ulagačkih fondova), fondova tržišta novca (kao što je Jedinstveni fond EIB-a) i ulaganja u udružene portfelje (vidjeti bilješku **2.4.2.1.**) te iz jamstava kojima se pokrivaju vlasnička ulaganja koja ne kotiraju na burzi i kvazivlasnička ulaganja, s kojima se postupa kao s izvedenicama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku **2.4.2.2.**).

Rizik cijene vlasničkih instrumenata rizik je od promjene fer vrijednosti vlasničkih ulaganja zbog fluktuacija u razinama cijena vlasničkih instrumenata i/ili vrijednosti vlasničkih ulaganja pokrivenih jamstvom. Učinak na višak ili manjak od 10-postotnog povećanja ili smanjenja vrijednosti navedenih instrumenata bio bi kako slijedi:

	u milijunima EUR	
	10 %	(10) %
Vlasnička ulaganja	238	(238)
Fondovi tržišta novca i ulaganja u udružene portfelje	251	(251)
Jamstva za vlasnička ulaganja ⁽¹⁾ ⁽¹⁾	415	(415)
Ukupno na dan 31.12.2021.	905	(905)

⁽¹⁾ Rizik od jamstava za vlasnička ulaganja temelji se na zamišljenom iznosu koji je pokriven jamstvom.

Unija ulaže u nevršenu imovinu čije vrijednosti nisu javno dostupne ili daje jamstva za tu imovinu. Većinu tih financijskih instrumenata izvršavaju subjekti kojima je povjerena zadaća izvršenja tih instrumenata, koji se smatraju stručnima u toj industriji i koji redovito procjenjuju i prate tu imovinu.

7. IZVJEŠTAVANJE POVEZANIH OSOBA**7.1. POVEZANE OSOBE**

Povezane osobe Unije su konsolidirani subjekti Unije, pridruženi subjekti i ključno upravljačko osoblje tih subjekata. Transakcije između tih subjekata izvršavaju se u okviru redovnih operacija koje provodi EU-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi za izvještavanje o tim transakcijama.

7.2. PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

Za potrebe prikaza informacija o transakcijama povezanih osoba koje se odnose na ključno upravljačko osoblje EU-a, te su osobe podijeljene u sljedećih pet kategorija:

Kategorija 1.: predsjednici Europskog vijeća, Komisije i Suda Europske unije

Kategorija 2.: potpredsjednik Komisije i visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ostali potpredsjednici Komisije

Kategorija 3: glavni tajnik Vijeća, članovi Komisije, suci i nezavisni odvjetnici Suda Europske unije, predsjednik i članovi Općeg suda, Ombudsman i Europski nadzornik za zaštitu podataka

Kategorija 4: predsjednik i članovi Europskog revizorskog suda

Kategorija 5: najviše rangirani službenici institucija i agencija.

Sažetak njihovih prava navodi se u nastavku. Dodatne informacije sadržane su u Pravilniku o osoblju objavljenom na internetskim stranicama Europa koji je službeni dokument u kojem se opisuju prava i obveze svih dužnosnika EU-a. Ključno upravljačko osoblje nije dobilo povlaštene zajmove od EU-a.

FINANCIJSKA PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

EUR

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1.	Kategorija 2.	Kategorija 3.	Kategorija 4.	Kategorija 5.
Osnovna plaća (mjesečno)	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	13 456,68 – 21 163,17
Naknada za boravak u stranoj zemlji i naknada za život u inozemstvu	15 %	15 %	15 %	15 %	0–4%–16 %
Obiteljske naknade:					
Naknada za kućanstvo (postotak plaće)	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44
Naknada za uzdržavano dijete	429,24	429,24	429,24	429,24	429,24
Naknada za dijete predškolske dobi	104,86	104,86	104,86	104,86	104,86
Naknada za obrazovanje ili	291,24	291,24	291,24	291,24	291,24
Naknada za obrazovanje izvan mjesta rada	582,48	582,48	582,48	582,48	582,48
Naknada za predsjedavajuće suce	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	668,22	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Naknada za troškove reprezentacije	1 582,67	1 017,17	668,22	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Naknada za godišnje putne troškove	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nadoknađeno
Prijenosi u države članice:					
Naknada za obrazovanje (1)	Da	Da	Da	Da	Da
% plaće (1)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% plaće bez korekcijskog koeficijenta	najviše 25 %	najviše 25 %	najviše 25 %	najviše 25 %	najviše 25 %
Troškovi reprezentacije	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Preuzimanje dužnosti:					
Troškovi nastanjenja (Kategorija 1–4: dva mjeseca osnovne plaće)	58 410,36	52 907,93 – 55 024,27	42 326,35 – 47 617,14	45 712,46 – 48 675,31	Nadoknađeno
Troškovi putovanja članova obitelji	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno
Troškovi selidbe	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno
Odlazak s dužnosti:					
Troškovi preseljenja (Kategorija 1–4: jedan mjesec osnovne plaće)	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	Nadoknađeno

EUR

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1.	Kategorija 2.	Kategorija 3.	Kategorija 4.	Kategorija 5.
Troškovi putovanja članova obitelji	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno
Troškovi selidbe	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno	Nadoknađeno
Prijelazno razdoblje (% plaće) ⁽¹⁾	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	Nije primjenjivo
Zdravstveno osiguranje	Pokriva se najviše 70 %	Pokriva se najviše 70 %	Pokriva se najviše 70 %	Pokriva se najviše 70 %	Pokriva se najviše 70 %
Mirovina (% plaće prije oporezivanja)					
Odbici:					
Porez Zajednice	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Zdravstveno osiguranje (% plaće)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Posebni porez na plaću	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Odbitak za mirovinu	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	10,1 %
Broj osoba na kraju godine	3	8	93	27	118

⁽¹⁾ Uz primjenu korekcijskog koeficijenta.

⁽²⁾ Plaćaju se prve 3 godine nakon odlaska s dužnosti.

8. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Na dan potpisivanja ove računovodstvene dokumentacije računovodstveni službenik Komisije nema saznanja niti je obaviješten o značajnim pitanjima koja bi zahtijevala posebno iskazivanje u ovom odjeljku, osim pitanja koja se pojašnjavaju u nastavku. Računovodstvena dokumentacija i s njome povezane bilješke izrađene su na temelju najnovijih dostupnih informacija i to se odražava u objavljenim informacijama.

Ukrajina

U skladu s računovodstvenim pravilom EU-a br. 19, Događaji nakon datuma izvještavanja, rat u Ukrajini koji je započeo u veljači 2022. smatra se događajem koji ne nalaže usklađenje i stoga ne zahtijeva usklađenja iznosa u ovim financijskim izvještajima na dan 31. prosinca 2021. Kako je navedeno u bilješki **2.4.**, Unija na dan 31. prosinca 2021. ima nepodmirene zajmove (koji se financiraju uzetim zajmovima, vidjeti bilješku **2.11.**) u iznosu od 4,7 milijardi EUR (nominalna vrijednost), koji su odobreni Ukrajini u okviru programa MFP-a i Euratoma.

Na temelju Odluke (EU) 2022/313 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. veljače 2022., Komisija je Ukrajini odobrila dodatne 1,2 milijarde EUR zajmova u okviru MFP-a, od čega je 600 milijuna EUR isplaćeno u ožujku 2022., a dodatnih 600 milijuna EUR u svibnju 2022.

Osim toga, EIB je u okviru svojeg mandata za vanjsko kreditiranje Ukrajini odobrio zajmove u vrijednosti od 2,1 milijarde EUR (nepodmireni iznos glavnice isplaćen 31. prosinca 2021.), koji su pokriveni proračunskim jamstvom Unije – vidjeti bilješku **4.1.** Predmetni iznosi procijenjeni su na temelju stanja na kraju godine, a ne u trenutku izrade ovih financijskih izvještaja.

Na temelju činjenica i okolnosti u trenutku izrade ovih financijskih izvještaja, a osobito na temelju situacije koja se mijenja, financijski učinci rata u Ukrajini na financije Unije ne mogu se pouzdano procijeniti.

9. OPSEG KONSOLIDACIJE

A. KONTROLIRANI SUBJEKTI (55)

1. Institucije i savjetodavna tijela (11)

Europski parlament

Europsko Vijeće

Europska komisija

Europski revizorski sud

Sud Europske unije

Europska služba za vanjsko djelovanje

Europski nadzornik za zaštitu podataka

Europski gospodarski i socijalni odbor

Europski ombudsman

Europski odbor regija

Vijeće Europske unije

2. Agencije EU-a (42)

2.1. Izvršne agencije (7)

Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA)

Izvršna agencija za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu (CHAFEA) (do 31. ožujka 2021.)

Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA) (od 1. travnja 2021.)

Europska izvršna agencija za istraživanje (REA)

Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA)

Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA)

Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA)

2.2. Decentralizirane agencije (35)

Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)

Europska agencija za lijekove (EMA)

Europska agencija za kemikalije (ECHA)

Europski institut za jednakost spolova (EIGE)

Europska agencija za okoliš (EEA)

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)

Europski potporni ured za azil (EASO)

Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA)

Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)

Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA)

Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (EUROJUST)

Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)

Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC)

Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (CEDEFOP)

Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER)

Agencija za potporu Tijelu europskih regulatora za elektroničke komunikacije (Ured BEREC-a)

Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX)

Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA) (od 26. svibnja 2021.)

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)

Agencija Europske unije za željeznice (ERA)

Ured Zajednice za biljne sorte (CPVO)

Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA)

Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO)

Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA)

Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)

Europska zaklada za osposobljavanje (ETF)

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound)

Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)

Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (EUROPOL)

Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)

Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA)

Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT)

Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (Fuzija za energiju)

Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) (od 24. lipnja 2021.)

3. Ostali kontrolirani subjekti (2)

Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji (EZUČ u likvidaciji)

Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)

B. PRIDRUŽENI SUBJEKTI (1)

Europski investicijski fond (EIF)

MANJI SUBJEKTI

Subjekti navedeni u nastavku nisu konsolidirani primjenom metode udjela u konsolidirane financijske izvještaje Unije za 2021. jer nisu značajni:

MANJI SUBJEKTI (8)

Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća za bioindustriju)

Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CAJU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća Clean Sky 2)

Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Clean H2 JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2)

Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (EU-RAIL JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća Shift2Rail)

Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (IHI JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća za inicijativu za inovativne lijekove 2)

Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije (KDT JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća ECSEL)

Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba 3 (SESAR 3 JU) (pravni i univerzalni sljednik Zajedničkog poduzeća SESAR)

Zajedničko poduzeće EuroHPC (EuroHPC)

Godišnja računovodstvena dokumentacija prethodno navedenih subjekata javno je dostupna na internetskim stranicama tih subjekata.

IZVJEŠTAJI O IZVRŠENJU PRORAČUNA I OBJAŠNJENJA ⁽³⁷⁾

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a	148
2. IZVJEŠTAJI O USPOREDBI PRORAČUNSKIH PREDVIĐANJA I STVARNIH IZNOSA	149
3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	153
3.1. PRORAČUNSKI OKVIR EU-a	153
3.2. VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR 2021.–2027.	153
3.3. DETALJNO RAŠČLANJIVANJE NASLOVA VFO-a (PROGRAMI)	155
3.4. NextGenerationEU	155
3.5. GODIŠNJI PRORAČUN	156
3.6. PRIHODI	157
3.7. USKLAĐENJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM	158
4. IZVRŠENJE PRORAČUNA EU-a ZA 2021.	160
5. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a	161
5.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a	161
6. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a	162
6.1. VFO: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE	162
6.2. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	163
6.3. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE	164
6.4. VFO: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)	165
6.5. VFO: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA	166
6.6. VFO: NEPODMIRENE PREUZETE OBVEZE PO VRSTI ODOBRENIH SREDSTAVA	167
6.7. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE	168
6.8. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	178
6.9. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE	188
6.10. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)	198
6.11. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA	207
6.12. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRENE PREUZETE OBVEZE PO VRSTI ODOBRENIH SREDSTAVA	213
7. IZVRŠENJE PRORAČUNA PO INSTITUCIJAMA	222
7.1. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA	222

⁽³⁷⁾ Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

	<i>Stranica</i>
7.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	224
7.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE.....	225
8. IZVRŠENJE PRORAČUNA AGENCIJA	226
8.1. PRORAČUNSKI PRIHODI	226
8.2. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA	228

1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a

Bilješka	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
a Prihodi za financijsku godinu	239 596	174 306
b Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(226 175)	(171 721)
c Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N + 1	(4 244)	(2 086)
d Poništenje neiskorištenih odobrenih sredstava prenesenih iz godine N-1	265	78
e Kretanja namjenskih prihoda (B)-(A)	(6 338)	1 398
<i>Neiskorištena odobrena sredstva na kraju tekuće godine (A)</i>	14 032	7 694
<i>Neiskorištena odobrena sredstva na kraju prethodne godine (B)</i>	7 694	9 092
f Tečajne razlike za godinu	126	(207)
Proračunski rezultat	3 230	1 768

Proračunski rezultat EU-a vraća se državama članicama u 2021. na način da se odbiju iznosi koje države članice nisu podmirile. On se izračunava u skladu s člankom 1. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 ⁽³⁸⁾ o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava. Više informacija dostupno je u odjeljku 1.5. Izračun izvršenja proračuna.

- (a) Prihodi za financijsku godinu: tablica 5.1. „Sažetak izvršenja proračunskih prihoda EU-a”; stupac 8 „Ukupni prihodi”.
- (b) Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu: tablica 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje”, stupac 2 „Plaćanja izvršena iz donesenog proračuna” i stupac 4 „Plaćanja izvršena iz namjenskih prihoda”.
- (c) Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N + 1: tablica 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje”, stupac 7 „automatski prijenosi” i stupac 8 „prijenosi na temelju odluke”.
- (d) Poništenje neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz godine N-1: uzima se u obzir iznos prenesenih odobrenih sredstava za plaćanje (automatski i na temelju odluke) na kraju prethodne godine i „Plaćanja izvršena iz prijenosa” u tekućoj godini kako je navedeno u stupcu 3 tablice 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje”.
- (e) Promjene ukupnih namjenskih prihoda na kraju godine: izračunava se razlika između iznosa namjenskih prihoda na kraju prethodne godine (uvećano) i iznosa namjenskih prihoda na kraju tekuće godine (kako je navedeno u stupcu 9 tablice 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje” – umanjeno) kako bi se dobila neto promjena namjenskih prihoda u tekućoj godini.
- (f) Tečajne razlike uključuju realizirane i nerealizirane tečajne razlike.

⁽³⁸⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 od 26. svibnja 2014. o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava Europske unije (SL L 168, 7.6.2014., str. 29.).

2. IZVJEŠTAJI O USPOREDBI PRORAČUNSKIH PREDVIĐANJA I STVARNIH IZNOSA

Proračunski prihodi

u milijunima EUR

	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Dodijeljena prava	Prihodi
1 Vlastita sredstva	156 867	156 993	160 869	158 632
11 – Pristojbe na šećer	0	0	1	1
12 – Carine	17 606	17 348	21 274	19 037
13 – PDV	17 967	17 941	17 934	17 934
14 – BND	121 294	115 858	115 819	115 819
16 – Smanjenje doprinosa koji se temelje na BND-u odobrenih određenim državama članicama	0	—	11	11
17 – Plastični ambalažni otpad	0	5 847	5 831	5 831
2 Viškovi, salda i usklađenja	0	1 769	1 779	1 772
3 Administrativni prihodi	1 726	1 726	2 306	2 230
4 Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne	119	515	18 494	1 633
5 Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova	0	0	55 501	55 501
6 Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije	7 348	7 008	26 114	19 827
Ukupno	166 060	168 011	265 063	239 596
od čega NextGenerationEU (NGEU)	—	—	55 501	55 501

Proračunski rashodi: obveze po naslovima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Ukupna odobrena sredstva	Preuzete obveze
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	20 817	20 817	34 960	25 683
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	52 862	53 219	452 326	151 947
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	48 191	48 191	106 413	48 468
2b Otpornost i vrijednosti	4 671	5 029	345 913	103 479
3 Prirodni resursi i okoliš	58 569	58 574	79 377	59 723
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 368	40 371	41 518	40 818
4 Migracije i upravljanje granicama	2 279	2 303	2 368	1 644
5 Sigurnost i obrana	1 709	1 706	1 741	1 625
6 Susjedstvo i svijet	16 097	17 031	17 474	15 372
7 Europska javna uprava	10 448	10 443	11 404	10 930
od čega: administrativni rashodi institucija	4 313	4 307	4 879	4 590
O Izvan VFO-a	—	—	3 922	199
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	1 471	2 739	2 759	1 223
Ukupno	164 251	166 833	606 331	268 345
od čega NextGenerationEU (NGEU)	—	—	421 070	143 525

Proračunski rashodi: plaćanja po naslovima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Ukupna odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	17 192	16 670	22 478	18 532
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	66 154	67 614	131 414	126 454
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	61 868	63 855	79 628	75 591
2b Otpornost i vrijednosti	4 286	3 758	51 787	50 863
3 Prirodni resursi i okoliš	56 804	56 021	58 310	56 831
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 354	40 303	41 467	40 760
4 Migracije i upravljanje granicama	2 686	2 519	2 734	2 547
5 Sigurnost i obrana	671	714	726	708
6 Susjedstvo i svijet	10 811	11 455	12 258	10 935
7 Europska javna uprava	10 450	10 444	12 368	10 705
od čega: administrativni rashodi institucija	4 313	4 307	5 492	4 436
O Izvan VFO-a	—	—	3 931	61
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	1 293	2 574	2 593	1 223
Ukupno	166 060	168 011	246 812	227 996
od čega NextGenerationEU (NGEU)	—	—	55 501	53 618

Proračunski rashodi: nepodmirene obveze po naslovima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Nepodmirene obveze prenesene iz 2020.	Likvidacija nepodmirenih obveza prenesenih iz 2020.	Nove nepodmirene obveze iz 2021.	Ukupno nepodmirene obveze danja
	1	2	3	4 = 1 + 2 + 3
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	42 361	(14 410)	20 766	48 717
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	183 747	(70 192)	95 478	209 033
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	180 084	(68 550)	41 305	152 839
2b Otpornost i vrijednosti	3 662	(1 641)	54 174	56 195
3 Prirodni resursi i okoliš	40 860	(15 330)	18 161	43 691
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	286	(86)	133	333
4 Migracije i upravljanje granicama	4 950	(1 872)	901	3 980
5 Sigurnost i obrana	1 503	(521)	1 415	2 397
6 Susjedstvo i svijet	28 785	(8 507)	12 257	32 535
7 Europska javna uprava	981	(981)	1 075	1 076
od čega: administrativni rashodi institucija	627	(627)	684	684
O Izvan VFO-a	11	(4)	140	147
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	0	(0)	—	—
Ukupno	303 197	(111 816)	150 194	341 575
od čega NextGenerationEU (NGEU)	—	—	89 907	89 907
od čega bez NextGenerationEU-a (NGEU)	303 197	(111 816)	60 288	251 668

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

3.1. PRORAČUNSKI OKVIR EU-a

Proračunsko računovodstvo vodi se u skladu s Financijskom uredbom. Opći proračun je instrument kojim se svake godine osiguravaju i odobravaju prihodi i rashodi Unije u okviru gornjih granica i drugih odredbi iz VFO-a u skladu sa zakonodavnim aktima koji se odnose na višegodišnje programe donesene na temelju tog okvira.

3.2. VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR 2021.–2027.

	u milijunima EUR u tekućim cijenama							
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
1. Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	20 919	21 288	21 125	20 984	21 272	21 847	22 077	149 512
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	52 786	55 314	57 627	60 761	63 387	66 536	70 283	426 694
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	48 191	49 739	51 333	53 077	54 873	56 725	58 639	372 577
2b Otpornost i vrijednosti	4 595	5 575	6 294	7 684	8 514	9 811	11 644	54 117
3. Prirodni resursi i okoliš	58 624	56 519	56 849	57 003	57 112	57 332	57 557	400 996
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 368	41 257	41 518	41 649	41 782	41 913	42 047	290 534
4. Migracije i upravljanje granicama	2 467	3 043	3 494	3 697	4 218	4 315	4 465	25 699
5. Sigurnost i obrana	1 805	1 868	1 918	1 976	2 215	2 435	2 705	14 922
6. Susjedstvo i svijet	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Europska javna uprava	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
od čega: administrativni rashodi institucija	8 216	8 528	9	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	163 483	165 892	168 761	172 024	175 632	179 725	185 377	1 210 894
Ukupna odobrena sredstva za plaćanja	166 140	167 585	165 542	168 853	172 230	175 674	179 187	1 195 211

Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093⁽³⁹⁾ o utvrđivanju VFO-a za razdoblje 2021.–2027. donesena je 17. prosinca 2020. Komisija je 18. prosinca 2020. donijela Komunikaciju o tehničkoj prilagodbi višegodišnjeg financijskog okvira za 2021.⁽⁴⁰⁾ U prethodnoj tablici prikazane su gornje granice VFO-a u sadašnjim cijenama, na temelju fiksnog godišnjeg deflatora od 2 % utvrđenog u članku 4. stavku 2. Uredbe o VFO-u. Godina 2021. bila je prva financijska godina obuhvaćena VFO-om za razdoblje 2021.–2027. Ukupna gornja granica za odobrena sredstva za 2021. iznosila je 163 483 milijuna EUR, dok je odgovarajuća gornja granica za odobrena sredstva za plaćanja iznosila 166 140 milijuna EUR.

⁽³⁹⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027., SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.

⁽⁴⁰⁾ Tehnička prilagodba financijskog okvira za 2021. u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027., COM(2020) 848 final, 18.12.2020.

U skladu s člankom 312. stavkom 3. UFEU-a, u okviru VFO-a utvrđuju se iznosi godišnjih gornjih granica odobrenih sredstava za preuzimanje obveza prema kategoriji rashoda („naslovi”) i godišnjih gornjih granica odobrenih sredstava za plaćanje. Naslovi u okviru VFO-a odgovaraju glavnim sektorima djelatnosti Unije. Struktura i sadržaj naslova znatno su se promijenili u odnosu na prethodni VFO za razdoblje 2014.–2020. U nastavku su objašnjeni naslovi VFO-a za razdoblje 2021.–2027.:

VFO za razdoblje 2021.–2027. iznosit će 1 211 milijardi EUR (1 074 milijarde EUR u cijenama iz 2018.), uključujući Europski razvojni fond (ERF). Osim toga, instrumentom NextGenerationEU osigurat će se dodatni iznos od 806,9 milijardi EUR (750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) do 2023. u obvezama, a do 2026. u plaćanjima.

Kad je riječ o godišnjem proračunskom postupku, proračunska nomenklatura dodatno je strukturirana prema „klasterima” politike, pružajući dodatnu jasnoću u pogledu načina na koji pojedinačni programi potrošnje pridonose ciljevima politike Unije.

Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

Ovaj naslov obuhvaća ključne programe Unije kojima se pruža potpora u područjima istraživanja i inovacija, digitalne transformacije i strateške infrastrukture te jačaju projekti jedinstvenog tržišta i strateški svemirski projekti. Programi pod ovim naslovom uključuju program Obzor Europa, Fond InvestEU, Instrument za povezivanje Europe, Program jedinstvenog tržišta i Europski svemirski program.

Programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): Obzor Europa i Fond InvestEU.

Naslov 2 – Održivi rast: prirodni resursi

Ovaj je naslov podijeljen na dva podnaslova: Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija (2a) te Otpornost i vrijednosti (2b).

Potrošnjom sredstava u sklopu ovog naslova namjeravaju se ojačati otpornost i kohezija među državama članicama EU-a. Financiranjem se pomaže u smanjivanju razlika unutar regija EU-a i među njima te unutar država članica i među njima te u promicanju održivog teritorijalnog razvoja (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond plus). Isto se tako podupire solidarnost i suradnja u pripravnosti te odgovor na katastrofe u Uniji (Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i rescEU). Osim toga, programima pod tim naslovom nastoji se Uniju učiniti otpornijom na sadašnje i buduće izazove ulaganjem u zelenu i digitalnu tranziciju, mlade (Erasmus), zdravlje (EU4Health) te mjere za zaštitu vrijednosti Unije (Fond za pravosuđe, prava i vrijednosti) i promicanje kulturne raznolikosti (Kreativna Europa).

Ovaj naslov obuhvaća Mehanizam za oporavak i otpornost, za čije je financiranje iskorištena većina sredstava osiguranih u okviru NGEU-a u razdoblju 2021.–2023. Drugi programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): REACT-EU, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU).

u milijunima EUR

Program VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Preuzete obveze	Odobrena sredstva za plaćanje	Izvršena plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju 2021.
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	31 458	24 038	6 058	4 926	19 112
Europski socijalni fond (ESF)	19 161	15 435	2 267	2 081	13 354
Ukupan iznos paketa REACT-EU	50 620	39 473	8 325	7 007	32 466

Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš

Rashodi pod ovim naslovom ulaganja su u održivu poljoprivredu (zajednička poljoprivredna politika), u ribarstvu i pomorsku politiku (Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu) te u programe posvećene zaštiti okoliša i djelovanju u području klime (program LIFE, Fond za pravедnu tranziciju).

Programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): ruralni razvoj, Fond za pravednu tranziciju.

Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

Programi (Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za integrirano upravljanje granicama) i decentralizirane agencije (kao što su Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) i Agencija Europske unije za azil) koji se financiraju pod ovim naslovom nastoje prevladati izazove povezane s migracijama i upravljanjem vanjskim granicama EU-a te zaštitom sustava azila u Uniji.

Naslov 5. – Sigurnost i obrana

Ovaj naslov odražava povećanje potrebe za suradnjom na razini Unije kad je riječ o uklanjanju sigurnosnih prijetnji i povećanju njezine strateške autonomije. Uključuje programe čija je uloga poboljšati zaštitu i sigurnost europskih građana (Fond za unutarnju sigurnost), ojačati europske obrambene kapacitete (Europski fond za obranu) i osigurati alate potrebne kako bi se odgovorilo na unutarnje i vanjske sigurnosne prijetnje.

Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

Programima pod ovim naslovom jača se socioekonomski učinak Unije u njezinu susjedstvu, u zemljama u razvoju te u ostatku svijeta. U okviru novog Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa spaja se nekoliko prijašnjih instrumenata EU-a za vanjsko financiranje, uključujući suradnju s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (AKP) koje su se prethodno financirale iz Europskog razvojnog fonda. Naslov obuhvaća i pomoć za zemlje koje se pripremaju za pristup EU-u (pretpristupna pomoć) i Unijin program humanitarne pomoći.

Naslov 7. – Europska javna uprava

Ovim su naslovom obuhvaćeni administrativni rashodi svih institucija, mirovine i Europske škole.

Naslov 9 – Posebni instrumenti

Mehanizmi fleksibilnosti u proračunu Unije omogućuju Uniji da mobilizira potrebna financijska sredstva kako bi reagirala na nepredviđene događaje, kao što su krize i hitne situacije. U godišnjoj proračunskoj nomenklaturi i izvršenju utvrđuju se pod „naslovom 9.“, iako se financijska sredstva mogu osigurati i iznad gornjih granica za rashode VFO-a. Opseg, financijska sredstva koja su im dodijeljena i načini funkcioniranja tih instrumenata definirani su u Uredbi o VFO-u i Međuinstitucijskom sporazumu. Njima se osigurava i da je namjena proračunskih sredstva usklađena s razvojem prioriteta tako da se svaki euro potroši ondje gdje je najpotrebniji.

3.3. DETALJNO RAŠČLANJIVANJE NASLOVA VFO-a (PROGRAMI)

Naslovi VFO-a raščlanjuju se u detaljnije podnaslove koji odgovaraju glavnim programima potrošnje (npr. Obzor 2020., Erasmus+ itd.). Temeljne pravne osnove za izvršenje proračuna donose se na razini tih programa. Programi su temelj za izvještavanje o izvršenju i rezultatima koji se najčešće koristi. Tablice po programima uvrštene su u izvještaje o izvršenju proračuna (vidjeti tablice **od 6.7. do 6.12.** u nastavku).

3.4. NextGenerationEU

S proračunom od 421,1 milijarde EUR za bespovratnu pomoć (bespovratna sredstva), NGEU ima velik utjecaj na ukupne proračune EU-a za razdoblje 2021.–2026. te na njihovo izvršenje. Taj je iznos 2021. u potpunosti uvršten kao iznos namjenskih prihoda. Sve obveze za bespovratnu pomoć bit će unesene do 31. prosinca 2023. i plaćene do 31. prosinca 2026. u skladu s člankom 3. stavcima 4. i 9. Uredbe o uspostavi instrumenta EURI⁽⁴¹⁾.

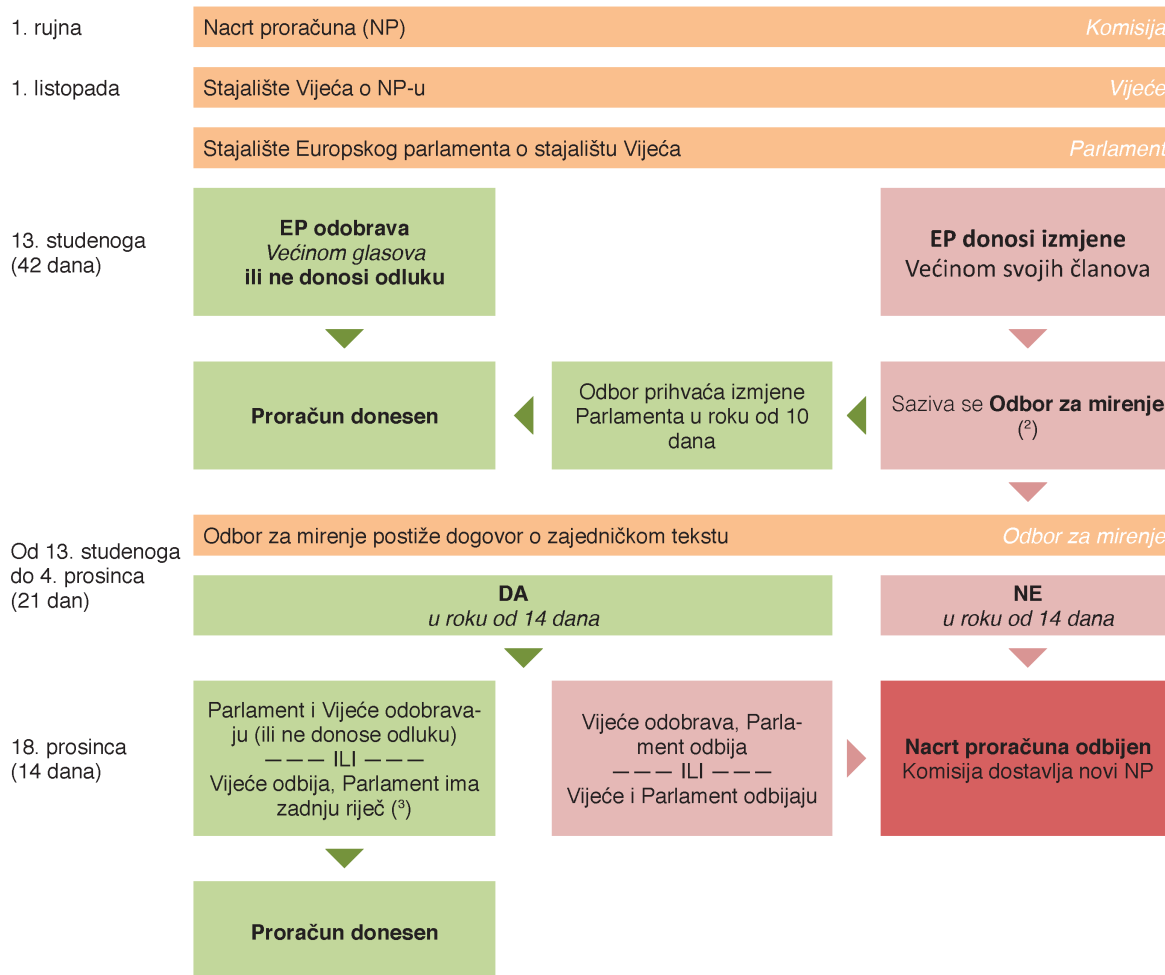
Za sveobuhvatni pregled aktivnosti NGEU-a, vidjeti odjeljke **2.2.** i **2.3.** Financijskih postignuća godine.

⁽⁴¹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094.

3.5. GODIŠNJI PRORAČUN

Postupak donošenja proračuna utvrđen je u članku 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U sljedećem grafikonu prikazani su rokovi i koraci u donošenju proračuna.

Rokovi iz Ugovora ⁽¹⁾

(¹) U praksi sve tri institucije nastoje dostaviti svoje dokumente ranije tijekom godine kako bi se proces neometano odvijao.

(²) Odbor za mirenje sastavljen je od članova Vijeća ili njihovih predstavnika te od jednakog broja predstavnika Europskog parlamenta. Komisija sudjeluje u radu Odbora za mirenje i poduzima sve potrebne inicijative radi pomirenja stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.

(³) Odnosno Europski parlament odobrava zajednički tekst, a zatim u roku od četrnaest dana od dana kad ga je Vijeće odbilo odlučuje (većinom svojih članova i s tri petine danih glasova) potvrditi sve ili neke izmjene.

Struktura proračuna za Komisiju sastoji se od odobrenih sredstava za administraciju i za poslovanje. Ostale institucije imaju samo odobrena sredstva za administraciju. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana i diferencirana. Nediferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (u skladu s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva upotrebljavaju se za usklađivanje načela jedne godine s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

- odobrena sredstva za preuzimanje obveza: njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću financijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. No proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti u više godišnjih obroka tijekom nekoliko godina ako je to predviđeno temeljnim aktom,

- odobrena sredstva za plaćanje: njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću financijsku godinu i/ili prethodne financijske godine.

U računovodstvenoj dokumentaciji postoje dvije glavne vrste financijskih sredstava:

- završna odobrena proračunska sredstva i
- dodatna odobrena sredstva koja sadržavaju:
 - prijenose iz prethodne godine (u skladu s Financijskom uredbom u ograničenom broju slučajeva dopušten je prijenos nepotrošenih iznosa iz prethodne godine u tekuću godinu) i
 - namjenske prihode od naknada, doprinose trećih strana/zemalja za programe EU-a i poslova koji u korist trećih strana, koji se dodjeljuju izravno u odgovarajuće proračunske linije rashoda i čine treći stup financiranja.

Sve te vrste financijskih sredstava zajedno čine raspoloživa odobrena sredstva.

3.6. PRIHODI

3.6.1. *Prihodi od vlastitih sredstava*

Većina prihoda proizlazi iz vlastitih sredstava, koja se sastoje od sljedećih kategorija:

1. tradicionalna vlastita sredstva (TVS): činila su otprilike 12 % prihoda od vlastitih sredstava 2021.;
2. sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV): činila su otprilike 11 % prihoda od vlastitih sredstava 2021.;
3. sredstva koja se temelje na nerekicliранom plastičnom ambalažnom otpadu: činila su otprilike 4 % prihoda od vlastitih sredstava 2021.;
4. sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND): činila su otprilike 73 % prihoda od vlastitih sredstava 2021.

Odlukom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava EU-a (Odluka o vlastitim sredstvima iz 2020.) utvrđuju se kategorije vlastitih sredstava i metode njihova izračuna. Ta je odluka stupila na snagu 1. lipnja 2021. te se primjenjuje retroaktivno od 1. siječnja 2021.

Odlukom o vlastitim resursima iz 2020. propisuje se da ukupan iznos vlastitih sredstava dodijeljenih Uniji za godišnja odobrena sredstva za plaćanja ne smije prijeći 1,40 % ukupnog BND-a svih država članica. Osim toga, odlukom se Komisiju iznimno ovlašćuje da u ime Unije može privremeno posuditi do 750 milijardi EUR u cijenama iz 2018. na tržištima kapitala, za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 s pomoću instrumenta za oporavak NextGenerationEU. Gornja granica za vlastita sredstva za odobrena sredstva za plaćanje privremeno će se povećati za 0,6 postotnih bodova kako bi se pokrile sve obveze koje proizlaze iz te posudbe.

Od 2021. ostali prihodi proračuna Unije uključuju financijske doprinose Ujedinjene Kraljevine za pokrivanje njezinih obveza prema Uniji i obveza Unije prema Ujedinjenoj Kraljevini koje proizlaze iz razdoblja 2014.–2020.

3.6.2. *Tradicionalna vlastita sredstva (TVS)*

Tradicionalna vlastita sredstva sastoje se od carina koje se naplaćuju za uvoz iz trećih zemalja, a naplaćuju ih države članice u ime EU-a. Međutim, države članice zadržavaju 25 % tog iznosa za pokrivanje troškova naplate. Svi iznosi tradicionalnih vlastitih sredstava za koja su dodijeljena prava moraju se knjižiti na jednom od računa nadležnih tijela:

- na redovnim računima iz članka 6. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014: svi vraćeni iznosi ili iznosi za koje je preuzeto jamstvo,
- na zasebnim računima predviđenima istim člankom: svi iznosi koji još nisu vraćeni i/ili za koje nije preuzeto jamstvo; na ovaj račun mogu se knjižiti i iznosi za koje je dano jamstvo, ali su osporeni.

Država članica mora knjižiti tradicionalna vlastita sredstva na račun Komisije otvoren pri njezinoj riznici ili nacionalnoj središnjoj banci najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je pravo dodijeljeno (ili ostvareno u slučaju zasebnog računa).

3.6.3. Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Vlastita sredstva na temelju PDV-a izračunavaju se na temelju osnovica PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene s pravilima EU-a. Jedinствена stopa zahtjeva za uplatu od 0,30 % primjenjuje se na ukupan iznos prihoda od PDV-a naplaćenih za sve oporezive isporuke države članice podijeljeno s ponderiranom prosječnom stopom PDV-a. Osnovica PDV-a iznosi 50 % BND-a države članice.

3.6.4. Nereciklirani plastični ambalažni otpad

Jedinствена stopa zahtjeva za uplatu od 0,80 EUR po kilogramu primjenjuje se na težinu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici. Nereciklirani plastični ambalažni otpad u određenoj godini izračunava se kao razlika između plastičnog ambalažnog otpada koji je nastao i plastičnog ambalažnog otpada koji je recikliran u toj godini u određenoj državi članici. Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka imaju pravo na posebno smanjenje godišnjih paušalnih iznosa njihovih doprinosa iz vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu.

3.6.5. Bruto nacionalni dohodak (BND)

Sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND) upotrebljavaju se za financiranje dijela proračuna koji se ne financira ostalim izvorima prihoda. Na BND svake države članice primjenjuje se jedinstveni postotak koji se utvrđuje u skladu s pravilima EU-a.

Vlastita sredstva na temelju PDV-a i BND-a utvrđuju se na temelju procjena relevantnih osnovica pri izradi nacrtu proračuna. Te se procjene naknadno revidiraju i ažuriraju tijekom predmetne proračunske godine u izmjeni proračuna. Komisija od država članica zahtjeva da podmiri razlike između iznosa koje moraju platiti na temelju stvarnih osnovica i stvarno plaćenih iznosa na temelju (revidiranih) procjena, bile one pozitivne ili negativne, na prvi radni dan lipnja godine koja slijedi nakon predmetne proračunske godine. Tijekom naredne četiri godine stvarne osnovice PDV-a i BND-a mogu se još uvijek korigirati, osim ako je izdvojena rezervacija. Te rezervacije predstavljaju potencijalna potraživanja od država članica čiji su iznosi nepoznati jer se njihov financijski učinak ne može točno procijeniti. Kad se točan iznos može odrediti, aktiviraju se zahtjevi za uplatu odgovarajućih sredstava na temelju PDV-a i BND-a u vezi sa saldima PDV-a ili BND-a ili na temelju pojedinačnih zahtjeva za uplatu sredstava.

3.6.6. Bruto smanjenje

U razdoblju 2021.–2027. bruto smanjenje godišnjih doprinosa na temelju BND-a primjenjivat će se na Austriju u iznosu od 565 milijuna EUR, na Dansku u iznosu od 377 milijuna EUR, na Njemačku u iznosu od 3 671 milijuna EUR, na Nizozemsku u iznosu od 1 921 milijuna EUR te na Švedsku u iznosu od 1 069 milijuna EUR. Ta se bruto smanjenja mjere u cijenama iz 2020., a financiraju ih sve države članice.

3.7. USKLAĐENJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

	<i>u milijunima EUR</i>	
	2021.	2020.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(42 100)	57 416
Prihodi		
<i>Prava dodijeljena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena</i>	(7 068)	(1 295)
<i>Prava dodijeljena u prethodnim godinama i naplaćena u tekućoj godini</i>	64 356	3 886
<i>Obračunati prihodi (neto)</i>	(5 434)	(48 762)
	51 854	(46 171)

	u milijunima EUR	
	2021.	2020.
Rashodi		
Obračunati rashodi (neto)	53 108	8 258
Rashodi iz prethodne godine plaćeni u tekućoj godini	(1 046)	(457)
Pretfinanciranje s neto učinkom	(47 608)	(17 547)
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u sljedeću godinu	(4 449)	(2 268)
Plaćanja na temelju prijenosa i poništenja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje	(4 047)	3 248
Promjene rezervacija	1 032	3 873
ostalo	(3 577)	(4 441)
	(6 587)	(9 334)
Poslovni rezultat agencija i EZUČ-a u likvidaciji	61	(142)
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	3 230	1 768

U skladu s Financijskom uredbom, poslovni rezultat godine izračunava se na temelju načela računovodstva nastanka poslovnih događaja i računovodstvenih pravila Unije, a proračunski rezultat na temelju na izmijenjenih pravila računovodstva novčane osnove. Budući da poslovni rezultat i proračunski rezultat obuhvaćaju iste temeljne transakcije – iznimka su drugi (neprorračunski) izvori prihoda i rashoda agencija i EZUČ-a u likvidaciji koji su uključeni samo u poslovni rezultat, usklađivanje poslovnog rezultata s proračunskim rezultatom za tu godinu služi kao korisna provjera usklađenosti.

Usklađene stavke – prihodi

Stvarni proračunski prihodi za financijsku godinu odgovaraju приходima naplaćenima od dodijeljenih prava utvrđenih tijekom godine i iznosima naplaćenima od dodijeljenih prava utvrđenih u prethodnim godinama. Stoga u svrhu usklađenja od poslovnog rezultata treba oduzeti dodijeljena prava utvrđena tijekom tekuće godine koja još nisu naplaćena jer nisu dio proračunskih prihoda. S druge strane, u svrhu usklađenja poslovnom rezultatu treba dodati prava dodijeljena u prethodnim godinama i naplaćena u tekućoj godini.

Obračunani prihodi uglavnom se sastoje od obračunanih prihoda koji se odnose na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, financijske ispravke, vlastita sredstva, kamate i dividende. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunati prihodi za tekuću godinu umanjeni za poništene prihode obračunate prethodne godine.

Usklađene stavke – rashodi

Obračunati rashodi uglavnom su iznosi vremenskih razgraničenja obračunatih za potrebe zaključenja poslovnih knjiga na kraju godine, tj. prihvatljivi rashodi korisnika sredstava EU-a koji Komisiji još nisu prijavljeni. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunati rashodi za tekuću godinu umanjeni za poništene rashode obračunate prethodne godine. Plaćanja izvršena u tekućoj godini koja se odnose na račune knjižene prethodnih godina dio su proračunskih rashoda tekuće godine i stoga se moraju dodati poslovnom rezultatu u svrhu usklađenja.

Neto učinak pretfinanciranja kombinacija je 1. novih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini koji se priznaju kao proračunski rashodi godine i 2. poravnanja pretfinanciranja prihvaćenim prihvatljivim troškovima tijekom tekuće godine. Potonji predstavljaju rashod u smislu računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja, ali ne i u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanje početnog iznosa pretfinanciranja već uzelo u obzir kao proračunski rashod u trenutku njegova plaćanja.

Kao i u slučaju plaćanja izvršenih na temelju odobrenih sredstava za plaćanje za određenu godinu, pri izračunu proračunskog rezultata za tu godinu treba uzeti u obzir i odobrena sredstva za tu godinu koja se prenose u narednu godinu (u skladu s člankom 1. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014). Isto se primjenjuje i na proračunska plaćanja izvršena u tekućoj godini na temelju prijenosa sredstava iz prethodnih godina i poništenja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje.

Promjene rezervacija odnose se na procjene iz financijskih izvještaja na kraju godine (uglavnom primanja zaposlenika) koje ne utječu na proračunsko računovodstvo. Ostali usklađeni iznosi uključuju različite elemente poput amortizacije imovine, stjecanja imovine, kapitalna plaćanja najмова i financijskih udjela koji se različito obračunavaju na temelju proračunskog računovodstva i računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja različiti.

Usklađena stavka – poslovni rezultat agencija i EZUČ-a u likvidaciji

Proračunski rezultat godine nekonsolidirane je vrijednosti i ne uključuje ostale (neproračunske) izvore prihoda i rashoda konsolidiranih agencija i EZUČ-a u likvidaciji. (vidjeti bilješku 6.). Radi usklađenja poslovnog rezultata godine – konsolidiranog iznosa koji uključuje te iznose – s proračunskim rezultatom godine, ukupni konsolidirani poslovni rezultat godine agencija i EZUČ-a u likvidaciji iskazan je kao usklađena stavka.

4. IZVRŠENJE PRORAČUNA EU-a ZA 2021.

Za objašnjenja o izvršenju proračuna za 2021. za prihode i rashode, nepodmirene obveze i proračunski rezultat vidjeti odjeljak 4. „Sažetak izvršenja proračuna” u Financijskim postignućima godine.

5. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a

5.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a

u milijunima EUR

Naslov	Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Primici kao % proračuna	Nepod- mireno
	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
1 Vlastita sredstva	156 867	156 993	158 629	2 241	160 869	158 624	8	158 632	101 %	2 237
11 – Pristojbe na šećer	0	0	1	—	1	1	—	1	—	(0)
12 – Carine	17 606	17 348	19 033	2 241	21 274	19 028	8	19 037	110 %	2 237
13 – PDV	17 967	17 941	17 934	—	17 934	17 934	—	17 934	100 %	—
14 – BND	121 294	115 858	115 819	—	115 819	115 819	—	115 819	100 %	—
16 – Smanjenje doprinosa koji se temelje na BND-u odobrenih određenim državama članicama	0	—	11	—	11	11	—	11	—	—
17 – Plastični ambalažni otpad	0	5 847	5 831	—	5 831	5 831	—	5 831	100 %	—
2 Viškovi, salda i usklađenja	0	1 769	1 772	7	1 779	1 772	—	1 772	100 %	7
3 Administrativni prihodi	1 726	1 726	2 254	52	2 306	2 195	35	2 230	129 %	76
4 Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne	119	515	2 082	16 412	18 494	1 060	573	1 633	317 %	16 861
5 Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova	0	0	55 501	—	55 501	55 501	—	55 501	—	—
6 Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije	7 348	7 008	25 403	711	26 114	19 359	468	19 827	283 %	6 287
Ukupno	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

6. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a

6.1. VFO: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBEZVA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje						
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11	
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
	<i>2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija</i>	48 191	0	48 191	8	58 215	106 413	61 868	1 987	63 855	13	15 760	79 628
	<i>2b Otpornost i vrijednosti</i>	4 671	358	5 029	1	340 883	345 913	4 286	(527)	3 758	413	47 615	51 787
3	Prirodni resursi i okoliš	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
	<i>od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja</i>	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
4	Migracije i upravljanje granicama	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5	Sigurnost i obrana	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6	Susjedstvo i svijet	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7	Europska javna uprava	10 448	(5)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
	<i>od čega: administrativni rashodi institucija</i>	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
O	Izvan VFO-a	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593
	Ukupno	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812

6.2. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	106 413	1 751	8	46 709	48 468	46 %	—	11 240	11 240	46 439	—	265	46 705
2b Otpornost i vrijednosti	345 913	5 009	1	98 469	103 479	30 %	0	242 413	242 413	20	—	1	22
3 Prirodni resursi i okoliš	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
4 Migracije i upravljanje granicama	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Sigurnost i obrana	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Susjedstvo i svijet	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Europska javna uprava	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
od čega: administrativni rashodi institucija	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
O Izvan VFO-a	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Ukupno	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

6.3. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	79 628	63 849	11	11 731	75 591	95 %	3	4 029	4 032	3	2	0	5
2b Otpornost i vrijednosti	51 787	3 728	228	46 908	50 863	98 %	24	704	728	7	185	3	195
3 Prirodni resursi i okoliš	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
4 Migracije i upravljanje granicama	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Sigurnost i obrana	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Susjedstvo i svijet	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Europska javna uprava	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
od čega: administrativni rashodi institucija	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
O Izvan VFO-a	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Ukupno	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

6.4. VFO: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)

u milijunima EUR

Naslov VFO-a	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	180 084	(123)	(68 428)	111 534	48 468	(7 163)	(0)	41 305	152 839
2b Otpornost i vrijednosti	3 662	(82)	(1 559)	2 021	103 479	(49 305)	(0)	54 174	56 195
3 Prirodni resursi i okoliš	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
4 Migracije i upravljanje granicama	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Sigurnost i obrana	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Susjedstvo i svijet	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Europska javna uprava	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
od čega: administrativni rashodi institucija	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
O Izvan VFO-a	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Ukupno	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

6.5. VFO: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA

u milijunima EUR

	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
1 Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Kohezija, otpornost i vrijednosti	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Prirodni resursi i okoliš	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691
4 Migracije i upravljanje granicama	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Sigurnost i obrana	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397
6 Susjedstvo i svijet	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Europska javna uprava	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Izvan VFO-a	—	—	—	—	—	1	6	140	147
S Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Zbog nove je Komisije bila potrebna unutarnja reorganizacija službi. Ponovna dodjela s time povezanih transakcija rezultirala je prijenosom neiskorištenog iznosa između godina. Ukupni iznos nepodmirenih obveza ostao je nepromijenjen.

6.6. VFO: NEPODMIRENE PREUZETE OBEVEZE PO VRSTI ODOBRENIH SREDSTAVA

u milijunima EUR

	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.	
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje		
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9		11=5+10
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
	<i>2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija</i>	157 017	(123)	1 759	67 174	91 479	23 067	(0)	46 709	8 416	61 360	152 839
	<i>2b Otpornost i vrijednosti</i>	3 261	(75)	5 009	4 106	4 090	401	(8)	98 469	46 757	52 105	56 195
3	Prirodni resursi i okoliš	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
	<i>od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja</i>	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
4	Migracije i upravljanje granicama	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5	Sigurnost i obrana	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397
6	Susjedstvo i svijet	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7	Europska javna uprava	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
	<i>od čega: administrativni rashodi institucija</i>	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
O	Izvan VFO-a	—	—	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	0	—	1 223	1 223	—	—	—	—	—	—	—
	Ukupno	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

6.7. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

u milijunima EUR

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
1 Obzor Europa	11 507	1	11 508	20	6 750	18 278	9 835	(905)	8 930	81	3 926	12 937
Euratom	266	(1)	265	12	73	349	254	18	272	45	127	444
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	864	—	864	—	17	881	614	—	614	0	45	659
Ostala djelovanja	—	—	—	—	490	490	—	—	—	—	377	377
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	10	(0)	10	—	—	10	14	(2)	12	—	—	12
Fond InvestEU	654	3	657	—	6 511	7 168	1 081	(142)	939	—	724	1 662
Instrument za povezivanje Europe – promet	1 785	0	1 786	—	21	1 807	1 428	(49)	1 380	1	18	1 398
Instrument za povezivanje Europe – energetika	785	—	785	—	9	794	471	71	543	1	12	556
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	277	—	277	—	1	279	207	(50)	158	1	6	164
Digitalna Europa	1 130	1	1 130	—	31	1 161	159	(69)	90	0	4	94
Decentralizirane agencije	188	1	189	—	13	203	188	1	189	—	13	203
Ostala djelovanja	375	(3)	372	—	—	372	375	(3)	372	—	—	372
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	17	—	17	1	—	18	23	(6)	18	0	—	18
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	26	(1)	25	—	8	33	21	6	27	—	0	27
Jedinstveno tržište	575	8	583	—	44	627	547	(121)	427	4	57	488

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Program EU-a za borbu protiv prijevara	24	—	24	—	1	25	24	(8)	16	—	1	17
Oporezivanje	36	(1)	35	—	1	36	33	3	36	0	3	38
Carine	127	(1)	126	—	4	130	86	6	93	0	8	100
Decentralizirane agencije	121	(3)	118	—	10	128	121	(3)	118	—	10	128
Ostala djelovanja	8	1	9	—	0	9	8	(1)	7	—	0	7
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	8	(3)	5	—	—	5	14	(5)	9	—	—	9
Europski svemirski program	1 997	(20)	1 977	—	125	2 102	1 652	728	2 379	4	339	2 722
Decentralizirane agencije	36	20	56	—	1	57	36	7	43	—	1	44
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	(1)	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—	—
<i>Ukupno za naslov 1: Jedin- stveno tržište, inovacije i digi- talizacija</i>	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR) (1)	29 240	(0)	29 240	—	35 562	64 803	33 871	3 505	37 376	5	10 076	47 457
Kohezijski fond	4 696	0	4 696	—	1 363	6 059	10 595	(2 097)	8 498	2	1 351	9 852
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	1 442	—	1 442	—	12	1 455	1 250	(228)	1 022	—	13	1 035

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	0	0	4	(1)	3	—	0	3
Europski socijalni fond plus (ESF+) ⁽¹⁾	12 812	0	12 812	8	21 277	34 097	16 147	809	16 956	6	4 319	21 280
Potporna turskoj zajednici na Cipru	32	—	32	—	2	34	35	4	39	0	1	40
Europski oporavak i otpornost	116	—	116	—	337 969	338 086	109	(27)	82	1	46 386	46 469
Program „Periklo IV”	1	—	1	—	0	1	1	(0)	0	—	0	0
Oporavak EU-a	40	(35)	5	—	—	5	40	(35)	5	—	—	5
RescEU	90	92	183	—	2 085	2 267	194	(29)	165	17	23	204
EU za zdravlje	327	2	329	—	10	339	128	(68)	60	1	4	66
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	—	232	232	—	439	671	90	224	314	379	439	1 132
Decentralizirane agencije	258	67	324	—	18	343	248	68	316	—	18	334
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	3
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	11	—	11	—	1	13	10	(0)	10	—	2	12
Zapošljavanje i socijalne inovacije	102	0	103	—	12	114	85	(30)	55	1	13	69
Program Erasmus+	2 663	0	2 663	—	305	2 968	2 408	(419)	1 989	7	680	2 676
Europske snage solidarnosti (ESC)	136	—	136	—	12	147	127	(30)	96	2	17	115

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Kreativna Europa	306	—	306	—	14	320	237	(104)	133	2	16	151
Pravosuđe	46	0	47	—	6	53	45	(10)	35	0	6	42
Prava i vrijednosti	97	2	99	—	2	101	88	(27)	60	1	2	63
Decentralizirane agencije	220	(1)	220	1	4	225	220	(17)	203	2	5	210
Ostala djelovanja	9	—	9	—	1	10	7	(1)	7	—	1	8
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	32	(2)	30	—	0	30	51	(23)	28	—	0	28
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	184	—	184	—	2	185	162	(4)	158	—	2	160
<i>Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti</i>	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
3 Jamstva u poljoprivredi	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
Ostali programi u okviru naslova „Prirodni resursi i okoliš”	75	(75)	—	—	—	—	72	(72)	—	—	—	—
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	15 345	(4)	15 341	—	8 492	23 833	15 022	(673)	14 349	2	817	15 168
Pomorstvo i ribarstvo	761	(2)	759	—	239	998	829	(134)	695	1	151	847
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	74	78	152	—	—	152	73	77	150	—	—	150
Decentralizirane agencije	17	4	21	—	1	22	17	4	21	—	1	22
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	6	(3)	3	—	—	3

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	739	0	739	—	3	742	371	72	443	4	2	449
Fond za pravednu tranziciju	1 137	(0)	1 137	—	10 868	12 005	0	1	1	—	94	96
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	—	—	—	—	46	46	—	—	—	—	46	46
Decentralizirane agencije	51	(0)	50	—	7	57	51	(0)	50	—	7	57
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	(0)	4	—	—	4	9	(4)	5	—	—	5
Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
4 Azil, migracije i integracija	873	22	895	—	8	903	1 301	(76)	1 225	2	9	1 236
Decentralizirane agencije	138	—	138	—	22	160	138	—	138	—	22	160
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	0	0	—	0	0	—	0	0
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	398	34	432	—	9	442	488	(86)	402	2	154	558
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	135	—	135	—	—	135	33	(33)	0	—	—	0

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Decentralizirane agencije	734	(32)	703	—	25	728	726	28	754	—	25	779
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	176	2	178	—	3	182	181	(15)	165	0	4	169
Razgradnja nuklearnih postrojenja	73	—	73	—	—	73	50	(4)	46	—	—	46
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	69	—	69	—	1	70	78	3	81	—	1	82
Decentralizirane agencije	198	(5)	193	—	7	200	198	(5)	193	—	7	200
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	22	(1)	21	—	0	21	21	—	21	—	0	21
Europski fond za obranu (istraživački)	283	40	323	—	7	330	13	(12)	1	—	0	2
Europski fond za obranu (neistraživački)	662	(40)	623	—	17	639	109	90	199	0	0	199
Vojna mobilnost	227	—	227	—	—	227	17	(15)	2	—	—	2

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	5	0	5	—	0	5
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	12 071	340	12 411	—	216	12 627	6 514	167	6 681	24	234	6 939
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	38	—	38	—	3	40	33	(16)	17	1	3	20
Humanitarna pomoć (HUMA)	1 503	665	2 168	—	39	2 207	1 900	507	2 407	5	61	2 473
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	352	0	352	—	57	409	329	18	346	0	41	388
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	67	—	67	—	—	67	33	(26)	8	—	—	8
Ostala djelovanja	72	(53)	19	—	0	19	42	(24)	17	—	0	17
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	(0)	—	—	0	0	0	2	2	—	0	2
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	93	(1)	92	—	1	94	78	(7)	71	—	1	72
Pretpristupna pomoć (IPA III)	1 901	(18)	1 884	—	127	2 011	1 882	22	1 905	7	427	2 338

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7 Mirovine osoblja	2 179	—	2 179	—	—	2 179	2 179	—	2 179	—	—	2 179
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	11	—	11	—	—	11	11	—	11	—	—	11
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	1	0	1	—	—	1	1	0	1	—	—	1
(Mirovine bivših članova) Komisija	7	—	7	—	—	7	7	—	7	—	—	7
(Mirovine bivših članova) Sud	12	(1)	12	—	—	12	12	(1)	12	—	—	12
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	5	0	5	—	—	5	5	0	5	—	—	5
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	0	—	0	—	—	0	0	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	0	0	0	—	—	0	0	0	0	—	—	0
Europske škole	197	—	197	—	20	216	197	—	197	1	20	217

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Plaće za statutarno osoblje	2 509	(14)	2 495	—	67	2 561	2 509	(14)	2 495	0	67	2 561
Plaće za vanjsko osoblje	242	6	248	—	64	312	242	6	248	38	64	350
Članovi – plaće i naknade	15	—	15	—	0	15	15	—	15	0	0	15
Članovi – privremene naknade	3	—	3	—	—	3	3	—	3	—	—	3
Troškovi zapošljavanja	29	(3)	26	—	1	27	29	(3)	26	3	1	31
Prestanak zaposlenja	8	—	8	—	—	8	8	—	8	—	—	8
Troškovi osposobljavanja	18	(0)	17	—	5	23	18	(0)	17	11	5	34
Socijalna pitanja i mobilnost	22	2	24	—	28	52	22	2	24	12	29	64
Informacijska i komunikacijska tehnologija	242	55	298	—	84	381	242	55	298	142	84	523
Najam i kupnja	302	16	318	—	39	357	302	16	318	5	39	361
Povezani sa zgradama	100	(13)	86	—	28	114	100	(13)	86	51	28	165
Sigurnost	63	(0)	63	—	11	75	63	(0)	63	26	11	100
Službena putovanja i reprezentacija	61	(36)	25	—	3	28	61	(36)	25	7	3	35
Sastanci, odbori, konferencije	31	(25)	6	—	4	9	31	(25)	6	6	4	16
Službeni list	3	(0)	2	—	0	2	3	(0)	2	1	0	3
Publikacije	10	3	13	—	4	17	10	3	13	7	4	24
Pribavljanje informacija	4	(0)	4	—	0	4	4	(0)	4	1	0	5

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Studije i istraživanja	4	2	6	—	0	6	4	2	6	11	0	17
Opća oprema, vozila, namještaj	11	13	24	—	8	32	11	13	24	16	8	48
Vanjske jezične usluge	28	(3)	24	—	17	41	28	(3)	24	3	17	44
Ostali administrativni rashodi	20	(2)	18	—	7	25	20	(2)	18	8	7	33
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	1	0	1	0	—	1
Administrativni rashodi drugih institucija	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava	10 448	(6)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
O Inovacijski fond (IF)	—	—	—	—	3 816	3 816	—	—	—	—	3 819	3 819
Ostala djelovanja	—	—	—	—	106	106	—	—	—	—	112	112
Ukupno naslov O: Izvan VFO-a	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	1 273	(429)	844	—	—	844	1 273	(408)	866	—	—	866
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	197	—	197	—	20	217	20	(10)	10	0	20	30

Program	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Pričuva za prilagodbu Brexitu	—	1 698	1 698	—	—	1 698	—	1 698	1 698	—	—	1 698
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593
Ukupno	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812

(¹) Ovaj program VFO-a uključuje dopunsku financijsku omotnicu iz instrumenta NextGenerationEU za paket REACT-EU. Pogledati poglavlje 1.1. Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. Bilješke uz izvještaje o izvršenju proračuna. Točka o naslovu 2. sadržava detaljne informacije o doprinosu ovog programa VFO-a paketu REACT-EU.

6.8. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Obzor Europa	18 278	11 394	20	2 484	13 897	76 %	113	4 263	4 376	1	—	0	1
Euratom	349	265	12	11	288	82 %	—	61	61	0	—	0	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	881	864	—	1	865	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Ostala djelovanja	490	—	—	82	82	17 %	—	408	408	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	10	10	—	—	10	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Fond InvestEU	7 168	657	—	2 176	2 833	40 %	—	4 338	4 338	0	—	0	0
Instrument za povezivanje Europe – promet	1 807	1 786	—	20	1 806	100 %	—	1	1	0	—	(0)	0
Instrument za povezivanje Europe – energetika	794	784	—	5	789	99 %	—	4	4	1	—	—	1
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	279	277	—	0	277	100 %	—	1	1	0	—	—	0
Digitalna Europa	1 161	1 129	—	31	1 160	100 %	—	0	0	1	—	0	1
Decentralizirane agencije	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Ostala djelovanja	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	18	17	1	—	18	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	33	25	—	6	31	96 %	—	1	1	—	—	(0)	(0)
Jedinstveno tržište	627	582	—	17	600	96 %	—	26	26	1	—	0	1
Program EU-a za borbu protiv prijevara	25	24	—	—	24	98 %	—	1	1	0	—	0	0
Oporezivanje	36	35	—	0	35	97 %	—	1	1	0	—	—	0
Carine	130	126	—	0	126	97 %	—	4	4	—	—	—	—
Decentralizirane agencije	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	9	9	—	0	9	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europski svemirski program	2 102	1 977	—	102	2 079	99 %	—	23	23	0	—	(0)	0
Decentralizirane agencije	57	56	—	1	57	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 1: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR) ⁽¹⁾	64 803	238	—	28 028	28 266	44 %	—	7 449	7 449	29 002	—	86	29 088
Kohezijski fond	6 059	16	—	1 307	1 323	22 %	—	44	44	4 679	—	12	4 691
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	1 455	1 442	—	0	1 442	99 %	—	12	12	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0	0
Europski socijalni fond plus (ESF+) ⁽¹⁾	34 097	54	8	17 374	17 437	51 %	—	3 735	3 735	12 758	—	168	12 925
Potpora turskoj zajednici na Cipru	34	32	—	1	33	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Europski oporavak i otpornost	338 086	116	—	98 034	98 150	29 %	—	239 935	239 935	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Program „Periklo IV”	1	1	—	0	1	96 %	—	0	0	—	—	—	—
Oporavak EU-a	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
RescEU	2 267	183	—	153	336	15 %	0	1 932	1 932	0	—	0	0
EU za zdravlje	339	329	—	9	338	100 %	—	0	0	0	—	0	0
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	671	232	—	70	301	45 %	—	370	370	0	—	—	0
Decentralizirane agencije	343	324	—	10	335	98 %	—	8	8	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	13	11	—	1	12	94 %	—	—	—	1	—	0	1
Zapošljavanje i socijalne inovacije	114	89	—	6	95	83 %	—	6	6	14	—	0	14
Program Erasmus+	2 968	2 663	—	169	2 832	95 %	—	135	135	0	—	1	1
Europske snage solidarnosti (ESC)	147	136	—	0	136	92 %	—	11	11	0	—	0	0
Kreativna Europa	320	306	—	9	316	99 %	—	5	5	0	—	—	0
Pravosuđe	53	47	—	1	47	89 %	—	6	6	0	—	0	0
Prava i vrijednosti	101	99	—	1	100	99 %	—	1	1	0	—	—	0
Decentralizirane agencije	225	220	1	3	223	99 %	—	2	2	—	—	0	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	10	6	—	0	6	65 %	—	1	1	3	—	—	3
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	30	30	—	0	30	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	185	181	—	1	182	98 %	—	1	1	2	—	0	2
Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
3 Jamstva u poljoprivredi	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
Ostali programi u okviru naslova „Prirodni resursi i okoliš”	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	23 833	15 339	—	2 366	17 705	74 %	—	5 866	5 866	2	—	260	262
Pomorstvo i ribarstvo	998	107	—	110	217	22 %	—	0	0	652	—	129	781
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	152	152	—	—	152	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Decentralizirane agencije	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	742	739	—	3	741	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Fond za pravednu tranziciju	12 005	4	—	5	9	0 %	—	10 863	10 863	1 133	—	—	1 133
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizirane agencije	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	4	—	—	4	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
4 Azil, migracije i integracija	903	497	—	2	499	55 %	—	6	6	398	—	—	398
Decentralizirane agencije	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	442	153	—	3	156	35 %	—	7	7	279	—	—	279
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	135	135	—	—	135	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizirane agencije	728	703	—	10	712	98 %	—	16	16	—	—	—	—
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	182	70	—	1	71	39 %	—	2	2	108	—	—	108
Razgradnja nuklearnih postrojenja	73	73	—	—	73	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	70	69	—	0	69	99 %	—	0	0	0	—	0	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizirane agencije	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	21	20	—	0	20	96 %	—	0	0	1	—	—	1
Europski fond za obranu (istraživački)	330	323	—	7	330	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europski fond za obranu (neistraživački)	639	623	—	17	639	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Vojna mobilnost	227	227	—	—	227	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	12 627	10 833	—	127	10 960	87 %	1 578	89	1 667	—	—	0	0
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	40	38	—	0	38	94 %	0	2	2	—	—	—	—
Humanitarna pomoć (HUMA)	2 207	2 168	—	28	2 196	100 %	—	11	11	—	—	0	0
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	409	352	—	56	408	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	67	63	—	—	63	94 %	4	—	4	—	—	—	—
Ostala djelovanja	19	17	—	—	17	94 %	—	0	0	1	—	—	1

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	94	92	—	1	93	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 011	1 566	—	30	1 596	79 %	318	97	415	(0)	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Mirovine osoblja	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Komisija	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Sud	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
Europske škole	216	197	—	15	212	98 %	—	5	5	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Plaće za statutarno osoblje	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	—	35	35	1	—	0	1
Plaće za vanjsko osoblje	312	238	—	33	271	87 %	—	31	31	10	—	0	10
Članovi – plaće i naknade	15	15	—	0	15	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Članovi – privremene naknade	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Troškovi zapošljavanja	27	26	—	1	27	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Prestanak zaposlenja	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Troškovi osposobljavanja	23	17	—	3	20	87 %	—	3	3	0	—	0	0
Socijalna pitanja i mobilnost	52	24	—	17	41	79 %	—	11	11	0	—	0	0
Informacijska i komunikacijska tehnologija	381	298	—	50	347	91 %	—	34	34	0	—	0	0
Najam i kupnja	357	318	—	27	345	97 %	—	12	12	0	—	0	0
Povezani sa zgradama	114	86	—	19	105	92 %	—	9	9	0	—	0	0
Sigurnost	75	63	—	6	69	92 %	—	6	6	0	—	0	0
Službena putovanja i reprezentacija	28	24	—	1	25	88 %	—	2	2	1	—	1	2
Sastanci, odbori, konferencije	9	5	—	1	6	66 %	—	2	2	1	—	0	2
Službeni list	2	2	—	0	2	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Publikacije	17	13	—	3	16	93 %	—	1	1	0	—	—	0
Pribavljanje informacija	4	4	—	0	4	100 %	—	0	0	0	—	0	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Studije i istraživanja	6	5	—	0	5	88 %	—	0	0	1	—	0	1
Opća oprema, vozila, namještaj	32	24	—	3	27	86 %	—	4	4	0	—	0	0
Vanjske jezične usluge	41	24	—	10	35	85 %	—	6	6	—	—	—	—
Ostali administrativni rashodi	25	18	—	4	22	88 %	—	3	3	0	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Administrativni rashodi drugih institucija	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
O Inovacijski fond (IF)	3 816	—	—	147	147	4 %	—	3 670	3 670	—	—	—	—
Ostala djelovanja	106	—	—	52	52	49 %	—	53	53	—	—	—	—
Ukupno naslov O: Izvan VFO-a	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	844	791	—	—	791	94 %	53	—	53	—	—	—	—
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	217	24	—	—	24	11 %	—	7	7	173	—	13	186

u milijunima EUR

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Pričuva za prilagodbu Brexitu	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Ukupno	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

(¹) Ovaj program VFO-a uključuje dopunsku financijsku omotnicu iz instrumenta NextGenerationEU za paket REACT-EU. Pogledati poglavlje 1.1. Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. Bilješke uz izvještaje o izvršenju proračuna. Točka o naslovu 2. sadržava detaljne informacije o doprinosu ovog programa VFO-a paketu REACT-EU.

6.9. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

u milijunima EUR

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Obzor Europa	12 937	8 818	73	997	9 888	76 %	110	2 926	3 036	2	8	4	14
Euratom	444	256	33	13	301	68 %	16	115	130	0	12	—	13
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	659	612	0	1	613	93 %	1	45	46	0	0	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	377	—	—	74	74	20 %	—	303	303	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	12	12	—	—	12	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Fond InvestEU	1 662	938	—	574	1 512	91 %	1	149	150	0	—	0	0
Instrument za povezivanje Europe – promet	1 398	1 377	1	13	1 391	99 %	1	4	5	2	0	—	2
Instrument za povezivanje Europe – energetika	556	540	1	12	552	99 %	1	0	2	1	1	(0)	2
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	164	157	1	5	162	99 %	1	1	2	0	0	—	0
Digitalna Europa	94	80	0	4	84	89 %	6	0	6	3	0	0	4
Decentralizirane agencije	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Ostala djelovanja	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	18	11	0	—	12	66 %	—	—	—	6	—	—	6
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	27	25	—	0	25	90 %	—	0	0	3	—	0	3
Jedinstveno tržište	488	413	4	16	432	89 %	8	41	49	6	0	0	7
Program EU-a za borbu protiv prijevara	17	15	—	0	15	91 %	—	1	1	1	—	—	1
Oporezivanje	38	35	0	1	37	96 %	0	1	2	0	0	—	0
Carine	100	92	0	4	97	96 %	0	4	4	0	—	—	0
Decentralizirane agencije	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	7	7	—	0	7	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	9	9	—	—	9	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Europski svemirski program	2 722	2 374	4	195	2 573	95 %	5	143	148	0	0	0	0
Decentralizirane agencije	44	43	—	1	44	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 1: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR) (1)	47 457	37 374	5	8 034	45 412	96 %	2	2 043	2 044	1	0	(0)	1
Kohezijski fond	9 852	8 498	2	1 219	9 719	99 %	0	133	133	0	0	0	0
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	1 035	1 022	—	9	1 031	100 %	—	4	4	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	3	3	—	—	3	99 %	—	0	0	—	—	—	—
Europski socijalni fond plus (ESF+) (1)	21 280	16 952	4	2 470	19 426	91 %	2	1 849	1 850	2	2	0	4
Potpora turskoj zajednici na Cipru	40	38	0	1	40	98 %	1	0	1	(0)	0	(0)	0
Europski oporavak i otpornost	46 469	79	1	46 375	46 455	100 %	2	11	13	2	0	(0)	2

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Program „Periklo IV”	0	0	—	0	0	90 %	—	0	0	0	—	—	0
Oporavak EU-a	5	3	—	—	3	66 %	2	—	2	—	—	—	—
RescEU	204	165	17	15	196	96 %	—	8	8	0	—	0	0
EU za zdravlje	66	57	1	4	61	93 %	3	0	4	0	0	0	1
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	1 132	314	195	70	579	51 %	—	370	370	—	183	—	183
Decentralizirane agencije	334	316	—	10	326	98 %	—	8	8	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	12	9	—	2	11	93 %	—	—	—	1	—	—	1
Zapošljavanje i socijalne inovacije	69	52	1	6	59	85 %	2	6	8	2	1	0	2
Program Erasmus+	2 676	1 981	7	409	2 397	90 %	7	268	276	0	0	2	3
Europske snage solidarnosti (ESC)	115	93	2	3	97	84 %	4	14	18	0	0	0	0
Kreativna Europa	151	131	2	8	141	93 %	2	8	10	0	0	0	0
Pravosuđe	42	35	0	0	35	83 %	1	6	7	0	0	0	0
Prava i vrijednosti	63	59	0	1	61	96 %	1	1	2	0	0	—	0
Decentralizirane agencije	210	203	2	3	208	99 %	—	2	2	—	—	0	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	8	6	—	0	6	84 %	—	1	1	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	28	28	—	0	28	97 %	—	—	—	1	—	0	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	160	157	—	1	158	99 %	—	1	1	1	—	0	1
Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
3 Jamstva u poljoprivredi	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
Ostali programi u okviru naslova „Prirodni resursi i okoliš”	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	15 168	14 345	2	306	14 652	97 %	0	512	512	4	0	—	4
Pomorstvo i ribarstvo	847	693	1	44	739	87 %	1	107	108	1	0	0	1
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	150	150	—	—	150	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizirane agencije	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	449	437	4	2	442	99 %	5	1	6	1	0	0	1
Fond za pravednu tranziciju	96	1	—	0	1	1 %	—	94	94	0	—	—	0
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizirane agencije	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
4 Azil, migracije i integracija	1 236	1 223	2	3	1 228	99 %	2	5	7	1	0	—	1
Decentralizirane agencije	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	0	—	—	0	57 %	—	0	0	—	—	—	—
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	558	400	1	12	414	74 %	1	142	143	1	1	—	1
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	0	—	—	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—
Decentralizirane agencije	779	754	—	10	764	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	169	164	0	2	166	98 %	1	2	3	0	0	—	0
Razgradnja nuklearnih postrojenja	46	46	—	—	46	100 %	—	—	—	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	82	76	—	0	76	92 %	2	1	3	4	—	—	4
Decentralizirane agencije	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	21	19	—	0	19	91 %	—	0	0	2	—	—	2
Europski fond za obranu (istraživački)	2	1	—	0	1	43 %	1	—	1	0	—	0	0
Europski fond za obranu (neistraživački)	199	198	0	0	199	100 %	1	—	1	0	0	0	0
Vojna mobilnost	2	1	—	—	1	58 %	1	—	1	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	5	5	—	0	5	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	6 939	5 690	22	78	5 789	83 %	989	156	1 145	3	2	0	5
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	20	16	1	1	17	87 %	1	2	2	0	0	0	0
Humanitarna pomoć (HUMA)	2 473	2 400	5	45	2 451	99 %	6	15	22	0	0	0	0
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	388	346	0	41	387	100 %	0	1	1	0	—	0	0
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	8	7	—	—	7	86 %	1	—	1	—	—	—	—

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Ostala djelovanja	17	17	—	—	17	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	2	—	—	2	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	72	71	—	1	72	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 338	1 894	6	292	2 192	94 %	11	135	145	0	1	0	1
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Mirovine osoblja	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Komisija	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Sud	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europske škole	217	196	1	13	210	97 %	0	6	7	0	—	—	0
Plaće za statutarno osoblje	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	0	35	35	1	0	0	1
Plaće za vanjsko osoblje	350	200	32	32	264	75 %	38	32	70	10	6	0	16
Članovi – plaće i naknade	15	13	0	0	13	83 %	2	0	2	0	0	—	0
Članovi – privremene naknade	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Troškovi zapošljavanja	31	24	2	0	27	88 %	2	1	2	0	1	—	1
Prestanak zaposlenja	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Troškovi osposobljavanja	34	6	10	2	17	51 %	11	4	15	0	2	0	2
Socijalna pitanja i mobilnost	64	15	10	11	36	56 %	8	18	26	0	2	0	2
Informacijska i komunikacijska tehnologija	523	155	139	30	323	62 %	143	54	197	0	2	0	2
Najam i kupnja	361	300	5	26	331	92 %	18	12	30	0	0	0	0
Povezani sa zgradama	165	47	50	7	104	63 %	39	20	60	0	1	0	2
Sigurnost	100	36	25	2	62	61 %	28	10	37	0	1	0	1
Službena putovanja i reprezentacija	35	12	1	0	14	39 %	11	2	13	1	6	1	8
Sastanci, odbori, konferencije	16	1	1	1	3	17 %	3	2	6	1	6	1	7
Službeni list	3	2	1	0	3	79 %	1	—	1	—	0	—	0

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Publikacije	24	7	6	1	15	62 %	6	2	9	0	0	—	0
Pribavljanje informacija	5	2	1	0	4	68 %	2	0	2	0	0	0	0
Studije i istraživanja	17	1	11	—	12	70 %	4	0	4	1	0	0	1
Opća oprema, vozila, namještaj	48	13	15	2	30	63 %	11	6	17	0	1	0	1
Vanjske jezične usluge	44	21	3	10	33	75 %	4	7	11	—	0	—	0
Ostali administrativni rashodi	33	12	7	3	22	65 %	6	4	11	0	1	0	1
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	1	0	—	1	98 %	—	—	—	0	0	—	0
Administrativni rashodi drugih institucija	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
<i>Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava</i>	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
O Inovacijski fond (IF)	3 819	—	—	11	11	0 %	—	3 808	3 808	—	—	—	—
Ostala djelovanja	112	—	—	50	50	45 %	—	62	62	—	—	—	—
<i>Ukupno naslov O: Izvan VFO-a</i>	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	866	791	—	—	791	91 %	75	—	75	—	—	—	—
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	30	10	0	14	24	81 %	—	5	5	—	—	—	—

u milijunima EUR

Program	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Pričuva za prilagodbu Brexitu	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Ukupno	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

(¹) Ovaj program VFO-a uključuje dopunsku financijsku omotnicu iz instrumenta NextGenerationEU za paket REACT-EU. Pogledati poglavlje 1.1. Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. Bilješke uz izvještaje o izvršenju proračuna. Točka o naslovu 2. sadržava detaljne informacije o doprinosu ovog programa VFO-a paketu REACT-EU.

6.10. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)

u milijunima EUR

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 Obzor Europa	24 186	(608)	(8 526)	15 052	13 897	(1 361)	(17)	12 519	27 571
Euratom	338	(7)	(98)	233	288	(203)	(0)	85	317
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	1 062	(0)	(350)	712	865	(263)	(0)	601	1 313

u milijunima EUR

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Ostala djelovanja	109	(11)	(40)	58	82	(34)	—	48	106
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	26	(2)	(12)	12	10	(0)	—	10	22
Fond InvestEU	2 753	(20)	(923)	1 810	2 833	(590)	—	2 243	4 053
Instrument za povezivanje Europe – promet	6 807	(39)	(1 380)	5 388	1 806	(11)	—	1 795	7 183
Instrument za povezivanje Europe – energetika	3 692	(25)	(552)	3 115	789	(0)	—	789	3 904
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	328	(8)	(160)	161	277	(2)	—	275	436
Digitalna Europa	65	(1)	(58)	6	1 160	(26)	—	1 133	1 140
Decentralizirane agencije	36	(0)	(36)	—	197	(162)	—	36	36
Ostala djelovanja	—	—	—	—	372	(372)	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	45	(0)	(10)	35	18	(1)	—	17	52
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	36	(1)	(20)	15	31	(5)	—	26	41
Jedinstveno tržište	827	(45)	(344)	438	600	(88)	—	512	950
Program EU-a za borbu protiv prijevara	28	(4)	(13)	11	24	(3)	—	21	33
Oporezivanje	36	(1)	(26)	8	35	(10)	—	25	33
Carine	95	(2)	(75)	18	126	(22)	—	104	122
Decentralizirane agencije	0	(0)	—	—	123	(123)	—	—	—
Ostala djelovanja	4	(0)	(4)	0	9	(3)	—	5	6
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	22	(2)	(9)	11	5	(0)	—	4	16

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/199

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Europski svemirski program	1 865	(2)	(996)	867	2 079	(1 577)	—	502	1 369
Decentralizirane agencije	2	—	(2)	—	57	(42)	—	15	15
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 1: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR) ⁽¹⁾	101 349	(53)	(40 365)	60 931	28 266	(5 047)	(0)	23 219	84 149
Kohezijski fond	26 838	(42)	(9 714)	17 083	1 323	(4)	(0)	1 319	18 402
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	6 635	(21)	(1 020)	5 594	1 442	(11)	—	1 431	7 026
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	9	(1)	(3)	5	—	—	—	—	5
Europski socijalni fond plus (ESF+) ⁽¹⁾	45 252	(7)	(17 325)	27 921	17 437	(2 101)	—	15 336	43 257
Potpora turskoj zajednici na Cipru	129	(5)	(36)	88	33	(4)	(0)	29	117
Europski oporavak i otpornost	108	(2)	(54)	52	98 150	(46 401)	—	51 749	51 801
Program Periklo IV	1	(0)	—	0	1	(0)	—	0	1
Oporavak EU-a	—	—	—	—	5	(3)	—	2	2
RescEU	464	(7)	(149)	308	336	(47)	—	288	596
EU za zdravlje	144	(9)	(49)	86	338	(12)	—	327	412
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	469	—	(375)	94	301	(204)	—	97	191
Decentralizirane agencije	11	(0)	—	11	335	(326)	—	9	20

u milijunima EUR

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	(0)	(3)	1	—	—	—	—	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	9	(1)	(7)	1	12	(4)	—	8	9
Zapošljavanje i socijalne inovacije	165	(14)	(58)	93	95	(1)	—	94	187
Program Erasmus+	1 346	(16)	(531)	798	2 832	(1 866)	—	966	1 765
Europske snage solidarnosti (ESC)	113	(4)	(22)	87	136	(75)	—	61	148
Kreativna Europa	236	(11)	(80)	145	316	(60)	—	255	400
Pravosuđe	64	(1)	(14)	49	47	(21)	—	26	75
Prava i vrijednosti	121	(4)	(41)	76	100	(20)	—	80	156
Decentralizirane agencije	18	(0)	(4)	13	223	(204)	—	19	33
Ostala djelovanja	11	(0)	(6)	4	6	(0)	—	6	10
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	87	(5)	(26)	56	30	(1)	—	28	85
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	165	(2)	(104)	59	182	(54)	—	128	187
Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
3 Jamstva u poljoprivredi	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
Ostali programi u okviru naslova „Prirodni resursi i okoliš”	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	35 164	(2)	(14 023)	21 139	17 705	(630)	(0)	17 075	38 215
Pomorstvo i ribarstvo	3 459	(15)	(727)	2 716	217	(11)	(0)	206	2 922

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/201

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	21	—	(12)	9	152	(137)	—	14	23
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	21	(21)	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	12	(0)	(3)	9	—	—	—	—	9
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	1 888	(34)	(419)	1 435	741	(23)	—	718	2 154
Fond za pravednu tranziciju	—	—	—	—	9	(1)	—	8	8
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Decentralizirane agencije	3	—	(3)	—	57	(54)	—	3	3
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	26	—	(5)	21	4	(1)	—	3	24
<i>Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš</i>	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
4 Azil, migracije i integracija	3 122	(30)	(1 182)	1 909	499	(45)	—	453	2 363
Decentralizirane agencije	20	—	—	20	142	(142)	—	—	20
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	(0)	0	—	—	—	—	0
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	1 436	(37)	(413)	985	156	(0)	—	155	1 141
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	—	—	—	—	135	—	—	135	135

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Decentralizirane agencije	372	—	(208)	164	712	(555)	—	157	321
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	471	(16)	(166)	290	71	(0)	—	71	360
Razgradnja nuklearnih postrojenja	351	(0)	(46)	305	73	—	—	73	377
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	324	(3)	(70)	251	69	(6)	—	64	315
Decentralizirane agencije	0	(0)	—	0	196	(196)	—	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	—	(1)	1	—	—	—	—	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	26	(3)	(14)	9	20	(5)	—	15	24
Europski fond za obranu (istraživački)	—	—	—	—	330	(1)	(0)	329	329
Europski fond za obranu (neistraživački)	322	(0)	(198)	124	639	(1)	—	639	762
Vojna mobilnost	—	—	—	—	227	(1)	—	226	226
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	7	(0)	(5)	2	—	—	—	—	2
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	18 739	(456)	(4 511)	13 772	10 960	(1 278)	—	9 682	23 453
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	117	(9)	(16)	91	38	(1)	—	37	128
Humanitarna pomoć (HUMA)	1 354	(16)	(1 058)	280	2 196	(1 393)	(0)	804	1 084

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	160	(3)	(86)	70	408	(301)	—	107	178
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	9	—	(6)	3	63	(1)	—	63	65
Ostala djelovanja	1	(0)	(0)	0	17	(17)	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	(0)	(2)	2	—	—	—	—	2
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	153	(20)	(47)	86	93	(25)	—	68	154
Pretpristupna pomoć (IPA III)	8 249	(182)	(2 093)	5 974	1 596	(99)	—	1 497	7 471
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	(0)	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Mirovine osoblja	—	—	—	—	2 173	(2 173)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	—	—	—	—	11	(11)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	—	—	—	—	1	(1)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Komisija	—	—	—	—	7	(7)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Sud	—	—	—	—	12	(12)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	—	—	—	—	5	(5)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Europske škole	1	—	(1)	—	212	(210)	—	2	2

u milijunima EUR

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Plaće za statutarano osoblje	0	(0)	—	—	2 526	(2 526)	(0)	0	0
Plaće za vanjsko osoblje	38	(6)	(32)	—	271	(232)	(0)	39	39
Članovi – plaće i naknade	0	(0)	(0)	—	15	(13)	—	2	2
Članovi – privremene naknade	—	—	—	—	3	(3)	—	—	—
Troškovi zapošljavanja	3	(1)	(2)	—	27	(25)	—	2	2
Prestanak zaposlenja	—	—	—	—	8	(8)	—	—	—
Troškovi osposobljavanja	11	(2)	(10)	—	20	(7)	—	12	12
Socijalna pitanja i mobilnost	14	(4)	(10)	0	41	(26)	—	15	15
Informacijska i komunikacijska tehnologija	142	(2)	(139)	—	347	(184)	—	163	163
Najam i kupnja	5	(0)	(5)	—	345	(327)	—	18	18
Povezani sa zgradama	51	(1)	(50)	—	105	(54)	—	51	51
Sigurnost	26	(1)	(25)	—	69	(37)	—	32	32
Službena putovanja i reprezentacija	7	(6)	(1)	—	25	(13)	—	12	12
Sastanci, odbori, konferencije	6	(6)	(1)	—	6	(2)	—	4	4
Službeni list	1	(0)	(1)	—	2	(2)	—	1	1
Publikacije	7	(0)	(6)	—	16	(9)	—	7	7
Pribavljanje informacija	1	(0)	(1)	—	4	(2)	—	2	2
Studije i istraživanja	11	(0)	(11)	—	5	(1)	—	4	4
Opća oprema, vozila, namještaj	16	(1)	(15)	—	27	(15)	—	13	13
Vanjske jezične usluge	3	(0)	(3)	—	35	(30)	—	4	4

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/205

u milijunima EUR

Program	Nepodmirene obveze na kraju prethodne godine				Obveze u tekućoj godini				Ukupne obveze na kraju godine
	Obveze prenesene iz prethodne godine	Opozvane obveze/ Revalorizacije/ Poništenja	Plaćanja	Nepodmirene obveze na kraju godine	Obveze preuzete tijekom godine	Plaćanja	Poništenje preuzetih obveza koje se ne mogu prenijeti	Nepodmirene obveze na kraju godine	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Ostali administrativni rashodi	8	(1)	(7)	—	22	(14)	—	8	8
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	(0)	(1)	0	—	—	—	—	0
Administrativni rashodi drugih institucija	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
O Inovacijski fond (IF)	4	(1)	(3)	0	147	(9)	—	138	138
Ostala djelovanja	7	(1)	(0)	6	52	(50)	—	2	8
Ukupno naslov O: Izvan VFO-a	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	—	—	—	—	791	(791)	—	—	—
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	0	—	(0)	—	24	(24)	—	—	—
Pričuva za prilagodbu Brexitu	—	—	—	—	407	(407)	—	—	—
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Ukupno	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

(¹) Ovaj program VFO-a uključuje dopunsku financijsku omotnicu iz instrumenta NextGenerationEU za paket REACT-EU. Pogledati poglavlje 1.1. Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. Bilješke uz izvještaje o izvršenju proračuna. Točka o naslovu 2. sadržava detaljne informacije o doprinosu ovog programa VFO-a paketu REACT-EU.

6.11. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
1 Obzor Europa	355	381	663	1 173	2 129	3 710	6 279	12 881	27 571
Euratom	8	16	6	5	32	57	109	85	317
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	—	—	—	—	6	369	336	601	1 313
Ostala djelovanja	0	2	1	4	11	13	28	48	106
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	0	0	2	6	4	10	22
Fond InvestEU	141	20	144	195	207	444	659	2 243	4 053
Instrument za povezivanje Europe – promet	6	6	170	166	635	2 162	2 244	1 795	7 183
Instrument za povezivanje Europe – energetika	46	60	23	446	460	938	1 132	800	3 904
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	0	5	2	9	42	37	67	275	436
Digitalna Europa	—	—	0	0	0	1	5	1 133	1 140
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	36	36
Ostala djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	0	1	5	28	17	52
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	—	—	0	0	1	4	9	26	41
Jedinstveno tržište	21	8	10	24	44	117	213	512	950
Program EU-a za borbu protiv prijevara	—	0	—	0	1	3	7	21	33
Oporezivanje	—	—	—	—	1	1	6	25	33
Carine	—	0	0	0	1	5	11	104	122
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ostala djelovanja	—	—	—	—	—	0	0	5	6
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	0	3	3	6	4	16

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
Europski svemirski program	0	0	1	2	57	139	668	502	1 369
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	15	15
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 1: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR)	1 822	61	76	4 266	9 416	18 213	27 076	23 219	84 149
Kohezijski fond	172	11	0	1 422	2 787	5 051	7 639	1 319	18 402
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	120	225	498	759	917	1 376	1 700	1 431	7 026
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	1	1	—	3	—	5
Europski socijalni fond plus (ESF+)	423	93	299	2 125	3 617	7 981	13 382	15 336	43 257
Potpora turskoj zajednici na Cipru	4	4	22	8	9	15	26	29	117
Europski oporavak i otpornost	—	—	—	0	2	14	35	51 749	51 801
Program „Periklo IV”	—	—	—	—	—	0	0	0	1
Oporavak EU-a	—	—	—	—	—	—	—	2	2
RescEU	—	—	0	1	6	30	271	288	596
EU za zdravlje	0	3	2	9	12	25	36	327	412
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	—	—	—	—	—	—	49	142	191
Decentralizirane agencije	—	—	—	1	4	1	4	9	20
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	0	1	—	0	0	—	—	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	—	—	—	0	—	0	1	8	9
Zapošljavanje i socijalne inovacije	1	0	1	2	7	29	52	94	187
Program Erasmus+	1	1	3	22	78	179	516	966	1 765
Europske snage solidarnosti (ESC)	2	—	—	1	11	33	41	61	148

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
Kreativna Europa	—	—	—	4	11	38	92	255	400
Pravosuđe	—	4	6	8	8	10	13	26	75
Prava i vrijednosti	0	2	5	6	11	20	33	80	156
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	3	30	33
Ostala djelovanja	—	0	—	—	0	0	4	6	10
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	0	0	3	10	43	28	85
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	0	0	0	2	6	13	37	129	187
Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Jamstva u poljoprivredi	—	—	—	2	25	83	91	133	333
Ostali programi u okviru naslova „Prirodni resursi i okoliš”	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	198	1 134	1 042	794	1 416	5 874	10 682	17 075	38 215
Pomorstvo i ribarstvo	56	1	1	144	648	958	909	206	2 922
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	—	—	—	1	1	—	7	14	23
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	—	2	5	2	—	9
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	74	86	85	124	391	310	365	718	2 154
Fond za pravednu tranziciju	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	0	0	3	2	15	3	24
Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/209

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
4 Azil, migracije i integracija	0	1	52	168	371	488	827	456	2 363
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	20	—	20
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	—	—	—	—	—	0
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	17	1	13	27	146	377	404	155	1 141
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	—	—	—	—	—	—	—	135	135
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	164	157	321
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	2	1	1	37	49	73	126	71	360
Razgradnja nuklearnih postrojenja	1	1	45	63	64	64	66	73	377
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	34	1	1	29	44	50	93	64	315
Decentralizirane agencije	—	—	—	—	—	—	0	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	—	0	0	1	1	1	6	15	24
Europski fond za obranu (istraživački)	—	—	—	—	—	—	—	329	329
Europski fond za obranu (neistraživački)	—	—	—	—	—	51	72	639	762
Vojna mobilnost	—	—	—	—	—	—	—	226	226
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	0	1	—	—	2
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	875	446	860	1 480	2 374	3 267	4 466	9 684	23 453
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	1	5	7	11	23	17	27	37	128
Humanitarna pomoć (HUMA)	—	0	0	1	6	75	198	804	1 084
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	0	—	1	2	4	35	28	107	178
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	—	—	—	—	—	3	—	63	65
Ostala djelovanja	—	—	—	—	0	—	—	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	0	0	0	0	0	—	—	2
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	0	0	3	5	5	22	51	68	154
Pretpriступna pomoć (IPA III)	381	191	315	639	1 044	2 073	1 272	1 556	7 471
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Mirovine osoblja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Komisija	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Sud	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europske škole	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Plaće za statutarano osoblje	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Plaće za vanjsko osoblje	—	—	—	—	—	—	—	39	39
Članovi – plaće i naknade	—	—	—	—	—	—	—	2	2

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/211

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
Članovi – privremene naknade	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Troškovi zapošljavanja	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Prestanak zaposlenja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Troškovi osposobljavanja	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Socijalna pitanja i mobilnost	—	—	—	—	—	0	0	15	15
Informacijska i komunikacijska tehnologija	—	—	—	—	—	—	—	163	163
Najam i kupnja	—	—	—	—	—	—	—	18	18
Povezani sa zgradama	—	—	—	—	—	—	—	51	51
Sigurnost	—	—	—	—	—	—	—	32	32
Službena putovanja i reprezentacije	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Sastanci, odbori, konferencije	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Službeni list	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Publikacije	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Pribavljanje informacija	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Studije i istraživanja	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Opća oprema, vozila, namještaj	—	—	—	—	—	—	—	13	13
Vanjske jezične usluge	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Ostali administrativni rashodi	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	—	—	—	0	—	0	—	—	0
Administrativni rashodi drugih institucija	0	0	0	0	0	0	0	684	684
Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Inovacijski fond (IF)	—	—	—	—	—	—	0	138	138
Ostala djelovanja	—	—	—	—	—	1	5	2	8
Ukupno naslov O: Izvan VFO-a	—	—	—	—	—	1	6	140	147

u milijunima EUR

Program	< 2015.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pričuva za prilagodbu Brexitu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Zbog nove je Komisije bila potrebna unutarnja reorganizacija službi. Ponovna dodjela s time povezanih transakcija rezultirala je prijenosom neiskorištenog iznosa između godina. Ukupni iznos nepodmirenih obveza ostao je nepromijenjen.

6.12. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRENE PREUZETE OBVEZE PO VRSTI ODOBRENIH SREDSTAVA

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
1 Obzor Europa	20 834	(427)	11 414	8 972	22 848	3 353	(198)	2 484	915	4 723	27 571
Euratom	276	(4)	277	288	261	62	(4)	11	13	57	317
Termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	1 017	(0)	864	612	1 268	45	—	1	1	45	1 313
Ostala djelovanja	0	0	—	—	—	109	(11)	82	74	106	106
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	26	(2)	10	12	22	0	0	0	0	0	22
Fond InvestEU	2 332	(20)	657	962	2 006	421	—	2 176	550	2 048	4 053

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Instrument za povezivanje Europe – promet	6 674	(38)	1 786	1 371	7 050	133	(1)	20	20	132	7 183
Instrument za povezivanje Europe – energetika	3 644	(25)	784	551	3 852	48	—	5	1	52	3 904
Instrument za povezivanje Europe – digitalni sektor	321	(7)	277	158	433	7	(0)	0	4	3	436
Digitalna Europa	63	(1)	1 129	82	1 109	2	(0)	31	2	30	1 140
Decentralizirane agencije	35	—	189	189	36	1	(0)	8	9	—	36
Ostala djelovanja	—	—	372	372	—	0	0	0	0	0	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	45	(0)	18	12	52	0	0	0	0	0	52
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	34	(1)	25	22	36	2	(0)	6	3	5	41
Jedinstveno tržište	805	(44)	582	420	924	22	(1)	17	12	26	950
Program EU-a za borbu protiv prijevara	28	(4)	24	15	33	0	(0)	—	0	0	33
Oporezivanje	31	(1)	35	33	31	5	(0)	0	3	2	33
Carine	86	(2)	126	90	121	8	(0)	0	7	1	122
Decentralizirane agencije	0	(0)	118	118	—	—	—	5	5	—	—
Ostala djelovanja	4	(0)	9	7	6	0	(0)	0	0	0	6
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	22	(2)	5	9	16	0	0	0	0	0	16
Europski svemirski program	1 610	(1)	1 977	2 363	1 222	255	(0)	102	210	147	1 369

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizirane agencije	2	—	56	43	15	—	—	1	1	—	15
Ukupno za naslov 1: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2 Fond za regionalni razvoj (EFRR)	88 758	(53)	238	39 843	49 100	12 591	(0)	28 028	5 569	35 049	84 149
Kohezijski fond	22 668	(42)	16	9 222	13 421	4 170	(0)	1 307	496	4 981	18 402
Doprinos Kohezijskog fonda Instrumentu za povezivanje Europe – promet	6 632	(21)	1 442	1 031	7 023	3	—	0	0	3	7 026
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	9	(1)	—	3	5	0	0	0	0	0	5
Europski socijalni fond plus (ESF+)	38 950	(7)	63	17 076	21 930	6 302	—	17 374	2 350	21 326	43 257
Potpora turskoj zajednici na Cipru	126	(5)	32	40	113	3	(0)	1	0	4	117
Europski oporavak i otpornost	108	(2)	116	80	141	0	—	98 034	46 375	51 660	51 801
Program „Periklo IV”	1	(0)	1	0	1	—	—	0	—	0	1
Oporavak EU-a	—	—	5	3	2	0	0	0	0	0	2
RescEU	448	(7)	183	191	432	17	(0)	153	5	164	596
EU za zdravlje	141	(9)	329	59	402	2	(0)	9	2	10	412
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	469	0	232	509	191	0	—	70	70	0	191
Decentralizirane agencije	11	(0)	324	316	19	—	—	10	10	0	20
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	(0)	—	3	1	0	0	0	0	0	1

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	8	(1)	11	10	9	0	—	1	1	0	9
Zapošljavanje i socijalne inovacije	160	(12)	89	57	180	4	(2)	6	2	7	187
Program Erasmus+	990	(13)	2 663	2 114	1 526	356	(4)	169	283	239	1 765
Europske snage solidarnosti (ESC)	107	(4)	136	95	144	5	(0)	0	2	4	148
Kreativna Europa	227	(10)	306	137	386	9	(1)	9	4	14	400
Pravosuđe	63	(1)	47	35	74	0	(0)	1	0	0	75
Prava i vrijednosti	120	(4)	99	60	156	1	(0)	1	1	1	156
Decentralizirane agencije	17	(0)	220	206	31	1	(0)	3	2	1	33
Ostala djelovanja	10	(0)	6	6	10	0	(0)	0	0	0	10
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	87	(5)	30	28	85	—	—	0	0	0	85
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	164	(2)	181	157	186	1	(0)	1	1	1	187
<i>Ukupno za naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti</i>	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
3 Jamstva u poljoprivredi	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
Poljoprivredni fond za ruralni razvoj	35 164	(2)	15 339	14 587	35 914	0	—	2 366	65	2 300	38 215
Pomorstvo i ribarstvo	3 043	(15)	107	738	2 397	416	(0)	110	1	525	2 922
Ribarstvo (SFPA i RFMO)	21	—	152	150	23	0	0	0	0	0	23

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3+4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizirane agencije	—	—	21	21	—	—	—	0	0	—	—
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	12	(0)	—	3	9	0	0	0	0	0	9
Zaštita okoliša i klimatska politika (LIFE)	1 882	(34)	739	439	2 148	7	(0)	3	3	6	2 154
Fond za pravednu tranziciju	—	—	4	1	3	—	—	5	0	5	8
Instrument za kreditiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	0	0	—	—	—	—	—	0	0	—	—
Decentralizirane agencije	3	—	50	51	3	—	—	6	6	0	3
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	26	—	4	5	24	0	0	0	0	0	24
Ukupno za naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
4 Azil, migracije i integracija	3 068	(29)	497	1 200	2 335	54	(1)	2	28	28	2 363
Decentralizirane agencije	20	—	138	138	20	—	—	4	4	—	20
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	—	—	0	0	0	0	0	0	0	0
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – upravljanje granicama i vize	1 219	(35)	153	388	949	217	(2)	3	26	192	1 141
Upravljanje granicama (Fond za integrirano upravljanje granicama) – oprema za carinske provjere	—	—	135	—	135	0	0	0	0	0	135

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/217

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizirane agencije	372	—	703	754	321	—	—	10	10	0	321
Ukupno za naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5 Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	457	(15)	70	161	352	13	(1)	1	5	9	360
Razgradnja nuklearnih postrojenja	351	(0)	73	46	377	0	0	0	0	0	377
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	324	(3)	69	75	315	0	(0)	0	0	0	315
Decentralizirane agencije	0	—	193	193	0	0	(0)	3	3	—	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	—	—	1	1	0	0	0	0	0	1
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	26	(3)	20	19	24	—	—	0	—	0	24
Europski fond za obranu (istraživački)	—	(0)	323	1	322	—	—	7	0	7	329
Europski fond za obranu (neistraživački)	322	(0)	623	198	746	0	—	17	0	17	762
Vojna mobilnost	—	—	227	1	226	0	0	0	0	0	226
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	7	(0)	—	5	2	0	—	—	0	—	2
Ukupno za naslov 5: Sigurnost i obrana	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
6 Susjedstvo, razvoj i međunarodna suradnja	18 527	(444)	10 833	5 656	23 259	213	(12)	127	134	194	23 453
Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti	116	(9)	38	17	127	1	—	0	—	1	128
Humanitarna pomoć (HUMA)	1 301	(12)	2 168	2 405	1 052	53	(4)	28	46	31	1 084
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	137	(2)	352	341	146	22	(1)	56	46	32	178
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	9	—	63	7	65	0	0	0	0	0	65
Ostala djelovanja	1	(0)	17	17	0	0	0	0	0	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	(0)	—	2	2	0	0	0	0	0	2
Djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije	153	(20)	92	72	154	0	(0)	1	0	0	154
Pretpristupna pomoć (IPA III)	7 464	(182)	1 566	1 988	6 860	785	(0)	30	204	610	7 471
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	(0)	—	—	—	0	0	0	0	0	—
Ukupno za naslov 6: Susjedstvo i svijet	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7 Mirovine osoblja	—	—	2 173	2 173	—	—	—	—	—	—	—
(Mirovine bivših članova) Europski parlament	—	—	11	11	—	0	0	0	0	0	—
(Mirovine bivših članova) Europsko vijeće i Vijeće	—	—	1	1	—	0	0	0	0	0	—
(Mirovine bivših članova) Komisija	—	—	7	7	—	0	0	0	0	0	—

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
(Mirovine bivših članova) Sud	—	—	12	12	—	0	0	0	0	0	—
(Mirovine bivših članova) Europski revizorski sud	—	—	5	5	—	0	0	0	0	0	—
(Mirovine bivših članova) Europski ombudsman	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
(Mirovine bivših članova) Europski nadzornik za zaštitu podataka	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
Europske škole	0	—	197	197	0	1	—	15	14	2	2
Plaće za statutarano osoblje	0	(0)	2 494	2 494	0	—	—	31	31	—	0
Plaće za vanjsko osoblje	35	(4)	238	231	38	3	(2)	33	33	2	39
Članovi – plaće i naknade	0	(0)	15	13	2	—	—	0	0	—	2
Članovi – privremene naknade	—	—	3	3	—	0	0	0	0	0	—
Troškovi zapošljavanja	3	(1)	26	27	2	0	—	1	0	0	2
Prestanak zaposlenja	—	—	8	8	—	0	0	0	0	0	—
Troškovi osposobljavanja	10	(1)	17	15	11	1	(0)	3	3	1	12
Socijalna pitanja i mobilnost	8	(1)	24	21	8	7	(2)	17	15	7	15
Informacijska i komunikacijska tehnologija	122	(2)	298	274	143	20	(0)	50	49	20	163
Najam i kupnja	3	(0)	318	303	18	2	—	27	28	0	18
Povezani sa zgradama	49	(1)	86	95	39	2	(0)	19	9	12	51
Sigurnost	24	(1)	63	58	28	2	(0)	6	3	4	32
Službena putovanja i reprezentacija	7	(6)	24	13	11	0	(0)	1	0	0	12

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Sastanci, odbori, konferencije	6	(5)	5	2	3	0	(0)	1	1	1	4
Službeni list	1	(0)	2	3	1	0	—	0	0	—	1
Publikacije	5	(0)	13	12	6	2	(0)	3	3	1	7
Pribavljanje informacija	1	(0)	4	3	2	—	—	0	0	0	2
Studije i istraživanja	11	(0)	5	12	4	0	—	0	0	0	4
Opća oprema, vozila, namještaj	13	(1)	24	25	11	3	(0)	3	5	2	13
Vanjske jezične usluge	3	(0)	24	23	4	0	(0)	10	10	1	4
Ostali administrativni rashodi	7	(1)	18	18	6	1	(0)	4	4	2	8
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	(0)	—	1	0	0	(0)	—	—	—	0
Administrativni rashodi drugih institucija	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
<i>Ukupno za naslov 7: Europska javna uprava</i>	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
O Inovacijski fond (IF)	0	0	—	—	—	4	(1)	147	11	138	138
Ostala djelovanja	0	0	—	—	—	7	(1)	52	50	8	8
<i>Ukupno naslov O: Izvan VFO-a</i>	0	0	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	—	—	791	791	—	0	0	0	0	0	—
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	0	—	24	24	—	0	0	0	0	0	—

17.10.2022.

HR

Službeni list Europske unije

C 399/221

u milijunima EUR

Naslov	Iz proračunskih odobrenih sredstva					Iz odobrenih sredstva iz namjenskih prihoda					Ukupne nepodmirene obveze na kraju 2021.
	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	Obveze prenesene iz 2020.	Usklađenja	Preuzete obveze	Izvršena plaćanja	Iznos za podmirenje	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Pričuva za prilagodbu Brexitu	—	—	407	407	—	0	0	0	0	0	—
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	0	—	1 223	1 223	—	0	0	0	0	0	—
Ukupno	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

7. IZVRŠENJE PRORAČUNA PO INSTITUCIJAMA

7.1. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA

u milijunima EUR

Institucija	Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Primici kao % proračuna	Nepod- mireno
	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Europski parlament	176	176	236	7	243	212	3	215	122 %	28
Europsko vijeće i Vijeće	59	59	103	1	104	102	1	102	173 %	2
Komisija	165 665	167 616	244 942	19 411	264 354	237 838	1 078	238 916	143 %	25 437
Sud	60	60	59	0	59	59	0	59	99 %	0
Revizorski sud	23	23	24	0	24	24	0	24	102 %	0

u milijunima EUR

Institucija	Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Primici kao % proračuna	Nepod- mireno
	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Ukupno		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Gospodarski i socijalni odbor	13	13	22	0	22	22	0	22	171 %	0
Odbor regija	10	10	11	0	12	11	0	12	112 %	—
Europski ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	93 %	—
Europski nadzornik za zaštitu podataka	2	2	2	0	2	2	0	2	96 %	—
Europska služba za vanjsko djelovanje	51	51	241	3	244	240	3	243	480 %	0
Ukupno	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

Konsolidirani izvještaji o izvršenju općeg proračuna EU-a uključuju, kao i prethodnih godina, izvršenje proračuna svih institucija jer je u proračunu EU-a za svaku instituciju osiguran poseban proračun.

Proračun agencija i njegovo izvršenje nisu konsolidirani u proračun EU-a i nisu uključeni u izvještaje o proračunu EU-a. Komisijine subvencije isplaćene agencijama dio su proračuna EU-a. U ovom proračunskom dijelu godišnje računovodstvene dokumentacije u obzir se uzimaju samo subvencije isplaćene agencijama iz proračuna Komisije.

Treba napomenuti da osim svojeg proračuna ESVD prima i doprinose od Komisije u iznosu od 193,6 milijuna EUR (2020.: 148,1 milijun EUR, međutim, u 2020. ERF nije bio pokriven sredstvima Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, te je stoga došlo do povećanja u 2021.). Iz nasljeđa ERF-a i skrbničkih fondova primljeno je 18,7 milijuna EUR (2020.: 64,4 milijuna EUR). Tim doprinosima pokrivaju se troškovi osoblja Komisije u delegacijama koje financiraju ERF i skrbnički fondovi, uključujući namjenske prihode ostvarene tijekom godine od tih doprinosa.

7.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA

u milijunima EUR

Institucija	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europski parlament	2 215	2 033	75	46	2 154	97 %	22	30	52	8	—	0	9
Europsko vijeće i Vijeće	679	523	0	43	566	83 %	0	41	41	71	0	0	71
Komisija	601 452	109 244	511	153 999	263 755	44 %	4 043	283 739	287 781	49 239	5	671	49 916
Sud	445	438	0	1	439	98 %	0	1	1	6	0	0	6
Revizorski sud	154	149	0	0	149	97 %	0	0	0	5	0	0	5
Gospodarski i socijalni odbor	155	132	0	4	136	88 %	0	5	5	13	0	0	13
Odbor regija	108	106	0	1	106	99 %	0	0	0	1	0	0	1
Europski ombudsman	13	11	0	—	11	89 %	0	—	—	1	0	—	1
Europski nadzornik za zaštitu podataka	19	17	0	—	17	86 %	0	—	—	3	0	—	3
Europska služba za vanjsko djelovanje	1 091	763	10	239	1 012	93 %	0	75	75	5	—	0	5
Ukupno	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

7.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

u milijunima EUR

Institucija	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2022.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosa	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europski parlament	2 571	1 650	393	35	2 078	81 %	402	40	442	12	38	2	52
Europsko vijeće i Vijeće	749	461	60	43	564	75 %	62	42	104	71	10	1	82
Komisija	241 321	160 032	1 203	62 326	223 561	93 %	3 591	13 827	17 417	82	250	11	343
Sud	479	408	30	0	438	92 %	30	1	31	6	3	0	9
Revizorski sud	163	140	8	0	148	91 %	8	0	8	5	1	0	6
Gospodarski i socijalni odbor	168	113	10	3	126	75 %	19	7	25	13	3	0	16
Odbor regija	119	91	10	1	101	85 %	15	1	15	1	1	0	2
Europski ombudsman	13	9	0	—	10	76 %	2	—	2	1	0	—	1
Europski nadzornik za zaštitu podataka	21	16	1	—	17	80 %	1	—	1	3	0	—	3
Europska služba za vanjsko djelovanje	1 209	648	106	199	954	79 %	114	115	230	5	21	0	26
Ukupno	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

8. IZVRŠENJE PRORAČUNA AGENCIJA

Prihodi i rashodi agencija, kako su prikazani u izvještajima 8.1. i 8.2. u nastavku, nisu kao takvi konsolidirani u proračunu EU-a. U ovom proračunskom dijelu godišnje računovodstvene dokumentacije u obzir se uzimaju samo subvencije isplaćene agencijama iz proračuna Komisije.

Izvještaji o izvršenju proračuna EU-a uključuju subvencije isplaćene agencijama iz proračuna EU-a kao odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje, kad je to primjenjivo.

U dolje navedenim izvještajima agencija prikazan je pregled agencija; decentraliziranih agencija (poznatih kao tradicionalne agencije) i izvršnih agencija, te njihovih prihoda (8.1.) i rashoda (8.2.).

Ostali izvori prihoda i povezanih rashoda ne dodaju se u proračunsku računovodstvenu dokumentaciju EU-a. Svaka agencija izrađuje vlastitu godišnju računovodstvenu dokumentaciju.

8.1. PRORAČUNSKI PRIHODI

<i>u milijunima EUR</i>			
Agencija	Podnaslov VFO-a Financiranje	Doneseni konačni proračun	Primljeni prihodi
Agencija za operativno upravljanje opsežnim informatičkim sustavima	4	264	268
Agencija za suradnju energetskih regulatora	1	24	24
Ured Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije	1	7	7
Ured Zajednice za biljne sorte	Nije primjenjivo	19	19
Izvršna agencija za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu	1, 2b	11	3
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	2b	16	15
Europski potporni ured za azil	4	142	153
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	1	204	168
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	1	49	50
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	4	535	545
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	2b	58	173
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	2b	19	19
Europska agencija za kemikalije	1	108	115
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš	1, 2a, 3, 5	45	45
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu	2b, 6	54	54
Europska agencija za okoliš	3	52	67
Europska agencija za kontrolu ribarstva	3	21	22
Europska agencija za sigurnost hrane	2b	119	121
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	2b	22	23

<i>u milijunima EUR</i>			
Agencija	Podnaslov VFO-a Financiranje	Doneseni konačni proračun	Primljeni prihodi
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo	1, 2b	27	27
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove	1, 2a	49	43
Europski institut za ravnopravnost spolova	2b	9	9
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	1	33	33
Europsko nadzorno tijelo za rad	2b	22	14
Europska agencija za pomorsku sigurnost	1	85	106
Europska agencija za lijekove	2b	379	408
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	5	17	19
Ured europskog javnog tužitelja	2b	26	27
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	1	55	56
Europska izvršna agencija za istraživanje	1, 3	88	88
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	1	59	61
Europska zaklada za osposobljavanje	2b	21	22
Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu	2b	44	46
Agencija Europske unije za kibersigurnost	1	23	23
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva	5	178	177
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva	5	10	8
Agencija Europske unije za željeznice	1	31	33
Agencija Europske unije za svemirski program	1	44	1 870
Agencija Europske unije za temeljna prava	2b	24	25
Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo	Nije primjenjivo	534	313
Zajedničko poduzeće Fuzija za energiju	1	614	750
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije	7	52	46
Ukupno		4 195	6 092

u milijunima EUR

Vrsta prihoda agencija	Primljeni iznosi
Subvencije Komisije	4 155
Prihodi od naknada	842
Ostali prihodi	1 095
Ukupno	6 092

8.2. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA

u milijunima EUR

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima	286	269	291	260
Agencija za suradnju energetske regulatora	24	22	27	19
Ured Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije	7	7	10	8
Ured Zajednice za biljne sorte	20	18	20	17
Izvršna agencija za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu	11	2	12	2
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	16	16	22	15
Europski potporni ured za azil	169	139	177	136
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	278	183	286	149
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	50	49	54	46
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	557	523	725	421
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	182	169	195	122
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	19	19	20	19
Europska agencija za kemikalije	116	110	129	109
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš	45	44	47	42

u milijunima EUR

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu	54	53	58	50
Europska agencija za okoliš	68	61	92	64
Europska agencija za kontrolu ribarstva	22	21	25	18
Europska agencija za sigurnost hrane	130	130	133	118
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	23	22	28	23
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo	27	26	27	20
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove	45	43	48	42
Europski institut za ravnopravnost spolova	9	9	11	8
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	33	33	38	31
Europsko nadzorno tijelo za rad	23	22	26	10
Europska agencija za pomorsku sigurnost	114	107	125	102
Europska agencija za lijekove	408	386	480	365
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	20	19	21	19
Ured europskog javnog tužitelja	26	25	27	19
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	55	55	57	54
Europska izvršna agencija za istraživanje	88	88	96	88
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	61	60	69	61
Europska zaklada za osposobljavanje	22	21	23	21
Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu	60	57	57	45
Agencija Europske unije za kibersigurnost	23	23	29	24
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva	186	176	210	167

u milijunima EUR

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva	26	12	30	12
Agencija Europske unije za željeznice	38	37	37	33
Agencija Europske unije za svemirski program	10 102	6 419	2 666	1 614
Agencija Europske unije za temeljna prava	26	25	33	25
Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo	558	286	18	282
Zajedničko poduzeće Fuzija za energiju	1 070	1 066	765	745
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije	53	44	56	43
Ukupno	15 151	10 897	7 301	5 470

u milijunima EUR

Vrste rashoda	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Osoblje	1 749	1 478	1 417	1 462
Administracija	472	439	498	412
Operativno	12 930	8 980	5 385	3 596
Ukupno	15 151	10 897	7 301	5 470

POJMOVNIK

Administrativna odobrena sredstva

Administrativna odobrena sredstva uključuju tekuće troškove institucija i subjekata (osoblje, zgrade, uredska oprema).

Aktuarske pretpostavke

Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun troškova budućih događaja koji utječu na obveze za mirovine.

Aktuarski dobiti i gubici

Promjene aktuarskih manjkova ili viškova za planove definiranih primanja. One proizlaze iz razlika između prethodnih aktuarskih pretpostavki i onoga što se zaista dogodilo te zbog učinaka promjena aktuarskih pretpostavki.

Diskontna stopa

Stopa koja se primjenjuje za prilagodbu vremenske vrijednosti novca. Diskontiranje je metoda koja se primjenjuje za usporedbu troškova i koristi koji se javljaju u različitim vremenskim razdobljima.

Doneseni proračun

Nacrt proračuna postaje doneseni proračun nakon što ga Proračunsko tijelo odobri, a predsjednik Europskog parlamenta proglasi ga konačno usvojenim.

Efektivna kamatna stopa

Stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici ili plaćanja tijekom očekivanog životnog vijeka financijske imovine ili financijske obveze diskontiraju na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine ili obveze.

Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Sva financijska imovina i sve financijske obveze koje se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjere po amortiziranom trošku.

Financijska imovina ili obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

Sva financijska imovina ili sve financijske obveze koje se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjere po fer vrijednosti i za koje se sve promjene fer vrijednosti priznaju kroz višak ili manjak u razdoblju (tj. izvedenice).

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Sva financijska imovina (osim izvedenica) koja se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjeri po fer vrijednosti i za koje se sve promjene fer vrijednosti priznaju kao pričuva u neto imovini do trenutka prestanka priznavanja (ili umanjenja vrijednosti).

Financijski ispravak

Svrha je financijskih ispravaka zaštititi proračun EU-a od nepravilnosti pri izvršenju rashoda. Kad je riječ o izvršenju rashoda u okviru podijeljenog upravljanja, za povrat nepravilno izvršenih plaćanja prvenstveno su odgovorne države članice.

„Potvrđeni” financijski ispravak je onaj koji je prihvatila predmetna država članica. „Utvrđeni” financijski ispravak je onaj koji je donesen odlukom Komisije i uvijek je neto ispravak, pri čemu je država članica dužna vratiti nepravilno isplaćena sredstva u proračun EU-a, čime dolazi do konačnog smanjenja dodijeljene financijske omotnice predmetnoj državi članici. Potvrđeni i utvrđeni financijski ispravci iskazani su u ovom izvještaju kao jedna kategorija.

„Provedeni” financijski ispravak je onaj kojim je ispravljena uočena nepravilnost.

Godišnji izvještaj o radu (AAR)

U godišnjim izvještajima o radu navode se rezultati poslovanja u odnosu na, među ostalim, utvrđene ciljeve, povezane rizike i oblik unutarnje kontrole. Od proračunske godine 2001. za Komisiju, a od 2003. i za sve institucije Europske unije, „dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti” mora podnijeti godišnji izvještaj o radu svojoj instituciji o izvršavanju svojih dužnosti, zajedno s informacijama o financijama i upravljanju.

Izmjena proračuna

Odluka donesena tijekom proračunske godine o izmjeni (povećanje, smanjenje, prijenos) stavki donesenog proračuna za tu godinu.

Iznosi koji će se zatražiti od država članica

To su rashodi nastali tijekom izvještajnog razdoblja koji će se trebati financirati iz budućih proračuna, tj. koje će trebati financirati države članice. To je posljedica činjenice da se financijski izvještaji sastavljaju primjenom računovodstva nastanka poslovnih događaja, a proračun računovodstva novčane osnove.

Izravno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru izravnog upravljanja proračun izravno izvršavaju službe Komisije, izvršne agencije ili skrbnički fondovi.

Izvedenice

Financijski instrumenti čija je vrijednost povezana s promjenama vrijednosti drugog financijskog instrumenta, pokazatelja ili robe. Za razliku od vlasnika primarnog financijskog instrumenta (npr. državne obveznice), koji ima neograničeno pravo na primanje novca (ili nekog drugog oblika ekonomske koristi) u budućnosti, vlasnik izvedenice ima samo ograničeno pravo na primanje takve koristi. Valutni terminski ugovor je primjerice izvedenica.

Namjenski prihodi

Posebni prihodi primljeni za financiranje određenih stavki rashoda. Glavni izvor vanjskih namjenskih prihoda jesu financijski doprinosi trećih zemalja za programe koje financira Unija. Glavni izvor unutarnjih namjenskih prihoda jesu prihodi od trećih strana za robu, usluge ili poslove koji su im isporučeni na njihov zahtjev; prihodi koji proizlaze iz otplate pogrešno isplaćenih iznosa i prihodi od prodaje publikacija i filmova.

Neizravno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru neizravnog upravljanja Komisija povjerava zadaću izvršenja proračuna tijelima prava Unije ili nacionalnog prava.

Nepodmirene obveze

Kao *Reste à Liquidier (RAL)*, predstavljaju iznos za koji je preuzeta proračunska obveza, ali još nije izvršeno plaćanje. Ti iznosi predstavljaju obveze koje EU mora platiti u narednim godinama, a izravno proizlaze iz postojanja višegodišnjih programa i neravnoteže između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

Nepodmirene proračunske obveze (reste à liquidier – RAL)

Kao *nepodmirene obveze*, predstavljaju iznos za koji je preuzeta proračunska obveza, ali još nije izvršeno plaćanje. Ti iznosi predstavljaju obveze koje EU mora platiti u narednim godinama, a izravno proizlaze iz postojanja višegodišnjih programa i neravnoteže između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

Nepравilnost

Nepравilnost je čin koji nije u skladu s primjenjivim pravilima EU-a ili nacionalnim pravilima i koji može imati negativan utjecaj na financijske interese EU-a. Nepravilnosti, koje mogu biti rezultat postupanja korisnika koji potražuju sredstva ili tijela koja su odgovorna za izvršenje plaćanja. Pojam nepravilnosti širi je od pojma prijave, koja se odnosi na postupanje koje se može smatrati kaznenim djelom.

Obveza

Pravno jamstvo za pružanje financijskih sredstava u određenim uvjetima. EU se obvezuje nadoknaditi svoj dio troškova projekta koji financira EU. Današnje su obveze sutrašnja plaćanja. Današnja su plaćanja jučerašnje obveze.

Odobrena sredstva

Financiranje proračuna. U proračunu se predviđaju obveze i plaćanja (novčani ili bankovni prijenosi korisnicima). Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje često se razlikuju (diferencirana odobrena sredstva) jer se za višegodišnje programe i projekte obveze često preuzimaju u potpunosti u onoj godini u kojoj su ti programi i projekti doneseni, a plaćaju se tijekom provedbe programa i projekta koja traje nekoliko godina. Nediferencirana odobrena sredstva koriste se za administrativne rashode, za pružanje potpore poljoprivrednom tržištu te su izravna plaćanja i odobrena sredstva za preuzimanje obveza jednaka odobrenim sredstvima za plaćanje.

Odobrena sredstva koja će se poništiti

Neiskorištena odobrena sredstva koja se poništavaju na kraju financijske godine. Buduće poništenje znači poništenje svih ili djelomičnih odobrenih rashoda i/ili preuzimanje obveza koje se odnose na ta odobrena sredstva. Samo u slučaju zajedničkih poduzeća, kako je određeno u njihovim financijskim pravilima, sva neiskorištena odobrena sredstva mogu se knjižiti u procjeni prihoda i rashoda za sljedeće tri financijske godine (tzv. pravilo „N + 3”). Stoga se odobrena sredstva zajedničkih poduzeća koja će se poništiti mogu ponovno aktivirati do financijske godine „N + 3”.

Odobrena sredstva za plaćanje

Odobrena sredstva za plaćanje obuhvaćaju rashode koji se trebaju platiti u tekućoj godini, a koji proizlaze iz pravnih obveza koje su preuzete u tekućoj godini i/ili prethodnih godina.

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza obuhvaćaju ukupne troškove pravnih obveza (ugovora, sporazuma/odluka o dodjeli bespovratnih sredstava) koji se mogu potpisati u tekućoj financijskoj godini.

Opoziv

Čin kojim se poništava prethodna obveza (ili njezin dio).

Planovi definiranih primanja

Plan za mirovine ili ostala mirovinska primanja u kojemu se primanja određuju pravilima plana neovisno o uplaćenim doprinosima, a primanja nisu izravno povezana s ulaganjima u plan. Plan se može financirati ili se ne mora financirati.

Podijeljeno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru podijeljenog upravljanja zadaće izvršenja proračuna povjeravaju se državama članicama. Oko tri četvrtine rashoda EU-a izvršavaju se na ovaj način.

Poništenje odobrenih sredstava

Neiskorištena odobrena sredstva koja se ne smiju više koristiti.

Prekidi i obustave

Ako Komisija utvrdi, na temelju vlastitog rada ili na temelju informacija koje su joj dostavila revizorska tijela, da država članica nije uklonila ozbiljne nedostatke sustava za upravljanje i kontrolu i/ili ispravila nepravilno izvršene rashode koji su prijavljeni i potvrđeni, ona može prekinuti ili obustaviti plaćanja.

Pretfinanciranje

Plaćanje kojemu je svrha da korisniku osigura likvidna sredstva. Može se podijeliti u više obroka u skladu s odredbama predmetnog ugovora, odluke, sporazuma ili osnovnog pravnog akta. Likvidna sredstva ili predujam koriste se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju.

Preventivna mjera

Preventivne mjere, koje Komisija može upotrijebiti kako bi zaštitila proračun EU-a kada postane svjesna mogućih nedostataka, uključuju privremeni prekid ili obustave plaćanja iz proračuna EU-a za neki operativni program.

Prijenos odobrenih sredstava

Iznimka od načela da se proračun donosi samo za jednu financijsku godinu na temelju koje je moguće odobrena sredstva koja nisu iskorištena u određenoj proračunskoj godini iznimno prenijeti, u skladu sa strogim uvjetima, za upotrebu u narednoj godini.

Prijenosi (između proračunskih linija)

Prijenosi između proračunskih linija znače prijenos odobrenih sredstava iz jedne proračunske linije u drugu tijekom jedne financijske godine, što predstavlja iznimku od proračunskog načela specifikacije. Međutim, prijenosi su izričito dopušteni prema Ugovoru o funkcioniranju Europske unije u skladu s uvjetima utvrđenima Financijskom uredbom. U financijskoj uredbi utvrđuju se različite vrste prijenosa, ovisno o tome provode li se unutar proračunske glave, poglavlja, članka ili naslova ili između njih, a za svaku vrstu potrebna je posebna razina odobrenja.

Proračunska linija

Kad je riječ o strukturi proračuna, prihodi i rashodi prikazuju se u proračunu u skladu s obvezujućim nazivljem koje je uvelo proračunsko tijelo u kojem se uzimaju u obzir narav i svrha svake stavke. Pojedinačni naslovi (naziv, poglavlje, članak ili linija) sadržavaju formalni opis nazivlja.

Tekući trošak rada

Povećanje obveza za planove koji proizlaze iz rada u službi u tekućoj financijskoj godini.

Tradicionalna vlastita sredstva

Tradicionalna vlastita sredstva definirana su u primjenjivoj Odluci o vlastitim sredstvima (Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053), a sastoje se od carina i pristojbi na šećer.

Vlastita sredstva

Glavni izvor prihoda za proračun EU-a. Različite kategorije vlastitih sredstava navode se u primjenjivoj Odluci o vlastitim sredstvima (Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053) i to su tradicionalna vlastita sredstva, vlastita sredstva na temelju PDV-a, vlastita sredstva na temelju BND-a i vlastita sredstva na temelju nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada.

POPIS POKRATA

AAR	Godišnji izvještaj o radu
AMIF	Fond za azil, migracije i integraciju
Amortizirani trošak	Amortizirani trošak
AOD	Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti
ATM	Upravljanje zračnim prometom
BDP	Bruto domaći proizvod
BND	Bruto nacionalni dohodak
BOP	Pomoć platnim bilancama
CCS LGF	Jamstveni instrument za kulturni i kreativni sektor
CEF	Instrument za povezivanje Europe
CEF DI	Dužnički instrument u okviru Instrumenta za povezivanje Europe
CIP	Okvirni program za konkurentnost i inovacije
COSME	Program za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća
COSO	Odbor sponzorskih organizacija Povjerenstva Treadway
CPF	Zajednički fond za rezervacije
CPR	Uredba o zajedničkim odredbama
CRII+	Investicijska inicijativa plus kao odgovor na koronavirus
D&WM	Razgradnja postrojenja i upravljanje otpadom
EAD	Izloženost sa statusom neispunjavanja obveza
EAR	Računovodstveno pravilo Europske unije
EaSI	Zapošljavanje i socijalne inovacije
EBOR	Europska banka za obnovu i razvoj
ECA	Europski revizorski sud
ECL	Očekivani kreditni gubici
ECOFIN	Vijeće za ekonomska i financijska pitanja
EDIF	Jamstveni instrument u okviru instrumenta za razvoj poduzetništva i inovacija na zapadnom Balkanu

EFJP	Europski fond za jamstva u poljoprivredi
EFOR	Europski fond za održivi razvoj
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EFSE	Europski fond za jugoistočnu Europu
EFSD	Europski fond za financijsku stabilnost
EFSDU	Europski fond za strateška ulaganja
EFTA	Europsko udruženje slobodne trgovine
EGNOS	Europski geostacionarni navigacijski sustav
EGP	Europski gospodarski prostor
EIB	Europska investicijska banka
EIF	Europski investicijski fond
ElectriFI	Inicijativa za financiranje elektrifikacije
ELM	Mandat za vanjsko kreditiranje
EMFF	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EMU	Ekonomska i monetarna unija
ENEF	Fond za razvoj poduzeća
ENIF	Fond za inovacije u poduzećima
ENPI	Europski instrument za susjedstvo i partnerstvo
EP	Europski parlament
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ERF	Europski razvojni fond
ESA	Europska svemirska agencija
ESB	Europska središnja banka
ESF	Europski socijalni fond
ESIF	Europski strukturni i investicijski fondovi
ESM	Europski stabilizacijski mehanizam

ESVD	Europska služba za vanjsko djelovanje
ETF	Instrument Europskog tehnološkog mehanizma za novoosnovana poduzeća iz 1998.
EU	Europska unija
EUMETSAT	Europska organizacija za korištenje meteoroloških satelita
Euratom	Europska zajednica za atomsku energiju
EZUČ u likvidaciji	Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji
FIFO	Fifo metoda procjene zaliha
Fond BUFI	Fond za novčane kazne koje se uplaćuju u proračun
FP7	Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj
FSDA	Rasprava o financijskom izvještaju i njegova analiza
FU	Financijska uredba EU-a
FVNA	Imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital
FVSD	Imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak
GNSS	Globalni navigacijski satelitski sustavi
H2020	Obzor 2020.
IF	Inovacijski fond
IIW	Dio za infrastrukturu i inovacije
Imovina raspoloživa za prodaju	Raspoloživo za prodaju
Inicijativa za jačanje otpornosti (ERI)	Inicijativa EIB-a za jačanje otpornosti
IT	Informacijska tehnologija
ITER	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JRC	Zajednički istraživački centar
KF	Kohezijski fond
KOM	Europska komisija
LGD	Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza
LGTT	Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T
MAP	Višegodišnji program – program za financijsku uključenost srednjih poduzeća
MEFS	Mehanizam za europsku financijsku stabilnost
MEP	Zastupnik u Europskom parlamentu
MFP	Makrofinancijska pomoć

MMF	Međunarodni monetarni fond
MMSP	Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća
MRSJS	Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor
MSP	Mala i srednja poduzeća
NDICI	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa
NGEU	NextGenerationEU
ORD	Odluka o vlastitim sredstvima
PBI	Inicijativa projektnih obveznica
PD	Vjerojatnost neispunjenja obveza
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PF4EE	Instrument za privatno financiranje energetske učinkovitosti
PGF	Jamstveni fond za sudionike
PSEO	Mirovinski sustav za europske dužnosnike
RAL	„Reste à Liquider” (nepodmirene proračunske obveze)
RSFF	Instrument za financiranje na temelju podjele rizika
RRF	Mehanizam za oporavak i otpornost
RTD	Istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti
SANAD	Fond MENA za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća
SAPARD	Posebni pristupni program za poljoprivredu i ruralni razvoj
SEMED	Program za financijsku uključenost mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća na području južnog i istočnog Mediterana
SICR	Znatno povećanje kreditnog rizika

SIUGI	Instrument za neograničena jamstva u okviru inicijative za MSP-ove
SMEW	Dio za MSP-ove (dio za mala i srednja poduzeća)
SURE	Potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC
TRDI	Privremeni instrument za ruralni razvoj
TVS	Tradicionalna vlastita sredstva
UFEU	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
VFO	Višegodišnji financijski okvir
ZP	Zajedničko poduzeće
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

(2022/C 399/02)

Mišljenje

I. Europski revizorski sud (Sud) obavio je reviziju:

- (a) konsolidirane računovodstvene dokumentacije Europske unije, koja se sastoji od konsolidiranih financijskih izvještaja ⁽¹⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽²⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021. i koju je Komisija odobrila 28. lipnja 2022.;
- (b) zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije**Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije**

II. Prema mišljenju Suda konsolidirana računovodstvena dokumentacija Europske unije (EU) za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje EU-a na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom i računovodstvenim pravilima koja se temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom**Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda

III. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Rashodi

IV. Sud za 2021. iznosi dva zasebna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti rashoda. To proizlazi iz činjenice da je *Mehanizam za oporavak i otpornost* (RRF, od engl. *Recovery and Resilience Facility*) privremeni instrument koji se primjenjuje i financira na način koji se bitno razlikuje od uobičajene potrošnje proračunskih sredstava u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti proračunskih rashoda

V. Prema mišljenju Suda, zbog važnosti pitanja opisanog u odlomku pod naslovom „Osnova za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti proračunskih rashoda”, u proračunskim rashodima prihvaćenima u računovodstvenoj dokumentaciji za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. postoje značajne pogreške.

⁽¹⁾ Konsolidirani financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki (uključujući izvješćivanje po segmentima).

⁽²⁾ Izvješća o izvršenju proračuna također uključuju bilješke.

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti rashoda iz RRF-a

VI. Prema mišljenju Suda rashodi iz RRF-a prihvaćeni u računovodstvenoj dokumentaciji za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Osnova za mišljenje

VII. Sud provodi reviziju u skladu s međunarodnim revizijskim standardima i etičkim kodeksom Međunarodne federacije računovođa (IFAC) te međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI). Odgovornosti Suda u skladu s tim standardima i kodeksom podrobnije su opisane u odjeljku ovog izvješća o odgovornostima revizora. U tom odjeljku Sud ujedno iznosi dodatne informacije o osnovi za svoje mišljenje o prihodima (vidjeti odlomak **XXXV.**) i rashodima iz RRF-a (vidjeti odlomak **XXXVII.**). Sud je također ispunio zahtjeve u pogledu neovisnosti i postupio u skladu sa svojim etičkim odgovornostima predviđenima Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe. Sud prikupljene revizijske dokaze smatra dostatnima i prikladnima da budu osnova za njegova mišljenja.

Osnova za nepovoljno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti proračunskih rashoda

VIII. Procijenjena stopa pogreške koju je Sud izračunao za proračunske rashode prihvaćene u računovodstvenoj dokumentaciji za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. iznosi 3,0 %. U znatnom dijelu tih rashoda postoje značajne pogreške. To se uglavnom odnosi na rashode utemeljene na nadoknadi troškova, za koje procijenjena stopa pogreške iznosi 4,7 %. Ti su se rashodi 2021. godine povećali na 90,1 milijardu EUR i čine 63,2 % revizijskog statističkog skupa Suda⁽³⁾. Učinak takvih pogrešaka u rashodima prihvaćenima za predmetnu godinu stoga je i značajan i raširen.

Ključna revizijska pitanja**Sud je obavio procjenu obveza za mirovine i ostala primanja zaposlenih**

IX. U bilanci EU-a navodi se da obveze za mirovine i ostala primanja zaposlenih na kraju 2021. godine iznose 122,5 milijardi EUR (2020.: 116,0 milijardi EUR), što čini gotovo jednu četvrtinu ukupnih obveza za 2021. u visini od 496,4 milijardi EUR (2020.: 313,5 milijardi EUR).

X. Najveći dio tih obveza za mirovine i ostala primanja zaposlenih odnosi se na mirovinski sustav dužnosnika i ostalih službenika Europske unije te iznosi 109,7 milijardi EUR (2020.: 100,7 milijardi EUR). Obveze evidentirane u računovodstvenoj dokumentaciji procjena su sadašnje vrijednosti očekivanih budućih plaćanja koja će EU biti dužan izvršiti kako bi podmirio svoje obveze za mirovine.

XI. Primanja koja se isplaćuju u okviru mirovinskog sustava terete se na proračun EU-a. Iako EU nije uspostavio namjenski mirovinski fond za pokrivanje troškova budućih mirovinskih obveza, države članice zajednički jamče isplatu primanja, a dužnosnici doprinose jednoj trećini troškova financiranja tog sustava. Eurostat svake godine izračunava tu obvezu u ime računovodstvenog službenika Komisije primjenom parametara kao što su dobni profil i očekivani životni vijek dužnosnika EU-a te pretpostavki o budućim gospodarskim uvjetima. Te parametre i pretpostavke procjenjuju i aktuarski savjetnici Komisije.

XII. Povećanje mirovinskih obveza tijekom 2021. uglavnom je posljedica smanjenja nominalne diskontne stope na koju utječe smanjenje globalnih kamatnih stopa⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Više informacija izneseno je u odlomcima 1.22.–1.27. godišnjeg izvješća Suda za 2021.

⁽⁴⁾ Godišnja računovodstvena dokumentacija EU-a za 2021., bilješka 2.9.

XIII. Drugi najveći dio obveza za mirovine i ostala primanja zaposlenih zauzimaju procijenjene obveze EU-a za Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja, koje su na kraju 2021. iznosile 10,3 milijarde EUR (2020.: 12,9 milijardi EUR). Te se obveze odnose na troškove zdravstvene zaštite članova osoblja EU-a koji se plaćaju u razdoblju nakon prestanka njihova zaposlenja (umanjene za njihov doprinos).

XIV. Sud je za obveze za mirovine u okviru ove revizije obavio procjenu aktuarskih pretpostavki za te sustave i vrednovanja koje se temelji na njima. Sud svoju evaluaciju temelji na revizijskim aktivnostima koje su obavili vanjski neovisni aktuarski stručnjaci. Sud provjerava osnovne podatke na kojima se temelje izračuni, aktuarske parametre i izračun obveza. Ispituje i prikaz obveza u konsolidiranoj bilanci i bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje.

XV. Sud zaključuje da se u konsolidiranoj bilanci daje vjeran i pouzdan prikaz procijenjenog iznosa ukupnih obveza za mirovine i ostala primanja zaposlenih.

Sud je obavio procjenu bitnih procijenjenih vrijednosti na kraju godine prikazanih u računovodstvenoj dokumentaciji

XVI. Iznos prihvatljivih izdataka koje je potrebno nadoknaditi korisnicima, ali za koje još nije zatražen povrat, procijenjen je na 129,9 milijardi EUR na kraju 2021. (2020.: 107,8 milijardi EUR). Ti su iznosi evidentirani kao obračunani rashodi ⁽⁵⁾.

XVII. Povećanje tog iznosa povezano je ponajprije s RRF-om, koji čini središnji dio instrumenta *NextGenerationEU* (NGEU), privremenog instrumenta za oporavak čija je svrha pomoći u otklanjanju neposredne gospodarske i društvene štete nastale zbog pandemije bolesti COVID-19. Plaćanja državama članicama u okviru tog instrumenta izvršavat će se u skladu s unaprijed utvrđenim profilom obroka do 2026. Na kraju 2021. obračunani rashodi za RRF iznosili su 12,3 milijarde EUR.

XVIII. Kako bi obavio procjenu tih procijenjenih iznosa na kraju godine, Sud je ispitao sustav koji je Komisija uspostavila za izradu izračuna pri zaključenju i obavio provjeru kako bi se uvjerio da je taj sustav točan i cjelovit u glavnim upravama u kojima je nastala većina rashoda. Sud je u okviru revizijskih aktivnosti u vezi s uzorkom računa i plaćanja pretfinanciranja ispitao relevantne izračune pri zaključenju kako bi obradio pitanje rizika od pogrešnog prikazivanja obračuna. Sud je od računovodstvenih službi Komisije zatražio pojašnjenje u pogledu opće metodologije za procjenjivanje tih iznosa.

XIX. Sud zaključuje da se u konsolidiranoj bilanci vjerno prikazuje ukupni procijenjeni iznos obračunanih troškova i drugih predujmova državama članicama.

Sud je preispitao imovinu proizašlu iz procesa povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

XX. Od 1. veljače 2020. Ujedinjena Kraljevina više nije država članica EU-a. U skladu sa sporazumom o povlačenju Ujedinjena Kraljevina obvezala se da će ispuniti sve financijske obveze u okviru prethodnih VFO-ova koje proizlaze iz njezina članstva u EU-u. Tijekom prijelaznog razdoblja, koje je završilo 31. prosinca 2020., Ujedinjena Kraljevina nastavila je uplaćivati doprinose u proračun EU-a i koristiti se njime, kao da je država članica.

XXI. Nakon isteka prijelaznog razdoblja iz još uvijek postojećih uzajamnih obveza EU-a i Ujedinjene Kraljevine proizlaze određene obveze i potraživanja za EU. Te se obveze moraju odražavati u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a. Prema Komisijinoj procjeni na datum bilance u računovodstvenoj dokumentaciji EU-a prikazana su neto dospjela potraživanja od Ujedinjene Kraljevine u iznosu od 41,8 milijardi EUR (2020.: 47,5 milijardi EUR), od čega se procjenjuje da će se 10,9 milijardi EUR isplatiti tijekom 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

⁽⁵⁾ Oni se sastoje od obračunanih troškova u iznosu od 77,8 milijardi EUR na strani bilance koja se odnosi na obveze i iznosa od 52,1 milijarde EUR na strani bilance koja se odnosi na imovinu, na temelju kojeg se umanjuje vrijednost pretfinanciranja.

XXII. Mehanizmi plaćanja koji se primjenjuju na uzajamne obveze iz sporazuma o povlačenju utvrđeni su u članku 148. („Plaćanja nakon 2020.”) tog sporazuma. Iznos za koji je prijavljeno da ga Ujedinjena Kraljevina treba platiti u skladu s člankom 136. te člancima od 140. do 147. iznosio je 2021. godine 11,9 milijardi EUR. Ukupna plaćanja primljena od Ujedinjene Kraljevine 2021. iznosila su 6,8 milijardi EUR. Preostali saldo na kraju godine, koji je iznosio 5,1 milijardu EUR, bilo je potrebno platiti u pet jednakih mjesečnih obroka u razdoblju od siječnja do kraja svibnja 2022., u skladu s mehanizmom utvrđenim u članku 148. sporazuma o povlačenju.

XXIII. U okviru svojih uobičajenih revizijskih postupaka Sud je s Komisijom raspravio o vremenskom okviru, točnosti i potpunosti povezane priznate imovine i izvršenih plaćanja. Sud je ponovno izračunao predmetne iznose, usporedio ih s dokumentacijom na kojima se temelje i provjerio prikladnost svih upotrijebljenih pretpostavki.

XXIV. Sud zaključuje da je procjena ukupne priznate imovine u vezi s procesom povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a vjerno prikazana u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Sud je procijenio učinak ruske invazije na Ukrajinu na računovodstvenu dokumentaciju

XXV. Rusija je 24. veljače 2022. izvršila invaziju na Ukrajinu. Budući da EU pruža pomoć Ukrajini u obliku zajmova i bespovratnih sredstva, Sud je obavio procjenu Komisijinih izračuna koji se odnose na povezanu izloženost EU-a financijskim rizicima, kao i osnovu na kojima se oni temelje, kako bi se uvjerio da se posljedice tog bitnog događaja na primjeren način odražavaju u računovodstvenoj dokumentaciji EU-a. Sud je obavio procjenu Komisijinih izračuna usporedbom s vlastitim izračunima i postojećim podatcima o tom pitanju.

XXVI. Sud zaključuje da je evidentiranje ruske invazije na Ukrajinu kao događaja nakon datuma bilance koji ne nalaže usklađivanje primjereno. O učinku tog događaja objavljene su primjerene informacije te je on vjerno prikazan u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Sud je procijenio učinak mjera povezanih s pandemijom bolesti COVID-19 na računovodstvenu dokumentaciju

XXVII. Pandemija bolesti COVID-19 ozbiljno je utjecala na gospodarstvo i javne financije država članica. Europska komisija mobilizirala je znatna sredstva za jačanje javnozdravstvenih sektora država članica i ublažavanje društveno-gospodarskog učinka pandemije u EU-u. Poduzete mjere uključivale su financiranje hitnih medicinskih potrepština, uvođenje veće fleksibilnosti u pogledu upotrebe financijske potpore iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te davanje zajmova državama članicama uz povoljne uvjete. Te su inicijative imale znatan utjecaj na financijske izvještaje.

XXVIII. U okviru uobičajenih revizijskih postupaka Sud je proveo reviziju nad imovinom, obvezama, prihodima i rashodima, uključujući one povezane s mjerama koje je poduzela Komisija. Sud zaključuje da su oni vjerno prikazani u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Ostala pitanja

XXIX. Odgovornost je uprave da navede „Ostale informacije”. One obuhvaćaju prikaz najvažnijih financijskih događaja u godini, ali ne i konsolidiranu računovodstvenu dokumentaciju ili izvješće Suda o toj dokumentaciji. Mišljenjem Suda o konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji nisu obuhvaćene ostale informacije te Sud ne izražava nikakvo jamstvo u njihovu pogledu. Odgovornost je Suda u okviru revizije konsolidirane računovodstvene dokumentacije pročitati ostale informacije i razmotriti jesu li one značajno neusklađene s konsolidiranom računovodstvenom dokumentacijom ili saznanjima koja je Sud stekao tijekom revizije, odnosno čini li se njihov prikaz na bilo koji drugi način značajno pogrešnim. Ako Sud zaključi da su ostale informacije značajno pogrešno prikazane, dužan je na odgovarajući način izvijestiti o tome. Sud nije utvrdio ništa o čemu bi izvijestio u tom pogledu.

Odgovornosti uprave

XXX. U skladu s člancima od 310. do 325. UFEU-a i Financijskom uredbom uprava je odgovorna za pripremu i prikazivanje konsolidirane računovodstvene dokumentacije EU-a na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor te za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija. Ta odgovornost uključuje oblikovanje, uspostavu i provedbu unutarnje kontrole koja je važna za pripremu i prikazivanje financijskih izvještaja u kojima nema značajnog pogrešnog prikazivanja zbog *prijevare* ili pogreške. Odgovornost je uprave ujedno zajamčiti da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvještajima u skladu s odredbama (zakonima, propisima, načelima, pravilima i standardima) tijela koja njima upravljaju. Komisija snosi krajnju odgovornost za zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom EU-a (članak 317. UFEU-a).

XXXI. U pripremi konsolidirane računovodstvene dokumentacije odgovornost je uprave procijeniti mogućnost EU-a da nastavi s trajnim poslovanjem, objavljivati informacije o svim relevantnim pitanjima i služiti se računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja, osim ako namjerava likvidirati predmetni subjekt ili prestati s poslovanjem, ili ako je prestanak poslovanja jedina realna mogućnost.

XXXII. Komisija je odgovorna za nadgledanje procesa EU-a za financijsko izvještavanje.

XXXIII. U skladu s Financijskom uredbom (glava XIII.) računovodstveni službenik Komisije dužan je podnijeti konsolidiranu računovodstvenu dokumentaciju EU-a na reviziju prvo u obliku privremene računovodstvene dokumentacije do 31. ožujka sljedeće godine i potom u obliku završne računovodstvene dokumentacije do 31. srpnja. Financijsko stanje EU-a trebalo bi biti istinito i vjerno prikazano već u privremenoj računovodstvenoj dokumentaciji. Stoga je ključno da se sve stavke u privremenoj računovodstvenoj dokumentaciji prikazuju kao konačni izračuni koji će Sudu omogućiti da ispuni svoju zadaću u skladu s odredbama (glave XIII.) Financijske uredbe i u zadanim rokovima. Svaka izmjena završne računovodstvene dokumentacije u odnosu na privremenu u pravilu bi se trebala temeljiti isključivo na opažanjima Suda.

Odgovornosti revizora u pogledu revizije konsolidirane računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija

XXXIV. Ciljevi su Suda dobiti razumno jamstvo o tome ima li u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a značajnog pogrešnog prikazivanja i jesu li povezane transakcije zakonite i pravilne te, na temelju provedene revizije, podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću izjavu o jamstvu u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Razumno jamstvo visoka je razina jamstva, ali nije garancija da su revizijom otkriveni svi slučajevi u kojima postoji značajno pogrešno prikazivanje ili neusklađenost. Njihov uzrok mogu biti prijevara ili pogreška te se smatraju značajnima ako bi bilo razumno očekivati da bi, pojedinačno ili skupno, mogli utjecati na ekonomske odluke donesene na temelju konsolidirane računovodstvene dokumentacije.

XXXV. Kad je riječ o prihodima, pri ispitivanju vlastitih sredstava od PDV-a i BND-a Sud polazi od makroekonomskih agregata na temelju kojih se ta sredstva izračunavaju te procjenjuje sustave Komisije za njihovu obradu do trenutka u kojem se doprinosi država članica zaprima i evidentiraju u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji. Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima, Sud ispituje računovodstvenu dokumentaciju carinskih tijela i analizira tok carinskih pristojbi do trenutka u kojem Komisija zaprimi predmetne iznose i evidentira ih u računovodstvenoj dokumentaciji. Kad je riječ o carinskim pristojbama, postoji rizik od toga da ih uvoznici nacionalnim carinskim tijelima ne prijave ili da ih ne prijave točno. Iznos stvarno naplaćenih uvoznih carina u tom će slučaju biti niži od iznosa koji bi teoretski trebalo naplatiti. Ta se razlika naziva manjkom sredstava prikupljenih od carina. Ti utajeni iznosi nisu evidentirani u računovodstvenim sustavima država članica za tradicionalna vlastita sredstva i nisu obuhvaćeni revizorskim mišljenjem Suda o prihodima.

XXXVI. Kad je riječ o rashodima, Sud ispituje platne transakcije nakon što su rashodi nastali, evidentirani i prihvaćeni. Tim su ispitivanjem obuhvaćene sve kategorije plaćanja u trenutku njihova izvršenja, osim predujmova. Sud ispituje isplate predujmova nakon što primatelj sredstava dostavi dokaze o njihovoj pravilnoj uporabi te nakon što relevantna institucija ili tijelo prihvati te dokaze i obračuna predujam, što se u nekim slučajevima može dogoditi tek u narednim godinama.

XXXVII. Sud je ove godine prvi put ispitao rashode iz RRF-a. Za razliku od ostalih proračunskih rashoda, koji se temelje na nadoknadi troškova i/ili ispunjavanju određenih uvjeta, u sklopu RRF-a uvjet za isplatu čini zadovoljavajuće dostizanje unaprijed utvrđenih ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti. Sud je stoga ispitao je li Komisija prikupila dostatne i primjerene dokaze kao temelj za svoju procjenu ispunjenosti tog uvjeta. Usklađenost s drugim pravilima EU-a i nacionalnima pravilima nije obuhvaćena tom procjenom.

XXXVIII. Sud primjenjuje stručnu prosudbu i zadržava profesionalni skepticizam tijekom čitavog trajanja revizije. Sud također:

- (a) utvrđuje i procjenjuje rizike od značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji i od značajne neusklađenosti povezanih transakcija s uvjetima utvrđenima zakonodavstvom EU-a do kojih je došlo zbog prijevare ili pogreške. Sud priprema i provodi revizijske postupke kojima se vodi računa o tim rizicima te prikuplja revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da budu osnova za njegovo mišljenje. Slučajeve značajnog pogrešnog prikazivanja ili neusklađenosti koji su uzrokovani prijevaram teže je otkriti nego one koji su uzrokovani pogreškom jer prijevara može podrazumijevati tajno dogovaranje, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje unutarnje kontrole. Slijedom toga, u takvim je slučajevima rizik od neotkrivanja veći;
- (b) stječe uvid u unutarnje kontrole koje su relevantne za reviziju kako bi pripremio primjerene revizijske postupke, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti unutarnjih kontrola;
- (c) obavlja evaluaciju primjerenosti računovodstvenih politika koje je uprava primijenila te razumnosti njezinih računovodstvenih procjena i povezanih objavljenih informacija;
- (d) donosi zaključak o primjerenosti načina na koji se uprava služila računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja i, na temelju prikupljenih dokaza, o tome postoji li značajna nesigurnost koja proizlazi iz događaja ili uvjeta kojima bi se ozbiljno mogla ugroziti mogućnost predmetnog subjekta da nastavi s trajnim poslovanjem. U slučajevima u kojima Sud zaključi da postoji takva značajna nesigurnost dužan je u svojem revizijskom izvješću skrenuti pozornost na povezane informacije koje su objavljene u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji ili, ako te informacije nisu objavljene na odgovarajući način, izraziti mišljenje koje nije bezuvjetno. Zaključci Suda temelje se na revizijskim dokazima koji su prikupljeni do datuma sastavljanja izvješća. Ipak, budući događaji ili uvjeti mogu dovesti do toga da predmetni subjekt prestane s trajnim poslovanjem;
- (e) obavlja evaluaciju cjelokupnog prikaza, strukture i sadržaja konsolidirane računovodstvene dokumentacije, uključujući sve objavljene informacije, te procjenjuje jesu li povezane transakcije i događaji vjerno prikazani u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji;
- (f) prikuplja dostatne primjerene revizijske dokaze u pogledu financijskih informacija subjekata koji su obuhvaćeni opsegom konsolidacije EU-a kako bi izrazio mišljenje o konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji i povezanim transakcijama. Sud je odgovoran za usmjeravanje revizije, nadzor nad njome i njezinu provedbu te snosi isključivu odgovornost za svoje revizorsko mišljenje.

XXXIX. Sud obavještava upravu o, među ostalim, planiranom opsegu i vremenskom okviru revizije te važnim nalazima revizije, uključujući nalaze u vezi sa svim znatnim nedostatcima u unutarnjoj kontroli.

XL. Sud među pitanjima koja su bila predmet rasprave s Komisijom i drugim subjektima obuhvaćenima revizijom utvrđuje ona koja su bila najvažnija za reviziju konsolidirane računovodstvene dokumentacije i koja time čine ključna revizijska pitanja za tekuće razdoblje. Sud ta pitanja opisuje u svojem izvješću, osim ako zakoni ili propisi ne dopuštaju njihovo javno objavljivanje ili ako, što je iznimno rijedak slučaj, Sud utvrdi da određeno pitanje ne bi trebalo objaviti u izvješću jer je razumno očekivati da će povezane nepovoljne posljedice biti veće od koristi za javni interes.

14. srpnja 2022.

Klaus-Heiner LEHNE

predsjednik

Europski revizorski sud

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR